

Ocena jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim

w roku akademickim 2015/2016

1) Wdrażanie i doskonalenie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia

W roku akademickim 2015/2016 System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim funkcjonował we wszystkich jednostkach organizacyjnych prowadzących kształcenie w odniesieniu do studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Kontynuowane były prace nad pełniejszym objęciem przez System studiów doktoranckich i podyplomowych oraz nad doskonaleniem poszczególnych procedur w ramach Systemu.

We wszystkich trzynastu podstawowych jednostkach organizacyjnych Uczelni a także w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych działały Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK). W Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, z uwagi na specyfikę jednostki, zapewnianiem jakości kształcenia zajmuje się bezpośrednio Dyrekcja Kolegium ISM. W większości jednostek funkcjonowały ponadto Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia (KZZJK) dla wszystkich kierunków studiów, w tym nowo utworzonych. Wyjątkami były Wydział Prawa i Administracji, Wydział Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego, Wydział Teologiczny oraz Szkoła Zarządzania, gdzie ze względu na specyfikę jednostek za zgodą Rektora funkcje i zadania KZZJK wypełniały WZJK.

Na poziomie ogólnouczelnianym działania projakościowe koordynował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK), który stale współpracował z następującymi organami kolegialnymi zajmującymi się kształceniem:

1. Senacka Komisja ds. kształcenia Uniwersytetu Śląskiego,
2. Zespół ds. Wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji,
3. Komisja ds. studiów doktoranckich,
4. Komisja ds. studiów podyplomowych.

W okresie sprawozdawczym wydano następujące, ważna dla procesu kształcenia, akty prawa wewnętrznego Uczelni:

- uchwała nr 515 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie „Wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych

w zakresie tworzenia, prowadzenia i likwidacji studiów podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim”,

- zarządzenie nr 162 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie określenia polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Doskonaleniu SZJK służyły, zorganizowane przez Biuro ds. Jakości Kształcenia z inicjatywy Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia we współpracy z Pełnomocnikiem Rektora ds. Systemu Bolońskiego i Krajowych Ram Kwalifikacji, seminaria i szkolenia. W roku akademickim 2015/2016 odbyły się:

- szkolenie z zakresu działania oprogramowania antyplagiatowego OSA na Wydziale Nauk Społecznych (11.04.2016);
- III ogólnopolskie spotkanie pełnomocników rektorów ds. jakości kształcenia (20.05.2016);
- szkolenie z zakresu funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Instytucie Technologii i Mechatroniki (3.06.2016);
- spotkanie poświęcone najważniejszym celom i wyzwaniom w kształceniu na Uniwersytecie Śląskim w kadencji 2016-2020 oraz w nadchodzącym roku akademickim (28.09.2016 r.).

Cykl szkoleń i seminariów będzie kontynuowany w kolejnym roku akademickim.

2) Doskonalenie programów kształcenia

W roku akademickim 2015/2016 w Uniwersytecie Śląskim zostały utworzone następujące kierunki studiów:

1. *arteterapia* – studia stacjonarne I stopnia (WPiPs wspólnie z Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach);
2. *biologia żywności i żywienia* – studia stacjonarne II stopnia (WBiOŚ);
3. *doradztwo i infobrokerstwo historyczne* – studia stacjonarne I stopnia (WNS);
4. *etnologia i antropologia kulturowa* – studia stacjonarne II stopnia (WEiNoE);
5. *pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią* – studia stacjonarne II stopnia (WEiNoE);
6. *turystyka* – studia stacjonarne II stopnia (WNoZ we współpracy z WNS);
7. *zarządzanie zasobami ludzkimi* – studia stacjonarne I stopnia (WPiPs);

Ponadto utworzono 11 nowych specjalności.

Szczegółowe dane na temat innych prac doskonalących prowadzonych na poziomie wydziałów znajdują się w poszczególnych *Raportach z oceny własnej jednostek w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016*, które stanowią załączniki do niniejszej oceny.

3) Akredytacje

W roku akademickim 2015/2016 zostały przeprowadzone przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA) oceny instytucjonalne na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska oraz Wydziale Nauk o Ziemi. Obie jednostki zostały ocenione pozytywnie.

Poza tym PKA przeprowadziła cztery oceny programowe na następujących kierunkach studiów:

- informatyka (WLiNoM) – ocena pozytywna;
- inżynieria biomedyczna (WLiNoM) – ocena pozytywna;
- nauki o rodzinie (WTL) – ocena pozytywna;
- teologia (WTL) – ocena pozytywna.

4) Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

W roku akademickim 2015/2016 ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego została zrealizowana we wszystkich jednostkach zgodnie z wytycznymi zawartymi w *zarządzeniu nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*. Obsługa procesu ankietyzacji na poziomie uczelnianym (zamawianie druku kwestionariuszy, skanowanie kwestionariuszy, udostępnianie wyników, koordynacja całości) prowadzona była w całości przez Biuro ds. Jakości Kształcenia.

W trakcie obu semestrów studenci wypełnili prawie 45 tys. kwestionariuszy, odpowiadając na pytania dotyczące prawie 2500 zajęć dydaktycznych. Średnia ocen ankietowanych zajęć w Uniwersytecie Śląskim wyniosła 4,47, (w skali od 1-5), co należy uznać za wynik pozytywny. Szczegółowe zestawienie wyników ankiety prezentujemy poniżej:

Rok akademicki 2015/2016

Pytania	UŚ	WArt	WBiOŚ	WEiNoE	WFil	WliNoM	WMFiCh	WNoZ	WNS	WPiA	WPiPs	WRiTv	WTL	SZ	SPNJO	SWFiS
Średnia Jednostki*	4,47	4,29	4,58	4,52	4,56	4,54	4,53	4,41	4,42	4,13	4,55	4,11	4,52	4,23	4,60	4,75
1 Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,52	4,28	4,60	4,51	4,59	4,63	4,58	4,47	4,47	4,23	4,59	4,19	4,49	4,32	4,78	4,83
2 Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,55	4,31	4,72	4,51	4,60	4,68	4,61	4,53	4,50	4,19	4,63	4,11	4,55	4,34	4,75	4,78
3 Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,61	4,38	4,80	4,61	4,66	4,70	4,71	4,63	4,49	4,27	4,66	4,30	4,63	4,45	7,72	4,82
4 Jak ocenia Pani/Pan dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów?	4,60	4,31	4,72	4,61	4,73	4,71	4,64	4,51	4,54	4,29	4,72	4,13	4,69	4,19	4,69	4,82
5 Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,37	4,32	4,46	4,46	4,45	4,35	4,35	4,25	4,35	4,08	4,47	4,12	4,37	4,12	4,46	4,79
6 Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?).	4,37	4,17	4,42	4,44	4,50	4,41	4,40	4,28	4,34	3,92	4,46	3,96	4,43	4,08	4,47	4,66
7 Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,60	4,50	4,66	4,64	4,68	4,66	4,67	4,56	4,55	4,24	4,66	4,24	4,68	4,40	4,69	4,73
8 Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,32	4,21	4,42	4,44	4,40	4,35	4,38	4,23	4,25	3,98	4,42	3,97	4,43	4,09	4,41	4,63
9 Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia.	4,32	4,15	4,39	4,42	4,41	4,36	4,40	4,21	4,25	3,96	4,39	3,94	4,40	4,09	4,45	4,70
Liczba ankietowanych osobozajęć	2478	112	135	82	481	147	424	129	322	76	185	165	43	15	97	65
Liczba zeskanowanych kwestionariuszy	44892	925	3364	1606	7976	1803	4547	2486	8579	2851	5170	1853	664	603	1757	708
Średnio kwestionariuszy w ramach osobozajęć	18,12	8,26	24,92	19,59	16,58	12,27	10,72	19,27	26,64	37,51	27,95	11,23	15,44	40,20	18,11	10,89

Uszczegółowione wyniki dla Uniwersytetu	
średnia	4,47
odchylenie standardowe	0,47
mediana	4,61
Przedział średnich	Liczba ocen
5,00	52
4,80-4,99	666
4,50-4,79	757
4,00-4,49	670
3,50-3,99	217
3,00-3,49	79
2,00-2,99	36
1,00-1,99	1

* Podane średnie są średnimi z wyników ogólnych poszczególnych pracowników. Średnia uniwersytetu została obliczona jako średnia z wyników wszystkich ocenianych nauczycieli akademickich, a nie średnia ze średnich jednostek.

Odbywały się także hospitacje, które objęły przede wszystkim pracowników uzyskujących najniższe wyniki w badaniach ankietowych oraz młodszych pracowników naukowych, hospitowanych przez ich przełożonych.

W roku akademickim 2015/2016 kontynuowano przeprowadzanie cyklicznej *ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia* zarówno dla studiów I i II stopnia, studiów inżynierskich, jak i studiów jednolitych magisterskich. Ankieta została przeprowadza w formie elektronicznej za pomocą systemu Ankieter. Badania dla poszczególnych poziomów odbyły się w dniach:

- studia I stopnia – 2.06.2016 – 30.10.2016,
- studia inżynierskie: 1.02.2016 – 30.04.2016,
- studia II stopnia: 2.06.2016 – 30.10.2016,
- jednolite magisterskie – 2.06.2016 – 30.10.2016.

Na ankietę odpowiedziało łącznie 558 respondentów (przy możliwej liczbie 5785 absolwentów, co dało zwrotność na poziomie 9,6%), z czego na:

- studiach I stopnia 255 (w tym 21 niestacjonarnych),
- studiach inżynierskich 37 (w tym 1 niestacjonarny),
- studiach II stopnia 222 (w tym 49 niestacjonarnych),
- studiach jednolitych magisterskich 44 (w tym 13 niestacjonarnych).

Respondenci podczas badania wskazywali jako atuty Uniwersytetu Śląskiego szeroki i interesujący wybór kierunków, wykwalifikowaną kadre, atrakcyjny program zajęć i wysoką jakość kształcenia. Jako atut wskazywano także dobrą lokalizację (położenie w centrum Katowic) i łatwy dojazd. Dużą popularnością cieszy się *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka*. Respondenci wskazywali również na prostudencki charakter uczelni. Jako atuty podawano przychylność władz do udzielania godzin rektorskich i dziekańskich, pomoc w kształtowaniu kariery i szkolenia (Biuro Karier), imprezy studenckie i szeroki wybór kół naukowych. Uniwersytet Śląski zdaniem absolwentów cieszy się renomą i prestiżem.

Respondenci jako mankamenty Uniwersytetu Śląskiego wskazywali brak jednego kampusu uczelnianego i oddalone od centrum akademiki oraz ich cenę. Często wskazywano na problemy związane z systemem USOS (logowanie, rejestracja, podpięcie przedmiotów). Absolwenci wskazywali także na bagatelizowanie problemów studentów niestacjonarnych, przepuszczanie słabych studentów czy brak integracji między wydziałami. Skarżyli się na kwestie organizacyjne, w tym na problemy z przepływem informacji.

Respondenci odnieśli się również do propozycji zmian, które mogłyby usprawnić działalność Uniwersytetu Śląskiego. Jednym z postulatów była możliwość kreowania własnej ścieżki rozwoju poprzez wybór interesujących przedmiotów w systemie USOS, a także rozszerzenie do dwóch obowiązkowych języków obcych trwających przez cały okres studiów. Absolwenci wskazywali również na konieczność usprawnienia elektronicznych funkcji dziekanatu, takich jak składanie podań itp. Dodatkowo wskazywano na usprawnienie procesu rejestracji na zajęcia z Wychowania Fizycznego.

Atuty Uniwersytetu Śląskiego	Mankamenty Uniwersytetu Śląskiego
<ul style="list-style-type: none"> ➤ renowacja, prestiż ➤ wybór kierunków i atrakcyjne programy zajęć ➤ wysoki poziom kształcenia, fachowa kadra ➤ dobra lokalizacja, łatwy dojazd ➤ otwartość wobec studentów, przyznawanie godzin rektorskich i dziekańskich, ➤ pomoc w kształtowaniu kariery ➤ CINIIBA 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wadliwość działania systemu USOSweb ➤ oddalone od centrum miasta akademiki, cena ➤ brak jednego kampusu akademickiego ➤ brak integracji między wydziałami ➤ kwestie organizacyjne, w tym problemy z przepływem informacji. ➤ bagatelizowanie problemów studentów niestacjonarnych

Przeszło 45% respondentów na pytanie dotyczące pracy administracji ogólnouczelnianej odpowiedziało „bardzo dobrze” lub raczej dobrze”, zaś 20% nie potrafiło się określić. „Raczej źle” lub „bardzo źle” oceniło niecałe 15% ankietowanych.

Jak ocenia P. warunki studiowania na uczelni, biorąc pod uwagę następujące kryteria: Pracę administracji ogólnouczelnianej			
Odpowiedź	Stacjonarne	Niestacjonarne	Ogólnie
Trudno powiedzieć	20,9%	14,3%	20,4%
Bardzo źle	5,6%	0%	5,1%
Raczej źle	9,8%	0%	9%
Ani dobrze, ani źle	18,8%	14,3%	18,4%
Raczej dobrze	30,8%	47,6%	32,2%
Bardzo dobrze	13,2%	23,8%	14,1%
Brak danych	0,9%	0%	0,8%

Ponad 40% respondentów nie potrafiło określić swojej oceny dotyczącej warunków studiowania na uczelni, biorąc pod uwagę niematerialne wsparcie jakie udzielane jest studentom. Ok. 25% ankietowanych możliwość skorzystania z pomocy opiekuna grupy, psychologa itp. oceniło jako bardzo dobrą lub raczej dobrą, zaś ok. 15% absolwentów oceniło ją na poziomie złym lub bardzo złym.

Jak ocenia P. warunki studiowania na uczelni, biorąc pod uwagę następujące kryteria: Niematerialne wsparcie, jakie udzielane jest studentom UŚ (np. możliwość skorzystania z pomocy opiekuna roku/grupy, psychologa, etc.)			
Odpowiedź	Stacjonarne	Niestacjonarne	Ogólnie
Trudno powiedzieć	40,2%	52,4%	41,2%
Bardzo źle	8,5%	4,8%	8,2%
Raczej źle	8,1%	0%	7,5%
Ani dobrze, ani źle	17,9%	9,5%	17,3%
Raczej dobrze	14,1%	14,3%	14,1%
Bardzo dobrze	9,8%	14,3%	10,2%
Brak danych	1,3%	4,8%	1,6%

Połowa studentów studiów II stopnia zdobyła tytuł licencjata lub inżyniera na Uniwersytecie Śląskim, kończąc ten sam kierunek. Przeszło 16% respondentów kończyło studia I stopnia na UŚ, jednak na innym kierunku. Niecałe 30% absolwentów studiowało na I stopniu na innej uczelni, z czego 11% inny kierunek.

Gdzie ukończył/a P. studia I stopnia?				
Odpowiedź	Stacjonarne	Niestacjonarne	Brak danych	Ogólnie
Studiowałem/am na Uniwersytecie Śląskim na tym samym kierunku, który właśnie ukończyłem/am	57,4%	26,6%	0%	50%
Studiowałem/am na Uniwersytecie Śląskim, jednak na innym kierunku niż obecnie ukończony. Jaki to kierunek?	17,2%	14,3%	25%	16,7%
Studiowałem/am na innej uczelni na kierunku, który właśnie ukończyłem/am.	13%	34,7%	25%	18%
Studiowałem/am na innej uczelni i na innym kierunku.	10,1%	16,3%	0%	11,3%
Brak danych	2,4%	6,1%	50%	4,1%

Przeszło 60% ankietowanych zamierza kontynuować swoją naukę na studiach II stopnia (lub innych) na Uniwersytecie Śląskim (z czego aż 50% na kierunku, który właśnie ukończyło). Ponad 20% respondentów chce kontynuować studia na innej uczelni, a tylko 1,6% nie zamierza już kontynuować nauki.

Czy zamierza P. kontynuować studia?			
Odpowiedź	Stacjonarne	Niestacjonarne	Ogólnie
Tak, zamierzam kontynuować studia na Uniwersytecie Śląskim na kierunku, który właśnie ukończyłem/am	49,6%	57,1%	50,2%
Tak, zamierzam kontynuować studia na Uniwersytecie Śląskim, jednak na innym kierunku.	14,1%	4,8%	13,3%
Tak, zamierzam kontynuować studia na innej uczelni na kierunku, który właśnie ukończyłem/am.	8,1%	4,8%	7,8%
Tak, zamierzam kontynuować studia na innej uczelni na innym kierunku niż ten, który ukończyłem/am.	14,5%	9,5%	14,1%
Nie, nie zamierzam kontynuować studiów.	1,3%	4,8%	1,6%
Trudno powiedzieć	11,1%	19%	11,8%
Brak danych	1,3%	0%	1,2%

Absolwenci, którzy postanowili kontynuować naukę na innej uczelni, jako główne powody podjęcia decyzji podawali:

- chęć sprawdzenia jak studiuje się na innej uczelni i zdobycia nowego doświadczenia,
- chęć uzyskania dyplomu bardziej prestiżowej uczelni, który ułatwi znalezieniu pracy,
- opinię, że program kształcenia na wybranej uczelni będzie bardziej atrakcyjny.

Absolwenci studiów I stopnia, którzy zamierzają kontynuować studia w Uniwersytecie Śląskim, ale na innym kierunku, wśród głównych powodów swojej decyzji wymieniali obawę, że program studiów II stopnia będzie podobny do programu studiów I stopnia i niczego nowego się nie nauczą. Absolwenci podawali również jako powód zmianę zainteresowań i chęć rozwoju w kierunku innym niż dotychczasowy, a także brak perspektyw zawodowych po ukończonym kierunku.

Poza badaniami ankietowymi stosuje się również inne metody poznawania opinii studentów, zwłaszcza w formie kontaktów bezpośrednich oraz corocznych lub co semestralnych spotkań władz jednostek i przedstawicieli KZZJK ze studentami poszczególnych kierunków.

5) Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Wsparcie udzielane studentom w zakresie opieki naukowej można ocenić jako bardzo dobre. Seminarium dyplomowe prowadzone są w grupach, których liczebność umożliwia bezpośredni, stały kontakt studenta z promotorem. Seminarium magisterskie, z nielicznymi wyjątkami, prowadzone są przez samodzielnych pracowników naukowych. Na Wydziale Nauk Społecznych oraz Wydziale Prawa i Administracji występuje problem zbyt licznych grup zajęciowych – liczących nierzadko ponad 30 studentów w przypadku grup ćwiczeniowych. Na Wydziale Nauk o Ziemi ze względu na specyfikę zajęć laboratoryjnych oraz prac terenowych postulowane jest zmniejszenie liczebności grup seminaryjnych do 8 osób.

W większości jednostek powoływani są opiekunowie lat studiów, których zadaniem jest pomoc studentom i ułatwianie im przystosowania się do funkcjonowania w społeczności akademickiej. Studenci korzystają z ich wsparcia szczególnie na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia.

We wszystkich jednostkach nauczyciele akademicy prowadzą konsultacje dla studentów w wymiarze od jednej do trzech godzin tygodniowo. Konsultacje dla studentów niestacjonarnych odbywają się w terminach dostosowanych do potrzeb osób pracujących zawodowo. Terminy konsultacji są podawane do publicznej wiadomości, a w większości jednostek także udostępniane w internecie. Warto jednak podjąć dalsze działania na rzecz upowszechnienia praktyki publikowania terminów konsultacji oraz innych istotnych dla studentów informacji na stronach internetowych wszystkich jednostek. Wydaje się natomiast, że nie sprawdza się model równomiernego rozłożenia konsultacji w ciągu całego roku akademickiego. W ciągu dużej części roku konsultacje są często jedynie formalnym obowiązkiem, podczas gdy pod koniec semestrów — z reguły w związku z różnego typu zaległościami studentów i potrzebą uzyskania przez nich dodatkowych informacji związanych z zaliczeniem — czas konsultacji jest wydłużany i wyznaczone muszą być dodatkowe terminy. Rozsądne byłoby przeniesienie głównego ciężaru konsultacji właśnie na czas przed sesją egzaminacyjną.

W przypadku pracowników administracyjnych godziny pracy są również powszechnie dostępne. Wsparcie oferowane studentom jest wykorzystywane w różnym stopniu, w zależności od specyfiki jednostki oraz potrzeb studentów.

Infrastruktura dydaktyczna jest zróżnicowana. Są jednostki dysponujące nowymi budynkami i bardzo dobrą bazą lokalową, jak i jednostki, gdzie dostępne sale zajęciowe spełniają wymagania w stopniu zaledwie dostatecznym. Niektóre budynki nie są odpowiednio dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Konieczne jest podejmowanie dalszych wysiłków na rzecz wyposażania sal dydaktycznych w sprzęt multimedialny (zwłaszcza rzutniki) i właściwego przeszkolenia nauczycieli akademickich do jego wykorzystywania oraz bieżącego aktualizowania specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznym. Część przyrządów sportowych w salach gimnastycznych i siłowniach jest przestarzała. Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii wielkość niektórych sal ćwiczeniowych jest zbyt mała w stosunku do rosnącej liczebności grup ćwiczeniowych. Z podobnym problemem borykają się studenci Wydziału Filologicznego (w części katowickiej) oraz Wydziału Nauk Społecznych, czego efektem są późne godziny odbywania zajęć. Podniesieniu jakości kształcenia na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska służyłoby zrealizowanie planowanej inwestycji, zakładającej powstanie Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności.

Problemem, z którym Uczelnia musi się zmierzyć, jest konieczność objęcia wszystkich budynków zasięgiem uczelnianej sieci bezprzewodowego internetu (Wi-Fi). Jest

to bardzo istotne zarówno z przyczyn wizerunkowych (dla kandydatów na studia i studentów dostęp do Wi-Fi to bardzo istotna sprawa, co znajduje odzwierciedlenie w prowadzonych badaniach), jak i praktyki dydaktycznej. Z uwagi na brak dostępu do sieci nauczyciele akademicy nie mogą w pełni wykorzystywać systemu USOS np. do wpisywania ocen, co powoduje konieczność równoległego prowadzenia dokumentacji na papierze i przepisywania ocen do systemu. Brak internetu uniemożliwia również stosowanie wielu nowoczesnych narzędzi dydaktycznych – np. Mentimeter, PlayDecide, Quizizz etc.

Biblioteki są dobrze zaopatrzone i oferują szeroki dostęp do materiałów potrzebnych w procesie dydaktycznym. Godziny ich funkcjonowania umożliwiają pełne korzystanie ze zbiorów również osobom pracującym zawodowo.

Zwiększa się zakres wykorzystania uczelnianej platformy kształcenia na odległość – Moodle. Wskazana jest jednak intensyfikacja działań w zakresie szkolenia nauczycieli akademickich w obsłudze platformy oraz promocji jej wykorzystywania jako wsparcia dydaktycznego.

6) Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Przyjęta w roku akademickim 2011/2012 *uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* przewiduje wdrożenie *Karty nauczyciela akademickiego* oraz *Karty kierunku* jako narzędzi SZJK.

W roku akademickim 2015/2016 kontynuowane były działania polegające na wprowadzaniu do systemu *Karty kierunku* danych o programach kształcenia prowadzonych kierunków studiów. Na koniec roku 2015/2016 udało się wprowadzić kompletną dokumentację dla prawie 50 kierunków czyli ok. 65% całości.

Opracowany został zakresy merytoryczny *Karty nauczyciela akademickiego*. Jej wdrożenie, z uwagi na konieczność zintegrowania systemów USOS, SAP i systemu informatycznego CINiBA, będzie pod względem informatycznym procesem złożonym i długotrwałym.

Niezależnie od wdrażania *Kart* większość jednostek praktykuje umieszczanie na swoich stronach internetowych informacji o programach kształcenia, sylabusach, harmonogramach zajęć, godzinach konsultacji etc.

7) Podsumowanie

Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia pozytywnie ocenia funkcjonowanie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2015/2016. Jego działanie jest ustabilizowane i pozwala realizować zamierzone cele. O efektach działań projakościowych świadczą zarówno pozytywne oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej jak i wyniki *ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*.

Oferta dydaktyczna Uczelni jest w dalszym ciągu rozwijana. Utworzono sześć nowych kierunków studiów i dwanaście specjalności. Aktualny pozostaje jednak postulat zwiększenia współpracy międzywydziałowej w zakresie zarówno tworzenia oferty dydaktycznej, jak i prowadzenia funkcjonujących kierunków. Istotne jest również udoskonalenie mechanizmów zarządzania finansowego w zakresie kształcenia (np. określenie sposobu wyznaczania optymalnych wartości limitów przyjęć na studia, liczebności grup zajęciowych oraz liczby godzin w planach studiów), w celu umożliwienia zapewniania właściwej jakości kształcenia, przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami uczelni.

Uniwersytet dysponuje wysoko wykwalifikowaną i bardzo dobrze ocenianą przez studentów kadrą dydaktyczną. Z perspektywy jakości kształcenia istotne jest jednak sprecyzowanie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich w zakresie dydaktyki i organizacji kształcenia, a także zapewnienie im większego wsparcia w zakresie zarówno rozwoju kompetencji dydaktycznych, jak i w zakresie procedur związanych z funkcjonowaniem Uniwersytetu Śląskiego, organizacją procesu kształcenia, funkcjonowaniem Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia etc., co jest szczególnie istotne dla doktorantów i nowo zatrudnianych pracowników. Aby umożliwić właściwą opiekę nad doktorantami należy rozważyć zwiększenie liczby godzin poświęconych na seminaria doktoranckie. Najlepsi dydaktycy powinni być zaś w większym zakresie wyróżniani i premiowani.

Infrastruktura dydaktyczna poszczególnych jednostek jest zróżnicowana. Należy więc dążyć zarówno do utrzymania jej stanu tam, gdzie jest bardzo dobra, jak i do poprawy sytuacji tam, gdzie widoczne są problemy. Szczególnie ważne wydaje się zapewnienie dostępu do uczelnianej sieci bezprzewodowego internetu (Wi-Fi) we wszystkich pomieszczeniach dydaktycznych i gabinetach pracowników.

Wskazane są również dalsze działania na rzecz budowania kultury jakości w społeczności akademickiej Uczelni.

Bardziej szczegółową listę rekomendowanych działań na rzecz poprawy jakości kształcenia zawiera dokument *Rekomendacje działań doskonalących proces kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, sporządzony stosownie do §4 ust. 3 pkt. 2 uchwały nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie *Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* i przedłożony Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Śląskiego.

Katowice, 20 marca 2017 r.

Opracował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia

Spis załączników:

- 1) Raport z oceny własnej Wydziału Artystycznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 2) Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 3) Raport z oceny własnej Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 4) Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 5) Raport z oceny własnej Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 6) Raport z oceny własnej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 7) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 8) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk Społecznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 9) Raport z oceny własnej Wydziału Prawa i Administracji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 10) Raport z oceny własnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 11) Raport z oceny własnej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 12) Raport z oceny własnej Wydziału Teologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 13) Raport z oceny własnej Szkoły Zarządzania w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 14) Raport z oceny własnej Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016;
- 15) Raport z oceny własnej Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016.

RAPORT Z OCENY WŁASNEJ WYDZIAŁU ARTYSTYCZNEGO W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Artystycznym funkcjonował **WZJK** w składzie:

- **przewodniczący: dr hab. Krzysztof Marek Bąk**
- członkowie: dr hab. Małgorzata Kaniowska,
dr Grzegorz Majchrowski,
prof. Aleksander Ostrowski,
dr hab. Jarosław Skutnik,
dr Kaja Renkas,
prof. Andrzej Szarek (przedstawiciel doktorantów),
Monika Sroga (przedstawicielka studentów)

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Artystycznym funkcjonowały następujące komisje:

- **Instytut Muzyki**

- KZZJK na kierunku **Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej**
 - przewodnicząca: dr hab. Małgorzata Kaniowska

W skład KZZJK wchodzi następujące zespoły (w nawiasach przewodniczący komisji):

- ds. analizy ankiet oceny zajęć dydaktycznych (mgr Grzegorz Niemczuk)
- ds. analizy wyników ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia (dr hab. Hubert Miśka)
- ds. analizy praktyk pedagogicznych (dr hab. Jadwiga Uchyła-Zroski)
- ds. analizy praktyk i warsztatów artystycznych (dr Joanna Nowicka)
- ds. oceny efektów kształcenia i planów studiów (dr Danuta Zoń-Ciuk)
- ds. analizy wsparcia dla studentów i analizy zasobów materialnych wspierających kształcenie (dr hab. Bogumiła Dunikowska)
- ds. analizy prac dyplomowych (dr hab. Joanna Glenc)
- ds. analizy współpracy międzynarodowej (mgr Joanna Boślak-Górniok)
- ds. współpracy z interesariuszami (dr hab. Urszula Mizia)

- **Instytut Sztuki:**

- KZZJK na kierunku **Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych**
 - przewodniczący: prof. Aleksander Ostrowski
 - członkowie: dr hab. Krystyna Pasterczyk,
dr Agnieszka Jaworska,
dr Ireneusz Botor,
dr Joanna Wórzeczka

- KZZJK na kierunku **Grafika**
 - przewodniczący: dr hab. Jarosław Skutnik
 - członkowie: prof. Joanna Piech-Kalarus,
dr hab. Adam Czech,
dr hab. Krzysztof Pasztuła,
dr hab. Tomasz Kipka,
dr Jerzy Pietruczuk,
Monika Sroga (przedstawiciel studentów)

- KZZJK na kierunku **Projektowanie gier i przestrzeni wirtualnej**
 - przewodnicząca: dr Kaja Renkas
 - członkowie: dr Katarzyna Kroczyk-Wasińska,
dr Hanna Grzonka

- KZZJK na kierunku **Malarstwo i projekty interdyscyplinarne**
 - przewodniczący: dr Grzegorz Majchrowski
 - członkowie: prof. Roman Maciuszkiewicz,
dr hab. Małgorzata Skołuba-Krentowicz

- KZZJK ds. **studiów III stopnia**
 - przewodniczący: prof. Andrzej Szarek
 - członkowie: prof. Józef Knopek,
dr hab. Stefan Lechwar,
mgr Anna Wajda (przedstawiciel doktorantów)

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce.

SZJK jest wdrożony w pełni. Funkcjonuje w oparciu o Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty Uchwałą Rady Wydziału w dniu 29 maja 2013 r. na wszystkich kierunkach studiów oraz na studiach III stopnia.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku akademickim 2015/2016 akredytacje na Wydziale nie miały miejsca.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK

- **Instytut Muzyki**

Z uwagi na zastrzeżenia Działu Kształcenia Uniwersytetu Śląskiego dotyczące zastosowania ułamkowych wartości punktów ECTS, wprowadzono zmiany liczby godzin wybranych przedmiotów oraz zmiany liczb ECTS na studiach I i II stopnia (szczegóły modyfikacji w załączniku do niniejszego raportu).

Całkowicie zlikwidowano przedmiot *Praktyki artystyczne*, który dublował treści przedmiotu *Warsztaty artystyczne* (zmiana sugerowana przez członków Polskiej Komisji Akredytacyjnej). Na wniosek Zakładu Dyrygowania i Wokalistyki dodano dwa semestry przedmiotu *Dyrygowanie z czytaniem partytur* na II roku studiów uzupełniających. Zwiększono o 15 godzin wykłady z *Metodyki nauczania muzyki w przedszkolu i szkole podstawowej* z uwagi na wprowadzenie lekcji dyplomowej do procesu dyplomowania.

- **Instytut Sztuki**

Nie odnotowano zmian.

b. Nowe programy kształcenia (kierunki)

- **Instytut Muzyki**

Opracowano program nowego kierunku pod nazwą *Muzyka w multimedjach*. Kompletną dokumentację złożono do *Komisji senackiej ds. kształcenia Uniwersytetu Śląskiego* celem dalszego procedowania.

- **Instytut Sztuki**

Uruchomiono nowy kierunek: *Malarstwo i projekty interdyscyplinarne* (studia stacjonarne I stopnia). Ponadto przygotowywano prace związane z przebudowaniem systemu kształcenia na kierunku *Grafika* – wprowadzenie zmian zaplanowano od roku akademickiego 2017/2018.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka posiada strategię)

Wszystkie kierunki na Wydziale działają zgodnie z misją i strategią Uniwersytetu oraz misją i strategią Wydziału.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Badania losów absolwentów przeprowadza się we współpracy z Biurem Karier, którego działania obejmują dostarczenie kompleksowego wsparcia w rozwoju kariery zawodowej studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu w pracy ze studentami i pracodawcami, a także autorskim badaniom Biuro Karier buduje pomost między światem akademickim a rynkiem pracy. Oferta Biura Karier jest skierowana zarówno do studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego, jak i pracodawców czy pracowników akademickich i administracji uniwersyteckiej. Poza podstawowymi formami współpracy Biuro Karier jest otwarte również na inne pomysły. Jedynym warunkiem ich realizacji jest to, by działania te służyły dobru studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego oraz ich skutki były zgodne z prawem¹. W rozeznaniu sytuacji środowiska artystycznego (środowisko muzyczne i plastyczne) opieramy się też na nieoficjalnych informacjach. Wnioski płynące z takiej wiedzy są dyskutowane i stają się argumentem na rzecz wprowadzania modyfikacji w programach nauczania tak, by w większym stopniu uwzględniać zapotrzebowanie rynkowe.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Specyfika kształcenia artystycznego nie zakłada znaczącego wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształt programu kształcenia. O ile trwała jest współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami kultury i sztuki oraz edukacji, jak również podmiotami gospodarczymi (np.: w ramach praktyk studenckich) o tyle działania te bezpośrednio nie przekładają się na nauczane treści. W **Instytucie Muzyki** i w **Instytucie Sztuki** współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest podjęta i kontynuowana.

f. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Kształcenie artystyczne to przede wszystkim przygotowywanie do wykonywania wolnego zawodu. Potrzeby rynku nie są odczytywane jako pierwszoplanowe zagadnienie podczas konstruowania programów nauczania. Jednak tam gdzie to możliwe, bez uszczerbku dla jakości artystycznej i naukowej, na poszczególnych kierunkach wprowadzane są treści uwzględniające potrzeby rynku pracy.

2. System weryfikacji efektów kształcenia

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk)

¹ Por. Raport Biura Karier: *Badanie Losów Zawodowych Absolwentów*. Wydział Artystyczny.

- **Instytut Muzyki i Instytut Sztuki**

- Na wszystkich kierunkach kształcenia każdy moduł posiada precyzyjnie określone efekty kształcenia odnoszące się do efektów kierunkowych.
- Określone zostały metody weryfikacji efektów kształcenia.
- Kryteria ocen opisane zostały w sylabusach.
- Narzędzia weryfikacji efektów kształcenia dla wszystkich modułów są wypracowane w toku wieloletniej praktyki dydaktycznej.
- W przypadku przedmiotów artystycznych główną formą weryfikacji jest prezentacja dorobku w postaci wystawy lub koncertu (w szeroko rozumianych formach). Powyższe często uzupełnione są werbalną prezentacją realizacji.
- W przypadku przedmiotów teoretycznych stosuje się sprawdziany pisemne i ustne, kolokwia i egzaminy.
- We wszystkich programach kształcenia moduły praktyk są opisane na takich samych zasadach jak moduły wszystkich innych zajęć. Ponadto dla wszystkich kierunków opracowano przewodniki określające zasady realizacji praktyk. Kontrolę nad prawidłowością realizacji praktyk sprawują wyznaczeni przez Instytuty opiekunowie praktyk dla poszczególnych kierunków.

- b. Zasady dyplomowania**

Każdy kierunek ma określone w programie kształcenia zasady oraz procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego na każdym poziomie kształcenia. Zasady te są ściśle przestrzegane. W **Instytucie Muzyki** do procesu dyplomowania wprowadzono lekcję dyplomową.

- c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)**

- **Instytut Muzyki**

Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia odbywa się podczas analizy dokumentacji dotyczącej realizacji i weryfikacji efektów kształcenia oraz planów studiów: modułów i sylabusów, dokumentacji praktyk i warsztatów, analizy prac dyplomowych, protokołów z hospitacji zajęć oraz wewnętrznych protokołów oceny końcowej modułów. Szczególną troską został objęty monitoring prac dyplomowych i magisterskich. Zespół ds. analizy prac dyplomowych przeprowadził sprawdzenie losowo wybranych prac dyplomowych w roku akademickim 2015/16. Kontrolą objętych zostało 50% ogółu prac obronionych. Na podstawie przeprowadzonego przeglądu dostrzegł powtarzające się i wymagające eliminacji uchybienia. Wszystkie one zostały przedstawione oraz przedyskutowane z promotorami prac dyplomowych podczas stosownych zebrań z zaleceniem zwracania szczególnej uwagi na ich eliminację w przyszłości.

- **Instytut Sztuki**

Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia odbywa się podczas przeglądów/wystaw końcoworocznych, organizowanych oddzielnie dla każdego kierunku kształcenia. Przegląd/wystawa odbywa się w obecności członków KZZJK oraz pracowników stanowiących

minimum kadrowe kierunku, jak również dyrekcji Instytutu oraz przewodniczącego WZJK. Ponadto analizie poddawana jest dokumentacja dotycząca realizacji i weryfikacji efektów kształcenia. Przeprowadzane są m. in. monitorowanie przebiegu praktyk studenckich i analiza prac dyplomowych. W omawianym okresie komisje powołane przez KZZJK przeprowadziły analizę dokumentacji dyplomów magisterskich przeprowadzonych na kierunku *grafika*. Analizie poddano dokumentację 9 losowo wybranych magisterskich prac dyplomowych których obrony odbyły się w roku 2016. Liczba procentowa poddanych kontroli prac znacznie przekroczyła minimalną ilość (10%) zalecaną przez WSZJK. Zespół powołany do analizy prac dyplomowych na kierunku *grafika* potwierdził, że oceny promotorów i recenzentów są zasadniczo adekwatne do zawartości przedstawionych prac. Nie stwierdzono istotnych rozbieżności zarówno w ocenach teoretycznych jak też artystycznych prac dyplomowych. Recenzje i opinie promotorów uznano za merytoryczne. Stwierdzono znaczną poprawę w jakości i formie dostarczanych recenzji. Sprzyjającym czynnikiem wpływającym na zmiany było uruchomienie cyfrowego systemu APD skomunikowanego z systemem USOS.

○ kierunek **Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych**

Podczas przeprowadzonej weryfikacji nie wystąpiły żadne trudności. Nie zauważono żadnych nieprawidłowości.

Zaproponowano zmiany doskonalące:

- Konieczność podjęcia ściślejszej współpracy pomiędzy poszczególnymi pracownikami na poziomie merytorycznym, przy realizacji niektórych zadań artystycznych.
- Dbałość o stałe podnoszenie jakości wyposażenia pracowni (w zależności od dostępnych środków).
- Konieczność ściślejszej współpracy pomiędzy prowadzącym zajęcia a opiekunem roku w celu „wyłonienia” studentów z problemami natury psychicznej lub dysfunkcjami psychofizycznymi, co niewątpliwie pozwoli nauczycielowi akademickiemu na indywidualne kształcenie studenta zmierzające do realizacji efektów kształcenia obowiązujących na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.

○ kierunek **Grafika**

Ocena efektów kształcenia wypadła pozytywnie. Ustalono, iż cele i efekty kształcenia oraz formy realizacji zajęć i sposoby weryfikacji efektów kształcenia z przypisanymi im punktami ECTS umożliwiają pełną realizację efektów kształcenia przyjętych dla kierunku. Zaproponowano drobne korekty doskonalące:

- Sukcesywne uzupełnianie brakującej dokumentacji sylabusów w systemie USOS.
- Wprowadzenie nowelizacji programu studiów na kierunku grafika (od roku akad. 2017/2018) oraz modernizacji zapisów modułowych uwzględniających wprowadzenie uproszczeń dotyczących sposobów weryfikacji.
- Umożliwienie wprowadzenia dokumentacji dyplomów artystycznych do systemu APD oraz uzupełnianie dokumentacji dyplomowej o aneksy z wybranych pracowni artystycznych.
- Poszerzenie kręgu instytucji i środowisk interesariuszy zewnętrznych w związku z realizacją zajęć praktycznych na kierunku (w ramach umów dwustronnych).

- kierunek **Projektowanie gier i przestrzeni wirtualnych**

Ocena efektów kształcenia wypadła pozytywnie.

Zaproponowano zmiany doskonalące:

- Uzupełnienia brakującej dokumentacji sylabusów w systemie USOS.

- kierunek **Malarstwo i projekty interdyscyplinarne**

Ocena efektów kształcenia wypadła pozytywnie.

Zaproponowano zmiany doskonalące:

- Wprowadzenie korekty w opisie efektów kształcenia w modułach z uwzględnieniem w większym stopniu specyfiki poszczególnych zajęć (bez wprowadzania zmian w efektach kierunkowych).
- Powołanie studenta do składu Kierunkowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

- **Studia III stopnia w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie sztuki piękne**

Najwięcej zastrzeżeń Zespołu² wzbudziła jakość prezentowanych prac z zakresu Malarstwa.

Zaproponowano zmiany doskonalące:

- Dopracowanie formy i przebiegu końcoworocznej prezentacji prac doktorantów (wystawa powinna być otwarta uroczystie i stanowić ogólny przegląd dotychczasowych osiągnięć artystycznych; oceny powinien dokonać KZZJK w ograniczonym składzie).
- Zwrócenie uwagi na narzędzia weryfikacyjne podnoszące jakość prac studentów (dotyczy przede wszystkim Malarstwa).
- Moduły powinny wskazywać, wraz z przechodzeniem na kolejne lata studiów, możliwy rozwój i postępy studentów w pracy. Obowiązujące dla studentów lat 2013-2017 moduły przedmiotu podstawowego i seminarium kierunkowego są mechanicznym powieleniem pierwszego semestru i nie pozostawiają opiekunowi żadnego wyboru i jakiegokolwiek „swobody” sylabusowej. W razie kontroli administracyjnej może skutkować to określonymi zarzutami.
- Zweryfikowanie odbywania praktyk. Kierowanie studentów na praktyki pedagogiczne u innych niż wskazani przez doktorantów opiekunów, stawia pytanie o sens i zasadność tych wyborów (inne uczelnie nie praktykują takich rozwiązań).

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Przeprowadzone ankiety wykazały wysokie kompetencje wszystkich pracowników. Średnia dla Wydziału wynosi około **4,29**. Najniższa ocena indywidualna pracownika spośród obu Instytutów to **4,15**.

² Por. *Ocena efektów kształcenia na Studiach III stopnia (doktoranckich) w roku akademickim 2015/2016*, p. II.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

• Instytut Muzyki

W roku akademickim 2015/2016 przeprowadzono losowe hospitacje zajęć dydaktycznych. Jednokrotnie hospitowano pracowników samodzielnych (18) oraz dwukrotnie pracowników niesamodzielnych – w semestrze zimowym (28) i w semestrze letnim (31). Nie odnotowano zastrzeżeń w zakresie prowadzonej dydaktyki.

• Instytut Sztuki

W roku akademickim 2015/2016 zrezygnowano z hospitowania zajęć teoretycznych ze względu na wysoką ocenę ubiegłorocznych wyników hospitacji, stałą sprawdzoną kadrę oraz brak nowych modułów podlegających weryfikacji. Nie odnotowano uchybień w stosunku do zajęć prowadzonych przez samodzielnych jak i niesamodzielnych pracowników naukowych. Wobec powyższego można założyć, że stosunkowo wysoka ocena pracy dydaktycznej (potwierdzona równocześnie w procesie ankietyzacji zajęć) sprzyja realizacji wszystkich zakładanych dla kierunku *grafika* efektów kształcenia. Z uwagi na fakt, iż ci sami pracownicy prowadzą zajęcia na pozostałych kierunkach kształcenia – wnioski powyższe można traktować jako wiążące dla całego Instytutu Sztuki.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Instytut Muzyki i Instytut Sztuki

Okresowa ocena pracowników przeprowadzona w roku akademickim 2015/2016 wypadła pozytywnie dla wszystkich pedagogów.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia)

Wszystkie kierunki na Wydziale spełniają wymagania dotyczące minimum kadrowego. Wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego poszczególnych kierunków spełniają warunek kwalifikacji prawnej i merytorycznej. Rozwój kadry następuje sukcesywnie.

Badania prowadzone w obu Instytutach są ściśle związane z obszarem **Sztuka w dziedzinie sztuk plastycznych** (dyscyplina: sztuki piękne) oraz w **dziedzinie sztuk muzycznych** (dyscypliny: dyrygentura, instrumentalistyka, kompozycja i teoria muzyki, rytmika i taniec, wokalistyka). Osiągnięcia i działalność pracowników mają z powyższymi ścisły związek.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Stan liczebny studentów na dzień 30.09.2016: **435** (w tym 29 doktorantów).

Liczba absolwentów w roku akademickim 2015/2016: **128**.

a. Ocena zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów

Ocena zasobów jest pozytywna. W omawianym roku akademickim nie odnotowano uchybień czy incydentów związanych w powyższym obszarze. Obsługa zarówno dydaktyczna jak i administracyjna odbywa się zgodnie z harmonogramami.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Instytut Muzyki i Instytut Sztuki

Ocena zasobów materialnych jest pozytywna.

W **Instytucie Muzyki** do dyspozycji jest baza dydaktyczna dostosowana do trybu i metod nauczania poszczególnych przedmiotów. Liczba i powierzchnia sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeń i pracowni komputerowej odpowiada liczbie studentów.

W **Instytucie Sztuki** nie odnotowano problemów związanych w powyższym obszarze. Sukcesywnie, w miarę posiadanych możliwości i środków, Wydział dąży do polepszania jakości zasobów materialnych, rozbudowy bazy dydaktycznej oraz unowocześniania i poprawiania klasy dostępnych urządzeń i sprzętów.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Z uwagi na nowelizację ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz jej aktów wykonawczych i konieczność dostosowania narzędzi informatycznych do nowej potrzeb, działanie Karty Nauczyciela Akademickiego zostało w latach poprzednich zawieszona decyzją Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Prace nad jej wdrożeniem trwają.

b. Publikowanie informacji o programach kształcenia (w tym o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji)

Sylabusy oraz informacje o formach weryfikacji efektów kształcenia podawane są do wiadomości studentów poprzez:

- stronę internetową USOS,
- bezpośrednio – w sekretariatach instytutów,
- bezpośrednio – przez pedagoga prowadzącego zajęcia

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Na Wydziale nie odnotowano potrzeby publikowania całościowej informacji o organizacji procesu kształcenia. Specyfika Wydziału z niewielkimi grupami studentów oraz stałym,

osobistym kontaktem studenta z pedagogiem sprawia, iż potrzebne informacje może studiujący uzyskać bezpośrednio u prowadzących poszczególne zajęcia.

Część informacji studenci uzyskują w systemie USOS podczas zapisów na poszczególne zajęcia. Elementy organizacji procesu kształcenia takie jak harmonogram, terminy egzaminów, wzory wpisów do indeksu, informacje o dyżurach, ogłoszenia o zmianach są publikowane na stronach internetowych Instytutów oraz w formie papierowej udostępniane są na tablicach ogłoszeń. Wiele zasadniczych informacji — w tym organizacja roku akademickiego — publikowanych jest na głównej stronie internetowej Uniwersytetu.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje o działaniach SZJK nie są publikowane.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Kontrola jakości kształcenia odbywa się w sposób permanentny. Kluczową rolę odgrywa tu charakter pracy pedagogów i studentów obu Instytutów. Nieustanna weryfikacja poprzez upublicznianie dorobku: udział w koncertach, przeglądach, prezentacjach, wystawach etc. sprawia, iż efekty kształcenia poddawane są nie tylko ocenie wewnętrznej ale i zewnętrznej (również międzynarodowej). Takie przedsięwzięcia stanowią również formę monitorowania karier absolwentów, opartą na współorganizowaniu wydarzeń artystycznych oraz niejako wymuszają współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, którymi najczęściej są instytucje kultury. Działania takie rozwijają się w sposób samoczynny, niesystemowy i nierównomierny, różnie w poszczególnych zakładach. Ta dobrze rozumiana autonomia działań znajduje swoje odbicie w sylabusach, programach nauczania, siatkach, stwarzając jednocześnie konieczność doskonalenia metod dydaktycznych, weryfikowania ich, prowadzenia ciągłego dialogu ze studentem oraz otaczającą nas rzeczywistością.

Na Wydziale zasadniczą kontrolę nad większością spraw dotyczących jakości kształcenia sprawują Rady Instytutów oraz zakłady będące jednostkami wewnętrznymi instytutów. Oceny kształcenia na kierunkach dokonują KZZJK.

Raport sporządziła:

dr hab. Joanna Glenc
przewodnicząca WZJK

Raport sporządzono w oparciu o następujące dokumenty (w załącznikach):

- Raport z oceny własnej Instytutu Muzyki w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/16.
- Ocena efektów kształcenia na kierunku *Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych* w roku akademickim 2015/2016.
- Ocena efektów kształcenia na kierunku *Grafika* w roku akademickim 2015/2016.
- Ocena efektów kształcenia na kierunku *Projektowanie gier i przestrzeni wirtualnej* w roku akademickim 2015/2016.
- Ocena efektów kształcenia na kierunku *Malarstwo i projekty interdyscyplinarne* w roku akademickim 2015/2016.
- Ocena efektów kształcenia na Studiach III stopnia (doktoranckich) w roku akademickim 2015/2016.
- Minimum kadrowe – Instytut Muzyki - lista pracowników
- Minimum kadrowe – Instytut Sztuki - lista pracowników
- Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych na UŚ/WA – ujęcie tabelaryczne.
- Raport Biura Karier: *Badanie Losów Zawodowych Absolwentów*. Wydział Artystyczny.

Uchwała nr 5/2017

Rady Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

z dnia 20 stycznia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w
zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2015**

Rada Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska jednogłośnie przyjęła Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2015.

Dziekan WBiOŚ

Prof. dr hab. Zofia Piotrowska - Seget

Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (*data powołania, składy, opis struktury*)

Skład Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia WBiOŚ, zatwierdzony w głosowaniu RWBiOŚ na posiedzeniach w dniu 23.11.2015 (zmiana składu Zespołu kierunku Biologia) oraz w dniu 18.12.2015, w którym oddzielono WZJK od Wydziałowej Komisji d/s Kształcenia:

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia:

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia:

prof. dr hab. Dorota Kwiatkowska (przewodnicząca)

Przewodniczący Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia:

dr hab. prof. UŚ Agnieszka Mrozik

dr hab. Izabela Poprawa

dr hab. Ryszard Ciepał

Kierownik studiów podyplomowych – dr Marek Kaczmarzyk

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów – mgr Anna Wójcik

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Henry Shelonzek

Przedstawiciele pracodawców:

mgr Marek Cybulski (Biuro Doradcze CIS Quality Austria)

mgr Marcin Sprawka (Yoshi Private Investment S.A., Chorzów)

Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia:

Kierunek Biologia:

dr hab. Izabela Poprawa – przewodnicząca

prof. dr hab. Piotr Węgierek

dr hab. Alina Urbisz

dr Anna Urbisz

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Arkadiusz Imiela

Kierunek Biotechnologia:

dr hab. prof. UŚ Agnieszka Mrozik – przewodnicząca

prof. dr hab. Zofia Piotrowska-Seget

dr Justyna Guzy-Wróbelska

dr Izabela Greń

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Szymon Mazur

Kierunek Ochrona Środowiska:

dr hab. Ryszard Ciepał – przewodniczący

prof. dr hab. Małgorzata Strzelec

dr hab. Gabriela Woźniak

dr Agnieszka Błońska

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Robert Hanczaruk

Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich *Advanced methods in biotechnology and biodiversity*:

prof. dr hab. Dorota Kwiatkowska – przewodnicząca

prof. dr hab. Jacek Gorczyca

dr hab. Bogdan Doleżych

dr Elżbieta Wolny

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów – Mgr Robert Gawecki

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska został przyjęty uchwałą Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 22.02.2013 r.

Na posiedzeniu RWBiOŚ w dniu 23.10.2015 wprowadzono zmiany doskonalące w WSZJK na WBiOŚ wynikające z zaleceń PKA:

Część 5.1 WSZJK. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów – ankietyzacja zajęć dydaktycznych. Punkt 8 zmienił brzmienie na: „Wypełnianie ankiet przez studentów odbywa się pod nieobecność prowadzącego zajęcia. Ankietyzacja prowadzona jest przez sekretarzy a w sytuacji, gdy są oni niedostępni, ankietyzację prowadzi przedstawiciel studentów wskazany przez grupę oceniającą dane zajęcia.”

Część 8 WSZJK. Zapobieganie zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia. Została uzupełniona o punkt 4 w brzmieniu: „4. Dla zapewnienia łatwego dostrzegania i sprawnego reagowania na sytuacje konfliktowe oraz monitorowania opinii studentów bez konieczności każdorazowego bezpośredniego kontaktu studenta z Władzami Jednostki, powoływani są opiekunowie pierwszego i drugiego roku I poziomu studiów oraz opiekunowie dyplomantów (dla studentów trzeciego roku I poziomu oraz dla II poziomu studiów). Opiekunów roku wskazuje Dziekan; opiekunów dyplomantów przygotowujących prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) w wybranych jednostkach wskazują kierownicy jednostek.”

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (o ile były takie w roku 2015/2016).

4. Inne.

Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia

Kierunek Biologia:

Dostosowanie programów kształcenia dla I i II stopnia studiów w związku z wprowadzeniem modułów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych oraz uaktualnienie Katy Kierunku o wprowadzone zmiany.

Kierunek Biotechnologia:

I stopień studiów

1) Wprowadzenie modułów z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych (60h/ 6 ECTS) – semestr IV.

2) Zmiany liczby punktów ECTS lub godzin w modułach obowiązkowych:

- a) wprowadzenie modułu Podstawy statystyki – 30h ćwiczeń/ 2 ECTS (IV semestr)

- b) zmniejszenie liczby ECTS dla modułu: Podstawy biotechnologii z 6 na 5 (IV semestr)
 - c) zmniejszenie liczby ECTS dla modułu: Zarys fizjologii zwierząt z 5 na 4 (IV semestr)
 - d) zmniejszenie liczby ECTS dla modułu: Inżynieria bioprocusowa z 5 na 4 (V semestr)
 - e) zmniejszenie liczby ECTS dla modułu: Metody biotechnologiczne w ochronie środowiska z 5 na 4 (VI semestr)
 - f) zmniejszenie liczby godzin i ECTS dla modułu: Chemia organiczna z 60h (15+45) na 45h (15+30) i z 5 na 4
 - g) wprowadzenie modułu: Biochemia strukturalna 30h (10+10+10) za 3 ECTS na zaliczenie
 - h) usunięcie modułu Techniki informatyczne z semestru II (pozostało 30h/2 ECTS na I semestrze)
 - i) usunięcie z godzin kontaktowych planu studiów 120 h Praktyki zawodowej w związku z poprawą modułu (w module tylko godziny pracy własnej).
- 3) W modułach do wyboru zmieniono liczbę ECTS zgodnie z zaleceniem – moduły za 2 lub 4 ECTS za wyjątkiem modułów na 1 roku studiów.
- 4) Pozostałe zmiany w modułach do wyboru:
- a) Wprowadzono na I semestrze moduł: Podstawy matematyki dla biologów – 30h konwersatoriów/ 3 ECTS
 - b) Usunięto moduł: Podstawy statystyki
 - c) Poszerzono ofertę modułów do wyboru o następujące moduły: Mechanizmy rozmnażania generatywnego, Podstawy hodowli roślin przeniesione z II stopnia studiów; oraz wprowadzono nowe moduły: Hodowle ciągłe w biotechnologii i Spektrofotometria UV/VIS w biotechnologii.

II stopień studiów – brak zmian

Kierunek Ochrona Środowiska:

Dostosowanie programów kształcenia dla I i II stopnia studiów w związku z wprowadzeniem modułów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych oraz uaktualnienie Katy Kierunku.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Opracowano program kształcenia dla nowego kierunku studiów II stopnia *Biologia żywności i żywienia*, który był odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłoszone przez pracodawców na posiedzeniach Rady Programowej w roku akademickim 2014/2015. Przy jego tworzeniu były prowadzone konsultacje (zarówno telefoniczne jak i w formie indywidualnych spotkań) z przedstawicielami pracodawców. Nowy kierunek został uruchomiony z dniem 01.10.2016r.

Ponadto w kwietniu 2016r rozpoczęto prace nad opracowaniem programu kształcenia dla studiów I stopnia na kierunku *Biologia żywności i żywienia*. Założono, że program zostanie opracowany do końca roku akademickiego 2016/2017, a wdrożony w roku akademickim 2017/2018 (o ile nie zmieni się polityka Władz Uniwersytetu Śląskiego).

Prowadzono również prace nad modyfikacją obecnego programu kształcenia na I i II stopniu kierunku Biologia. Rozpatrywano uruchomienie nowych specjalności na studiach magisterskich: *Nowoczesne muzealnictwo* oraz *Biologia w kryminalistyce*. Decyzja w sprawie uruchomienia nowych specjalności ma zapaść w roku akademickim 2016/2017

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Dokument opisujący Strategię rozwoju oraz misję Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska na lata 2013-2020 przyjęty został uchwałą Rady Wydziału. Dokument ten wpisuje się w

strategię rozwoju uczelni i, co za tym idzie, programy studiów związane są również ze strategią i misją Wydziału. Związki programów studiów ze strategią i misją uczelni są opisane w dokumentach „Programy kształcenia” dostępnych na stronie internetowej Wydziału.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Badania losów absolwentów prowadzi Biuro Karier UŚ. Bolączką pozostaje wciąż bardzo niska zwrotność ankietyzacji przeprowadzanej za pośrednictwem Internetu, która uniemożliwia wyciąganie wniosków. Dlatego Wydział korzysta z opinii absolwentów, którzy często jako przedstawiciele pracodawców uczestniczą w spotkaniach Rad Programowych kierunków studiów I, II i III stopnia. Ponadto wykorzystuje nieformalne kontakty pracowników z absolwentami.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Kierunek Biologia:

W ubiegłym roku spotkanie Rady Programowej kierunku Biologia nie odbyło się. Niemniej przy przygotowywaniu nowego kierunku studiów *Biologia żywności i żywienia* były prowadzone konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi, które zaowocowały umieszczeniem w programie studiów dwóch modułów prowadzonych przez osoby spoza Uniwersytetu Śląskiego: Żywnienie zwierząt w ogrodach zoologicznych oraz Psychologia żywienia. Ponadto przedstawicielka firmy Nutricia włączyła się w prowadzenie modułu Żywność specjalnego pochodzenia i żywność funkcjonalna.

Kierunek Biotechnologia:

W ubiegłym roku spotkanie Rady Programowej kierunku Biotechnologia nie odbyło się.

Kierunek Ochrona Środowiska:

W ubiegłym roku spotkanie Rady Programowej kierunku Ochrona Środowiska nie odbyło się.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Uwzględniane wzorce międzynarodowe przekazywane są przez nauczycieli akademickich powracających z zagranicznych uczelni, którzy dzielą się doświadczeniami przedstawiając prezentacje na seminariach katedralnych.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

W prowadzonych analizach jakości programu w odniesieniu do możliwości zatrudnienia absolwentów brano pod uwagę opinie pracodawców, u których studenci odbywali praktyki zawodowe.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Ankiety są prowadzone on-line przez Biuro ds. JK UŚ. Nie otrzymaliśmy wyników ankiet za omawiany rok akademicki.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

Zgodnie z wymogami KRK modułowe efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji zostały przedstawione w opisie modułów. Kryteria oceniania studentów zostały opisane w sylabusach dla modułów. Realizacja opisanych w tych dokumentach zasad rozpoczęła się od roku akad. 2012/13.

b. Zasady dyplomowania

Zasady dyplomowania dla poziomów I i II poszczególnych kierunków studiów są określone w załączniku nr 4 programów kształcenia. Dokumenty te są dostępne na stronie internetowej wydziału oraz w Kartach kierunku. Zasady są stosowane w praktyce.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

Wyniki monitorowania weryfikacji efektów kształcenia wraz z rekomendacjami przedstawiono w odrębnych dokumentach „Ocena efektów kształcenia na kierunku ... w roku akademickim 2015/16”, opracowanych przez KZZJK osobno dla każdego kierunku i poziomu studiów.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Razem wypełniono 3 364 ankiet, z czego 1 976 w semestrze zimowym i 1 388 w semestrze letnim. Ocenie poddano 39 modułów w semestrze zimowym i 40 w semestrze letnim. Ocenionych zostało 74 nauczycieli w semestrze zimowym i 51 w semestrze letnim. Poniżej średniej wydziału ocenionych zostało 30 nauczycieli w semestrze zimowym i 20 w semestrze letnim, a powyżej średniej odpowiednio 44 i 31 osób.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

Dane dotyczące doskonalących i kontrolnych hospitacji zajęć dydaktycznych przedstawiono w odrębnych dokumentach, „Ocena efektów kształcenia na kierunku ... w roku akademickim 2015/16”, opracowanych przez KZZJK osobno dla każdego kierunku i poziomu studiów.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2015/16 oceniono 17 nauczycieli akademickich. W grupie ocenionych nauczycieli akademickich 16 osób zostało ocenionych pozytywnie, 1 osoba uzyskała ocenę warunkowo-pozytywną.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

W roku akademickim 2015/16 na wszystkich trzech kierunkach minimum kadrowe wyraźnie przekraczało ustawowe wymogi, w szczególności liczby pracowników wynosiły:

- Biologia – 23 pracowników samodzielnych (6 prof. i 17 dr hab.), 15 ze stopniem doktora
- Biotechnologia – 17 pracowników samodzielnych (7 prof. i 10 dr hab.), 25 ze stopniem doktora
- Ochrona Środowiska – 14 pracowników samodzielnych (4 prof. i 10 dr hab.), 6 ze stopniem doktora

Prowadzone przez ww. pracowników badania są zgodne z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Każdy ze studentów jest pod opieką promotora pracy dyplomowej od 5 semestru 1 poziomu studiów lub od 1 semestru 2 poziomu studiów. Natomiast doktoranci w momencie rekrutacji mają przydzielonego opiekuna naukowego, wspólnie z którym przygotowują projekt badań. Opiekun (w niektórych przypadkach inny samodzielny pracownik naukowy) zostaje wyznaczony przez Radę Wydziału na promotora doktoranta w momencie wszczęcia przewodu doktorskiego.

Studenci każdego kierunku w pierwszym roku 1 stopnia studiów pozostają pod opieką opiekuna roku wyznaczonego przez Dziekana spośród pracowników naukowo-dydaktycznych. Na wniosek studentów planowana zmiana polegająca na wyznaczeniu opiekunów dla studentów na wszystkich latach studiów nie została wprowadzona.

Nauczyciele akademicy pozostają do dyspozycji zainteresowanych studentów w godzinach konsultacji ogłaszanych na tablicach ogłoszeń katedr/zakładów lub/i na stronach internetowych.

Pracownicy administracyjni i dydaktycy pełniący funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus) pozostają do dyspozycji zainteresowanych studentów w godzinach pracy biur ogłaszanych na tablicach ogłoszeń katedr/zakładów lub/i na stronach internetowych. Ocena pracy dziekanatów będzie prowadzona on-line przez UZZJK.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Wydział dysponuje 26 wyspecjalizowanymi laboratoriami i pracowniami wyposażonymi w nowoczesną aparaturę badawczą. Zostały one zaprojektowane w sposób umożliwiający prowadzenie zaawansowanych badań wykorzystujących narzędzia szeroko pojętej biotechnologii, biologii molekularnej, mikroskopii i analizy obrazu, analizy ultrastruktury komórkowej, biomechaniki oraz analiz toksykologicznych i środowiskowych. Pełnomocnik Dziekana ds. Pracowni Ogólnowydziałowych prowadzi pełną, na bieżąco aktualizowaną dokumentację dotyczącą dostępnego w pracowniach sprzętu. Z pracowni korzystać mogą doktoranci i magistranci wykonujący prace badawcze. Laboratoria badawcze wspomagane są dodatkowo przez cztery ogólnowydziałowe sale komputerowe zaopatrzone w sprzęt komputerowy, z dostępnym oprogramowaniem, między innymi pakietem Statistica, oprogramowaniem graficznym w postaci pakietów firmy Corel, oprogramowaniem EndNote oraz pakietami programów firmy Microsoft, w tym narzędziami programistycznymi dla Windows CE. Zaplecze badawcze Wydziału stanowią także dwie szklarnie o łącznej powierzchni 337 m², a także pokoje hodowlane do hodowli zwierząt (8 pomieszczeń o łącznej powierzchni 118 m²) i hodowli roślin (14 pomieszczeń o łącznej powierzchni 188 m²). Dodatkowo Wydział dysponuje polem doświadczalnym o powierzchni 4 ha zlokalizowanym w Boguchwałowicach, w odległości około 33 km od Katowic. W ramach Wydziału działa także Pracownia Dokumentacji Botanicznej i Zielnik Naukowy Uniwersytetu Śląskiego, gromadząca kolekcje zakonserwowanych okazów flory Polski, ze szczególnym uwzględnieniem flory Górnego Śląska. Pracownia zajmuje się również specjalistycznym opracowywaniem kolekcji oraz badaniami taksonomicznymi wybranych taksonów flory naczyniowej. Wydział Biologii i Ochrony Środowiska posiada nieograniczony dostęp do Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, która oferuje dostęp do książek, podręczników i źródeł elektronicznych z wszystkich dziedzin wiedzy, baz pełnotekstowych, bibliograficznych i faktograficznych.

Baza dydaktyczna jest monitorowana na bieżąco, czego wynikiem są naprawy i / lub uzupełnianie sprzętu prowadzone w zależności od potrzeb i możliwości (np. aranżacja miniaturowy ogrodu botanicznego/dydaktycznego na skwerze przed budynkiem WBiOŚ przy ul. Jagiellońskiej 28, z podstawową kolekcją systematyczną i kolekcjami tematycznymi podkreślającymi specyfikę części problematyki badawczej realizowanej na WBiOŚ).

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia Karty kierunku

W roku akademickim 2014/15 dla wszystkich prowadzonych przez WBiOŚ kierunków dla pierwszego i drugiego stopnia studiów zostały wdrożone Karty kierunku.

b. Publikowanie sylabusów

W systemie USOS wprowadzono dokumentację dla wszystkich modułów prowadzonych w obu semestrach roku akad. 2015/16 na wszystkich kierunkach prowadzonych przez Wydział.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Przygotowano pełną dokumentację dla programów kształcenia na kierunkach i udostępniono ją na stronie internetowej Wydziału.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje o WSZJK, składzie Zespołów ZJK i harmonogramie ich pracy są dostępne na stronie internetowej Wydziału.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

a. działalność studenckich kół naukowych

Przy Wydziale działa jedno koło naukowe doktorantów oraz trzy koła naukowe studentów I i II stopnia. Pełna informacja o działalności kół dostępna jest na stronie internetowej Wydziału.

Doktoranckie Koło Naukowe Biologów REEVOLUTION, działające przy Katedrze Zoologii
przewodniczący mgr Artur TASZAKOWSKI
opiekun naukowy dr hab. prof. UŚ Karina WIECZOREK

Koła naukowe studentów I i II stopnia:

Koło Naukowe Zoologów FAUNATYCY

działające przy Katedrze Zoologii
przewodniczący Arkadiusz IMIELA
opiekun naukowy dr Łukasz DEPA

Interdyscyplinarne Koło Naukowe Przyrodników PLANETA

przewodniczący Mariusz WIERZGON
opiekun naukowy dr hab. prof. UŚ Zbigniew WILCZEK
opiekun ds. merytorycznych mgr Wojciech ZARZYCKI

Koło działa w trzech sekcjach: Fizjologii Roślin; Ekologii; Mikrobiologii

Koło Naukowe Kryminalistyki i Medycyny Sądowej TEMIDA

przewodniczący Krzysztof CHYŻAK
opiekun naukowy dr hab. Danuta WOJCIESZYŃSKA

b. udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce

Studenci i doktoranci WBiOŚ uczestniczą w realizacji projektów badawczych WBiOŚ finansowanych ze środków zewnętrznych, w szczególności NCN. Należy podkreślić, że zgodnie z Uchwałą RWBiOŚ, warunkiem wszczęcia przewodu doktorskiego jest przedstawienie wniosku o grant lub uczestnictwo kandydata w projekcie (NCN, NCBiR lub międzynarodowym).

Studenci wszystkich stopni włączani są w publikację prac naukowych. Znakomita większość doktorantów WBiOŚ uczestniczy czynnie w licznych konferencjach naukowych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, w tym wielu odbywających się w znaczących ośrodkach naukowych za granicą. Możliwość prezentowania wyników własnych prac na konferencjach lub seminariach naukowych w formie posterów i wystąpień ustnych mają także studenci I i II

stopnia.

c. nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów

Nagrody i wyróżnienia:

mgr Robert Gawecki - nagroda za prezentację ustną na XXXII Konferencji Embriologicznej Rośliny-Zwierzęta-Człowiek, Wojsławice (18-21.05.2016);

mgr Anna Milewska-Hendel - nagroda za prezentację ustną na 57th Congress of Polish Botanical Society, Lublin (27-30.06.2016);

mgr Karolina Chwiałkowska - nagroda za najlepszy plakat na Plant Biology Europe EPSO/FESPB 2016 Congress, Praga, Czechy (26-30.06.2016);

mgr Ariel Marchlewicz - nagroda za najlepszy plakat na Symposium Mikrobiologicznym „Mikrosymposium UW”, Warszawa (4-5.03.2016);

mgr Joanna Morończyk - wyróżnienie za prezentację ustną na III Ogólnokrajowej Konferencji Naukowej „Młodzi Naukowcy w Polsce – Badania i Rozwój”, Wrocław (13.04.2016);

mgr Anna Maria Wójcik - wyróżnienie za prezentację ustną na Second Biennial Student Scientific Competition “Somatic Embryogenesis and Other Vegetative Propagation Technologies”. IUFRO Working Party 2.09.02., La Plata, Argentyna (19-23.09.2016);

mgr Iryna Skrynetska - wyróżnienie za prezentację ustną na III Ogólnokrajowej Konferencji Naukowej „Młodzi Naukowcy w Polsce – Badania i Rozwój”, Wrocław (13.04.2016);

mgr Agnieszka Hutniczak - wyróżnienia za prezentację ustną oraz za czynne włączanie się do dyskusji naukowej na Konferencji „Wpływ Młodych Naukowców na Osiągnięcia Polskiej Nauki - IX Edycja. Nowe trendy w naukach przyrodniczych”, Warszawa (16.01.2016)

Stypendia i wsparcie finansowe organizatorów konferencji:

mgr Karolina Chwiałkowska - stypendium doktorskie finansowane przez Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursu Etiuda 4 oraz finansowanie wyjazdu na 4-miesięczny staż na Uniwersytet Kalifornijski w Los Angeles, USA

mgr Iryna Skrynetska - stypendium doktoranckie w ramach programu stypendialnego im. S. Banacha

mgr Anna Maria Wójcik - stypendium organizatora konferencji “MICROSYMPOSIUM on small RNA biology”, Wiedeń, Austria 2.05-4.05.2016

mgr Anna Maria Wójcik - stypendium organizatora Konferencji IUFRO Working Party 2.09.02 “Somatic Embryogenesis and Other Vegetative Propagation Technologies”, La Plata, Argentyna 19-23.09.2016

mgr Paweł Kaczmarek - grant organizatorów 8th World Congress of Herpetology, Hangzhou, Chiny, 15-21.08.2016

**d. udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej
Realizacja Programu ERASMUS+ w roku akademickim 2015/2016**

Aktywność SMP studentów WBiOS – wyjazdy w celu realizacji praktyki

Postępowanie kwalifikacyjne na wyjazdy stypendialne studentów w ramach programu Erasmus+ w celu realizacji praktyki w zagranicznej instytucji, prowadzone na WBiOS, wyłoniło 10 osób, spośród których udział w praktykach wzięło 6 (dane w tabeli poniżej).

Lp. Imię Nazwisko	Rok studiów i poziom (kierunek studiów)	Miejsce i czas realizowanej praktyki
1. Szymon Gorgoń	2 rok studiów doktoranckich (Biologia)	University of Maribor, Słowenia; 20.09-20.12.2015
2. Karolina Kamińska	2 rok studiów doktoranckich	University of Maribor, Słowenia;

	(Biologia)	20.09-20.12.2015
3. Magdalena Kowalska	3 rok studiów doktoranckich (Biologia)	Alberts-Ludwigs-Universität, Freiburg, Niemcy; 01.05-01.07.2016
4. Marta Hyra	3 rok studiów doktoranckich (Biologia)	University of Copenhagen, Dania; 01.10-01.12.2015
5. Barbara Ziemer	3 rok studiów doktoranckich (Biologia)	University of Helsinki, Finlandia; 15.01-15.04.2016
6. Karolina Guja	1 rok studiów magisterskich (Biotechnologia)	Institute of Human Genetic, Jena, Niemcy; 01.07-28.09.2016

Aktywność SMS studentów WBiOS – wyjazdy w celu realizacji studiów

Postępowanie kwalifikacyjne na wyjazdy stypendialne studentów w ramach programu Erasmus+ w celu realizacji studiów w zagranicznej instytucji, prowadzone na WBiOS, wyłoniło 7 osób, spośród których w wyjazdach uczestniczyły 4 (dane w tabeli poniżej).

Lp. Imię Nazwisko	Rok studiów i poziom (kierunek studiów)	Miejsce studiów i semestr
1. Maria Savko	1 rok studiów magisterskich (Ochrona Środowiska)	Czech University of Life Sciences Prague, Czechy; semestr zimowy
2. Natalia Konovalenko	1 rok studiów magisterskich (Ochrona Środowiska)	Czech University of Life Sciences Prague, Czechy; semestr zimowy
3. Iga Barbarowicz	3 rok studiów licencjackich (Ochrona Środowiska)	Università Degli Studi di Bari we Włoszech, semestr zimowy
4. Anna Niewola	1 rok studiów magisterskich (Ochrona Środowiska)	Università Degli Studi di Bari we Włoszech, semestr zimowy

Aktywność studentów w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego – wyjazd na praktyki

Na wyjazd stypendialny w ramach programu Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy w celu realizacji praktyki w zagranicznej instytucji zakwalifikowano jedną osobę.

Lp. Imię Nazwisko	Rok studiów i poziom (kierunek studiów)	Miejsce i czas realizowanej praktyki
1. Mariusz Wierzoń	2 rok studiów magisterskich (Biologia)	Icelandic Institute of Natural History, Akureyri Division, Islandia, 20.06.2016-20.09.2016

Aktywność SMS zagranicznych studentów, którzy przyjechali na studia na WBiOS

W roku akademickim 2015/2016 na studia przyjechało 2 studentów. Zajęcia odbywali w semestrze zimowym.

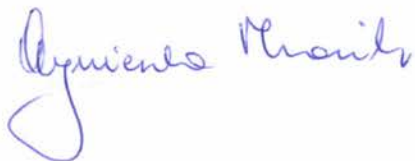
Lp. Imię Nazwisko	Uczelnia Wysyłająca	Rok i poziom studiów	Uwagi
1. Esco Boned	Univesidad de Zaragoza, semestr	Ukończone studia magisterskie	Zdobył 15 ECTS w semestrze zimowym
2. Ludwig Treuter	2 rok studiów magisterskich (Biologia)	Student 2 rok studiów magisterskich	Zdobył 30 ECTS w semestrze zimowym, w tym część na Wydziale Nauk Społecznych

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

a. powołanie dla wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, łącznie ze studiami doktoranckimi, Rad Programowych z udziałem interesariuszy zewnętrznych, w szczególności przyszłych pracodawców, których uwagi są uwzględniane przy modyfikacjach bądź tworzeniu programów studiów.

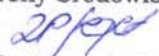
- b. włączanie interesariuszy zewnętrznych w realizację zajęć dydaktycznych
Na przykład: w ramach modułu fakultatywnego *Przyroda Górnego Śląska* dostępnego dla kierunku Biologia i Ochrona Środowiska jedno z zajęć terenowych realizowane są w Ośrodku edukacji ekologicznej GEOsfera w Jaworznie (zajęcia prowadzi kierownik ośrodka z pracownikami); zajęcia terenowe w ramach modułu *Rozwój zrównoważony terenów miejsko-przemysłowych* (Biologia) i *Zagrożenia cywilizacyjne i zrównoważony rozwój* prowadzone są we współpracy z Zakładem Zieleni Miejskiej w Katowicach i Głównym Instytutem Górniczym; zajęcia w ramach modułu *Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza* realizowane są we współpracy z Śląskim Ogrodem Botanicznym w Mikołowie i Urzędem Miejskim w Jaworznie; część zajęć w module *Zieleń urządzona w rozwoju zrównoważonym* realizowana jest w Gospodarstwie Szkółkarskim *Kapias* w Goczałkowicach.
- c. ciągle rozszerzanie oferty miejsc realizowania praktyk oraz monitorowanie i analiza korzyści wynikających z praktyk studenckich w różnych instytucjach i przedsiębiorstwach
- d. realizowanie prac magisterskich i doktorskich we współpracy z otoczeniem gospodarczym
- e. wprowadzenie na pierwszym roku studiów I stopnia przedmiotów wyrównawczych (moduły fakultatywne)
- f. kontynuowanie różnych form hospitacji, zarówno kontrolujących, jak i doskonalących
- g. organizacja Spotkań Naukowych WBiOŚ oraz spotkań Towarzystw naukowych z zaproszonymi wykładowcami z różnych jednostek krajowych i zagranicznych, w których uczestniczą doktoranci i pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne wykłady i spotkania naukowe
- h. starania o uruchamianie na Wydziale kierunków zamawianych
- i. stałe doskonalenie umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz doktorantów WBiOŚ poprzez uczestnictwo w stażach, w renomowanych zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich (np. w ramach ERASMUS/ERASMUS+ lub projektu NITKA „Zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu w zakresie narzędzi informatycznych i technologii – NITKA” Priorytet IV – Szkolnictwo wyższe i nauka, Działanie 4.3 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów Strategii Europa 2020)

Pełnomocnik Dziekana

Dziekan Wydziału

DZIEKAN WYDZIAŁU
Biologii i Ochrony Środowiska

prof. dr hab. Zofia Piotrowska-Seget

Raport z oceny własnej Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I. Informacje wstępne

1. Nadzór nad procesem kształcenia na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji sprawuje dziekan za pośrednictwem prodziekana ds. studenckich i kształcenia. Prodziekan odpowiada za właściwy przebieg procesu kształcenia i prawidłową obsługę dydaktyczną, socjalną oraz administracyjną studentów.

Prowadzone na wydziale studia podyplomowe organizuje i nadzoruje kierownik powołany przez rektora dla poszczególnych studiów podyplomowych.

2. Za opracowanie i wdrożenie na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji systemowych procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia odpowiada powołany przez dziekana Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK], któremu przewodniczy pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK] oraz Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia (KZZJK) na kierunku pedagogika i etnologia, które stanowią integralną część Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, powołano na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji 17 października 2012 r. na kadencję 2012-2016 (Uchwała Rady WEiNoE). W skład WZJK wchodzi: pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, przewodniczący Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia [KZZJK], przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, przedstawiciel pracowników administracji (dziekanatu), ponadto z urzędu uczestnikiem prac WZJK jest prodziekan ds. studenckich i kształcenia.

3. Rok akademicki 2015/2016 był ostatnim rokiem pracy **Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia** poprzedniej kadencji (2012-2016) w składzie:

- dr hab. prof. UŚ Krzysztof Śleziński – pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, przewodniczący

- dr Jolanta Skutnik – prodekan ds. studenckich i kształcenia
- prof. zw. dr hab. Katarzyna Olbrycht – przewodnicząca KZZJK
- dr Beata Oelszlaeger-Kosturek – przewodnicząca KZZJK
- dr Grzegorz Odoj – przewodnicząca KZZJK
- mgr inż. Andrzej Szczurek
- Kuba Moczyróg – przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego.

4. Składy Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2015/2016:

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia – kierunek pedagogika:

- dr Beata Oelszlaeger-Kosturek – przewodnicząca KZZJK
- dr hab. prof. UŚ Andrzej Murzyn
- dr hab. prof. UŚ Ewa Ogrodzka-Mazur
- dr hab. prof. UŚ Eugenia Smyrnowa-Trybulska
- dr hab. prof. UŚ Alina Szczurek-Boruta
- dr hab. prof. UŚ Urszula Szuścik
- dr Beata Chojnacka-Synaszko
- dr hab. Bogusław Dziadzia
- Ewa Synowiec – studentka

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia – kierunek etnologia:

- dr Grzegorz Odoj – przewodniczący KZZJK
- prof. zw. dr hab. Halina Rusek
- dr hab. Prof. UŚ Jan Kajfosz
- dr Kinga Czerwińska
- dr Anna Drózd
- Ewa Pokrzywka – studentka

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia – kierunek animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną:

- prof. zw. dr hab. Katarzyna Olbrycht – przewodnicząca KZZJK
- dr Ewelina Konieczna
- mgr Agnieszka Matusiak

- Barbara Milewska – studentka

***Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia – kierunek
oligofrenopedagogika z arteterapią:***

- prof. dr hab. Zenon Gajdzica - przewodniczący KZZJK
- dr Sylwia Wrona
- Inga Wójcik – studentka

5. W roku akademickim 2015/2016 prace zespołów ds. jakości kształcenia regulował Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), który został opracowany przez WZJK i zatwierdzony Uchwałą Nr 15 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 20 lutego 2013 r. WSZJK objęci zostali studenci wszystkich poziomów i form studiów na kierunkach prowadzonych przez Wydział, pracownicy Wydziału uczestniczący w procesie kształcenia oraz pozostałe podmioty związane z realizacją procesu kształcenia na Wydziale. W przypadkach nieujętych w tym dokumencie obowiązywały zasady ustalone w przepisach nadrzędnych: ustawach, rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Statucie Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeniach rektora Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach rady wydziału i zarządzeniach dziekana.

Jednym z podstawowych zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz WZJK i KZZJK są działania mające na celu scalanie nadrzędnych i wewnętrznych przepisów w spójny i całościowy system. W praktyce oznacza to pracę nad przejrzystością sposobów rozwiązań i procedur przyjętych dla poszczególnych działań, uwzględniających specyfikę kierunków. Za przygotowanie i wdrożenie Kierunkowego Systemu Jakości Kształcenia [KSJK] odpowiadają powołane przez dziekana zespoły kierunkowe.

Obowiązki Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dotyczą nadzoru nad działaniem KZZJK, a także opiniowania projektów zmian w realizowanych programach studiów oraz projektów nowych kierunków i specjalności. W przypadku projektów nowych kierunków i specjalności opinia formułowana jest na wniosek dziekana lub rady wydziału i przyjmowana w formie uchwały, która następnie przedstawiana jest RW.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia miał dwa spotkania w ciągu roku. Ponadto w przypadku spraw pilnych przeprowadzono konsultacje za pośrednictwem poczty elektronicznej. Znaczna część informacji dotyczących spraw związanych z działalnością dydaktyczną uczelni przekazywana była członkom WZJK w trakcie posiedzeń Rady

Wydziału. Podczas posiedzeń rad instytutów, które odpowiadają za nadzór dydaktyczny nad kierunkami w ich jednostce prezentowano projekty zmian w programie studiów oraz wyniki oceny efektów kształcenia.

Do realizacji szczególnego działania, jakim jest został powołany zespół pomocniczy oceniający tematykę prac dyplomowych.

6. W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji były kontynuowane prace podnoszące jakość kształcenia jednostki. Przedłożony raport jest zgodny z obszarami określonymi w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia na WEiNoE (Uchwała Nr 15 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 20 lutego 2013 r.) oraz konsultowany z osobami należącymi do Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunkach: *etnologia, pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną, oligofrenopedagogika z arteterapią*.

W roku akademickim 2015/2016 podejmowane zadania i wykonywane prace realizowano zgodnie z harmonogramem WSZJK i KZZJK.

W roku akademickim 2015/2016 Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji prowadził 4 kierunki studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Na kierunkach prowadzonych przez Wydział studiowało ogółem 906 studentów pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (stan na końcu roku akademickiego). Zatrudnionych natomiast było 88 nauczycieli akademickich, w tym 23 pracowników samodzielnych.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

Ocena i analiza funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w roku akademickim 2015-2016 pozwoliły na podjęcie szeregu działań doskonalących kształcenie na Wydziale.

a) Informacje o zakresie zmian i modyfikacji programów kształcenia dokonanych w roku akademickim 2015/2016 w ramach procesu podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji:

– Od roku akademickiego 2015/2016 zaczęły obowiązywać zmiany w planach studiów na kierunkach *etnologia, pedagogika* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, zatwierdzonych jeszcze w poprzednim roku akademickim; po wcześniejszym

dostosowaniu programów kształcenia kierunków do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, programy w roku akademickim 2015/2016 kierunków pozostały niezmienione. Wyjątkiem był kierunek *oligofrenopedagogika z arteterapią*, na którym wprowadzono nowy przedmiot – *Tutoring z praktyką*, który pojawił się na wszystkich sześciu semestrach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, co było możliwe dzięki zmniejszeniu liczby godzin i punktów ECTS w niektórych istniejących już modułach.

– W roku akademickim 2015/2016 spotkania KRK dotyczyły jedynie precyzowania zapisów modułowych bez wprowadzania istotniejszych zmian. Dotyczyły one przede wszystkim (stosując się do zaleceń pokontrolnych) korekty nazw wybranych modułów. Wymienić można następujące zmiany: w nazwach przedmiotów metodycznych na specjalizacjach ZEWiWP, ZEWiTP, ZEWzMEO: *Podstawy i metodyka edukacji polonistycznej dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*, *Podstawy i metodyka nauczania wychowania fizycznego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*, *Podstawy i metodyka edukacji matematycznej dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*, *Podstawy i metodyka edukacji przyrodniczej dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym*.

– Dalsze zmiany dotyczyły korekty ECTS czy przesunięcia przedmiotu z semestru zimowego na semestr letni (bądź odwrotnie).

Dążono do ujednoczenia i uporządkowania zapisów na kierunkach. Kontrolowano także formalną stronę zapisu sylabusów opracowywanych na każdy semestr.

b) Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

W roku akademickim 2015/2016, biorąc pod uwagę doskonalenie oferty edukacyjnej Instytutu Nauk o Edukacji dokonano – w ramach prac grup roboczych w zespole ds. KRK oraz KZZJK w Instytucie Nauk o Edukacji – przeglądu i oceny dokumentacji związanej z przygotowaniem programów kształcenia w ramach nowego kierunku. Po opracowaniu kierunkowych efektów kształcenia przyjętych przez Senat Uniwersytetu Śląskiego, programu kształcenia i pozytywnej opinii zespołów MNiSW oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej, nowy kierunek studiów – *pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią* – zostanie wprowadzony w roku akademickim 2016/2017.

Od roku akademickiego 2015/2016 na kierunku pedagogika na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia zlikwidowane zostały specjalności:

animacja społeczno-kulturalna

terapia pedagogiczna i asystent osoby niepełnosprawnej

(Uchwała Nr 14 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku).

Od roku akademickiego 2015/2016 na kierunku pedagogika zmieniona została nazwa specjalności *pedagogika opiekuńczo-wychowawcza* na:

pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną

na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia

(Uchwała Nr 13 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku).

Od roku akademickiego 2015/2016 na kierunku pedagogika tworzy się specjalność:

resocjalizacja z edukacją międzykulturową

na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia

(Uchwała Nr 15 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku).

c) zgodność programów kształcenia z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Programy kształcenia na kierunkach: *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną*, *oligofrenopedagogika z arteterapią*, *etnologia* i *pedagogika* są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Śląskiego. Wykazują zgodność z zadaniami kluczowymi, celami strategicznymi i operacyjnymi oraz typami działań określonymi przez dokumenty *Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2012–2020* oraz *Strategia Rozwoju Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji na lata 2012-2020* (Uchwała Nr 14).

d) sposób uwzględniania wyników badania losów absolwentów

Badanie losów absolwentów wydziału jest sposobem weryfikacji przydatności kierunków kształcenia i inspirowane do namysłu nad ewentualną modyfikacją programów kształcenia poszczególnych kierunków. Działaniami związanymi z ankietyzacją absolwentów zajmuje się Biuro Karier UŚ. Niemniej dotychczas znikomy procent absolwentów wypełnia ankiety. W roku 2016 na Wydziale udało się objąć ankietyzacją zaledwie 59 absolwentów roku akademickiego 2014/2015, w tym 54 osób z pedagogiki i jedynie 4 z etnologii. Brak więc reprezentatywnego materiału, aby móc wykorzystać go do ewentualnej modyfikacji programów kształcenia.

Badanie losów absolwentów Wydziału może przebiegać też w sposób nieformalny – poprzez różnorakie kontakty osobiste. Utrzymywanie kontaktów i śledzenie losów absolwentów umożliwia m.in. współpraca z placówkami oświatowymi i kulturalnymi, współpraca ze szkołami, konsultacje metodologiczne, spotkania otwarte, spotkania dla uczniów szkół średnich, warsztaty czy wykłady zewnętrzne, jak również odbywanie praktyk studenckich pod opieką zewnętrzną absolwentów Wydziału. Te formy kontaktu nieraz dostarczają więcej wiarygodnych informacji niż pytania ankietowe.

e) udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Rozwój istniejących kierunków, tworzenie nowych specjalności w ramach kierunku etnologia i pedagogika oraz decyzja o uruchomieniu nowego kierunku studiów w Instytucie Nauk o Edukacji – pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią – te wszystkie zmiany prowadzące do powstawania nowych programów kształcenia są wynikiem prowadzonej współpracy i konsultacji z wieloma interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Wśród interesariuszy zewnętrznych znalazły się między innymi: Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka we Wrocławiu, Centrum Inicjatyw Edukacyjnych w Kartuzach, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Burmistrz miasta Cieszyna, Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych oraz Wydział Kultury i Turystyki miasta Cieszyna, Starostwo Powiatu Cieszyńskiego, dyrektorzy przedszkoli i szkół realizujących nauczanie wczesnoszkolne, dyrektorzy szkół specjalnych i integracyjnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, ośrodków wczesnej interwencji i warsztatów terapii zajęciowej oraz kierownikami świetlic środowiskowych. Przeprowadzono także konsultacje ze studentami zainteresowanymi ofertą edukacyjną Wydziału w celu lepszego jej dostosowaniu do potrzeb rynku pracy. W wyniku współpracy i prowadzonych rozmów rozpoznano potrzeby środowiska lokalnego i zainteresowanie podmiotów zewnętrznych wprowadzaniem na rynek pracy absolwentów o określonych kompetencjach i umiejętnościach. Pod tym względem na szczególną uwagę zasługuje nawiązana współpraca dydaktyczno-naukowa i promocyjna ze szkołami ponadgimnazjalnymi w regionie śląskim. W ramach współpracy stron realizowano liczne fakultatywne zajęcia dydaktyczne, warsztaty pracy twórczej, praktyki studenckie, prowadzenia badań i innych form działania. Tego rodzaju współpracę podtrzymano z Liceum Ogólnokształcącym im. Noblistów Polskich w Rydułtowach w ramach innowacji pedagogicznej programowo-organizacyjnej „animator kultury”. Współpraca z tą placówką, jak również z trzema innymi szkołami ponadgimnazjalnymi, takimi jak: Zespół Szkół

Ogólnokształcących im. Jana Pawła w Pawłowicach, Zespół Szkół nr 6 im. Króla Jana III Sobieskiego – Liceum Ogólnokształcącego nr 4 w Jastrzębiu Zdroju i I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Żywcu rozwijała się niezwykle intensywnie i została uwieczniona podpisaniem umowy o współpracy naukowo-dydaktycznej między dyrektorami ww. szkół średnich a Uniwersytetem Śląskim 11 stycznia 2017 roku.

Współpraca ta umożliwi kontynuację i zintensyfikowanie realizacji wykładów i warsztatów, które przebiegały dotychczas w ramach „Cieszyńskiego Uniwersytetu Latającego”, a których celem była atrakcyjna promocja szeroko pojętej wiedzy z zakresu antropologii, etnologii i pedagogiki wczesnoszkolnej, przedszkolnej, opiekuńczo-wychowawczej, oligofrenopedagogiki, animacji społeczno-kulturowej, terapii pedagogicznej czy edukacji kulturowej. Współpraca ta ma zapewnić uczniom wyższą jakość kształcenia, przyczynia się do pogłębiania wiedzy i zainteresowań oraz tworzenia bliskiej więzi pracowników WEiNoE z uczniami, którzy, jak dowodzą rozmowy ze studentami roku pierwszego, zostali zmotywowani i zachęcani do podjęcia studiów na kierunkach: *pedagogika*, *etnologia*, *oligofrenopedagogika z arteterapią* oraz *animacja społeczno-kulturowa z edukacją kulturową* w Uniwersytecie Śląskim.

Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji współpracuje z Miejską Biblioteką Publiczną w Cieszynie, podejmując działania dydaktyczne związane z popularyzacją i propagowaniem Ogólnopolskiej Akcji „Cała Polska czyta dzieciom” oraz prowadząc warsztaty literacko-plastyczne z dziećmi. We współpracy z Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie studenci i pracownicy WEiNoE brali aktywny udział w akcjach „Noc w muzeum”. Należy też wymienić współpracę dydaktyczną z Książnicą Cieszyńską w ramach edukacji kulturowej i regionalnej. Ponadto WEiNoE współpracuje z Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt” w Cieszynie. W placówce tej studenci mają możliwość prowadzenia zajęć z grupami dzieci i młodzieży w zakresie m.in. profilaktyki i kształtowania kompetencji społecznych. Podobna współpraca ma miejsce ze Szkołą Podstawową nr 1 i nr 2 w Cieszynie oraz Gimnazjum Towarzystwa Ewangelickiego.

W ramach weryfikacji istniejących programów kształcenia oraz przygotowywania nowych programów podejmowana jest przez Wydział współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w kraju, m.in.: Uniwersytetem Zielonogórskim, Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Stowarzyszeniem Wspierania Edukacji Międzykulturowej, Wyższą Szkołą Pedagogiczną ZNP w Warszawie, jak też z interesariuszami

zagranicznymi, takimi jak: Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie (Republika Czeska), Uniwersytet B. Grinczenki w Kijowie (Ukraina), Uniwersytet im. I. Franki w Żytomierzu – Житомирський державний університет імені Івана Франка (Ukraina), Uniwersytet Ostrawski (Republika Czeska), Uniwersytet im. Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy – Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií (Słowacja), Iniverzita Karlova w Praze – Ústav etnologie (Republika Czeska), Masarykova Univerzita w Brnie – Ústav evropské etnologie (Republika Czeska), Univerzita Karlova w Praze, The International Organization of Folk Art (IOV). W zakresie opracowywania innowacyjnych programów kształcenia oraz internalizacji podjętych działań naukowych przez Wydział należy dostrzec nawiązanie ścisłej współpracy z takimi uczelniami zagranicznymi jak: University of Twente w Holandii, University of Extremadura w Hiszpanii, Lisbon Lusíada University w Portugalii, University of Ostrava w Republice Czeskiej, Constantine the Philosopher University in Nitra w Słowacji, Curtin University in Perth w Australii, Borys Grinchenko Kyiv University oraz Dniprodzerzhinsk State Technical University na Ukrainie, Herzen State Pedagogical University of Russia, St. Petersburg w Federacji Rosyjskiej.

f) sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji kontynuowano dotychczasowe oraz podjęto nowe inicjatywy związane z umiędzynarodowieniem, w tym wymianą doświadczeń z uczelniami zagranicznymi w zakresie jakości kształcenia. Korzystano między innymi z teoretycznych podstaw i praktycznych rozwiązań programowych: Instytutu Etnologii Uniwersytetu Karola w Pradze, praktycznych doświadczeń Zakładu Badań Etnikum Polskiego w Republice Czeskiej przy Uniwersytecie Ostrawskim, Diplômes Universitaires de Technologie (DUT) Animation Sociale et Socioculturelle; IUT, Michel de Montaigne, Université Bordeaux 3, Mention: Sciences de l'éducation – Interventions sociales et culturelles, parcours: Médiations Culturelles et Interventions Educatives (MCIE) oraz DUT Carrières sociales, option: Animation sociale et socioculturelle Université Paris 13, Nord, DUT Carrières Sociales, options: Animateur socio-culturelle et Educateurs Spécialisés, Université Pierre Mendès, Grenoble, Participatory and Community Arts Therapeutic and Community Studies, Goldsmiths University of London, Creative and Cultural Entrepreneurship, Goldsmiths, University of London, The Humanities and

Cultural Studies department, University of South Florida (USF), THELEME (Interart Studies) Centre for Comparative Studies (Centro de Estudos Comparatistas–CEC), Faculty of Letters, University of Lisbon oraz Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Znaczna część badań naukowych w Instytucie Nauk o Edukacji jest prowadzona w oparciu o intensywną, wieloletnią współpracę badawczą, naukowo-dydaktyczną i wydawniczą z partnerami zagranicznymi oraz poprzez udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczych. Przede wszystkim należy w tym miejscu przywołać:

– realizowanie międzynarodowego projektu badawczego w zakresie nowych technologii informacyjnych wykorzystywanych w edukacji: *IRNet – International Research Network for study and development of new tools and methods for advanced pedagogical science in the field of ICT instruments, e-learning and intercultural competences*;

– współpracę dydaktyczną z Catholique Lille Centre de Formation Pédagogique Cambrai we Francji, której celem była wymiana w zakresie programów, planów studiów i doświadczeń w kształceniu nauczycieli w Polsce i we Francji oraz prowadzenie badań w obrębie kształcenia nauczycieli w Polsce i we Francji;

– współpracę z Kirchliche Pädagogische Hochschule w Graz – Austria w zakresie wykorzystania form warsztatowych w obszarze twórczych technik (m.in. muzyka, taniec, plastyka, poezja, teatr lalek, praca z tekstem,) w rozwoju osobistym studentów, nauczaniu religii i etyki, pracy społecznej i kulturalnej;

– współpracę naukowo-badawczą i dydaktyczną z Uniwersytetem w Ostrawie (Republika Czeska), w ramach której od roku 2006 ukazuje się seria wydawnicza „Dialog bez granic”; z tymże Uniwersytetem prowadzone są także intensywnie badania dotyczące społecznych i kulturowych uwarunkowań edukacji i socjalizacji uczniów niepełnosprawnych w Polsce i Republice Czeskiej – wyniki badań są prezentowane podczas cyklicznych konferencji naukowych organizowanych przez obie uczelnie;

– współpracę z Uniwersytetem Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (Republika Słowacka), gdzie obszarem zainteresowań badawczych jest edukacja małego dziecka;

– współpracę z Uniwersytetem w Ostrawie (Republika Czeska), Uniwersytetem Mateja Bela (Słowacja) oraz z Państwowym Zawodowym Pedagogicznym Uniwersytetem w Jekaterinburgu (Federacja Rosyjska), której celem jest ukazanie teoretyczno-metodycznych aspektów kształcenia na odległość, poznanie systemów i

przykładów praktycznego wykorzystania *e-learningu* w kraju i zagranicą, zastosowanie multimediiów w kształceniu na odległość;

– współpracę dydaktyczną z Exeter University (Wielka Brytania), której rezultatem jest wypracowanie i wymiana doświadczeń i metod pracy w obszarze twórczości i animacji kulturalnej.

Podobnie jak w latach poprzednich, dużą rolę w czerpaniu międzynarodowych wzorców do opracowywania nowych propozycji edukacyjnych ma udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczych zajmujących się głównie badaniami nad warunkami rozwoju, wychowania i edukacji dzieci i młodzieży na pograniczu.

g) sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Główną formą pozyskiwania informacji na temat potrzeb rynku pracy są opinie formułowane przez potencjalnych pracodawców – interesariuszy zewnętrznych, o których była mowa w punkcie e). Uwzględniane są też stanowiska dyrektorów placówek, w których przebiegają studenckie praktyki pedagogiczne. Wnioski płynące z analiz zapotrzebowania rynku pracy znajdują odzwierciedlenie w modyfikacjach planu studiów oraz aktualizacji treści programowych przedmiotów.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a) proces weryfikacji efektów kształcenia

Efekty kształcenia weryfikowane są przez planowo zdawane przez studentów egzaminy i uzyskiwane zaliczenia z modułów przewidzianych w programie studiów dla właściwego semestru studiów. Zasady oceniania studentów określa zatwierdzony uchwałą Senatu UŚ obowiązujący *Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, w którym ustalone zostały tryb i zasady oceniania, skala ocen, sposób odwołań od oceny i zasady powtarzania przedmiotu lub semestru. Zasady realizacji praktyk zawiera regulamin odbywania praktyk oraz aktualnie obowiązujące rozporządzenie MNiSW.

W programach kształcenia kierunków Wydziału EiNoE – *pedagogiki, etnologii, animacji społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną i oligofrenopedagogiki z arteterapią* – zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen i zasady realizacji praktyk. Szczegółowe informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów kształcenia zamieszczone są w opisie modułu, zaś opis przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia zawierają sylabusy. Tam również zamieszczone są kryteria i

sposób ustalania oceny końcowej modułu. Do obowiązków nauczyciela akademickiego aktualizowanie sylabusów w każdym roku akademickim w systemie USOSweb.

Nauczyciel akademicki ma obowiązek na początku każdego semestru powiadomić studentów o wymogach i warunkach weryfikacji efektów kształcenia, jak również na zakończenie semestru przeprowadzić egzamin lub zaliczenie w zakresie ustalonym w opisie modułu i w sposób przewidziany w sylabusie. Następnie powinien powiadomić studenta o uzyskanym wyniku, wypełnić właściwą dokumentację (wpis w indeksie i w protokole w systemie USOS). Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do zachowania do końca semestru wykazu zagadnień/pytań (w przypadku egzaminu ustnego) lub arkusza testu/wykazu tematów (w przypadku pracy pisemnej) bądź dokumentacji dotyczącej prezentacji i projektów jako formy zaliczenia modułu.

Wyniki przeprowadzonej analizy form weryfikacji efektów kształcenia w roku akademickim 2015/2016 na kierunkach *etnologia*, *pedagogika*, *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, są zadowalające. Wszystkie poddane analizie moduły były poprawne pod względem merytorycznym. Nie dostrzeżono istotnych problemów i nieprawidłowości w doborze form weryfikacji efektów kształcenia i ich realizacji. Stosowane kryteria oceny są jasno oraz precyzyjnie określone i nie wzbudzają zastrzeżeń czy wątpliwości wśród pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów.

b) zasady dyplomowania

Proces dyplomowania na Wydziale w roku 2015/2016 odbywał się według przepisów określonych w *Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim* zatwierdzonym 14 maja 2012, według przyjętych 26 czerwca 2013 roku *Wytycznych i zaleceń w sprawie organizacji procesu uzyskania dyplomu oraz przygotowania prac dyplomowych na WEiNoE* (Uchwała Nr 60 Rady Wydziału z dnia 26 czerwca 2013 roku), a także zgodnie z zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych i zarządzeniem nr 69 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie prowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych.

Powyższe dokumenty zawierają wytyczne dotyczące: wymogów formalnych stawianych pracy dyplomowej, przebiegu egzaminu dyplomowego i dokumentacji przeprowadzonego postępowania. Na mocy ostatniego wymienionego zarządzenia (nr 69) każda pisemna praca

dyplomowa przed przekazaniem do recenzji sprawdzana jest za pomocą systemu antyplagiatowego współpracującego z ogólnopolskim repozytorium pisemnych prac dyplomowych. Na wydziale obowiązuje cyfrowa archiwizacja prac dyplomowych, wdrożone zostały – obowiązujące już w poprzednim roku akademickim – procedury dyplomowania w ramach informatycznego Archiwum Prac Dyplomowych, pozytywnie oceniane przez studentów i wykładowców.

c) monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

Weryfikacja efektów kształcenia jest monitorowana przez Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia. Procedura monitorowania efektów kształcenia zakłada analizowanie prac pisemnych/testów oraz wykazów pytań egzaminacyjnych, które stanowią narzędzie weryfikacji założonych efektów kształcenia. Sprawdzany jest także poziom recenzowania prac dyplomowych, zakres różnicowania ocen i zgodność tematów prac z obszarami badawczymi promotorów. W zakresie monitorowania weryfikacji efektów kształcenia w ramach oceny własnej jednostek kierunkowe zespoły nie stwierdziły nieprawidłowości – wpisy w indeksach oraz protokołach uzyskiwania zaliczeń modułowych dokonywane były w większości wypadków w sposób właściwy. Nie stwierdzono również przypadków nieprawidłowego (niezgodnego z zasadami dyplomowania) sposobu przeprowadzenia egzaminów dyplomowych.

Dokonana została analiza wyników sesji egzaminacyjnych w roku akademickim 2015/2016. Po zakończeniu obydwu sesji żaden z przedstawicieli studentów nie zgłosił przypadku nieprawidłowego (niezgodnego z opisem modułu, sylabusem, regulaminem studiów itp.) sposobu przeprowadzania weryfikacji efektów kształcenia. Uzyskane przez studentów wyniki sesji egzaminacyjnej na wszystkich kierunkach WEiNoE oceniane są przez poszczególne Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia pozytywnie.

Monitorowaniu podlegają także sylabusy. Większość z przeanalizowanych sylabusów, wprowadzonych w roku akademickim 2015/2016 i dostępnych w systemie USOS, została przygotowana poprawnie. Jednak nie wszystkie sylabusy są aktualizowane w kolejnym roku akademickim.

Do wyników sesji egzaminacyjnej wchodzi także zaliczenie praktyk pedagogicznych lub zawodowych (na kierunku etnologia i na specjalnościach nie nauczycielskich na kierunku pedagogika). Studenci studiujący na specjalności nauczycielskiej realizują praktyki ciągłe na podstawie „umów o sprawowanie opieki nad studentami odbywającymi praktyki pedagogiczne” zawieranych z nauczycielami w

szkołach i innych placówkach oświatowych. Miejszem odbywania praktyki są szkoły podstawowe, przedszkola oraz inne instytucje oświatowe. Studenci pozostałych specjalności (innych niż nauczycielska) realizują praktyki zawodowe na podstawie porozumienia w zakresie organizacji praktyk zawieranych z zakładami pracy.

W celu monitorowania poprawności weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk, przeprowadzono coroczną analizę praktyk zawodowych w zakresie: analizy dokumentacji praktyk, oceny realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk przez opiekunów praktyk oraz oceny praktyk na podstawie opinii studentów.

Za właściwy przebieg praktyk odpowiada powołany dla każdego kierunku i specjalności opiekun. Do jego obowiązków należy wyposażenie studentów w odpowiednie skierowanie i weryfikacja efektów odbytej praktyki.

Na podstawie zebranych dokumentów należy stwierdzić, iż praktyki pedagogiczne i zawodowe organizowane na kierunku *pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, jak również na kierunku *etnologia* zostały bardzo dobrze zorganizowane. Wysoko została oceniona realizacja celów praktyk pedagogicznych i zawodowych – osiągnięcie efektów kształcenia. Opiekunowie praktyk wysoko ocenili większość studentów realizujących praktyki. Na wyróżnienie zasługują też wszyscy opiekunowie praktyk na Wydziale.

4. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Za dobór kadry naukowej prowadzącej zajęcia i wysoką jakość dydaktyki odpowiadają dyrektorzy instytutów oraz koordynatorzy kształcenia na poszczególnych kierunkach. Wysoką jakość kształcenia gwarantują prowadzone w jednostkach badania naukowe, które korespondują z obszarem kształcenia prowadzonym na kierunku.

a) raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Przy ocenianiu nauczycieli akademickich zasięga się opinii studentów. W obu semestrach roku akademickiego 2015/2016 odbyła się ankietyzacja oceniająca zajęcia dydaktyczne prowadzone przez pracowników Wydziału EiNoE. Studenci wypełniają druk kwestionariusza anonimowo i dobrowolnie. Procedurze oceny podlegają corocznie wszyscy pracownicy.

Wyniki ankiet ewaluacyjnych są wykorzystywane w zarządzaniu procesem dydaktycznym oraz w jego optymalizacji. Stanowią dla nauczycieli akademickich Instytutu Nauk o Edukacji oraz Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej ważną

informację o słabych i mocnych stronach realizowanych przez nich zajęć. Po wnikliwej analizie stają się istotnym punktem odniesienia do wszechstronnego podnoszenia jakości pracy dydaktycznej.

Z nielicznymi wykładowcami, którzy otrzymali relatywnie niską ocenę przeprowadzono rozmowy. W takiej sytuacji zaleca się też przeprowadzenie hospitacji zajęć o charakterze kontrolnym. Przekrojowe wyniki ankiet z kilku lat pokazują, że niższe oceny zwykle nie mają charakteru trwałego i w kolejnych latach ten sam wykładowca oceniany jest wyżej.

W roku akademickim 2015/2016 w przypadku osób najslabiej ocenionych w ankiecie studenckiej zostały przeprowadzone hospitacje zajęć. Przeprowadzone hospitacje służą celom podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale i doskonalenia metodyki prowadzenia zajęć, dlatego przyjęto, iż w następnym roku akademickim osoby najslabiej ocenione w ankiecie studenckiej podlegać będą hospitacji przez Dyrektora Instytutu lub kierownika zakładu.

b) raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2015/2016 kierownicy zakładów w Instytucie Nauk o Edukacji oraz w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej przeprowadzili hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitacjami objęto przede wszystkim młodych pracowników Instytutów oraz osoby najslabiej ocenianych w ankiecie studenckiej. Wszystkie hospitowane osoby i przeprowadzone zajęcia zostały ocenione pozytywnie.

c) zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Ocena kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej dokonywana jest na podstawie informacji o działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. W oparciu o rozdział XXVIII Statutu Uniwersytetu Śląskiego oraz zarządzenie nr 58 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 kwietnia 2013 w sprawie określenia wzoru karty oceny pracy nauczyciela akademickiego została przeprowadzona statutowa ocena pracy nauczycieli akademickich, która od roku 2013 odbywa się co dwa lata. Na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w roku akademickim 2015/2016 Komisja ds. Oceny Pracowników Naukowo-Dydaktycznych (powołana Uchwałą Rady Wydziału z dnia 23 września 2015 r.) dokonała oceny 80 nauczycieli akademickich. W wyniku przeprowadzonej procedury oceny oraz dodatkowych rozmów z ocenianymi 74 pracowników otrzymało ocenę pozytywną, 3 pracowników warunkowo-pozytywną, a 3 oceniono negatywnie.

d) ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Stan osobowy oraz kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej na wydziale pozwalają zapewnić minimum kadrowe dla każdego z prowadzonych kierunków. Nie przewiduje się w tej kwestii żadnych zagrożeń.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a) Ocena wsparcia dla studentów

Wszyscy nauczyciele akademicy Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji mają wyznaczone dyżury i godziny konsultacji. Informacje o dyżurach pracowników umieszczone są w tabeli ogłoszeń, jak i na stronie internetowej Instytutu Nauk o Edukacji oraz Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej.

Dostępność pracowników administracyjnych dla studenta jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00. do 15.00. Podczas zjazdów studentów studiów niestacjonarnych dyżury pracowników administracyjnych są wyznaczane i ogłaszane na stronie wydziałowej. Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Opieka naukowa nad studentami, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych, funkcjonuje prawidłowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego systemu.

Opiekę nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami sprawują wyznaczeni pracownicy naukowo-dydaktyczni. Każdy rocznik na kierunku *pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią* ma wyznaczonego opiekuna naukowego oraz opiekuna praktyk. Przebieg praktyk na kierunku *pedagogika* oraz ich zaliczanie określa regulamin praktyk.

Na kierunku *etnologia* każdy rocznik studiów ma wyznaczonego opiekuna naukowego. Opiekę nad studentami *etnologii* studiów drugiego stopnia sprawują promotorzy prac magisterskich.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia studentów są ogłoszone na wydziałowej stronie internetowej w zakładce „Jakość kształcenia – wsparcie studentów”. W gablotach obok dziekanatów są wywieszane aktualne rodzaje i zakresy propozycji wsparcia studentów. Zakres wspierania naszych studentów w powyższych zakresach w roku akademickim 2015/2016 roku oceniono jako dobry.

b) Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji zajęcia odbywają się w 22 salach, wszystkie są wyposażone w sprzęt multimedialny. Ponadto w sekretariatach instytutów do dyspozycji wykładowców jest przenośny sprzęt multimedialny. W salach komputerowych nr 19 i 120 są 32 stanowiska komputerowe dostępne dla studentów do godziny 19.00. Student może korzystać z bardzo dobrze zaopatrzonej w literaturę przedmiotową biblioteki. Może także korzystać z dostępu cyfrowego (w czytelni czasopism) na udostępnione przez Uniwersytet platformy edukacyjne, zawierające tysiące czasopism naukowych i opracowań monograficznych. Część zajęć odbywa się zdalnie z wykorzystaniem wydziałowej platformy kształcenia na odległość <http://el.us.edu.pl/weinoe> (koordynator dr hab. prof. UŚ Eugenia Smyrnova-Trybulska), która pomyślnie rozwija się od 2005 roku. Platforma jest oparta o system MOODLE i służy do:

- wspomagania dydaktycznego kursów z przedmiotów programowych, prowadzonych w trybie stacjonarnym, niestacjonarnym (nauczanie hybrydowe),
- przygotowania przyszłych nauczycieli w zakresie kształcenia na odległość – do wykorzystania *e-learningu* w swojej pracy zawodowej oraz pełnienia funkcji tutora,
- przeprowadzenia badań i eksperymentów pedagogicznych,
- wzmocnienia współpracy międzynarodowej w zakresie *e-learningu* i stworzenia regionalnej i globalnej edukacyjno-informacyjnej przestrzeni europejskiej.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

W roku akademickim 2015/2016 Zespół ds. Jakości Kształcenia na WEiNoE udoskonalił i poszerzył wprowadzony wcześniej elektroniczny system prezentacji i dokumentacji na stronie internetowej WEiNoE (moduły, sylabusy i plany studiów dla kierunków *etnologia* i *pedagogika*, *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*). Informacje o programach kształcenia oraz o organizacji procesu kształcenia są publikowane na stronach instytutowych oraz w formie papierowej umieszczane w specjalnie do tego przygotowanych gablotach.

Wszystkie kierunki Wydziału EiNoE mają wdrożoną *Kartę kierunku*. Za wdrożenie Karty odpowiadają osoby delegowane w obu Instytutach WEiNoE.

Wszystkie kierunki umieściły na stronach USUSweb sylabusy zajęć/modułów. Często prowadzący zajęcia dostarczają też studentom sylabusy w formie papierowej na

początku semestru. Jest to o tyle zasadne, że wielu studentów nie zapoznaje się z sylabusami umieszczonymi w USOSweb lub na stronach internetowych instytutów.

Na stronie internetowej Wydziału zamieszczane są aktualne plany studiów, wzory wpisów do indeksu, informacje o zajęciach dodatkowych realizowanych w języku obcym, harmonogramy zajęć i zjazdów na studiach niestacjonarnych oraz dotyczące bieżącej obsługi zajęć. Na stronie tej publikuje się informacje o działalności w ramach WSZJK.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

Na Wydziale kontynuowana jest i doskonalona dobra praktyka, która sprawdziła się w poprzednich latach. W ramach systemu weryfikacji efektów kształcenia objęto monitoringiem realizację efektów kształcenia modułów obowiązujących w danym semestrze oraz w ramach praktyk zawodowych. Koordynatorzy modułów monitorowali sposoby i realizację weryfikacji efektów kształcenia; czuwali nad prawidłową realizacją treści kształcenia, metodami pracy na zajęciach oraz prawidłową budową narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w zakresie poszczególnych modułów. Podczas konsultacji pracowników realizujących sylabus z koordynatorem danego modułu, analizowano i weryfikowano zapis sylabusów i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Po każdej sesji egzaminacyjnej opiekunowie specjalności konsultowali zrealizowanie efektów kształcenia z koordynatorami poszczególnych modułów w celu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Cała procedura monitorowania przebiegu i ocena weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się w zakresie bezpośrednich konsultacji między prowadzącym dane zajęcia a koordynatorem modułu, między koordynatorem modułu a opiekunem specjalności, między opiekunem specjalności a Dyrektorem Instytutu/przewodniczącym KZZJK/WZJK i/lub Dziekanem.

Do dobrych praktyk należy zaliczyć także sprawną organizację przeprowadzania obron prac dyplomowych. Ułatwieniem dla pracy dziekanatów w przygotowywaniu dokumentacji obron prac dyplomowych jest wyznaczenie w sesji letniej dyżurów samodzielnych pracowników naukowych we wtorki i środy. Okazało się, że uporządkowanie to skutkuje płynnością przebiegu obron.

Dobrą praktyką, podjętą w poprzednich latach i szeroko rozwiniętą w roku akademickim 2015/2016, jest również opisana wcześniej współpraca pracowników Wydziału ze szkołami regionu oraz z różnymi podmiotami społecznymi środowiska lokalnego.

Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia
na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji

dr Aniela Różańska

Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I Informacje wstępne

1. Nadzór nad procesem kształcenia na Wydziale Filologicznym sprawuje dziekan za pośrednictwem dwóch wyposażonych w równoważny zakres kompetencji prodziekanów ds. studenckich i kształcenia (prodziekan dla katowickiej i prodziekan dla sosnowieckiej części wydziału). Prodziekani odpowiadają za prawidłowy przebieg procesu kształcenia i właściwą obsługę dydaktyczną, socjalną oraz administracyjną studentów.

Nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia na studiach doktoranckich sprawuje powołany przez rektora kierownik studiów doktoranckich Wydziału Filologicznego. Prowadzone na wydziale studia podyplomowe organizuje i nadzoruje kierownik powołany przez rektora dla każdego studiów podyplomowych.

2. Za opracowanie i wdrożenie na Wydziale Filologicznym systemowych procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia odpowiada powołany przez dziekana Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK], któremu przewodniczy pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK] powołano na Wydziale Filologicznym zarządzeniem dziekana nr 1 z dnia 1 października 2012 r. W skład WZJK wchodzi: pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, przewodniczący Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia [KZZJK], przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów, przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, kierownik Studiów Doktoranckich oraz kierownicy lub przedstawiciele studiów podyplomowych. Z urzędu uczestnikami prac WZJK są prodziekani ds. studenckich i kształcenia.

Posiedzenia WZJK mają charakter otwarty i może brać w nich udział każda osoba związana z wydziałem (bez prawa udziału w głosowaniach). Szczegółowe zasady obrad WZJK określa uchwalony 11 grudnia 2012 r. *Regulamin obrad Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego.*

3. Skład WZJK w roku akademickim 2015/2016:

- dr hab. prof. UŚ Maciej Tramer — pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, przewodniczący
- dr hab. prof. UŚ Tomasz Sapota — kierownik Studiów Doktoranckich
- dr hab. prof. UŚ Krzysztof Uniłowski (INoLP) — przewodniczący KZZJK — kierunek filologia polska
- dr hab. prof. UŚ Aldona Skudrzyk — prodziekan ds. studenckich i kształcenia (część katowicka) / Kierownik Podyplomowych Studiów Kwalifikacyjnych Filologii Polskiej
- dr hab. Monika Bielińska — prodziekan ds. studenckich i kształcenia (część sosnowiecka)
- mgr Monika Wycykał — sekretarz WZJK
- dr hab. prof. UŚ Romuald Cudak — kierunek międzynarodowe studia polskie / kierownik KMSP
- dr Agnieszka Łakomy (IBiIN) — przewodnicząca KZZJK — kierunek bibliotekoznawstwo i informacja naukowa / kierownik Podyplomowych Studiów Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa
- dr hab. prof. UŚ Andrzej Charciarek (IFW) — przewodniczący KZZJK — kierunek filologia / przedstawiciel Podyplomowych Studiów Obcy Język Biznesu
- dr Aneta Chmiel (IJRiT) — zastępca przewodniczącego KZZJK (IJRiT) — kierunek filologia
- dr hab. Leszek Małczak (IFS) — przewodniczący KZZJK — kierunek filologia słowiańska
- prof. dr hab. Maria Wysocka (IJA) — przewodnicząca KZZJK — kierunek filologia angielska / przedstawiciel Podyplomowych Studiów Tłumaczy Języka Angielskiego
- dr hab. Małgorzata Nitka (IKiLA) — przewodnicząca KZZJK — kierunek filologia angielska
- dr hab. Anna Kucz (KFK) — przewodnicząca KZZJK — kierunek filologia klasyczna
- dr Aleksandra Dębska-Kossakowska (INKSI) — Przewodnicząca KZZJK — kierunek kulturoznawstwo
- dr Anna Maj (INKSI) — przewodnicząca KZZJK — kierunek kultury mediów
- dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz (IJP) — przewodnicząca KZZJK — kierunek komunikacja promocyjna i kryzysowa
- dr Wacław Miodek (IFG) — przewodniczący KZZJK — kierunek filologia germańska

- dr Halina Juszczak — Kierownik Podyplomowych Studiów Retoryki i Kreowania Wizerunku dla Prawników
- dr Olga Przybyła — kierownik Podyplomowych Studiów Logopedii z Glottodydaktyką
- reprezentant Wydziałowej Rady Samorządu Studentów — Małgorzata Więzik,
- reprezentant Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów — mgr Piotr Gorliński-Kucik.

4. Składy Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2015/2016:

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia angielska:

prof. dr hab. Maria Wysocka — przewodnicząca

dr hab. Małgorzata Nitka

dr hab. Jacek Mydla

dr hab. Adam Wojtaszek

dr Tomasz Burzyński

dr Marta Mamet-Michalkiewicz

dr Konrad Szcześniak

dr Marcin Zabawa

mgr Marcin Bergier

mgr Aleksandra Szymańska-Tworek — przedstawiciel doktorantów

Joanna Legięć — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia germańska:

dr Waław Miodek — przewodniczący

dr Michał Skop (zastępca dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej)

dr Jolanta Gładysz

mgr Ewa Mirasiewicz — przedstawiciel doktorantów

Paweł Meus — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia słowiańska:

dr hab. Leszek Małczak — przewodniczący

dr hab. Dariusz Tkaczewski — zastępca przewodniczącego

dr Paulina Pycia-Kośćak (blok nauczania języków obcych)

dr Marta Buczek (blok teoretycznoliteracki i przekładoznawczy)

dr Iliana Genew-Puhalewa (blok kulturoznawczy)

dr Izabela Mroczek (blok historycznoliteracki)
 dr hab. Robert Bońkowski (blok językoznawczy)
 mgr Antonina Kurtok — przedstawicielka doktorantów
 Estera Sobalkowska — przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia klasyczna

dr hab. Anna Kucz — przewodnicząca KZZJK
 dr Patrycja Matusiak — zastępca przewodniczącej KZZJK
 dr Anna Szczepaniak
 mgr Tomasz Labuk — przedstawiciel doktorantów
 Joanna Kaczmarzyk — przedstawicielka studentów
 Andrzej Lewandowski — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — mediteranistyka:

dr hab. Anna Kucz — przewodnicząca KZZJK
 dr Patrycja Matusiak — zastępca przewodniczącej KZZJK
 dr Anna Szczepaniak
 mgr Tomasz Labuk — przedstawiciel doktorantów
 Sylwia Doległo — przedstawicielka studentów
 Andrzej Lewandowski — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia polska:

prof. UŚ dr hab. Krzysztof Uniłowski (przewodniczący, z-ca dyrektora INoLP)
 dr hab. Aleksandra Jankowska (IJP)
 prof. dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska (koordynatorka specjalności nauczycielskiej)
 prof. dr hab. Dariusz Pawelec (koordynator specjalności literaturoznawczej)
 Prof. UŚ dr hab. Romuald Cudak (koordynator specjalności nauczanie polonistyczne wśród cudzoziemców)
 dr hab. prof. UŚ Anna Szawerna-Dyrszka (koordynatorka specjalności edytorstwo i redakcja tekstów)
 dr hab. prof. UŚ Mariola Jarczyk (koordynatorka specjalności edytorstwo i redakcja tekstów)
 dr hab. prof. UŚ. Iwona Loewe (koordynatorka specjalności dyskurs publiczny)
 dr hab. prof. UŚ. Alina Świeściak (koordynatorka specjalności dziennikarstwo i komunikacja kulturowa)

mgr Piotr Gorliński-Kucik — przedstawiciel doktorantów

Klaudia Owczarz — przedstawiciel studentów

Zespół był również odpowiedzialny za kierunek **Studia Śląskie**. Z tej racji w posiedzeniach zespołu regularnie uczestniczył Kierownik Studiów Śląskich dr Paweł Tomczok.

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — filologia:

prof. UŚ dr hab. Andrzej Charciarek — przewodniczący

dr Aneta Chmiel — z-ca przewodniczącego

dr Wiesława Kłosek

dr Aleksandra Żłobińska-Nowak

dr Agnieszka Szyndler

dr Tatiana Kwiatkowska

dr hab. Justyna Tymieniecka-Suchanek

dr hab. Mirosława Michalska-Suchanek

dr Agnieszka Gasz

mgr Ilona Delekta

przedstawiciel studentów — Mateusz Król

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — komunikacja promocyjna i kryzysowa:

dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz – przewodnicząca KZZJK (wicedyrektor dydaktyczna w IJP)

prof. zw. dr hab. Jadwiga Stawnicka — koordynator specjalności negocjacje kryzysowe

dr hab. prof. UŚ Jacek Warchała — koordynator specjalności komunikacja promocyjna

dr Joanna Przyklenk — koordynator specjalności doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo

dr Ewa Biłas-Pleszak — opiekunka praktyk zawodowych;

mgr Emilia Kałuzińska — przedstawicielka doktorantów

Karolina Frankowska — przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — kulturoznawstwo:

Przewodniczący KZJK: dr Aleksandra Dębska-Kossakowska (z-ca dyrektora INKSI ds. studiów niestacjonarnych)

prof. UŚ dr hab. Maria Popczyk
dr hab. Barbara Kita
mgr Tomasz Gruszczyk — przedstawiciel doktorantów
Wojciech Świerczek — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — kultury mediów:

dr Anna Maj (z-ca dyrektora INKSI ds. studiów stacjonarnych)
członkowie: dr hab. Piotr Zawojski
mgr Adam Andrysek — przedstawiciel doktorantów
Wojciech Świerczek — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — informacja naukowa i bibliotekoznawstwo:

dr Karol Makles — przewodniczący (wicedyrektor IBiIN ds. kształcenia)
prof. dr hab. Elżbieta Gondek
dr hab. Jacek Tomaszczyk
dr Agnieszka Łakomy
mgr Katarzyna Trojańczyk — przedstawicielka doktorantów
Marlena Kwartnik — przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — informacja w instytucjach e-społeczeństwa:

dr Karol Makles — przewodniczący (wicedyrektor IBiIN ds. kształcenia)
prof. dr hab. Elżbieta Gondek
dr hab. Jacek Tomaszczyk
dr Agnieszka Łakomy
mgr Katarzyna Trojańczyk — przedstawicielka doktorantów
Kamil Podolski — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — międzynarodowe studia polskie

prof. dr hab. Małgorzata Kita — przewodnicząca KZZJK
dr hab. prof. UŚ Romuald Cudak — kierownik Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich
dr Wioletta Hajduk-Gawron
dr Marcin Maciołek
dr Bożena Szalaśta-Rogowska

dr hab. Aleksandra Achtelek
dr Agnieszka Tambor — opiekunka praktyk
mgr Katarzyna Furkacz — sekretarz KZZJK
mgr Joanna Raś — przedstawicielka doktorantów
mgr Zoriana Buń — przedstawicielka doktorantów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia — sztuka pisania:

dr hab. Anna Kałuza — przewodnicząca
dr hab. Dariusz Nowacki
dr hab. Grzegorz Olszański
dr Mikołaj Marcela
mgr Kinga Kasperek — przedstawicielka sam. doktorantów
Ilona Chylińska — przedstawiciel studentów

5. W roku akademickim 2015/2016 prace zespołów ds. jakości kształcenia regulował *Opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego*, który został zatwierdzony w trakcie posiedzenia rady wydziału w dniu 19 czerwca 2013 r. We wszystkich przypadkach nieujętych w tym dokumencie obowiązywały zasady ustalone w przepisach nadrzędnych: ustawach, rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Statucie Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeniach rektora Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach rady wydziału i zarządzeniach dziekana.

Jednym z podstawowych zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz WZJK i KZZJK są działania mające na celu scalenie nadrzędnych i wewnętrznych przepisów w spójny i kompleksowy system. W praktyce oznacza to pracę nad przejrzystością zasad, rozwiązań i procedur przyjętych dla poszczególnych działań i uwzględniających specyfikę kierunków. Za przygotowanie i wdrożenie Kierunkowego Systemu Jakości Kształcenia [KSJK] odpowiadają powołane przez dziekana zespoły kierunkowe.

Obowiązki Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dotyczą nadzoru nad działaniem KZZJK, a także opiniowania projektów zmian w realizowanych programach studiów oraz projektów nowych kierunków i specjalności. W przypadku projektów nowych kierunków i specjalności opinia formułowana jest na wniosek dziekana lub rady wydziału i przyjmowana w formie uchwały, która następnie przedstawiana jest RW.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia zbiera się na posiedzeniach co najmniej dwa razy w roku. Przyjęty przez WZJK regulamin obrad umożliwia w przypadku spraw pilnych przeprowadzenie konsultacji lub głosowania za pośrednictwem poczty elektronicznej. W przypadku jednak zgłoszenia przez któregokolwiek z członków zespołu sprzeciwu lub konieczności odbycia dyskusji, przewodniczący jest zobowiązany zwołać posiedzenie w możliwie najbliższym terminie.

Znaczna część informacji dotyczących spraw związanych z działalnością dydaktyczną uczelni przekazywana jest członkom WZJK w trakcie posiedzeń kolegium dziekańskiego i rady wydziału.

Projekty zmian w programie studiów oraz wyniki oceny efektów kształcenia są prezentowane nauczycielom akademickim oraz przedstawicielom studentów i doktorantów podczas posiedzeń rad instytutów, którym to powierzony został nadzór dydaktyczny nad kierunkami odpowiadającymi obszarowi badań prowadzonych w jednostce.

Do realizacji poszczególnych działań możliwe jest powołanie, wyposażonych w odpowiednie uprawnienia i kompetencje, zespołów pomocniczych (dotyczy to szczególnie przypadków zespołów oceniających lub zespołów, które w trakcie prac muszą skorzystać z materiałów zawierających dane osobowe lub dane wrażliwe). W roku akademickim 2015/2016 KZZJK nie zgłosiły potrzeby powoływania zespołów pomocniczych.

6. W roku akademickim 2015/2016 Wydział Filologiczny prowadził 16 kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Na kierunkach prowadzonych przez wydział studiowało ogółem 5225 studentów pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (w roku akademickim 2014/2015 liczba studentów wynosiła ponad 6000). Na studiach doktoranckich w ramach czterech dyscyplin (biologia i informatologia, kulturoznawstwo, językoznawstwo, literaturoznawstwo) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej studiowało 250 doktorantów. Zatrudnionych natomiast było 517 nauczycieli akademickich, w tym 184 pracowników samodzielnych.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia

Po wcześniejszym dostosowaniu programów kształcenia kierunków do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, programy w roku akademickim 2015/2016 w przypadku większości kierunków pozostały niezmienione. Wyjątek stanowi wprowadzenie do programów wszystkich kierunków modułu ogólnouczelnianego — na mocy Uchwały nr 380 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia (uchwała ta mówi o konieczności zapewnienia zajęć z obszaru nauk społecznych o wartości 5 ECTS) oraz Uchwały Senatu UŚ nr 482/2015 z dnia 23 czerwca 2015 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia (uchwała obliguje do uzupełnienia programów o efekty kształcenia modułów zajęć ogólnouczelnianych).

Pozostałe zmiany miały charakter aktualizacji realizowanych programów kształcenia w celu podniesienia ich jakości i zwiększenia atrakcyjności oferty dydaktycznej.

Modyfikacji dokonano na pięciu kierunkach — dotyczyły one korekty nazw wybranych modułów, usunięcia niektórych przedmiotów, wprowadzenia nowych, łączenia modułów, korekty ECTS i zmniejszenia liczby egzaminów na poszczególnych semestrach.

Szczegółowy wykaz zmian w programach kształcenia:

Kierunek bibliotekoznawstwo i informacja naukowa

- studia II stopnia — wprowadzono opcjonalny blok przedmiotowy (specjalizację) *Publikowanie w Internecie*, obejmujący nowe przedmioty (moduły): *Badanie użyteczności serwisów WWW*, *Edytorstwo komputerowe*, *Fotografia cyfrowa*, *Infografika*, *Komunikacja medialna*, *Marketing internetowy*, *Optymalizacja serwisów internetowych (SEO)*, *Prawne aspekty publikowania w Internecie*, *Produkt cyfrowy – projekt*, *Self-publishing*, *Systemy zarządzania treścią*, *Tworzenie stron WWW*, *Webwriting*.

Kierunek filologia słowiańska

- studia I stopnia, *specjalność językowo-kulturowa* — dodano przedmioty: *Wstęp do przekładoznawstwa*, *Podstawy gramatyki opisowej języka polskiego*, *Historia literatury I języka kierunkowego*; przedmiot do wyboru *Dziedzictwo kultury materialnej na terenach Słowiańszczyzny zachodniej i południowej*, *Kultura społeczna Słowian zachodnich i południowych*, *Słowiański teatr i film*, *Słowiańska muzyka i sztuki plastyczne* zamieniono na 2 przedmioty składające się z 2 modułów: *Kultura Słowian południowych* oraz *Kultura Słowian zachodnich*; przedmiot do wyboru *gramatyka konfrontatywna* został zastąpiony

przedmiotem *Podstawy socjolingwistyki*; zlikwidowano przedmiot *Wiedza o wybranych kulturach europejskich*; dodano możliwość wyboru języka słowiańskiego jako obcego, a także dokonano korekty liczby ECTS wybranych przedmiotów i zredukowano liczbę egzaminów.

- studia II stopnia, specjalność *przekład w komunikacji międzykulturowej* — dodano następujące przedmioty: *Języki specjalistyczne, Tłumaczenie audiowizualne 1 oraz 2 języka kierunkowego, Tłumaczenie ustne 1 i 2 języka kierunkowego*; dodano możliwość wyboru języka słowiańskiego jako obcego; zlikwidowano *Tłumaczenie pisemne i ustne, w Praktycznej nauce 1 i 2 języka kierunkowego* zlikwidowano *Tłumaczenie pisemne i ustne, w zamian* zwiększono liczbę godzin *Konwersacji i ekspresji pisemnej z elementami gramatyki praktycznej*; przedmiot do wyboru *Tendencje rozwojowe języków i kultur słowiańskich* oraz *Tendencje rozwojowe literatur i kultur słowiańskich* został skrócony z 2 modułów do 1; zmieniono nazwę przedmiotu *Technologia informacyjna* na *Techniki i narzędzia pracy tłumacza*; przedmiot do wyboru *Przekład literacki i specjalistyczny 1, 2* i *Przekład specjalistyczny 1, 2* zmieniono na *Tłumaczenie pisemne: przekład literacki i naukowy języka kierunkowego 1 i 2* oraz *Tłumaczenie pisemne: przekład użytkowy języka kierunkowego 1, 2*; zlikwidowano *Analizę przekładu literackiego i specjalistycznego 1, 2, Analizę przekładu specjalistycznego 1, 2* i *Wykład monograficzny 2*.

Kierunek filologia germańska

- studia I stopnia, specjalność *kultura i literatura niemieckiego obszaru językowego* — zmieniono nazwy modułów *Kultura i życia kulturalne w krajach niemieckiego obszaru językowego* na *Przemiany kultury* oraz *Interpretacje literackie* na *Teorie literatury i interpretacje literackie*; usunięto moduł *Wstęp do literaturoznawstwa*, wprowadzając *Standardy kulturowe w krajach niemieckiego obszaru językowego*.

- studia II stopnia, specjalność *Kultura i literatura niemieckiego obszaru językowego* — zmieniono nazwę modułu *Historia literatury austriackiej i szwajcarskiej* na *Literatura niemiecka w ujęciu komparatystycznym* oraz *Wybrane zagadnienia z językoznawstwa ogólnego i porównawczego* na *Pragmalingwistyczne standardy językowe*; usunięto moduł *Wybrane zagadnienia ze współczesnej literatury niemieckiej*, wprowadzając moduł *Współczesne Niemcy w mediach*.

Kierunek filologia angielska

- studia I stopnia — ze względu na coraz słabsze przygotowanie językowe do studiów anglistycznych, przekładające się na trudności z opanowaniem modułów „akademickich”, zmieniono rozłożenie liczby godzin *Praktycznej Nauki Języka Angielskiego* w cyklu studiów

(m.in. zwiększono liczbę godzin w I semestrze ze 150 do 270 godzin) i przesunięto moduły wymagające wyższych kompetencji językowych na późniejsze semestry. Ponadto w roku akademickim 2015/2016 w Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych nadal odbywały się (wprowadzone w roku 2012/2013) dodatkowe egzaminy z Praktycznej Nauki Języka Angielskiego po pierwszym semestrze studiów, co sprawiło, że studia kontynuowali tylko ci studenci, którzy wykazali się odpowiednim przygotowaniem i w pierwszym semestrze sumiennie podnosili swoje kwalifikacje.

Kierunek kulturoznawstwo

- studia I stopnia — konwersatoria przekształcono w laboratoria, wprowadzono modyfikacje w modułach (m.in. *warsztaty publicystyczne, warsztaty dziennikarskie, reklama, antropologia miejsca*), a także dokonano przesunięć wybranych przedmiotów w siatce studiów (m.in. *współczesny teatr polski, teatr XX wieku, wprowadzenie do badań procesów komunikacyjnych, komunikacja audiowizualna*).

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

1. Lista kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz specjalności prowadzonych na Wydziale Filologicznym w roku akademickim 2015/2016:

kierunek	Poziom	Specjalność	program	forma
filologia polska	I stopnia	dyskurs publiczny	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	dziennikarstwo i komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	edytorstwo i redakcja tekstu	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	literaturoznawstwo	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	dyskurs publiczny	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	dziennikarstwo i komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	edytorstwo i redakcja tekstu	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	nauczanie polonistyczne wśród cudzoziemców	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	literaturoznawstwo	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia klasyczna	I stopnia	---	---	stacjonarne
mediteranistyka	I stopnia	---	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	I stopnia	przestrzeń kultury	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	filmoznawstwo i wiedza o mediach	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	teoria i antropologia kultury	---	stacjonarne

kulturoznawstwo	II stopnia	kultura literacka	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	estetyka miasta	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	teatrologia	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	I stopnia	przestrzeń kultury	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	filmoznawstwo i wiedza o mediach	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	estetyka miasta	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	komunikacja kulturowa	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	kultura literacka	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	teatrologia	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	teoria i antropologia kultury	---	niestacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	I stopnia	---	---	stacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	II stopnia	---	---	stacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	I stopnia	---	---	niestacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	II stopnia	---	---	niestacjonarne
informacja w instytucjach e-społeczeństwa	I stopnia		---	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	rosjoznawstwo	---	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	język biznesu	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski w mediach i komunikacji społecznej	---	stacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski	tłumaczeniowy z językiem włoskim lub językiem hiszpańskim	stacjonarne
filologia	I stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język włoski i język angielski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język hiszpański i język portugalski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język rosyjski	język biznesu	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy z językiem biznesu	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski	tłumaczenie specjalistyczne i wspomagane	stacjonarne

			komputerowo	
filologia	II stopnia	filologia romańska	---	stacjonarne
filologia	II stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	Język hiszpański i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język włoski i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	
filologia	II stopnia	język rosyjski	język biznesu	niestacjonarne
filologia	II stopnia	filologia romańska	---	niestacjonarne
filologia	II stopnia	filologia włoska	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	II stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia słowiańska	I stopnia	ogólnofilologiczna	---	stacjonarne
filologia słowiańska	I stopnia	językowo-kulturowa	---	stacjonarne
filologia słowiańska	II stopnia	przekład w komunikacji międzykulturowej	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	tłumaczeniowa w zakresie języków specjalistycznych	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	interkulturowe studia niemcoznawcze	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	nauczycielska z językiem szwedzkim	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	interkulturowe studia niemcoznawcze	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	tłumaczeniowa w zakresie języka prawniczego i ekonomicznego	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	tłumaczeniowa	język prawniczy i ekonomiczny	niestacjonarne
filologia germańska	II stopnia	nauczycielska	---	niestacjonarne
filologia angielska	I stopnia	---	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	projektowanie rozrywki interaktywnej oraz lokalizacja gier i oprogramowania (SPRINT-WRITE)	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem japońskim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem japońskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	kultura i literatura angielskiego obszaru	---	stacjonarne

		językowego		
filologia angielska	I stopnia	język biznesu	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	nauczycielska z informatyką	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem chińskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	nauczycielska z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem arabskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	kultura – media – translacja	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językami Indii	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	Amerykanistyka dla komunikacji międzykulturowej i dyplomacji	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia		---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura i literatura angielskiego obszaru językowego	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura – media – translacja	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem arabskim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem chińskim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	Projektowanie rozrywki interaktywnej SPRINT-WRITE	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	język biznesu	---	niestacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem japońskim	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura – media – translacja	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	nauczycielska	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	specjalistyczne odmiany języka angielskiego	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa	---	niestacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	komunikacja promocyjna	---	stacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo	---	stacjonarne
komunikacja	I stopnia	negocjacje kryzysowe	---	stacjonarne

promocyjna i kryzysowa				
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	specjalność logopedyczna	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	I stopnia	kultura i komunikacja w biznesie	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	I stopnia	kultura i komunikacja w dyplomacji	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	II stopnia	doradztwo kulturowe	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	II stopnia	publicystyka kulturowa	---	stacjonarne
kultury mediów	I stopnia	nowe media	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	kultury wizualne	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	estetyka wizualności	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	publicystyka nowomediowa	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	widowiska kulturowe	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	komunikacja medialna	---	stacjonarne
kultury mediów	I stopnia	nowe media	---	niestacjonarne
kultury mediów	II stopnia	kultury wizualne	---	niestacjonarne
kultury mediów	II stopnia	estetyka wizualności	---	niestacjonarne
kultury mediów	II stopnia	publicystyka nowomediowa	---	niestacjonarne
kultury mediów	II stopnia	widowiska kulturowe	---	niestacjonarne
kultury mediów	II stopnia	komunikacja medialna	---	niestacjonarne
sztuka pisania	I stopnia	---	---	stacjonarne
sztuka pisania	II stopnia	---	---	stacjonarne
antropologia języka i komunikacji	II stopnia	---	---	stacjonarne
studia śląskie	II stopnia	---	---	stacjonarne
studia śląskie	II stopnia	---	---	niestacjonarne

2. W roku akademickim 2015/2016 nie podjęto na Wydziale Filologicznym decyzji o likwidacji kierunków.

3. Od roku akademickiego 2015/2016 uruchomione zostały kierunki (zatwierdzone w poprzednim roku akademickim): *antropologia języka i komunikacji*, studia stacjonarne II stopnia; *sztuka pisania*, studia stacjonarne II stopnia oraz *studia śląskie*, studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia.

4. W marcu 2016 roku Rada Wydziału zatwierdziła wniosek o uruchomienie od roku akademickiego 2016/2017 nowego kierunku *Europejskie studia leksykograficzne EMLex*, studia II stopnia (Instytut Filologii Germańskiej).

5. W roku akademickim 2015/2016 uruchomiono w ramach kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym następujące specjalności:

- kierunek filologia angielska, specjalność *Amerykanistyka dla komunikacji międzykulturowej i dyplomacji*, studia stacjonarne II stopnia
 - kierunek filologia angielska, specjalność *Projektowanie rozrywki interaktywnej SPRINT-WRITE*, studia stacjonarne II stopnia
 - kierunek filologia angielska, specjalność *tłumaczeniowa z j. japońskim*, studia stacjonarne II stopnia
 - kierunek filologia angielska, specjalność *język biznesu*, studia stacjonarne II stopnia (specjalność uruchomiona od roku akademickiego 2016/2017)
 - kierunek filologia, specjalność *język rosyjski w mediach i komunikacji społecznej*, studia stacjonarne I stopnia
6. W roku akademickim 2015/2016 zatwierdzono w ramach prowadzonych na Wydziale Filologicznym kierunków następujące specjalności:
- kierunek filologia, specjalność *języki stosowane, program język rosyjski z programem tłumaczeniowym* (zatwierdzono 17.11.2015, specjalność uruchomiona od roku akademickiego 2016/2017)
 - kierunek filologia słowiańska, specjalność *językowo-kulturowa z językiem zachodnioeuropejskim*, studia stacjonarne I stopnia (zatwierdzono 8.12.2015, specjalność uruchomiona od roku akademickiego 2016/2017)
7. W roku akademickim 2015/2016 podjęto decyzję o likwidacji w ramach kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym następujących specjalności:
- kierunek filologia słowiańska, specjalność *ogólnofilologiczna*, studia stacjonarne I stopnia
 - kierunek filologia słowiańska, specjalność *ogólnofilologiczna*, studia stacjonarne II stopnia — w roku akademickim 2016/2017 zawieszono nabór
8. W roku akademickim 2015/2016 dokonano zmiany nazwy specjalności:
- kierunek filologia germańska, specjalność *kultura i literatura niemieckiego obszaru językowego* zmieniła nazwę na *interkulturowe studia niemcoznawcze*, zmiana dotyczy studiów I i II stopnia
 - kierunek komunikacja promocyjna i kryzysowa, studia stacjonarne I stopnia, specjalność *poradnictwo logopedyczne* zmieniło nazwę na *specjalność logopedyczną*.
9. W ramach kierunku Sztuka pisania uruchomiono studia II stopnia.

c. zgodność programów kształcenia z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Programy kształcenia wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym wykazują pełną zgodność z misją i strategią Uniwersytetu Śląskiego. Ich obszary rozwoju uwzględniają zadania kluczowe, cele strategiczne i operacyjne oraz typy działań określone przez dokument *Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2012–2020*.

Zadania kluczowe kierunków wynikają z czterech celów strategicznych Uniwersytetu:

1. dbałości o poziom prowadzonych badań naukowych i mocne zespoły badawcze;
2. zwiększenia i doskonalenia innowacyjnych, nowoczesnych form kształcenia i oferty dydaktycznej;
3. zintensyfikowania i poszerzenia współpracy z otoczeniem oraz z uczelniami zagranicznymi;
4. systemowego zarządzania wydziałem zgodnie z systemowym zarządzaniem Uniwersytetem.

Realizacja wymienionych celów pozwala na wyzwalamie potencjału pracowników i studentów, a także tworzenie jak najlepszych warunków edukacji i prowadzenia badań naukowych. Otwartość, nowoczesność i kreatywność Wydziału Filologicznego wpisują się w priorytety europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i nauki. Absolwenci wydziału wyposażeni są w wiedzę, umiejętności i kompetencje zwiększające ich szansę na zadowalającą karierę zawodową.

Programy kształcenia poszczególnych kierunków szczegółowo wskazują na ich spójność z misją i strategią Uniwersytetu Śląskiego. Najistotniejsze obszary zgodności to:

- Silne zespoły badawcze i badania naukowe na światowym poziomie; wspieranie rozwoju naukowego pracowników, stwarzanie warunków i możliwości do jak najwyższego rozwoju poziomu naukowego jednostek, kładzenie nacisku na rozwój prac rozwojowych, współpraca z innymi jednostkami naukowym w Polsce i na świecie.
- Innowacyjne kształcenie i nowoczesna, wykorzystująca nowe technologie, urozmaicona oferta dydaktyczna, również w zakresie realizacji idei kształcenia ustawicznego.
- Realizacja studiów na poszczególnych kierunkach zgodnie z zasadami organizacyjnymi i programowymi Krajowych Ram Kwalifikacji.
- Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności zgodne z kierunkiem studiów, a także możliwościami jej poszerzenia w toku dalszego kształcenia.

- Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w ramach oferowanych programów studiów na krajowym i międzynarodowym rynku edukacyjnym; dążenie do godzenia specjalizacji z wymogiem wszechstronności i interdyscyplinarności, np. w drodze działań zmierzających do powoływania programów międzywydziałowych i międzyuczelnianych.
- Uwzględnianie roli języków obcych w umiędzynarodawianiu oferty dydaktycznej.
- Indywidualizowanie programów kształcenia, angażowanie wybitnych studentów różnych stopni studiów w badania naukowe prowadzone w obrębie Instytutów; umożliwianie studentom uczestnictwa w konferencjach naukowych.
- Wsparcie merytoryczne, psychologiczne i socjalne studentów.
- Przeciwdziałanie regionalizacji uczelni rozumiane jako zwiększenie wysiłków pozyskiwania kandydatów spoza Śląska oraz spoza Polski.
- Aktywne współdziałanie uczelni z otoczeniem, m. in. w celu upowszechnienia i stosowania w praktyce wyników badań naukowych (m. in. z przemysłem i biznesem); stała współpraca z III sektorem (fundacjami i stowarzyszeniami o zasięgu regionalnym, krajowym i międzynarodowym); uwzględnianie w działalności wydziału i w ofercie dydaktycznej środowiska społecznego i dynamiki jego przemian; obejmowanie mecenatem i patronami honorowymi przedsięwzięć organizowanych w regionie i kraju.
- Kreowanie pozytywnego wizerunku kierunków (i wydziału jako całości) w mediach i budowanie świadomości marki w otoczeniu zewnętrznym.

d. sposób uwzględniania wyników badania losów absolwentów

Badanie losów absolwentów wydziału stanowi podstawę do pracy nad ewentualną modyfikacją programów kształcenia poszczególnych kierunków. Działaniami związanymi z ankietyzacją absolwentów zajmuje się Biuro Karier UŚ. Liczba absolwentów Wydziału Filologicznego objętych badaniem jest niestety niewielka (stanowi to problem całego Uniwersytetu). Jak dotąd nie stworzono narzędzi, które spowodowałyby poprawę tzw. ściągalności wypełnionych ankiet. W roku 2016 udało się objąć ankietyzacją zaledwie 65 absolwentów studiów I stopnia i 54 — II stopnia. Brak zatem materiału na tyle obszernego i reprezentatywnego, aby móc wykorzystać go do ewentualnej modyfikacji programów kształcenia.

Badanie losów absolwentów wydziału odbywa się także w sposób nieformalny poprzez osobiste kontakty za pośrednictwem np. mediów społecznościowych. Stała współpraca z placówkami oświatowy i kultury, między innymi przez współpracę merytoryczną (współpracę UŚ ze szkołami, projekt szkół patronackich, udział w zespołach oceniających olimpiad przedmiotowych, konsultacje metodologiczne, spotkania otwarte, spotkania dla uczniów szkół średnich, wykłady zewnętrzne etc.) czy przez podpisywanie umów w sprawie odbywania praktyk zawodowych pod opieką zewnętrzną absolwentów wydziału, pozwala na utrzymanie kontaktów i śledzenie losów absolwentów. Te formy kontaktu niejednokrotnie dostarczają więcej wiarygodnych informacji niż pytania ankietowe.

e. udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi (bliższym i dalszym otoczeniem gospodarczym i społecznym wydziału) wynika ze znaczącej roli szkolnictwa wyższego w kształtowaniu struktury rynku pracy. Kluczowym celem tejże współpracy jest konsultowanie programów kształcenia, a zwłaszcza zdefiniowanych efektów kształcenia wymaganych do uzyskania określonej kwalifikacji. Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi przybrały na Wydziale Filologicznym w roku akademickim 2015/2016 formę współpracy nie tylko sformalizowanej, ale także organizacyjnej i dydaktycznej.

Wśród interesariuszy zewnętrznych znalazły się między innymi: katowicki oddział Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Urząd miasta Sosnowca, Rosyjski Ośrodek Nauki i Kultury w Warszawie, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Śląskie Towarzystwo Marketingowe, Regionalny Instytut Kultury, Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej, Polskie Towarzystwo Normalizacyjne oraz Międzynarodowe Towarzystwo Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization — ISKO), firmy Max Elektronik i Vulcan, redakcje, instytucje kultury, instytucje kultury medialnej, szkoły, Ministerstwo Spraw Zewnętrznych (konsulowie), Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (dyrektor) i wiele innych instytucji i przedsiębiorstw.

Na uwagę zasługuje współpraca Instytutu Języka Angielskiego z Hutniczą Izbą Przemysłowo-Handlową w Katowicach w zakresie tłumaczeń specjalistycznych, w wyniku której do programu studiów wprowadzono elementy tłumaczenia specjalistycznego z myślą o współredakcji anglojęzycznych wydawnictw Izby. W ramach Instytutu Kultur i Literatur

Anglojęzycznych natomiast udział interesariuszy zewnętrznych obejmował współpracę z firmami Incuvo, The Farm 51, Centum Gier Fabularnych „Furia”, Carbon Studio sp. z o.o. oraz Fundacją Rara-Avis, z którymi konsultowano treści modułów specjalistycznych nauczanych w ramach specjalności *Projektowanie Rozrywki Interaktywnej* oraz *Lokalizacja Gier i Oprogramowania (SPRINT-WRITE)*.

Odnotować należy współpracę Instytutu Filologii Germańskiej z firmami Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC) Katowice i ECOEN CONSULT Sp. z o.o. Pyrzowice, która zaowocowało opracowaniem modułów *Warsztaty z praktykami biznesu* i *Fundusze europejskie* realizowanych na specjalności tłumaczeniowej w zakresie języka prawniczego i ekonomicznego.

Instytut Języków Romańskich i Translatoryki natomiast w ramach specjalności z programami tłumaczeniowymi zatrudniał na godzinach zleconych ekspertów – tłumaczy, którzy prowadzili zajęcia praktyczne. Od kilku lat stałym gościem IJRiT są firmy zewnętrzne organizujące na terenie uczelni (w budynku Wydziału Filologicznego w Sosnowcu) warsztaty dla studentów, mające na celu zapoznanie w ofertą rynku pracy (Capgemini, Steria).

Na uwagę zasługuje też współpraca Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej z Polskim Towarzystwem Bibliologicznym, co zaowocowało m. in. stworzeniem programu specjalizacji *Biblioteka w społeczności lokalnej*, wprowadzonej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia.

Formą efektywnego kontaktu z interesariuszami zewnętrznymi w roku akademickim 2015/2016 były także spotkania z wybitnymi specjalistami i praktykami niezatrudnionymi w Uniwersytecie Śląskim, a także zajęcia o charakterze warsztatowym prowadzone przez specjalistów związanych zawodowo z instytucjami reprezentującymi interesariuszy zewnętrznych.

Komunikacja promocyjna i kryzysowa stanowi jedyny na Wydziale Filologicznym kierunek praktyczny — zajęcia prowadzą tam osoby, które zawodowo zajmują dziedzinami powiązаныmi z przedmiotem studiów, reprezentując jednocześnie interesariuszy zewnętrznych.

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem uczelni jest działalność samych studentów, na przykład w ramach Koła Naukowego DevProper, utworzonego przy IKiLA, studenci samodzielnie nawiązują kontakty z firmami branży gier wideo i organizują odczyty oraz warsztaty. Koło DevProper stało się również organizatorem konferencji naukowej towarzyszącej międzynarodowemu festiwalowi Ars Independent w Katowicach (konferencja

ta pomyślana jest jako forum wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami branży GD i środowiskiem naukowym).

Osobnym aspektem jest współpraca z interesariuszami wewnętrznymi, tj. z innymi jednostkami dydaktycznymi Uniwersytetu Śląskiego w celu kształcenia absolwentów wyposażonych w możliwie najszerszy repertuar zdolności interdyscyplinarnych. Obejmowała ona konsultacje metodyczne, planowanie działalności dydaktycznej prowadzonej na zasadach wzajemności na poszczególnych wydziałach oraz projekty dalszej nieformalnej i formalnej konsolidacji kierunków (np. współpraca IKiLA i Wydziału Artystycznego).

f. sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Filologicznym podjęte zostały inicjatywy związane z umiędzynarodowieniem, w tym wymianą doświadczeń z uczelniami zagranicznymi w zakresie jakości kształcenia. Poznanie aktualnych kierunków rozwoju nauki i form kształcenia na świecie dokonuje się przede wszystkim przez wyjazdy dydaktyczne do uczelni zagranicznych, uczestnictwo w zagranicznych konferencjach, udział w pracach międzynarodowych komitetów naukowych etc. W roku akademickim 2015/2016 prowadzona była regularna wymiana nauczycieli akademickich i studentów w ramach Programu Erasmus plus. Zaowocowały ona nawiązaniem kontaktów, których efekty widoczne są przy udoskonalaniu i aktualizowaniu programu kształcenia.

Na Wydziale Filologicznym bierze się pod uwagę modele kształcenia praktykowane na uczelniach zagranicznych, np. kierunek Międzynarodowe Studia Polskie deklaruje, że w tworzeniu programu kształcenia czerpał z doświadczeń zagranicznych uniwersytetów kształcących na zbliżonych kierunkach studiów (Polish Studies, Cultural Studies), program konfrontowano z programami studiów slawistycznych z zakresu studiów europejskich i polonistycznych realizowanych w uniwersytetach w Ołomuńcu, Lwowie (programy polonistyczne), Lublanie i Piliscsacie (studia środkowoeuropejskie), „La Sapienza” w Rzymie, w Uppsali oraz w Glasgow (*Polish Studies, Cultural Studies*). Wykorzystano też materiały na ten temat publikowane w tomach pokonferencyjnych, będących pokłosiem Zjazdów Polonistów, Kongresów Polonistyk Zagranicznych oraz spotkań członków Stowarzyszenia „Bristol” Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego.

Instytut Języków Romańskich i Translatoryki od kilku lat gromadzi dokumentację i czyni przygotowania do wprowadzenia pokaźnego modułu tłumaczeniowego, zapewniającego

wejście do sieci uniwersytetów, które kształcą tłumaczy w ramach studiów magisterskich (EMT European Master Translation).

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej deklaruje natomiast, że w podnoszeniu jakości procesu kształcenia wzięto pod uwagę doświadczenia współpracy zagranicznej, stanowiących rezultat wyjazdów dydaktycznych do Uniwersytetu w Bratysławie, Uniwersytetu Śląskiego w Opawie i Uniwersytetu w Rydze. Znaczący wpływ na wprowadzanie nowych rozwiązań miały wyjazdy szkoleniowe pracowników dydaktycznych do Uniwersytetu we Florencji i Uniwersytetu w Granadzie, a także wizyta przedstawicieli dyrekcji Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej w bibliotekach narodowych Czech, Niemiec i Ukrainy.

g. sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Główną formą pozyskiwania informacji na temat potrzeb rynku pracy są opinie formułowane przez potencjalnych pracodawców — interesariuszy zewnętrznych (patrz pkt. e). Uwzględniane są też stanowiska pracodawców, z którymi poszczególne instytuty podpisały porozumienia w sprawie odbywania studenckich praktyk zawodowych lub studenckich praktyk pedagogicznych. Opinię i ocenę weryfikującą efekty kształcenia w ramach praktyki wystawia opiekun wyznaczony przez instytucję przyjmującą studenta-praktykanta. Ocena ta pozwala wnioskować o przydatności zdefiniowanych efektów kształcenia na obecnym rynku pracy (zasady opiniowania i oceny określa *Regulamin studenckich praktyk zawodowych* na Wydziale Filologicznym UŚ). Regularnie przeglądane są też fachowe publikacje, które poruszają kwestie najnowszych tendencji na rynku pracy. Wnioski płynące z analiz zapotrzebowania rynku pracy znajdują odzwierciedlenie w modyfikacjach planu studiów, w aktualizacji treści programowych przedmiotów i odpowiednim doborze nauczycieli akademickich.

Instytut Filologii Słowiańskiej deklaruje, że dokonał korekty treści sylabusów po rozmowach z interesariuszem zewnętrznym — firmą PwC Service Delivery Center. Odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku, odnotowywane podczas kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi, było także stworzenie w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej specjalności *Języki stosowane: język rosyjski z językiem angielskim*.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. proces weryfikacji efektów kształcenia

Efekty kształcenia weryfikowane są przez planowo zdawane przez studentów egzaminy i uzyskiwane zaliczenia z modułów przewidzianych w programie studiów jako obowiązkowe oraz z modułów do wyboru dla właściwego semestru studiów. Ogólne zasady oceniania studentów określa zatwierdzony uchwałą Senatu UŚ obowiązujący *Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, w którym ustalone zostały tryb i zasady oceniania, skala ocen, sposób odwołań od oceny i zasady powtarzania przedmiotu lub semestru. Zasady dotyczące oceniania doktorantów określa *Regulamin Studiów Doktoranckich w Uniwersytecie Śląskim*, a słuchaczy studiów podyplomowych *Regulamin Studiów Podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim*.

Zasady realizacji praktyk zawiera regulamin odbywania praktyk oraz aktualnie obowiązujące rozporządzenie MNiSW. Niektóre instytuty (np. Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej i Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej) opracowały szczegółowe wytyczne dotyczące realizacji praktyk zawodowych oraz praktyk pedagogicznych w odrębnych dokumentach.

W programach kształcenia wszystkich kierunków wydziału zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen i zasady realizacji praktyk. Szczegółowe informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów kształcenia zamieszczone są w opisie modułu, natomiast opis przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia zawierają sylabusy aktualizowane w każdym roku akademickim. Tam również zamieszczone są kryteria i sposób ustalania (obliczania) oceny końcowej modułu.

Do obowiązków nauczyciela akademickiego należy powiadomienie studentów na początku każdego semestru o wymogach i warunkach weryfikacji efektów kształcenia (np. podanie listy obowiązujących lektur, przewidzianych pomocniczych procedur kontrolnych itp.). Do obowiązku wykładowców należy również przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia w zakresie ustalonym w opisie modułu i w sposób przewidziany w sylabusie, a następnie powiadomienie studenta o uzyskanym wyniku, wypełnienie właściwej dokumentacji (wpis w indeksie i w protokole w systemie USOS). Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do zachowania do końca semestru wykazu pytań lub — w przypadku pracy pisemnej — arkusza testu/wykazu tematów).

Zaliczenie lub egzamin przeprowadzany jest w okresie ustalonym w zarządzeniu rektora Uniwersytetu Śląskiego dotyczącym organizacji roku akademickiego. Sposób ustalenia harmonogramu egzaminów jest różny na poszczególnych kierunkach studiów i zależy od

charakteru studiów i liczby studentów. Podaje się go do wiadomości studentów przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej.

Specyfika kierunków wymaga zróżnicowanego sposobu realizacji procesu weryfikacji efektów kształcenia. Wpływ ma liczba studentów na poszczególnych kierunkach (a nawet na poszczególnych latach tego samego kierunku), a także liczba pracowników zaangażowanych w przeprowadzenie egzaminów i ocenę studentów (kierunki kształcące dużą liczbę studentów, jak np. filologia angielska, wymagają rozwiązań systemowych).

b. zasady dyplomowania

Proces dyplomowania na Wydziale Filologicznym w roku 2015/2016 odbywał się według przepisów określonych w *Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim* zatwierdzonym 14 maja 2012, *Regulaminie dyplomowania na Wydziale Filologicznym* uchwalonym przez Radę Wydziału 11 grudnia 2012, a także zgodnie z zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych i zarządzeniem nr 69 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie prowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych. Powyższe dokumenty zawierają wytyczne dotyczące: wymogów formalnych stawianych pracy dyplomowej, przebiegu egzaminu dyplomowego i dokumentacji przeprowadzonego postępowania (formularz protokołu obowiązujący na Wydziale Filologicznym).

Na mocy ostatniego wymienionego zarządzenia (nr 69) każda pisemna praca dyplomowa przed przekazaniem do recenzji sprawdzana jest za pomocą systemu antyplagiatowego współpracującego z ogólnopolskim repozytorium pisemnych prac dyplomowych.

Na wydziale obowiązuje cyfrowa archiwizacja prac dyplomowych, wdrożone zostały — obowiązujące już w poprzednim roku akademickim — procedury dyplomowania w ramach informatycznego Archiwum Prac Dyplomowych, pozytywnie oceniane przez wykładowców i studentów.

c. monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

Weryfikacja efektów kształcenia podlega monitorowaniu przez Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia. Wdrożona procedura monitorowania efektów kształcenia zakłada systematyczne zbieranie i analizowanie wzorów testów i prac pisemnych (w tym kolokwii i egzaminów) oraz wykazów pytań egzaminacyjnych, które stanowią narzędzie weryfikacji

założonych dla poszczególnych modułów efektów kształcenia. Sprawdzany jest także poziom recenzowania prac dyplomowych, zakres różnicowania ocen i zgodność tematów prac z obszarami badawczymi promotorów. W ramach oceny własnej jednostek kierunkowe zespoły dokonały analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Wyniki nie wskazują na poważniejsze uchybienia. Nie stwierdzono również przypadków nieprawidłowego (niezgodnego z zasadami dyplomowania lub wykraczającego poza program studiów) sposobu przeprowadzenia egzaminów dyplomowych.

W roku 2015/2016 dała się zauważyć wyraźna tendencja do wyboru testu jako narzędzia weryfikującego przedmiotowe efekty kształcenia w przypadku zajęć teoretycznych, które dotychczas opierały się przede wszystkim na pracach pisemnych lub zestawach otwartych pytań egzaminacyjnych jako preferowanych sposobów weryfikacji przyswojenia przez studentów treści programowych. Niewielka liczba narzędzi sprawdzających efekty kształcenia w formie ustnej wynika zapewne z obecnego wśród nauczycieli akademickich dążenia do unikania takiej formy weryfikacji, która nie pozostawia po sobie śladu w postaci dokumentu (praca pisemna, wypełniony szablon testu).

Dokonana została analiza wyników sesji egzaminacyjnych w roku akademickim 2015/2016 (zimowej i letniej). Po zakończeniu obydwu sesji żaden z zespołów ani przedstawiciele studentów i doktorantów nie zgłosił przypadku nieprawidłowego (niezgodnego z opisem modułu, sylabusem, regulaminem studiów itp.) sposobu przeprowadzania weryfikacji efektów kształcenia.

Kierunkowy zespół ds. Jakości Kształcenia filologii angielskiej zwrócił uwagę na niesymetryczny rozkład ocen z niektórych egzaminów (większość wyników stanowiły oceny bardzo dobre), co zostało ocenione jako zjawisko niepożądane.

Za właściwy przebieg praktyk odpowiada powołany dla każdego kierunku i specjalności opiekun. Do jego obowiązków należy wyposażenie studentów w odpowiednie skierowanie i weryfikacja efektów odbytej praktyki (najczęściej stosowanym sposobem jest prowadzenie przez studenta dziennika praktyk). W przypadku, gdy wykonywany przez studenta zawód lub działalność społeczna pokrywa się z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla danego kierunku, zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji.

Monitorowaniu podlegają także sylabusy. Większość z przeanalizowanych sylabusów, wprowadzonych w roku akademickim 2015/2016 i dostępnych w systemie USOS, została przygotowana poprawnie. Na ogół w wyczerpujący i przejrzysty sposób przedstawiają istotne

dla studentów informacje dotyczące organizacji i treści kursu, polecanej literatury i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Stwierdzono, że w niektórych przypadkach konieczne będą modyfikacje związane z rozszerzeniem w module sposobu weryfikacji efektów kształcenia ze względu na to, że grupy prowadzone są przez różnych wykładowców, którzy preferują inne (jednakowo odpowiednie) narzędzia sprawdzania efektów kształcenia.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Za dobór kadry naukowej prowadzącej zajęcia odpowiadają dyrektorzy instytutów lub kierownicy katedr, którym powierzono koordynowanie kształcenia na kierunku. Odpowiednie przygotowanie i wysoką jakość dydaktyki gwarantują prowadzone w jednostkach badania naukowe, które ściśle pokrywają się z obszarem kształcenia prowadzonym na kierunku.

Jednostki prowadzące poszczególne kierunki

- kierunek filologia angielska — Instytut Języka Angielskiego oraz Instytut Kultur i Literatur Anglojęzycznych
- kierunek filologia — Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej i Instytut Filologii Romańskiej i Translatoryki
- kierunek filologia germańska — Instytut Filologii Germańskiej
- kierunek europejskie studia leksykograficzne — Instytut Filologii Germańskiej
- kierunek filologia słowiańska — Instytut Filologii Słowiańskiej
- kierunek filologia klasyczna — Katedra Filologii Klasycznej
- kierunek mediteranistyka — Katedra Filologii Klasycznej
- kierunek sztuka pisania — Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego
- kierunek komunikacja promocyjna i kryzysowa — Instytut Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej przy współpracy z Instytutem Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego
- kierunek informacja naukowa i bibliotekoznawstwo — Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
- kierunek informacja w instytucjach e-społeczeństwa — Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
- kierunek kulturoznawstwo – Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych

- kierunek kultury mediów – Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych
- kierunek filologia polska — Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego, Instytut Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej, Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej, Katedra Literatury Porównawczej i Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich
- kierunek międzynarodowe studia polskie — Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich
- kierunek antropologia języka i komunikacji — Instytut Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej

Do poprowadzenia zajęć wymagających wiedzy specjalistycznej lub wiedzy praktycznej dyrektor instytutu lub kierownik katedry zatrudnia osobę niezwiązaną z uniwersytetem.

Obsada lektoratów z języków obcych poza studiami neofilologicznymi zlecona jest Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego studenci są zobowiązani odbywać w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ.

a. raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

W obu semestrach roku akademickiego 2015/2016 odbyła się ankietyzacja oceniająca zajęcia dydaktyczne prowadzone przez pracowników Wydziału Filologicznego. W sumie przeprowadzono 481 ankiet, rozdano studentom 7976 kwestionariuszy (średnia kwestionariuszy w ramach osobozajęć — 16,5). Średnia wszystkich ocen zajęć dydaktycznych na wydziale wyniosła 4,56, tj. wyżej niż średnia UŚ, wynosząca 4,47. Najwyżej przez studentów oceniona została dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów — 4,73; najniżej natomiast oceniono starania wykładowców, aby zainteresować studentów tematyką zajęć — 4,4.

Wyniki ankietyzacji wyższe niż średnia wydziału uzyskały: Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej — 4,89, Instytut Języka Polskiego im. prof. Ireny Bayerowej — 4,80%, Katedra Filologii Klasycznej — 4,75 i Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej 4,66%.

Najwyższa ocena w ankiecie to 5, najniższa 2,67 (na prośbę wykładowcy została kontrolnie przeprowadzona druga ankieta, której wynik wyniósł 3,88).

Z nielicznymi wykładowcami, którzy otrzymali relatywnie niską ocenę przeprowadzono rozmowy. W takiej sytuacji zaleca się również przeprowadzenie hospitacji zajęć o charakterze kontrolnym i powtórnej ankiety w następnym semestrze. Przekrojowe wyniki ankiet z kilku

lat pokazują, że niższe oceny mają zazwyczaj charakter incydentalny i w kolejnych latach ten sam wykładowca oceniany jest wyżej.

b. raport z hospitaacji zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Filologicznym przeprowadzane były hospitaacje kontrolne (oceniające) i — stanowiące formę podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych i metodycznych — hospitaacje doskonalące. W pierwszej kolejności hospitaacje kontrolne objęły pracowników poddawanych ocenie, ekspertów niezatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim i młodszych pracowników nauki.

W obu semestrach roku akademickiego 2015/2016 przeprowadzono łącznie 242 hospitaacje.

Hospitaacje doskonalące okazały się szczególnie popularne na kierunku filologia polska, gdzie odbyły się 22 takie hospitaacje.

Oceny z hospitaacji kontrolnych zostają spisane w formie protokołu (hospitaacje doskonalące nie wymagają dokumentowania), a formułowane przez hospitującego uwagi i ewentualne zalecenia są dyskutowane z hospitowanym.

Wszystkie hospitaacje w roku akademickim 2015/2016 oceniono pozytywnie. Hospitowane osoby jasno określały cel zajęć i dobrze panowały nad ich przebiegiem, choć każda z nich wносиła do nich inny typ zaangażowania i kompetencji dydaktycznej.

Nieliczne odnotowane w protokołach uwagi dotyczyły trzech kwestii: wykorzystania materiałów i pomocy dydaktycznych, słabej komunikatywności i konieczności podnoszenia poziomu interaktywności.

Protokoły uwzględniono podczas okresowej oceny pracowników.

c. zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Ocena kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej dokonywana jest na podstawie informacji o działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Nie rzadziej niż raz na dwa lata pracownik naukowo-dydaktyczny poddawany jest okresowej ocenie pracowniczej. Zasady przeprowadzania oceny reguluje Statut Uniwersytetu Śląskiego. Oceny pracownika naukowo-dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego dokonuje komisja powołana przez radę wydziału. Pracownik z tytułem profesora oceniany jest przez komisję powołaną przez rektora UŚ nie rzadziej niż raz na cztery lata.

W ocenie okresowej uwzględnia się: opinię bezpośredniego przełożonego (kierownika zakładu lub kierownika katedry), stosunek pracownika do obowiązków w zakresie kształcenia studentów i doktorantów, postępy w podnoszeniu kwalifikacji, dorobek naukowy i dydaktyczny.

Na Wydziale Filologicznym w obu semestrach roku akademickiego 2015/2016 Komisje ds. Oceny Pracowników Naukowo-Dydaktycznych dokonały oceny 152 pracowników, z czego 7 pracowników otrzymało ocenę warunkowo-pozytywną, a 1 negatywną.

d. ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Stan osobowy oraz kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej na wydziale pozwalają zapewnić minimum kadrowe dla każdego z prowadzonych kierunków. Nie przewiduje się w tej kwestii żadnych zagrożeń.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- *ocena opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych*

Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego systemu.

- *ocena opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami*

Powszechna jest praktyka wyznaczania opiekunów poszczególnych roczników akademickich. Dane na ich temat z reguły umieszczane są na stronach internetowych jednostek i niekiedy także na tablicach ogłoszeń. Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego systemu.

- *dostępność nauczycieli akademickich na konsultacjach*

Informacje o dyżurach pracowników umieszczane są w widocznych miejscach na tablicach ogłoszeń i na stronach internetowych instytutów i katedr. Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W wielu jednostkach, m.in. w Katedrze Filologii Klasycznej, sprawdziła się praktyka zakładania przez studentów zbiorczych skrzynek pocztowych, służących komunikacji pomiędzy prowadzącym a studentami danego roku.

- *dostępność pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus),*

Informacje o dyżurach pracowników administracyjnych są umieszczane na tabliczkach właściwych sekretariatów i biur. Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Pracownicy części sekretariatów przy pl. Sejmu Śląskiego 1 zwrócili uwagę na problem zagęszczenia stanowisk obsługi studentów i wynikające stąd niezręczności przy załatwianiu spraw, w których istotną rolę odgrywają kwestie związane z życiem prywatnym (zwłaszcza kwestie związane ze stypendiami socjalnymi). W takich sytuacjach z reguły prosi się kolejnych interesantów o oczekiwanie na zewnątrz. Należałoby rozważyć inne sposoby rozwiązania tej trudności. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że problem nie był sygnalizowany przez samych studentów.

- *stopień wykorzystania oferowanego wsparcia*

Wydaje się, że nie sprawdza się model równomiernego rozłożenia konsultacji w ciągu całego roku akademickiego. W ciągu dużej części roku konsultacje są jedynie formalnym obowiązkiem, podczas gdy pod koniec semestrów — z reguły w związku z różnego typu zaległościami studentów i potrzebą uzyskania przez nich dodatkowych informacji związanych z zaliczeniem — czas konsultacji jest wydłużany i wyznaczane muszą być dodatkowe terminy. Rozsądne byłoby przeniesienie głównego ciężaru konsultacji właśnie na czas przed sesją egzaminacyjną.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *ocena infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.,*

Wyposażenie sal dydaktycznych w budynku Wydziału przy ul. S. Grota-Roweckiego 5 w Sosnowcu przedstawia się bardzo dobrze. Dwadzieścia pomieszczeń dydaktycznych zostało wyposażonych w projektory multimedialne, ekrany i nagłośnienie. Wśród nich znajdują się cztery aule (0.1, 0.2, 0.3, 0.51) oddane do dyspozycji wszystkich instytutów. W pięciu kolej-

nych salach znajduje się sprzęt audio-wideo, sala 3.15 wyposażona jest w tablicę multimedialną.

Ponadto w budynku znajdują się laboratoria i pracownie oddane do współużytkowania wszystkim instytutom:

- 1.18. Laboratorium językowe (25 stanowisk). Wymagana jest wymiana sprzętu i oprogramowania, szczególnie systemu operacyjnego. Komputery pracują obecnie na przestarzałym i niedostępnym już na rynku systemie operacyjnym Windows XP Pro.
- 1.21. Pracownia komputerowa (25 stanowisk). Komputery pracują na przestarzałym systemie operacyjnym Windows XP Pro. Pracownia jest wyposażona w rzutnik.
- 1.44. Pracownia komputerowa (12 stanowiska).
- 1.47. Laboratorium językowe (25 stanowisk). Wymagana jest wymiana sprzętu i oprogramowania. Komputery pracują na przestarzałym systemie operacyjnym Windows XP Pro.
- 2.19. Laboratorium językowe z oprogramowaniem Melisi (26 stanowisk).
- 2.52. Laboratorium językowe kabinowe do tłumaczenia symultanicznego (25 stanowisk). Laboratorium było oddane do użytku w 2008 r. W wypadku tego pomieszczenia wymagana jest pilna wymiana sprzętu i oprogramowania, w tym szczególnie systemu operacyjnego. Każda awaria urządzenia wymagająca ponownej instalacji systemu skutkuje całkowitym wyłączeniem urządzenia z użytkowania.
- 2.53. Pracownia komputerowa (25 stanowisk). Sala wyposażona jest w rzutnik.
- 2.54. Pracownia komputerowa (25 stanowisk). Sala wyposażona jest w tablicę multimedialną i rzutnik¹.

W budynku działa również wypożyczalnia sprzętu multimedialnego, z której każdy pracownik może na potrzeby zajęć wypożyczyć projektor, laptop i nagłośnienie. W budynku dostępna jest uczelniana sieć internetowa, jej zasięg nie pokrywa jednak całej powierzchni gmachu. Zasygnalizowany został problem braku możliwości dostępu studentów do laboratoriów komputerowych poza zajęciami dydaktycznymi. Jedyne sala 1.44 została udostępniona na odpowiedzialność Instytutu Kultur i Literatur Anglojęzycznych studentom kierunku projektowanie rozrywki interaktywnej oraz lokalizacja gier i oprogramowania (SPRINT).

¹ informacje uzyskane za pośrednictwem p. A. Nowaka, specjalisty inżynierijno-technicznego z sosnowieckiej części Wydziału Filologicznego i p. D. Młodzika, zastępcy kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego Wydziału Filologicznego, części sosnowieckiej.

Znacznie gorzej przedstawia się wyposażenie w laboratoria i specjalistyczny sprzęt pomieszczeń budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1. Dziewięć sal dydaktycznych (nie licząc sal dydaktyczno-komputerowych) jest wyposażonych w rzutnik². W niektórych salach znajdują się ponadto telewizory, odtwarzacze dvd i vhs (czternaście sal przynajmniej z jednym urządzeniem). Szeregiem wyspecjalizowanych pomieszczeń dysponuje jedynie Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej:

- Pracownia Ochrony Zbiorów Bibliotecznych wyposażona w specjalistyczną aparaturę (sala 118).
- Pracownia Edytorstwa Komputerowego (sala 306; 20 komputerów ze specjalistycznym oprogramowaniem).
- Pracownia Opracowania Zbiorów (sala 315; 10 komputerów). Sala ta pełni również funkcję czytelnicy komputerowej, dostępnej dla studentów we wtorki w godz. 12.00–14.00.
- Pracownia Digitalizacji Zbiorów (sala 305; 16 komputerów, skanery oraz profesjonalne oprogramowanie)

Poza tym w budynku znajdują się jeszcze tylko trzy sale dydaktyczno-komputerowe (115, 402, 422). Pomieszczenia te przynależą do konkretnych instytutów. W katowickiej części wydziału nie funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu multimedialnego dla potrzeb dydaktycznych. Wobec znacznie większych niż w budynku sosnowieckim braków w wyposażeniu sal, utworzenie takiej wypożyczalni w Katowicach wydaje się szczególnie potrzebne.

Poszczególne instytuty i katedry, zarówno w Sosnowcu, jak i w Katowicach, posiadają na stanie laptopy, przenośne rzutniki multimedialne, telewizory, urządzenia wielofunkcyjne (do drukowania, skanowania i kopiowania), skanery, odtwarzacze DVD i odtwarzacze CD do własnej dyspozycji.

Jednostki mają możliwość zakupu sprzętu ze środków własnych. W części jednostek w roku 2015/2016 takie zakupy prowadzono. Mimo że sprzęt ten nie jest rozdzielony równomiernie, jednostki nie zgłosiły braków w wyposażeniu.

² informacje uzyskane za pośrednictwem p. J. Kruk, Kierownika Obiektu w Dziale Administracyjno-Gospodarczym Wydziału Filologicznego w Katowicach.

W roku akademickim 2015/2016 w pomieszczeniach dydaktycznych Wydziału nie przeprowadzono żadnych remontów generalnych³.

Wszystkie KZZJK podkreślają problem ograniczonej liczby sal dydaktycznych w budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1, w tym szczególnie brak pomieszczeń dostosowanych do kształcenia specjalistycznego, jak publiczne przemawianie, warsztaty dziennikarskie i branżowe umiejętności informatyczne.

Zwrócono uwagę na problemy związane z prowadzeniem zajęć dydaktycznych w salach znajdujących się w przyziemiu budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1 (zwłaszcza sala 0.7). Sale te są słabo wentylowane, a po otwarciu okien prowadzenie zajęć utrudnia hałas z biegnącego wzdłuż okien chodnika oraz dym tytoniowy (mimo zakazu palenia gromadzą się pod oknami grupy palaczy).

Zwrócono również uwagę na dyskomfort wiążący się z korzystaniem z toalet w budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1. Pomieszczenia są źle wentylowane, wykorzystywane jako nieregulaminowe palarnie, a także regularnie dewastowane. Mimo zgłoszeń, wulgarne napisy nie zawsze są usuwane przez administrację. Mimo zakazu jako palarnie używane są również boczne klatki schodowe. Należy rozważyć rozszerzenia zakazu palenia w budynkach Wydziału także na tzw. e-papierosy, które obecnie często są używane na korytarzach.

- *dostępność pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych)*

Nie zgłoszono i nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dostępu do pomocy dydaktycznych. Nie ma trudności z wygospodarowaniem miejsc w pomieszczeniach instytutów i katedr oraz w pomieszczeniach bibliotecznych z przeznaczeniem na księgozbiór podręczny. Na wydziale dostępne są także kserokopiarki umożliwiające pracownikom nieodpłatne powielanie materiałów dydaktycznych. Studenci mogą korzystać z punktów komercyjnych mieszczących się w budynkach Wydziału. Pewnym mankamentem jest długotrwała i scentralizowana procedura wnioskowania o karty do ksero (będące jednocześnie kartami bibliotecznymi) i wydawania ich w biurach przy ul. Bankowej. Można rozważyć automatyczne przydzielanie kart nowozatrudnionym pracownikom i przesyłanie ich pocztą wewnętrzną do właściwych jednostek.

³ informacje uzyskane za pośrednictwem p. W. Maszleja, kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego.

Udostępnianie pomocy dydaktycznych przy pomocy platformy e-learningowej Moodle (<http://el.us.edu.pl/wf/>) praktykowane jest w ograniczonym zakresie w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (gdzie wyznaczony został koordynator ds. e-learningu, który czuwa nad prawidłowym przebiegiem tego rodzaju kształcenia), w Instytucie Języków Romańskich i Translatoryki, Instytucie Języka Angielskiego, Instytucie Filologii Germańskiej, Instytucie Filologii Słowiańskiej oraz w bardzo ograniczonym zakresie w Katedrze Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej. Wielu prowadzących nie zdaje sobie sprawy z możliwości udostępniania materiałów dydaktycznych w ten sposób.

Pracownicy Instytutu Filologii Słowiańskiej korzystają ponadto z platform do nauki języka on-line, udostępnianych przez instytucje odpowiedzialne za naukę języka narodowego w poszczególnych krajach słowiańskich.

- *wyposażenie bibliotek i czytelni, dostęp do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe)*

Biblioteka Wydziału Filologicznego w Katowicach mieści się przy pl. Sejmu Śląskiego 1. Na koniec roku 2016 (czwartego kwartału) stan zbiorów bibliotecznych wynosił:

135 942 woluminów książek

11 672 woluminów skryptów

7811 woluminów czasopism zinwentaryzowanych

3 dokumenty elektroniczne

597 egzemplarzy zbiorów specjalnych⁴.

W czwartym kwartale roku 2015 i trzech pierwszych kwartałach roku 2016 (biblioteki prowadzą ewidencję w systemie kwartalnym) Biblioteka Wydziałowa w Katowicach zakupiła lub pozyskała z innych źródeł 5365 woluminów. Biblioteka dysponuje bazami danych *Central and European On-line Library* i *Modern Language Association Bibliography*. Ponadto w Lektorium klasycznym dostępna jest baza bibliograficzna *L'Année philologique*.

Studenci mają możliwość korzystania z wypożyczalni i czytelni oraz komputerowych baz danych. Katalog biblioteki dostępny jest on-line. W wydzielonym pomieszczeniu znajduje się Lektorium klasyczne, gromadzące zbiory z zakresu filologii klasycznej i wiedzy o antyku. Warunki lokalowe Biblioteki można uznać aktualnie za wystarczające. W roku akademickim

⁴ informacje uzyskane za pośrednictwem p. T. Dębickiej, Kierownika Biblioteki Wydziału Filologicznego UŚ w Katowicach.

2015/2016 Biblioteka została wyposażona w nowe stanowiska komputerowe i w tej chwili infrastruktura informatyczna jest wystarczająca dla potrzeb czytelników.

Biblioteka Wydziału Filologicznego w Sosnowcu mieści się przy ul. Żytniej 10. Jej zbiory liczą ok. 220 tys. woluminów. W czwartym kwartale roku 2015 i trzech pierwszych kwartałach roku 2016 Biblioteka w Sosnowcu zakupiła lub pozyskała z innych źródeł 6016 woluminów. Dysponuje bazami danych *Central and European On-line Library* i *Modern Language Association Bibliography*⁵.

Studenci mają możliwość korzystania z wypożyczalni i czytelni oraz komputerowych baz danych. Katalog biblioteki dostępny jest on-line. W budynku mieści się również sala wykładowo-konferencyjna wyposażona w projektor, ekran i nagłośnienie. Ponieważ budynek biblioteki nie sąsiaduje z budynkiem Wydziału, w tym ostatnim Biblioteka umieściła podręczny księgozbiór (sala 1.24, wyposażona także w dwa ogólnodostępne stanowiska komputerowe). Jest on dostosowany do potrzeb aktualnie prowadzonych zajęć i jego zawartość jest zmienna. Warunki lokalowe Biblioteki można aktualnie uznać za wystarczające, w perspektywie konieczna jest jednak budowa nowej siedziby Biblioteki w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Wydziału.

Niektóre z instytutów i katedr (Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych, Katedra Filologii Klasycznej, Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich) posiadają także niewielkie podręczne księgozbiory gromadzące przede wszystkim najczęściej wykorzystywane podręczniki. W Katedrze Międzynarodowych Studiów Polskich księgozbiór katedralny jest dostępny także dla studentów.

Kierunkowe zespoły przeważnie nie zgłaszały braków w wyposażeniu bibliotek. KZZJK filologii polskiej zwraca jednak uwagę na braki w najnowszej literaturze polonistycznej. Zaakcentowano komplementarność sieci bibliotecznej na poziomie wydziału (Biblioteka Wydziału Filologicznego), Uniwersytetu (CINiBA) oraz otoczenia pozauniwersyteckiego (Biblioteka Śląska), co daje studentom wystarczający dostęp do literatury.

Należy zaznaczyć, że od 1 stycznia 2015 CINiBA umożliwia zdalny dostęp do prenumerowanych przez siebie baz danych poprzez system HAN (zastąpił używany wcześniej system

⁵ informacje uzyskane za pośrednictwem p. A. Nocuń, Kierownika Biblioteki Wydziału Filologicznego UŚ w Sosnowcu.

OneLog). Biblioteki Wydziałowe w Katowicach i Sosnowcu posiadają stanowiska komputerowe umożliwiające korzystania z katalogów bibliotecznych oraz systemu HAN. Zaakcentowano potrzebę zakupienia przez CINIbA bazy artykułów pełnotekstowych JSTORE.

- *wyposażenie w sprzęt komputerowy*

Kierunkowe zespoły nie zgłosiły braków w wyposażeniu w sprzęt komputerowy. Specjalność edytorstwo i redakcja tekstu (filologia polska) zwraca uwagę na konieczność aktualizacji oprogramowania do składu tekstu.

W budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1, na parterze budynku, znajdują się cztery ogólnodostępne stanowiska komputerowe. Stanowisk takich brak w budynku przy ul. S. Grota-Roweckiego. Studenci mogą korzystać jedynie ze stanowisk znajdujących się w Bibliotece przy ul. Żytniej 10) lub w jej filii w budynku Wydziału przy ul. S. Grota-Roweckiego 5.

- *racjonalność harmonogramów zajęć i organizacji zajęć*

KZZJK wielokrotnie zwracały uwagę na niedostosowanie budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1 do potrzeb dydaktycznych oraz niewystarczającą liczbę pomieszczeń, co powoduje trudności z ułożeniem harmonogramów zajęć.

W budynku przy ul. S. Grota-Roweckiego 5 pewną trudnością w zoptymalizowaniu harmonogramów zajęć jest konieczność uwzględnienia dostępności pomieszczeń współużytkowanych przez wszystkie instytuty (laboratoria komputerowe, aule multimedialne, laboratoria językowe). W związku z trudnościami z ułożeniem harmonogramu i obłożeniem sal, niewielka część zajęć musiała odbywać się w gabinetach pracowniczych.

Z reguły harmonogramy układają stałe zespoły harmonogramistów, mających dobre rozeznanie w możliwościach lokalowych instytutów i katedr. Na uwagę zasługuje stosowana przez niektóre jednostki (Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki, Instytut Filologii Germańskiej, Katedra Filologii Klasycznej) praktyka konsultowania harmonogramów z przedstawicielami studentów na poziomie samych kierunków (starostowie poszczególnych lat studiów). Harmonogramy są ostatecznie akceptowane i zatwierdzane przez odpowiedniego prodziekana i Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego. W Instytucie Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych oraz Instytucie Języka Polskiego (kierunki: komunikacja promocyjna i kryzysowa, antropologia języka i komunikacji) praktykuje się rejestrację na wszystkie zajęcia poprzez system USOSweb. Dzięki temu studenci mają możliwość indywidualnego kształtowania swoich harmonogramów, zwłaszcza w obliczu coraz częstszego po-

dejmowania pracy zawodowej przez studentów (aspekt, na który zwrócił uwagę KZZJK Instytutu, wydaje się jednak odgrywać coraz większą rolę także na innych kierunkach).

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia *Karty kierunku*

Za wdrożenie karty odpowiadają osoby delegowane na poszczególnych kierunkach. Stan wdrożenia jest zróżnicowany. Zróżnicowany jest też zakres informacji wprowadzonych do karty (zwłaszcza w opisach modułów), stosowana nomenklatura (choćby w wypadku sposobów weryfikacji). Zdarzają się braki w opisach oraz błędy językowe (do czego walenie przyczynia się wbudowany w Kartę edytor tekstu). Powoduje to trudności w porównywaniu oferty kierunków (co istotne zwłaszcza dla kandydatów).

W pełni wdrożoną kartę kierunku za lata 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 posiada tylko jeden kierunek studiów: Kultury mediów (1st, stacjonarne)

W pełni wdrożoną kartę kierunku tylko za rok 2015/2016 posiada jeden kierunek: kulturoznawstwo (1st, stacjonarne)

W pełni wdrożoną kartę kierunku tylko za rok 2014/2015 posiada osiem kierunków: filologia klasyczna (1. st., stacjonarne), informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (1. st., stacjonarne), mediteranistyka (1. st., stacjonarne), międzynarodowe studia polskie (1. st., stacjonarne), informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (1. s.t, niestacjonarne), informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (2. st., stacjonarne), międzynarodowe studia polskie (2. st., stacjonarne), informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (2. s.t, niestacjonarne).

Karty kierunku nie wdrożyły w pełni następujące kierunki katowickiej części Wydziału (w nawiasach stan wdrożenia według informacji uzyskanych od KZZJK):

- antropologia języka i komunikacji („etap wprowadzania danych”)
- filologia polska („w trakcie wdrażania”).
- informacja w instytucjach e-społeczeństwa (brak informacji)
- komunikacja promocyjna i kryzysowa („w trakcie realizacji”)
- sztuka pisania („Karta stopniowo jest wprowadzana”)
- studia śląskie (brak informacji)

Karta kierunku nie została również wdrożona w pełni przez żaden z kierunków w sosnowieckiej części Wydziału Filologicznego, to jest:

- filologia — Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej (prace nad wdrożeniem dobiegają końca)
- filologia — Instytut Filologii Romańskiej i Translatoryki (w ocenie własnej KZZJK dane wprowadzane są na bieżąco)
- filologia angielska („proces daleki od ukończenia”)
- filologia germańska („trwają intensywne prace nad jej ukończeniem”)
- filologia słowiańska („Karta kierunku za rok 2014/2015 jest przygotowana w 90%.”)

Z informacji uzyskanych na spotkaniu WZJK wynika, że karty kierunków neofilologicznych mają wysoki stopień zaawansowania, ale z powodu niemożliwości skompletowania wszystkich koniecznych danych nie mogą zostać przeniesione na kolejny poziom edycji.

Należy zauważyć, że niekiedy KZZJK optymistycznie informują o kompletności *Karty kierunku*, podczas gdy nie jest ona widoczna on-line. Wynika to z braku świadomości, że informacja o kompletności *Karty* powinna zostać zgłoszona w Biurze ds. Jakości kształcenia celem opublikowania zawartości *Karty* w Internecie.

b. Publikowanie sylabusów

Wszystkie kierunki publikują sylabusy zajęć w USOSweb. Niektóre (filologia polska) publikują je także na własnych stronach internetowych. Często jest również praktyka dostarczania studentom sylabusów przez prowadzących zajęcia na początku semestru.

To ostatnie jest o tyle zasadne, że wielu studentów nie zapoznaje się z sylabusami umieszczonymi w USOSweb lub na stronach internetowych instytutów i katedr. Podczas ankietyzacji studenci są natomiast pytani o stopień realizacji treści zawartych w sylabusie oraz o to, czy precyzyjnie zostały przedstawione wymagania i formy zaliczenia. Nieznajomość sylabusu zamieszczonego w sieci może skutkować w takiej sytuacji niesprawiedliwie zaniżoną oceną. Ponadto nadal zdarza się, że pracownicy nie zdają sobie sprawy z konieczności aktywowania sylabusu w USOSweb; pozostaje on zatem niewidoczny dla studentów.

W wypadkach zajęć realizowanych przez pracowników jednostek obcych (częste na kierunku międzynarodowe studia polskie) zdarzają się trudności z egzekwowaniem obowiązku opracowania sylabusu w USOSweb.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Z zasady informacje te publikowane są na stronach katedr i instytutów. Wykaz stron wg kierunków znajduje się poniżej:

kierunek	adres strony	zakres danych związanych z organizacją procesu kształcenia	informacje związane z systemem zapewnienia jakości kształcenia
antropologia języka i komunikacji; komunikacja promocyjna i kryzysowa	http://www.ijp.us.edu.pl/?page_id=667&lang=pl	kierunkowe efekty kształcenia, rygory, plan studiów, program kształcenia, harmonogram zajęć, dyżury wykładowców	brak informacji
bibliotekoznawstwo i informacja naukowa	http://www.ibin.us.edu.pl/	moduły przedmiotów, plany studiów, harmonogramy zajęć, dyżury pracowników	brak informacji
filologia (Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej)	http://www.ifw.us.edu.pl/	plany studiów, rygory, harmonogramy zajęć, dyżury pracowników	Odnosnik do strony wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia
filologia (Instytut Języków Romańskich i Translatoryki)	http://romanistyka.us.edu.pl/	kierunkowe efekty kształcenia, plany studiów, harmonogramy zajęć,	brak informacji
filologia angielska	http://www.ija.us.edu.pl/ www.ikila.us.edu.pl/	kierunkowe efekty kształcenia, plany studiów, harmonogramy zajęć	brak informacji
filologia germańska	http://ifg.us.edu.pl/	kierunkowe efekty kształcenia, plany studiów,	brak informacji
filologia klasyczna, mediteranistyka	http://www.kfk.us.edu.pl/	moduły przedmiotów, plany studiów, harmonogramy zajęć, dyżury pracowników	brak informacji
filologia polska	www.polonistyka.us.edu.pl http://www.inolp.us.edu.pl/index.php	sylabusy przedmiotów, rygory, harmonogramy zajęć	brak informacji
filologia słowiańska	http://www.slaw.us.edu.pl/	sylabusy przedmiotów, moduły przedmiotów, kierunkowe efekty kształcenia, plany studiów, rygory, dyżury pracowników	brak informacji
kulturoznawstwo, kultury mediów	http://inksi.us.edu.pl/	moduły przedmiotów, plany studiów, harmonogramy zajęć, rygory, dyżury pracowników	brak informacji

międzynarodowe studia polskie	www.studiapolskie.us.edu.pl	sylabusy, moduły przedmiotów, plany studiów, harmonogramy zajęć, rygory, dyżury pracowników	brak informacji
sztuka pisania	http://www.inolp.us.edu.pl/index.php	program studiów, harmonogramy zajęć, rygory	brak informacji

Niektóre kierunki (filologia polska, komunikacja promocyjna i kryzysowa, międzynarodowe studia polskie) publikują informacje związane z organizacją procesu kształcenia także na profilach kierunków w portalu Facebook.

Należy zwrócić uwagę na brak informacji odnoszących się do systemu zarządzania jakością kształcenia na stronach poszczególnych jednostek. Najprostszym rozwiązaniem jest zamieszczenie odnośnika do strony Wydziału i uwzględnienie pewnego minimum informacji (zwłaszcza składu KZZJK) na stronie własnej jednostki.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje dotyczące Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia publikowane są na stronie wydziału po adresem http://www.fil.us.edu.pl/index_jakosc.php

Zakładka „jakość kształcenia” znajduje się na głównej stronie i jest dostatecznie wyeksponowana. Zawiera aktualne dane dotyczące składu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, pełen zestaw dokumentów dotyczących kwestii jakości kształcenia, obowiązujących w roku sprawozdawczym oraz sprawozdania z oceny własnej w zakresie jakości kształcenia za poprzednie lata. Pewne zastrzeżenia budzi zawartość niektórych podstron. Niektóre dane są nieaktualne (ostatni harmonogram prac WZJK za rok 2014/2015), odnośniki prowadzą do stron zastrzeżonych (zakładka: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia) lub zawierają dane zbyt szczegółowe, jak na stronę ogólnowydziałową (opiekunowie lat na poszczególnych kierunkach w zakładce „wsparcie studentów”). Postuluje się uzupełnienie i uaktualnienie danych na stronie. Sama strona nie wymaga większej przebudowy.

Strony internetowe instytutów i katedr właściwie nie informują o systemie zarządzania jakością kształcenia nawet na poziomie danej jednostki. Informacje dotyczące tych kwestii są rozpowszechniane poprzez pocztę elektroniczną między członkami KZZJK.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

a. działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych)

Na Wydziale funkcjonują Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego i Wydziałowa Rada Samorządu Doktorantów.

Według oficjalnego zestawienia dostępnego na stronie UŚ na Wydziale Filologicznym działa 67 studenckich i doktoranckich kół naukowych (<http://student.us.edu.pl/wf>). Liczba ta wydaje się jednak zawyżona. Poniżej wyszczególniono jedynie te koła z powyższej listy, których oficjalne strony i profile zawierają informacje o bieżącej działalności. Dodano także te, które zostały wyszczególnione na oficjalnych stronach instytutów i katedr lub zostały zgłoszone jako funkcjonujące przez same instytuty, mimo że nie udało się odnaleźć śladów ich działalności bieżącej. Lista ta liczy 44 pozycje i wydaje się bliższa stanowi rzeczywistości. Podano również adresy stron internetowych i profili Facebook poszczególnych kół — o ile udało się do nich dotrzeć i o ile zawierają informacje za rok akademicki 2015/2016. Wypisano również studenckie konferencje naukowe organizowane przez koła w roku akademickim 2015/2016. Lista ta również może nie być kompletna. Pozostałe formy działalności można śledzić na stronach i profilach kół. Zwracamy jednocześnie uwagę na brak zbiorczej ewidencji konferencji studenckich, której powstanie byłoby użyteczne wobec potrzeby wykazania się tymi informacjami przy akredytacji.

Przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej:

- Koło Naukowe Bibliotekoznawców; IX Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Kół Naukowych Bibliotekoznawców „Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Polaków”, 10 XII 2015.

Przy Instytucie Filologii Germańskiej:

- Koło Germanistów
(<http://ifg.us.edu.pl/kola-naukowe/kolo-germanistow/dzialalnosc-kola/>)
- Koło Naukowe Sympatyków Języka i Kultury Szwecji
(<http://ifg.us.edu.pl/kola-naukowe/kolo-naukowe-sympatykow-jezyka-i-kultury-szwecji/>)
- Internetowe Koło Filmowe
(<http://ifg.us.edu.pl/kola-naukowe/internetowe-kolo-filmowe/>)

Przy Instytucie Filologii Słowiańskiej

- Koło Naukowe Słowistów „Światowid” (<https://www.facebook.com/kns.swiatowid>)

Przy Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej

- Koło Naukowe Rusycystów „Rosyjska Ruletka” (<http://rosyjskaruletka.edu.pl/>)

Przy Instytucie Języka Angielskiego

- Koło Naukowe Fast Asia (<https://www.facebook.com/knfastasia>). Koła brak w wykazie ogólnouczelnianym. Postulujemy zgłoszenie Koła do wykazu.
- Studenckie Koło Naukowe Arabistów „Al –Qamar” (<https://pl-pl.facebook.com/us.al.qamar/>)

Przy Instytucie Języka Polskiego im. I. Bajerowej

- Koło Naukowe Doktorantów Językoznawstwa
- Koło Kultury Języka Polskiego (<https://www.facebook.com/kolokulturyjezyka/>)
- Koło Naukowe Komunikacji Promocyjnej i Kryzysowej „Komunikator”

(<https://www.facebook.com/KOmunikator.us?fref=ts>)

- Studenckie Koło Naukowe Językoznawców
 - sekcja historycznojęzykowa (<http://www.shkolo.za.pl/>)
 - sekcja współczesnego języka polskiego

Przy Instytucie Języków Romańskich i Translatoryki

- Koło Naukowe Studentów Języków Romańskich

(<http://romanistyka.us.edu.pl/student/zyciestudenckie/kolo-naukowe-studentow-jezykow-romanskich.html>)

- Studenckie Romanistyczne Koło Literaturoznawcze AssoSosno

Przy Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych

- Dev proper – Koło Naukowe (<https://www.facebook.com/DevProper/>)
- Koło Kanadystów
- „NeoLit” Studenckie Koło Naukowe Anglistów

Przy Instytucie Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych

- Fotograficzne Koło Naukowe (<https://www.facebook.com/FKNUS>)
- Koło Naukowe Antropologii Codzienności „Flaming”.
- Koło Naukowe Antropologii Literatury
- Koło Naukowe Badaczy Kultury Popularnej
- Koło Naukowe Doktorantów Kulturoznawstwa (<https://www.facebook.com/kndk.us>)
- Koło Naukowe Estetyków
- Koło Naukowe Filmoznawców „Kinotok” (<https://www.facebook.com/KNFkinotok>)

- Koło Naukowe Filozofii Kultury
- Koło Naukowe Folkloroznawców
- Koło Naukowe Komunikacji Kulturowej
- Koło Naukowe Kulturoznawców
- Koło Naukowe Teatrológów

Przy Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej im. I. Opackiego

- Koło Krytyki Psychoanalitycznej

(<https://www.facebook.com/kolokrytykipsychoanalitycznej>)

- Koło Naukowe Literatury i Kultury Wczesnego Średniowiecza "Sław(i)anie"

(<https://www.facebook.com/sredniowieczni>)

- Koło Naukowe Polonistów
- Koło Oświeconych
- Studenckie Koło Krytyki Ekologicznej
- Studenckie Koło Literatury Staropolskiej
- Studenckie Koło Naukowe Romantyzmu
- Studenckie Koło Naukowe Teorii Literatury

(<https://www.facebook.com/StudenckieKoloNaukoweTeoriiLiteraturyUs/>)

Przy Katedrze Filologii Klasycznej:

- Mediteranistyczne Koło Naukowe, studencka konferencja naukowa: „Kalejdoskop Śródziemnomorski, czyli czym jest mediteranistyka?”, 5 V 2016.
- Koło Młodych Klasyków (<https://www.facebook.com/KoloMlodychKlasykowUs>)

Przy Katedrze Międzynarodowych Studiów Polskich

- Koło Naukowe „Wieża Babel”;
- Sekcja dziennikarska (od roku 2015/2016)

Przy Studiach Doktoranckich

- Koło Naukowe Doktorantów neofilologii Uniwersytetu Śląskiego „InterKulturo”
- (<http://student.us.edu.pl/wf>)

- Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Filologicznego UŚ

(https://www.facebook.com/kolodoktorantow/?ref=page_internal); Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Kontr-interpretacje”; 11-13 V 2016.

Inne

- Studenckie Koło Naukowe Wdrażania Dobrych Praktyk z Wykorzystaniem Nowych

Technologii "UniCAT" (<http://www.unicat.us.edu.pl/>)

- *udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce*

Doktoranci Wydziału Filologicznego uczestniczą w badaniach jako kierownicy prowadzonych przez siebie projektów, finansowanych w ramach grantów NCN Preludium oraz jako wykonawcy w grantach kierowanych przez inne osoby. W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale realizowano pięć grantów, których kierownikami byli doktoranci. Żaden z tych grantów nie został przyznany w trakcie trwania roku akademickiego 2015/2016. Na Wydziale Filologicznym jest także realizowany „Diamentowy grant” przyznany w 2014 roku studentowi UŚ Łukaszowi Milenkowiczowi⁶. Uniwersytet nie gromadzi natomiast zbiorczych danych dotyczących udziału doktorantów w grantach kierowanych przez inne osoby. Podobnie Uniwersytet nie gromadzi danych dotyczących udziału studentów w badaniach naukowych. Z rozmów prowadzonych z pracownikami Działu Nauki UŚ wynika jednak, że studenci skrajnie rzadko (o ile w ogóle) bywają zatrudniani w projektach naukowych kierowanych przez pracowników Uniwersytetu.

- *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów,*

Stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na rok akademicki 2015/2016 uzyskało dwoje studentów Wydziału Filologicznego: Natalia Żórawska (filologia polska) oraz student, który zastrzegł dane osobowe. Stypendium nie uzyskał żaden doktorant Wydziału.

- *udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej*

Studenci Wydziału uczestniczą w międzynarodowej wymianie w ramach programu Erasmus plus. Statystyka wyjazdów studentów Wydziału Filologicznego i przyjazdu studentów zagranicznych na Wydział w roku akademickim 2015/2016 przedstawia się następująco⁷:

jednostka	wyjazdy na studia	wyjazdy na praktykę	przyjazdy
Instytut Filologii Germańskiej	8		
Instytut Filologii Słowiańskiej	5	2	4
Instytut Filologii	7	2	8

⁶ <https://dn.us.edu.pl/sites/dn.dev.us.edu.pl/files/imce/wfil.pdf>

⁷ informacje uzyskane za pośrednictwem p. J. Gąsiora, Kierownika Biura Programu Erasmus plus

Wschodniosłowiańskiej			
Instytut Języka Angielskiego	15	1	24
Instytut Języka Polskiego	5		
Instytut Języków Romańskich i Translatoryki	26	7	11
Instytut Kultur i Literatur Anglojęzycznych	9	3	5
Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych	1	1	
Instytut nauk o Literaturze Polskiej	1	1	
Katedra Filologii Klasycznej	2		
Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich	6	3	8 (łącznie z Instytutem Języka Polskiego oraz Szkołą Języka i Kultury Polskiej)
suma	85	20	60

W krajowym Programie Mobilności Studentów i Doktorantów MOST w roku akademickim 2015/2016 uczestniczyło dziesięcioro studentów⁸.

Należy zwrócić uwagę na znaczną liczbę studentów ukraińskich, dla których język polski nie jest językiem ojczystym. Zarówno sami ci studenci, jak i prowadzący zajęcia potrzebują dodatkowego wsparcia w celu określenia potrzeb, a następnie zapewnienia środków dla uzyskania jak najlepszej jakości pracy dydaktycznej.

⁸ informacja uzyskana za pośrednictwem p. A. Koźmińskiej z Działu Kształcenia UŚ.

**RAPORT Z OCENY WŁASNEJ
WYDZIAŁU INFORMATYKI I NAUKI O MATERIAŁACH
W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016**

Przygotowała

dr Joanna Maszybrocka

na podstawie raportów opracowanych
przez przewodniczących KZJK

dr hab. Aneta Hanc Kuczkowska

dr Barbara Marszał – Paszek

dr Sebastian Stach

dr Tomasz Kmita

Spis treści

I. Informacje wstępne	3
1. Informacje o WZJK i KZZJK	3
1.1. Członkowie WZJK w roku akademickim 2015/2016	3
1.2. Członkowie KZZJK w roku akademickim 2015/2016	4
1.2.1. KZZJK Inżynieria Biomedyczna	4
1.2.2. KZZJK Informatyka	4
1.2.3. KZZJK Inżynieria Materiałowa	5
1.2.4. KZZJK Mechatronika	5
2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce	5
3. Informacje o akredytacjach w jednostce	6
II. Działania na rzecz jakości kształcenia	6
1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów	6
1.1. Informacje o zmianach w programach kształcenia / Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych	6
1.2. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki	7
1.3. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia	7
1.4. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy	9
1.5. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia	10
1.6. Raport z rocznej oceny efektów kształcenia na kierunkach Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akademickim 2014/2015	10
2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej	11
2.1. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych	11
2.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych	12
2.3. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników	12
2.4. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej	12
3. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się	12
3.1. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów	12
3.2. Funkcjonowania Programu ERASMUS	13
3.3. Opieka nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami	14

3.4. Dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach	14
3.5. Dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)	14
3.6. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie	15
4. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia.....	16
4.1. Publikowanie sylabusów	16
4.2. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia	16
5. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów	16
5.1. Działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych)...	16
5.2. Przykłady przejawów aktywności studentów I i II stopnia	17
6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.....	19

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK

1.1. Członkowie WZJK w roku akademickim 2015/2016

Przewodniczący KZZJK

dr Joanna Maszybrocka

Prodziekan ds. Dydaktycznych kierunków Mechatronika oraz Inżynieria Materiałowa

dr hab. Władysław Skoneczny

Prodziekan ds. Dydaktycznych kierunków Informatyka oraz Inżynieria Biomedyczna

dr Katarzyna Trynda

Kierownik ds. Studiów Doktoranckich - Informatyka

dr hab. inż. prof. UŚ Mariusz Boryczka

Kierownik ds. Studiów Doktoranckich - Inżynieria Materiałowa

dr hab. Marian Kupka

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia - Informatyka

dr Barbara Marszał-Paszek

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – Inżynieria Biomedyczna

dr Sebastian Stach

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – Inżynieria Materiałowa

dr Krystian Prusik

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia - Mechatronika

dr Małgorzata Płońska

Członek wskazany przez WRSD spośród studentów studiów III stopnia

mgr inż. Agnieszka Smółka

mgr Magdalena Szklarska

Członek wskazany przez WRSD spośród studentów I lub II stopnia lub jednolitych magisterskich

inż. Jagoda Barczyk

Obsługa administracyjno-biurowa

mgr Agata Kołodziejczyk

Administrator witryny internetowej ds. jakości kształcenia

mgr Wojciech Gurdziel

1.2. Członkowie KZJK w roku akademickim 2015/2016

1.2.1. KZJK Inżynieria Biomedyczna

Przewodniczący KZZJK

dr Sebastian Stach

Członkowie KZZJK

prof. dr hab. inż. Zygmunt Wróbel

dr hab. inż. Robert Koprowski

dr inż. Piotr Duda

dr Małgorzata Gajos-Grzęcić

dr Paweł Janik

dr Małgorzata Janik

dr Aleksander Lamża

dr Mariusz Marzec

dr Grzegorz Sapota

dr Paweł Skadłubowicz

dr Katarzyna Trynda

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

Mariusz Mazgaj

Martyna Wąsik

Dominika Gurowiec

1.2.2. KZJK Informatyka

Przewodniczący KZZJK

dr Barbara Marszał-Paszek

Członkowie KZZJK

dr hab. inż. prof. UŚ Mariusz Boryczka

dr Ewa Magiera,

dr Jarosław Zyguła

dr Rafał Skinderowicz

dr Miłosław Chodacki

dr Tomasz Jach

dr Roman Simiński

dr Małgorzata Pałys

dr Małgorzata Przybyła-Kasperek

dr Małgorzata Gajos

mgr Michał Bałchanowski

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

mgr Łukasz Smacki

Weronika Ślusarczyk

1.2.3. KZJK Inżynieria Materiałowa

Przewodniczący KZZJK

dr Krystian Prusik

Członkowie KZZJK

prof. dr hab. Józef Lelątko

dr hab. Marian Kupka

dr hab. Małgorzata Karolus

dr Jacek Krawczyk

dr Maciej Zubko

mgr Beata Kunikowska

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

mgr inż. Patrycja Osak

Jarosław Józefowicz

1.2.4. KZJK Mechatronika

Przewodniczący KZZJK

dr Małgorzata Płońska

Członkowie KZZJK

dr hab. Małgorzata Adamczyk-Habrajska

dr hab. Agata Lisińska-Czekaj

dr Aldona Zarycka

dr Beata Wodecka-Duś

mgr Sławomir Kaptacz

Ewa Stelmaszczyk

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów:

mgr Przemysław Niemiec

Monika Muś

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce

System Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonujący na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach jest integralną częścią SZJK na Uniwersytecie Śląskim. Zatwierdzony został Uchwałą nr 03/10/2013 Rady Wydziału w dniu 16 kwietnia 2013 roku. Uchwała nr 03/10/2013 stanowi opis WSZJK, który obejmuje każdy z kierunków kształcenia, stopni, form studiów prowadzonych w WliNoM, z uwzględnieniem studiów podyplomowych. Podstawę prawną dokumentu stanowi Uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim.

Raz w roku WZJK organizuje otwarte posiedzenie, w którym może uczestniczyć każdy członek społeczności Wydziału. W trakcie posiedzenia WZJK przedstawia najistotniejsze uwagi związane z jakością kształcenia ujawnione w ciągu minionego roku funkcjonowania WSZJK.

W procesie zapewniania jakości i budowy kultury kształcenia uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni. Dobrą praktyką w tym zakresie jest coroczna dyskusja Rady Wydziału na temat oceny efektów kształcenia, zwłaszcza uzyskiwanych średnich ocen w sesji egzaminacyjnej na kierunku oraz wyników ocen zajęć dydaktycznych.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku akademickim 2015/2016 w jednostce nie były przeprowadzane akredytacje.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

1.1. Informacje o zmianach w programach kształcenia / Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w roku akademickim 2015/2016 podjęła m. in. następujące, ważne dla procesu kształcenia uchwały dotyczące nowych programów kształcenia lub likwidacji dotychczasowych.

Uchwała nr 06/5.1/2015 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 20 października 2015 roku	w sprawie uzupełnienia Uchwały nr 05/2.1/2015 Rady Wydziału z dnia 17 września 2015 roku w sprawie zgłoszenia gotowości uruchomienia nowej formy studiów kierunku kształcenia inżynieria biomedyczna w specjalności informatyka medyczna studia II stopnia stacjonarne od semestru letniego roku akademickiego 2015/2016.
Uchwała nr 01/5.4/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 stycznia 2016 roku	w sprawie likwidacji studiów podyplomowych „Międzyuczelniane Studia Podyplomowe - Inżynieria Materiałowa”.
Uchwała nr 02/9.1/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 lutego 2016 roku	w sprawie uruchomienia nowej formy studiów kierunku kształcenia inżynieria materiałowa studia I stopnia – studia w języku angielskim od roku akademickiego 2016/2017
Uchwała nr 02/9.2/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 lutego 2016 roku	w sprawie uruchomienia nowej formy studiów kierunku kształcenia inżynieria materiałowa studia II stopnia – studia 4 semestralne od roku akademickiego 2016/2017
Uchwała nr 07/5.4/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 8 listopada 2016 roku	w sprawie likwidacji studiów podyplomowych IT w Medycynie.
Uchwała nr 05/9.1/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2016 roku	w sprawie likwidacji studiów podyplomowych Informatyka w Małych i Średnich Przedsiębiorstwach
Uchwała nr 05/9.2/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2016 roku	w sprawie likwidacji studiów niestacjonarnych III stopnia z inżynierii materiałowej od roku akademickiego 2016/2017.
Uchwała nr 05/9.5/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2016 roku	w sprawie wprowadzenia korekty programów studiów dla kierunku inżynieria biomedyczna I i II stopnia.
Uchwała nr 05/9.6/2016 Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2016 roku	w sprawie wprowadzenia korekty programów kształcenia na studiach I i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych dla kierunku informatyka

Programy kształcenia na wszystkich kierunkach są zgodne z Uchwałą nr 453/2015 w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia.

1.2. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Wzorem lat ubiegłych programy kształcenia na kierunkach informatyka, inżynieria biomedyczna, inżynieria materiałowa oraz mechatronika są opracowywane, realizowane lub modyfikowane zgodnie ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2012-2020¹ oraz będącą konsekwencją tego Strategią Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach na lata 2013-2020².

Wśród zadań kluczowych realizowanych przez Wydział należy wymienić:

- zwiększenie liczby absolwentów Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach
- wzmocnienie relacji między kształceniem, badaniami naukowymi i gospodarką w ramach trójkąta wiedzy;
- umiędzynarodowienie badań naukowych i studiów oraz zwiększenie mobilności studentów i kadry

1.3. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Jednym z priorytetowych celów Wydziału jest ścisła relacja z interesariuszami zewnętrznymi – przedstawicielami przemysłu, firm działających w obszarach bioinżynierii, mechatroniki, inżynierii materiałowej oraz informatyki. Umożliwia to wzmocnienie kształcenia za pomocą praktycznych elementów nauczania oraz weryfikowanie i modernizowanie treści programów kształcenia. Działania te oparte są na:

- współorganizowaniu praktyk i staży zawodowych;
- udziale w realizacji tematów prac dyplomowych powiązanych z potrzebami przemysłu;
- wymianie doświadczeń w zakresie opracowania, stosowania nowych technologii w praktycznych zastosowaniach technicznych, biznesowych czy medycznych.
- wymianie doświadczeń w zakresie opracowania nowych jak również modyfikowania już istniejących ścieżek kształcenia celem dostosowanie absolwenta do aktualnego rynku pracy.
- organizacji przez interesariuszy doskonalących spotkań, paneli ze studentami jak również z pracownikami poszczególnych Instytutów.

Świadomość wzajemnych korzyści i szans, płynących ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym znajduje swój wyraz między innymi w podpisanych umowach o wzajemnej współpracy z takimi przedsiębiorstwami jak:

- INTROBAT Spółka z o.o., siedziba Chorzów (Katowice, 22.09.2016)
- Johnson Electric Poland Sp. Z o. o., siedziba Dąbrowa Górnicza (Katowice, 16.06.2016)
- Leon Witas Spółka Jawna, siedziba Będzin (Katowice, 5.10.2015)
- ADACO Adam Feliksik, siedziba Bukowno (Katowice, 1.08.2016)

¹ Uchwała Senatu Uniwersytetu Śląskiego 24 stycznia 2012r z późn. zm. (Załącznik I.1b).

² Uchwała Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach nr 02/9/2013 z dnia 26 lutego 2013 (Załącznik I.1c).

- FIMADE Dawid Skawicki, siedziba Ruda Śląska (Katowice, 29.04. 2016)
- LGBS Sp. z o.o., 44-100 Gliwice ul. Przewozowa 32 (porozumienie podpisano 26.10.2015)
- Kroll Ontrack Sp. z o.o., 40-082 Katowice ul. Sobieskiego 11 (porozumienie podpisano 19.11.2015)
- SIMPLE Sp. z o.o., 41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Gwardii Ludowej 50 (porozumienie podpisano 01.12.2015)
- EQ SYSTEM Sp. z o.o., 41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Gwardii Ludowej 50 (porozumienie podpisano 01.12.2015)
- ENFORMATIC Sp. z o.o., 35-303 Rzeszów ul. Mieszka I 73A (porozumienie podpisano 01.02.2016)
- Almar IT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. K., ul. Baczyńskiego 27, 41-203 Sosnowiec (porozumienie zawarto w Katowicach w dniu 15.06.2016r.)
- Billenium sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, ul. Tagore A nr 3 (porozumienie zawarto w Katowicach w dniu 21.07.2016 roku)
- List intencyjny, dotyczący współpracy zawarty dnia 30.08.2016 roku z firmą COLIBRI Poland Sp. z o.o., ul. Bohdana Dobrzańskiego 3, 20-262 Lublin.

Zacieśnienie współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim a otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowane jest również przy wykorzystaniu **mechanizmu Rad Programowych funkcjonujących od 2014r dla kierunku Inżynieria Biomedyczna oraz Informatyka**

27 czerwca 2016 r. decyzją Dziekana WINOM powołana została **Rada Programowa dla kierunku Mechatronika**, której zadaniem jest m. in:

- Przedstawienie oczekiwań firm/institucji będących potencjalnymi pracodawcami absolwentów kierunku Mechatronika, zarówno pod względem kompetencji „miękkich” jak i kompetencji specjalistycznych.
- Opiniowanie programów kształcenia kierunku studiów z punktu widzenia ich przydatności w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej.
- Proponowanie wspólnych tematów prac dyplomowych dla studentów.
- Analizowanie i opiniowanie praktyk zawodowych i staży studentów Uczelni.
- Wskazywanie potencjalnych ścieżek rozwoju kierunku Mechatronika.

Rada Programowa zaproponowała powołanie do jej składu m.in.: Przewodniczącego Kierunkowego Zespołu do Zapewnienia Jakości Kształcenia, przedstawicieli samorządu studenckiego (interesariusz wewnętrzni) oraz przedstawicieli firm/zakładów przemysłowych, z którymi podpisano umowy o wzajemnej współpracy (interesariusze zewnętrzni).

We wrześniu 2016 roku rozpoczęto przygotowania do powołania Rady Programowej dla kierunku Inżynieria Materiałowa.

Przedstawiciele studentów są obecni, z prawem głosu w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, Kierunkowym Zespole Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Radzie Wydziału. Mają oni wpływ na doskonalenie się jakości kształcenia na tym etapie. Zmiany w programie kształcenia są z nimi konsultowane podczas posiedzeń wymienionych gremiów.

1.4. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Za monitorowanie karier absolwentów na rynku pracy odpowiedzialne jest uczelniane Biuro Karier. Cykliczne prowadzone są badania absolwentów (rok, trzy i pięć lat po ukończeniu studiów). Ankiety są przygotowane w taki sposób, aby uzyskać informację jak osiągnięte podczas studiów efekty kształcenia wpłynęły na sytuację zawodową absolwenta. Badanie umożliwia pozyskanie szczegółowych informacji odnoszących się do procesu uczenia się studenta i późniejszych sukcesów bądź ich braku na rynku pracy.

Jednym z największych wyzwań dla badań prowadzonych przez Biuro Karier jest problem niskiej zwrotności ankiet. Przykładowo tuż po obronie pracy inżynierskiej absolwenci kierunku Mechatronika deklarowali chęć udziału w badaniach, ale po roku od ukończenia studiów żadna z ankiet nie została wypełniona. **Zwrotność ankiet w przypadku kierunku Inżynieria Biomedyczna oraz Inżynieria Materiałowa wynosi odpowiednio 12% i 16%. Największą zwrotność odnotowuje się dla kierunku Informatyka – 66%.**

KKZJK co roku poddają analizie raporty przygotowywane przez Biuro Karier. Na ich podstawie wyciągane są wnioski dotyczące funkcjonowania absolwenta na rynku pracy i konieczności wprowadzenia ewentualnych zmian zmierzających do dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.

Wydział wraz z przedstawicielami pracodawców oraz otoczenia społeczno-gospodarczego jest współorganizatorem warsztatów, seminariów, co umożliwia bieżące rozpoznawanie potrzeb i dopasowywanie oferty do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Wspólne przedsięwzięcia, jakie mają miejsce to m.in.

- Organizacja wykładów oraz warsztatów przez firmy z branży IT (np. JCommerce, Future Processing) celem podnoszenia kompetencji studentów w zakresie najnowszych technologii.
- Dni otwarte ING Services Polska w siedzibie firmy w Katowicach (maj 2016)
- IBM Open Day (marzec 2016)
- „Dzień z biznesem” zorganizowany w Instytucie Informatyki, w którym wzięli udział przedstawiciele firm działających na śląskim rynku pracy, współpracujący z Instytutem Informatyki (listopad 2015).

Odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, a także dostosowywania jego efektów do potrzeb rynku pracy jest powołanie we wszystkich Instytutach Wydziału Rad Programowych.

1.5. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Stosowana na Wydziale procedura badania poziomu satysfakcji osób kończących studia funkcjonuje prawidłowo i pozwala na uzyskanie informacji zwrotnej od osób kończących studia, która może być wykorzystana w doskonaleniu warunków kształcenia. Absolwenci w zdecydowanej większości są zadowoleni z bazy dydaktycznej oraz poziomu kadry. Większość studentów pochlebnie wyraża się w kwestii jakości kształcenia i programu kształcenia.

Zdaniem studentów organizacja zajęć w większym stopniu powinna umożliwiać osiągnięcie efektów kształcenia niezbędnych do zdobywania umiejętności praktycznych.

1.6. Raport z rocznej oceny efektów kształcenia na kierunkach Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akademickim 2014/2015

W roku akademickiego 2015/2016 prowadzono działania służące ocenie stosowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia pod kątem ich adekwatności i skuteczności. Ocena efektów kształcenia na kierunkach Wydziału w roku sprawozdawczym obejmowała:

1. Ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów (pkt. 4.3 WSZJK) za pomocą anonimowej ankiety zgodnej z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego Nr 44/2009;
2. Analizę wyników hospitacji zajęć dydaktycznych (pkt. 4.4 WSZJK) za pomocą
3. Formularza hospitacji zajęć dydaktycznych;
4. Analizę form weryfikacji efektów kształcenia i kryteriów oceny;
5. Analizę sylabusów (pkt. 4.5 WSZJK) za pomocą Kart Oceny Sylabusów;
6. Analizę narzędzi weryfikacji efektów kształcenia (pkt. 4.6 WSZJK), która prowadzona była za pomocą Karty oceny narzędzi do weryfikacji efektów kształcenia;
7. Monitorowanie realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych (pkt. 4.7 WSZJK), które obejmowało analizę dokumentacji i sprawozdań z praktyk.
8. Analizy wykonywane były za pomocą Formularza oceny praktyk zawodowych oraz Ankiety oceny/przebiegu praktyk;
9. Analizę prac dyplomowych (pkt. 4.8 WSZJK), która prowadzona była za pomocą Karty oceny pracy dyplomowej;
10. Analizę wyników sesji egzaminacyjnych.

W celu przeprowadzenia rocznej oceny efektów kształcenia, poszczególne KZZJK przyjęły harmonogramy prac oraz powołały zespoły do realizacji w/w zadań. Zadaniem zespołów były:

1. Analiza i modyfikacja narzędzi umożliwiających weryfikację efektów kształcenia w ramach poszczególnych zadań;
2. Przeprowadzenie analizy;
3. Przygotowanie oraz przedstawienie sprawozdań z prac KZZJK. Sprawozdania dotyczące realizacji efektów kształcenia w roku akademickim 2014/2015 zostały pozytywnie

zaakceptowane i przyjęte przez KZZJK oraz minimum kadrowe lub wszystkich nauczycieli akademickich pracujących na kierunkach.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji, można jednoznacznie stwierdzić, że studenci kierunku Informatyka, Inżynieria Materiałowa, Inżynieria Biomedyczna, Mechatronika w roku akademickim 2014/2015 mieli możliwość pełnej realizacji założonych efektów kształcenia określonych programem studiów.

Szczegółowe dane na temat prac doskonalących prowadzonych na poziomie KZJK znajdują się w poszczególnych raportach z analizy osiągnięcia założonych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2015/2016, które są przechowywane przez poszczególne KZJK.

Średnia ocen końcowych z modułów dla poszczególnych kierunków kształtuje się następująco:

	semestr zimowy	semestr letni
Inżynieria Biomedyczna	4,43	4,33
Informatyka	4,06	4,10
Mechatronika	3,94	3,98
Inżynieria Materiałowa	3,86	3,91

Szczegółowa analiza ocen cząstkowych pozwoliła KZJK zidentyfikować moduły, z których zaliczeniem studenci mają największe problemy i podjąć działania zmierzające do wyjaśnienia powodów uzyskiwania tak dużej ilości niskich ocen.

2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Ocena kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia ma charakter systematyczny i kompleksowy. W procesy oceny kadry prowadzącej oraz wspierającej proces kształcenia są zaangażowane Władze Wydziału, nauczyciele akademicy oraz studenci.

2.1. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2015/2016 na wszystkich kierunkach przeprowadzono ocenę zajęć dydaktycznych zgodnie z przyjętym harmonogramem. Ankietowanie prowadził ankieter wyznaczony przez Dziekana Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach.

Do oceny zajęć dydaktycznych przez studentów użyto anonimowej ankiety, której treść była zgodna z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego Nr 44/2009 w sprawie ankiety oceny zajęć dydaktycznych. W ramach ankiety ocenie (od 1 - ocena najniższa do 5 – ocena najwyższa) podlegały następujące kategorie: organizacja zajęć, komunikatywność, interaktywność, terminowość i dostępność, kryteria oceny, postawa wobec studentów.

Szczegółowe raporty z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych znajdują się w raportach z analizy osiągnięcia założonych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2014/2015, które są przechowywane przez poszczególne KZJK.

Średnie wyniki ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego w poszczególnych Instytutach następująco:

Instytut Nauki o Materiałach	4,75
Instytut Technologii i Mechatroniki	4,59
Instytut Informatyki	4,37

Wyniki ankiet wskazują , że studenci oceniają prowadzone zajęcia dobrze bądź bardzo dobrze. Żaden z ocenianych pracowników nie otrzymał oceny negatywnej.

2.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

Analogicznie jak w roku poprzednim, w roku akademickim 2015/2016 na wszystkich kierunkach prowadzono hospitację zajęć dydaktycznych. Przebieg hospitacji udokumentowano na ujednoliconych arkuszach hospitacji. Dodatkowo, hospitujący informowali ocenianego pracownika o wynikach hospitacji, wskazywał mocne i słabsze strony prowadzonych przez niego zajęć, aby na tej podstawie wspólnie opracować sposób poprawy jakości zajęć.

Większość hospitowanych pracowników wykazała się bardzo dobrym przygotowaniem do zajęć, realizacją zagadnień zgodnie z harmonogramem przewidzianym w sylabusie danego modułu oraz potrafiła wzbudzić zainteresowanie słuchaczy tematyką prowadzonych zajęć. Hospitacje potwierdzają wysoką jakość prowadzonych zajęć na wszystkich kierunkach.

2.3. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

2.4. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. **Nie wykryto nieprawidłowości i zagrożeń w aspekcie spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej.**

3. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

W zakresie punktów 3.1 – 3.2 została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2013/2014 i 2014/2015.

3.1. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Na Wydziale podejmowanych jest wiele działań, których celem jest zapewnienie studentom jak najlepszych warunków studiowania. Spośród nich można wymienić:

- Studenci WliNoM, zarówno studiów stacjonarnych jak niestacjonarnych, otoczeni są przez cały tok studiów opieką naukową.

- Studenci chcący rozwijać swoje pasje naukowe, mają możliwość aktywnego udziału w pracach kół naukowych o różnym profilu badawczym oraz uczestnictwa w seminariach instytutowych. Studenci mogą brać czynny udział w projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych przez Wydział (Przedsięwzięcia charakteryzujące się szczególnym zaangażowaniem studentów jest np. Festiwal Nauki)
- Studenci mają zapewnione wsparcie materialne zgodnie z Regulaminem przyznawania pomocy materialnej.
- Proces dydaktyczny wspierają konsultacje, których udzielają nauczyciele akademicy w wyznaczonych godzinach.
- Studenci mają możliwość korzystania z oferty wyjazdów na studia w programach europejskich. Zachęcanie studentów do udziału w programach wymiany oraz informowanie ich o potencjalnych w tym zakresie możliwościach prowadzą koordynatorzy programu Erasmus.
- Zawarte porozumienia o współpracy z licznymi instytucjami umożliwiają odbywanie praktyk i staży zawodowych oraz udział w certyfikowanych szkoleniach.
- Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach przy współpracy z Biurem ds. Studentów Niepełnosprawnych Uniwersytetu Śląskiego aktywnie uczestniczy we wsparciu osób niepełnosprawnych. W rozpoznaniu potrzeb osób z niepełnosprawnością na Wydziale biorą udział powołani przez Dziekana koordynatorzy ds. osób niepełnosprawnych. Dla każdego studenta, który zgłosi taką potrzebę opracowywany jest kompleksowy system wsparcia dostosowany do jego indywidualnych potrzeb. Problemem trudnym do samodzielnego rozwiązania przez jednostkę jest zróżnicowany stopień przystosowania budynków Wydziału do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Celowym wydaje się zachęcanie studentów do większej aktywności i uświadamianie, że ich obecność w ciałach decyzyjnych nie wynika jedynie z wymogów formalnych a ich opinie są rozważane, a postulaty w miarę możliwości realizowane.

3.2. Funkcjonowania Programu ERASMUS

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych. W ramach wymiany studentów z uczelniami partnerskimi przyjęto 5 studentów/ek w Instytucie Nauki o Materiałach.

Studenci WIINoM mają możliwość skorzystania z wyjazdów w ramach umów z uczelniami partnerskimi, między innymi:

- Universidade de Aveiro; <http://www.ua.pt/> Portugalia,
- Universidade de Minho; <http://www.uminho.pt/> Portugalia ,
- Afyon Kocatepe University; <http://www.aku.edu.tr> Turcja,
- Yildiz Technical University; <http://www.yildiz.edu.tr/> Turcja,
- Celal Bayar University; <http://www.cbu.edu.tr/eng/> Turcja ,
- Bulent Ecevit University; <http://eng.beun.edu.tr/> Turcja,
- Dunaujárosi Foiskola; <http://www.duf.hu/english> Węgry,
- Kaunas University of Technology; <http://archive.ktu.lt/en/> Litwa,
- Universitat Bayreuth; <http://www.uni-bayreuth.de/index.php> Niemcy,

- Münster University of Applied Sciences; <https://en.fh-muenster.de/hochschule/index.php>
- University of Zilina; <https://www.uniza.sk> Słowacja,
- Technical University of Ostrava, <https://www.vsb.cz/en> Czechy,
- Palacký University Olomouc; Czechy; <http://www.upol.cz/en/>

Akcję informacyjną nt. możliwości wyjazdów w ramach program Erasmus Plus przygotowano na Wydziale IiNoM w marcu 2015 roku. W ramach akcji na tablicach informacyjnych, stronie Wydziału i Instytutów zamieszczono plakaty oraz przeprowadzono spotkanie ze studentami. Rekrutacja studentów odbyła się w kwietniu zgodnie z harmonogramem przyjętym przez Uczelnię. Wydziałowa komisja rekrutacyjna zakwalifikowała na wyjazdy stypendialne 11 studentów/ek w celu realizacji części studiów w zagranicznej uczelni partnerskiej, w tym: 6 studentów/ek z kierunku Mechatronika i 5 studentów/ek z Instytutu Informatyki oraz 3 studentów/ek w celu realizacji praktyki w zagranicznej instytucji, w tym 1 student z kierunku Mechatronika i 2 studentów/ek z Instytutu Informatyki. W ramach wymiany studentów z uczelniami partnerskimi przyjęto 5 studentów/ek w Instytucie Nauki o Materiałach i 4 w Instytucie Nauki o Materiałach.

Celowym wydaje się opracowanie anglojęzycznej wersji strony Wydziału z zakładką promującą program Erasmus na Wydziale. Podobne działania powinny rozważyć poszczególne Instytuty.

3.3. Opieka nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami

Została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2014/2015. Na każdym roku studiów na poszczególnych kierunkach wyznaczony jest opiekun naukowy, który pełni swoją rolę od pierwszego do ostatniego roku studiów. Pomocą służą także opiekunowie praktyk studenckich, Pełnomocnik Dziekana ds. osób niepełnosprawnych i Wydziałowy Koordynator programu ERASMUS.

3.4. Dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach

Na początku każdego roku akademickiego pracownicy dydaktyczni Wydziału zobowiązani są do podania terminu konsultacji dla studentów. Możliwe są także konsultacje telefoniczne i drogą elektroniczną. Każda zmiana terminu konsultacji jest bezzwłocznie publikowana na stronie Wydziału. Nie obserwuje się zaniedbywania tej praktyki.

3.5. Dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)

Zarówno Dziekan, jak i wszyscy Prodziekani dostępni są dla studentów w czasie cotygodniowych dyżurów w Dziekanacie. Dni i godziny pracy Dziekanatu podane są na stronie internetowej <http://www.wiinom.us.edu.pl/dziekanat>. Z pracownikami Dziekanatu można się kontaktować osobiście, telefonicznie lub mailowo.

Informacja o aktualnych opiekunach praktyk przekazywana jest studentom podczas spotkania dotyczącego organizacji praktyk zawodowych. Informacja o terminie i miejscu spotkania podawana jest na stronach Wydziału.

Informacja o koordynatorach programu Erasmus+ zamieszczana jest na stronach internetowych Wydziału oraz poszczególnych Instytutów. Kontakt z koordynatorami odbywa się osobiście, telefonicznie bądź drogą elektroniczną.

3.6. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Baza dydaktyczna i jednostki organizacyjne Wydziału zlokalizowane są w trzech rejonach:

- Kształcenie studentów na kierunku Inżynieria biomedyczna oraz Informatyka odbywa się w budynku przy ulicy Będzińskiej 39.
- Kształcenie studentów na kierunku Inżynieria materiałowa odbywa się w budynku Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych (ŚMCEiBI)
- Kształcenie studentów na kierunku Mechatronika odbywa się w budynku przy ulicy Żytniej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa zapewnia realizację efektów kształcenia na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia. Większość budynków dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

KZJK przed rozpoczęciem roku akademickiego dokonują analizy zasobów materialnych wspierających kształcenie. Na podstawie przeglądu WZJK dokonuje analizy warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych. Raz w roku zgodnie z harmonogramem KZZJK we współpracy z WRSS organizuje zebranie, w którym uczestniczą studenci Kierunku. W czasie zebrania studenci zgłaszają swoje uwagi dotyczące jakości kształcenia, w tym dokonują oceny zasobów materialnych wspierających kształcenie.

Wśród najczęściej wymienianych problemów znalazły się między innymi:

- Konieczność modernizacji sprzętu komputerowego i oprogramowania
- Niewystarczające fundusze na tworzenie nowych stanowisk dydaktycznych lub modernizację istniejących

W miarę możliwości finansowych Wydziału następuje stała modernizacja wyposażenia.

Przykładowo w Instytucie Informatyki w roku akademickim 2015/2016 zmodernizowano 33 stanowiska w 3 pracowniach, w tym: 15 stanowisk wyposażono w sprzęt o konfiguracji: i3-6100 3.70 GHz 4GB RAM HD530; 18 stanowisk wyposażono w sprzęt o konfiguracji: i5-4590 3.30 GHz 8GB RAM HD4600. Dla pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu Informatyki zakupiono w roku akademickim 2015/2016 6 komputerów przenośnych nowej generacji oraz 4 stacje robocze.

Studenci podejmujący naukę na kierunku inżynieria materiałowa od 17 grudnia 2015 mogą korzystać z nowego budynku **Centrum Nauk Stosowanych w Chorzowie**, który jest integralną częścią Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych. Budynek Centrum składa się z dwóch segmentów dydaktyczno-laboratoryjnych złożonych z czterech kondygnacji oraz segmentu komunikacyjnego 5 kondygnacyjnego z sanitariatami, magazynami

i pomieszczeniami socjalnymi. W wyniku realizacji projektu CNS powstały nowe pracownie dydaktyczne a baza laboratoryjna została rozszerzona w nowoczesną aparaturę naukowo – badawczą, której opis stanowi załącznik do Raportu KZJK „Analiza zasobów materialnych wspierających kształcenie”.

W trakcie trwania roku akademickiego 2015/2016 **kontynuowane są działania związane z przebudową części pomieszczeń z przeznaczeniem na sale laboratoryjne** w budynku przy ulicy Żytniej w Sosnowcu **dla potrzeb kierunku Mechatronika** (Instytutu Technologii i Mechatroniki).

4. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Wydział zapewnia studentom dostęp do wybranych, przeznaczonych dla nich danych związanych z procesem kształcenia tj. plan zajęć, kontakt z prowadzącymi poszczególne zajęcia, harmonogram konsultacji z uwzględnieniem ustanowionych zasad ochrony danych osobowych studentów i pracowników Uczelni. Informacje o programie i procesie kształcenia przekazywane są drogą elektroniczną oraz w sposób tradycyjny (tablice ogłoszeń, dyżury).

4.1. Publikowanie sylabusów

Zgodnie z zarządzeniem nr 6 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Karty kierunku oraz elektronicznych sylabusów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, począwszy od semestru zimowego roku akademickiego 2015/2016 podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni zobowiązane są do udostępnienia studentom i doktorantom sylabusów zajęć w systemie USOSweb. Prowadzący zajęcia dydaktyczne w ciągu pierwszych czterech tygodni danego semestru wprowadza do systemu USOSweb komplet informacji zawartych w sylabusie dla danych zajęć lub potwierdza aktualność informacji już zamieszczonych. **W przypadku zaobserwowania nieprawidłowości w tym zakresie podejmowane są natychmiast działania naprawcze przez KZJK.**

4.2. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2014/2015. Plany zajęć publikowane są on-line na stronie <http://plan.ii.us.edu.pl/> i opracowywane są przy zastosowaniu programu ATS4. Najpóźniej tydzień przed rozpoczęciem semestru Dziekan lub właściwy Dyrektor Instytutu dokonuje sprawdzenia poprawności harmonogramu zajęć dydaktycznych. Harmonogramy zajęć na każdy semestr opiniuje właściwy organ samorządu studenckiego na zasadach określonych w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim.

5. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

5.1. Działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych)

Na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach działają koła naukowe

Koło Naukowe Elektroników i Informatyków

opiekun koła - mgr inż. Tomasz Wesołowski

Koło Naukowe Informatyków

opiekun grupy dr Katarzyna Trynda

Koło Naukowe "Infomed" Informatyka w Medycynie

opiekun - dr Paweł Janik

Koło Naukowe Inżynierii Biomedycznej - InBio

opiekun - dr Sebastian Stach

Koło „SpeedForUsTeam”

opiekun - dr Piotr Duda

Koło Naukowe Piranie

opiekun - dr Andrzej Swinarew

Koło Naukowe „Wakans”

opiekun dr hab. Danuta Stróż

Koło Mikromechatroników

opiekun dr hab. Agata Czekaj

5.2. Przykłady przejawów aktywności studentów I i II stopnia

Nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów

Dwie studentki kierunku inżynieria biomedyczna otrzymały prestiżowe stypendium ministra na rok akademicki 2015/2016 za wybitne osiągnięcia z zakresu inżynierii biomedycznej.

Jedna ze studentek została laureatką V edycji Diamentowego Grantu i otrzymała 220 tys złotych na badania. Temat jej badań to “Nieniszcząca metoda określania objętości porów na powierzchni biomateriałów przeznaczonych do implantacji ortopedycznej”.

Zgłoszenia patentowe

1. Swinarew, B. Swinarew, G. Nowicki, H. Okła, J. Gabor, J. Wysokińska, M. Pawelak, M. Łężniak, P. Pest, T. Flak, Z. Grobelny - Przyrząd do weryfikacji działania i kalibracji urządzeń do pomiarów ciśnienia śródgałkowego, zwłaszcza tonometrów Goldmanna / Instrument for verification of operation and calibration of devices for measuring intraocular pressure, especially the Goldmann tonometer. Zgłoszenie OHIM nr 002848937-0001 (05.11.2015)
2. Swinarew, H. Okła, J. Gabor, M. Łężniak, T. Flak, G. Nowicki, B. Szpikowska-Sroka, M. Galeja, K. Kubik, B. Rozwadowska, M. Błaszczak - Urządzenie do zbierania i przechowywania fazy oddechowej / Device for the collection and storage of respiratory phase Zgłoszenie OHIM nr 002890789-0001 (04.12.2015)

Współautorstwo w publikacjach

1. Nowak-Brzezińska A., Rybotycki T., Simiński R., Przybyła-Kasperek M. Mining Medical Knowledge Bases, International Conference on Computational Collective Intelligence, 472-481, 2016, Springer International Publishing
2. Ćwiklińska I., Nowak-Brzezińska A.: Porównanie algorytmów wnioskowania klasycznego i rozmytego na przykładzie systemu wspomagania decyzji menedżera, XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Internet w Społeczeństwie Informacyjnym.
3. Zielosko B., Robaszkiewicz M.: Optymalizacja częściowych reguł asocjacyjnych względem liczby pomyłek, Studia Informatica vol.37 nr 1(123), 187-198, 2016
4. Nowak-Brzezińska A., Rybotycki T. Exploration of medical rule-based knowledgebases, Studia Informatica vol. 37, nr 1, 149-162, 2016, 5. B. Zielosko, M. Robaszkiewicz: Greedy Algorithm for Optimization of Association Rules Relative to Length, Proceedings of the 8th KES International Conference on Intelligent Decision Technologies (KES-IDT 2016) - Part I, SIST Vol 56, 281-292, Springer, 2016.

5. Bernaś M., Orczyk T., Porwik P. "Fusion of Granular Computing and k-NN Classifiers for Medical Data Support System". ACIIDS 2015, pp. 62-71.
6. Porwik P., Doroz R., Orczyk T. "The k-NN classifier and self-adaptive Hotelling data reduction technique in handwritten signatures recognition". Pattern Analysis and Applications. Volume 18, Issue 4, 2015, pp. 983-1001. DOI 10.1007/s10044-014-0419-1
7. Orczyk T., Porwik P. Musialik J. "Ensemble of Single-Parameter Classifiers in Liver Fibrosis Stage Recognition". Journal of Medical Imaging and Health Informatics. 2015. Vol. 5, no. 6, pp. 1201–1286.
8. Orczyk T., Porwik P. "Investigation of the Impact of Missing Value Imputation Methods on the k-NN Classification Accuracy". 7th Int. Conf. Computational Collective Intelligence, Madrid, Spain, ICCCI, 2015, pp. 557-565.
9. Doroz R., Porwik P., Safaverdi H. "The New Multilayer Ensemble Classifier for Verifying Users Based on Keystroke Dynamics". 7th Int. Conf. Computational Collective Intelligence, Madrid, Spain, ICCCI, 2015, pp. 598-605.
10. Wesołowski T., Porwik P., "Keystroke data classification for computer user profiling and verification. 7th Int. Conf. on Computational Collective Intelligence Technologies and Applications ICCCI, 2015, Madrid, Spain, Madrid, pp. 588-597.
11. Doroz R., Porwik P., Safaverdi H. "Person verification baed on keystroke dynamics". Journal of Medical Informatics&Technologies. Vol. 24, 2015, pp. 39-44.
12. Orczyk T., Porwik P., Lewandowski M., Cholewa M. "Instance based k-NNN modification for classification of medical data". Journal of Medical Informatics&Technologies. Vol. 24, 2015, pp. 99-106.
13. Kudzacik P., Porwik P., Wesołowski T. "Fuzzy approach for intrusion detection based on user's commands". Soft Computing, Vol. 20 (7), pp. 2705-2719, 2016
14. Doroz R., Porwik P., Orczyk T. "Dynamic signature verification method based on association of features with similarity measures". Neurocomputing. Vol. 171, pp. 921-931, 2016
15. **Wesołowski T.**, Porwik P. Doroz. R. "Electronic Health Record Security Based on Ensemble Classification of Keystroke Dynamics". Applied Artificial Intelligence. 2016, Vol. 30, No. 6, pp. 521–540
16. Doroz R., Wrobel K., Porwik P., **Safaverdi H.**, **Senejko M.**, Jeżewski J., Popielski P., Wilczyński S., Koprowski R., Wróbel Z. "A new personal verification technique using finger - knuckle imaging". Int. Conf. on Computational Collective Intelligence (ICCCI 2016), 2016.
17. **Orczyk T.**, Porwik P. "Liver fibrosis diagnosis support system using machine learning methods". 2nd International Doctoral Symposium on Applied Computation and Security Systems. ACCS 2016, Calkata, India, Springer Advances in Intelligent Systems and Computing, pp. 111-121
18. **Wesołowski T.**, Porwik P., "Computer User Profiling Based on Keystroke Analysis". 2nd International Doctoral Symposium on Applied Computation and Security Systems. ACCS 2016 Calkata, India, Springer Advances in Intelligent Systems and Computing, Vol. 1, pp. 3-13.
19. Porwik P., Doroz R., **Orczyk T.**, "Signatures verification based on PNN classifier optimized by PSO algorithm". Pattern Recognition, 60, 2016, pp. 998–1014
20. Țălu Ș, Stach S, Ghodselahi T, Ghaderi A, Solaymani S, Boochani A, Garczyk Ż, 2015, Topographic Characterization of Cu–Ni NPs@ aC: H Films by AFM and Multifractal Analysis, The Journal of Physical Chemistry B, 119(17), 5662-5670, ISSN 1520-6106
21. Țălu Ș, Stach S, Solaymani S, Moradian R, Ghaderi A, Hantehzadeh M R, Elahi S M, Garczyk Ż, Izadyar S, 2015, Multifractal spectra of atomic force microscope images of Cu/Fe nanoparticles based films thickness, Journal of Electroanalytical Chemistry, 749, 31-41, ISSN 1572-6657
22. Stach S, Garczyk Ż, Țălu Ș, Solaymani S, Ghaderi A, Moradian R, Nezafat NB, Elahi SM, Gholamali H, 2015, Stereometric parameters of the Cu/Fe NPs thin films, Journal of Physical Chemistry C, 119(31), 17887-17898, ISSN 1932-7447
23. Stach S, Sapota W, Wróbel Z, Țălu Ș, 2016, Assessment of possibilities of ceramic biomaterial fracture surface reconstruction using laser confocal microscopy and long working distance objective lenses, Microscopy Research and Technique, 79(5), 385-392, ISSN: 1059-910X, DOI: 10.1002/jemt.22641
24. Stach S, Sapota W, Țălu Ș, Ahmadpourian A, Luna C, Ghobadi N, Arman A, Ganji M, 2016, 3D Surface stereometry studies of sputtered TiN thin films obtained at different substrate temperatures, Journal of Materials Science: Materials in Electronics, ISSN: 0957-4522, DOI: 10.1007/s10854-016-5774-9
25. Kotyś A., Stiler S., Wyszyński S., Senecki D., Mazgaj M. „Aproksymacja stawów jako technika poprawiająca czucie głębokie - doniesienie wstępne”, Interdyscyplinarność współczesnej rehabilitacji tom 2 pod redakcją Małgorzaty Paprockiej-Borowicz, Sławomira Jarząba i Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej, monografia, język polski, data wydania: lipiec 2016, ISBN 978-6227- 635-6
26. Stiler S., Kotyś A., Senecki D., Mazgaj M., Wyszyński S. „Porównanie stopy prawej do stopy lewej u kobiet w różnym wieku na podstawie plantokonturogramów – doniesienie wstępne”, Interdyscyplinarność współczesnej rehabilitacji tom 2 pod redakcją Małgorzaty Paprockiej-Borowicz, Sławomira Jarząba i Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej, monografia, język polski, data wydania: lipiec 2016, ISBN 978-6227- 635-6
27. Senecki D., Kotyś A., Stiler S., Mazgaj M., Wyszyński S. „Przebieg osi ciała w pozycji swobodnej i po komendzie „Wyprostuj się!” – doniesienie wstępne”, Interdyscyplinarność współczesnej rehabilitacji tom 2 pod redakcją

- Małgorzaty Paprockiej-Borowicz, Sławomira Jarząba i Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej, monografia, język polski, data wydania: lipiec, 2016, ISBN 978-6227- 635-6
28. Mazgaj M., Pabian W., Stiler S., Kotyś A., Senecki D., Stach S. „Analiza porównawcza sposobów określania ogólnego środka ciężkości ciała człowieka przy użyciu programów Gimp i Matlab”, Interdyscyplinarność współczesnej rehabilitacji tom 1 pod redakcją Małgorzaty Paprockiej-Borowicz, Sławomira Jarząba i Jadwigi Kuciel-Lewandowskiej, monografia, język polski, data wydania: marzec 2016, ISBN 978-6227- 631-8
 29. Stiler S., Wyszyński S., Piotrkowicz J., Federowicz P., „Porównanie pomiaru zakresu ruchu mierzonego za pomocą autorskiej aplikacji mobilnej oraz goniometru tradycyjnego”, Acta Bio-Optica et Informatica Medica Inżynieria Biomedyczna, vol. 22, nr 2, 2016, artykuł w czasopiśmie, język polski, data wydania: sierpień 2016, ISSN 1234-5563
 30. Wyszyński S., Stiler S., Piotrkowicz J., Federowicz P., „Assessment of the Effects of Mobilisation on the Range of Motion and the Level of Pain in Patients with Lumbar Spine Symptoms”, Puls Uczelni 2016 (10) 2, artykuł w czasopiśmie, język polski, data wydania: wrzesień 2016, ISSN 2080-2021
 31. Stiler S., Wyszyński S., Piotrkowicz J., Federowicz P., „EKG – urządzenie do pomiaru czasowych zmian potencjału mięśnia sercowego, projekt i realizacja”, Postępy medycyny w leczeniu i ochronie zdrowia Tom II, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, język polski, data wydania: wrzesień 2016, ISBN 978-83- 65598-
 32. Stiler S., Wyszyński S., Tatar K., Piotrkowicz J., Federowicz P., „Aplikacja goniometr v 1.0 – alternatywa dla goniometru tradycyjnego?”, Postępy medycyny w leczeniu i ochronie zdrowia Tom II, Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, monografia, język polski, data wydania: wrzesień 2016, ISBN 978-83- 65598-18- 9
 33. M. Reszke, M. Środulska, J. Paluch, K. Jasik, H. Okła, J. Gabor, M. Łężniak, B. Swinarew, A. S. Swinarew. Próba rekonstrukcji krtani przy użyciu technik prototypowania 3D z wykorzystaniem poliwęglanu Makrolon® 2600. Przetwórstwo Tworzyw 2015; 6: 51-56.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

- Dla wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków studiów **powołano Rady Programowe** z udziałem interesariuszy zewnętrznych, w szczególności przyszłych pracodawców, których uwagi są uwzględniane przy modyfikacjach bądź tworzeniu programów studiów.
- **Wzrosła ilość porozumień o współpracy z otoczeniem gospodarczym**, co sprzyja pozyskiwaniu nowych miejsc odbywania praktyk i staży zawodowych, zarówno dla studentów, jak i pracowników.
- **Organizowanie szkoleń/seminariów dla pracowników dotyczących zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.** Przykładowo na kierunku Mechatronika 3 czerwca 2016 r. odbyło się zebranie szkoleniowe dla pracowników dydaktycznych pracujących na kierunku Mechatronika z pełnomocnikiem rektora ds. jakości kształcenia Panem dr hab. Alfredem Czogałą. Spotkanie i seminarium dotyczyło funkcjonowania wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, jak i na poziomie macierzystego Wydziału. Pan dr hab. Alfred Czogała wysoko ocenił dotychczasową pracę WZKJK, przygotowaną dokumentację oraz efekty wprowadzonych działań na kierunku Mechatronika. W trakcie spotkania przypomniane zostały również założenia istniejącego systemu KRK, w oparciu o dokumenty prawne (Ustawodawcy) oraz o obowiązujące uchwały Senatu UŚ, co miało na celu przygotowanie władz i pracowników jednostki do wizytacji PKA. Spotkanie zakończyło się dyskusją, a osoby biorące w nim udział potwierdziły konieczność organizowania podobnych szkoleń dla poprawy wdrażania wymogów KRK.
- **Organizacja szkoleń dla pracowników i studentów** tj. szkolenia z obsługi platformy edukacyjnej Moodle dla pracowników technicznych i naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku Mechatronika, autoryzowane szkolenia z oprogramowania Autodesk.

Raport z oceny własnej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/1016

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (data powołania, składy, opis struktury)

W okresie między 1 października 2015 a 30 września 2016 nastąpiły dwie zmiany w składach KZZJK: w styczniu 2016 w KZZJK dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku fizyka medyczna Panią prof. dr hab. Elżbietę Zipper zastąpiła Pani dr Kinga Polaczek-Grelik, natomiast w lutym 2016 skład KZZJK dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku informatyka stosowana został uszczuplony ze względu na odejście z pracy Pana dra Adriana Brücknera.

Rok akademicki 2015/16 zespoły kończyły w następujących składach:

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia:

1. dr Dariusz Sokołowski – przewodniczący, Pełnomocnik Dziekana ds. JK
2. dr hab. Elżbieta Stephan – Zastępca Dyrektora Instytutu Fizyki ds. Kształcenia
3. dr hab. Izabela Jendrzewska – Zastępca Dyrektora Instytutu Chemii ds. Dydaktycznych
4. dr hab. Michał Baczyński – Zastępca Dyrektora Instytutu Matematyki ds. Dydaktycznych
5. dr Anna Szczerba-Zubek
6. dr hab. Przemysław Koprowski
7. dr Maria Górniołek
8. dr hab. Robert Musioł
9. dr inż. Ewa Pietrasik
10. dr Barbara Szpikowska-Sroka
11. dr hab. Ewa Malicka
12. prof. dr hab. Zygmunt Gburski
13. prof. dr hab. Jacek Szade
14. prof. dr hab. Zofia Drzazga
15. prof. dr hab. Grażyna Chełkowska
16. prof. dr hab. Marek Szopa
17. dr hab. prof. UŚ Ilona Bednarek
18. dr Jolanta Sobera
19. dr Łukasz Machura
20. mgr Marcin Łaciak – przedstawiciel doktorantów
21. Krzysztof Tys – przedstawiciel studentów

1. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku matematyka:

- a) dr Anna Szczerba-Zubek – przewodnicząca
- b) dr hab. Sebastian Sitarz
- c) dr Damian Brückner
- d) dr Piotr Kalembe
- e) dr Radosław Łukasik
- f) dr Małgorzata Serwecińska
- g) Mateusz Szymański – przedstawiciel studentów

2. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk matematycznych:

- a) dr hab. Przemysław Koprowski – przewodniczący
- b) dr hab. Katarzyna Pichór
- c) mgr Anna Glenszczyk – przedstawiciel doktorantów

3. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut Matematyki:

- a) dr Maria Górniołek – przewodnicząca
 - b) dr Joanna Samsel-Opalla
- (w roku akademickim 2015/2016 nie uruchomiono w IM studiów podyplomowych)

4. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku chemia:

- a) dr hab. Robert Musioł – przewodniczący
- c) dr Marcin Rojkiewicz
- d) dr Magdalena Knaś
- e) dr Aneta Słodek
- f) dr Marzena Dabioch
- g) Kamil Trynda – przedstawiciel studentów

5. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku technologia chemiczna:

- a) dr inż. Ewa Pietrasik – przewodnicząca
- b) dr inż. Maria Maślankiewicz
- c) dr Barbara Hachula
- d) dr Piotr Bartczak
- e) Patrycja Wesołowska – przedstawiciel studentów

6. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk chemicznych:

- a) dr hab. Ewa Malicka – przewodnicząca
- b) dr hab. Beata Zawisza
- c) dr Ewa Maciążek
- d) dr Monika Geppert-Rybczyńska
- e) mgr Tomasz Klemens – przedstawiciel doktorantów

7. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut Chemii:

- a) dr Barbara Szpikowska-Sroka – przewodnicząca
- b) dr Marzena Podgórna
- c) mgr Emilia Mianowana – przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych

8. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku fizyka:

- a) prof. dr hab. Zygmunt Gburski – przewodniczący
- b) prof. dr hab. Grażyna Chełkowska
- c) dr hab. Artur Chrobak
- d) Anna Kunysz – przedstawiciel studentów

9. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku fizyka techniczna:

- a) prof. dr hab. Jacek Szade – przewodniczący
- b) dr hab. inż. Michał Mierzwa
- c) dr Arkadiusz Bubak
- d) Przemysław Janiczek – przedstawiciel studentów

10. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku fizyka medyczna:

- a) prof. dr hab. Zofia Drzazga – przewodnicząca
- b) dr hab. Armand Cholewka
- c) dr Kinga Polaczek-Grelik
- d) przedstawiciel studentów

11. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku biofizyka:

- a) prof. dr hab. Grażyna Chełkowska – przewodnicząca
- b) dr hab. Roman Wrzalik
- c) dr Agnieszka Szurko
- d) Magdalena Soboszczyk – przedstawiciel studentów

12. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku ekonofizyka:

- a) prof. dr hab. Marek Szopa – przewodniczący
- b) prof. dr hab. Jan Sładkowski
- c) dr Aleksandra Piórkowska
- d) Damian Panek – przedstawiciel studentów

13. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk fizycznych:

- a) dr hab. Ilona Bednarek – przewodnicząca
- b) prof. dr hab. Maciej Maśka
- c) prof. dr hab. Marcin Mierzejewski
- d) prof. dr hab. Janusz Gluza
- e) prof. dr hab. Jacek Szade
- f) mgr Magdalena Sarnacka – przedstawiciel doktorantów

14. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku informatyka stosowana:

- a) dr Łukasz Machura – przewodniczący
- b) dr hab. Michał Mierzwa
- c) dr Rafał Tyrła
- d) dr Joachim Włodarz
- e) Joanna Korde – przedstawiciel studentów

15. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku informatyka:

- a) dr Jolanta Sobera – przewodnicząca
- b) dr Paweł Błaszczyk
- c) Jolanta Obara – przedstawiciel studentów

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce

Obecnie obowiązujący WSZJK został opracowany przez WZJK i przyjęty przez Radę Wydziału Uchwałą z dn. 18 czerwca 2013r.

Uchwałą nr 1 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dnia 17 maja 2016 r. zatwierdzono Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na prowadzonych na Wydziale studiach podyplomowych stanowiący integralną część działającego na Wydziale WSZJK. Dokument można znaleźć na stronie internetowej Wydziału pod adresem http://www.wmfch.us.edu.pl/sites/default/files/uploads/szjk/WSZJK_podyplomowe.pdf.

Uchwałą nr 2 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dnia 17 maja 2016 r., po konsultacji z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, określona została Polityka jakości kształcenia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. Dokument znajduje się na stronie internetowej Wydziału pod adresem <http://www.wmfch.us.edu.pl/sites/default/files/uploads/szjk/politykaJK.pdf>.

Czterech pracowników Wydziału (trzech pracowników naukowo-dydaktycznych reprezentujących poszczególne instytuty oraz pracownik Dziekanatu) uczestniczyło w konferencji „Akredytacja w szkolnictwie wyższym. Wyzwania - Kryteria - Dobre Praktyki” organizowanej przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego (15 grudnia 2015 r., Warszawa).

Wzorem lat poprzednich, wszelkie analizy, raporty i sprawozdania za rok akad. 2015/16 Zespoły Kierunkowe sporządzały korzystając z formularzy przyjętych przez WZJK na zebraniu w dniu 15 lipca 2014r. Radzie Wydziału przedstawiono w dniu 24 stycznia 2017r. końcowe dokumenty Zespołów Kierunkowych dla prowadzonych na Wydziale studiów pierwszego i drugiego stopnia pt. „Ocena efektów kształcenia na kierunku xxx w roku akademickim 2015/16”.

3. Inne

Niniejszy raport został przygotowany przez WZJK z pomocą KZZJK i przedstawiony Dziekanowi oraz członkom Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2017r.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

- a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (*jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy*)

Oprócz zmian w programach kształcenia obowiązujących od cyklu 2015/2016, wprowadzonych uchwałami RW w końcu roku akademickiego 2014/2015 i uwzględnionych jeszcze w poprzednim raporcie (Uchwały RW: nr 29 z dn. 19.05.2015, nr 44, 45, 50 z dn. 16.06.2015), w roku 2015/2016 podjęto kolejne dwie uchwały zmieniające programy od cyklu 2015/2016, a także dwie dotyczące już roku 2016/2017:

Kierunek: *fizyka medyczna*

Uchwała nr 32 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 13 października 2015r. w sprawie zmiany w planach studiów na kierunku fizyka medyczna.

Na wniosek Rady Programowej Fizyki Medycznej zmianie uległa nazwa modułu *Pierwsza pomoc lekarska* na *Pierwsza pomoc medyczna*. Poprzednia nazwa sugerowała bowiem nabywanie umiejętności udzielania specjalistycznej pomocy lekarskiej – obecna nazwa jest bardziej adekwatna do treści modułu.

Kierunek: *biofizyka*

Uchwała nr 20 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 stycznia 2016r. w sprawie zmiany w planach studiów.

W planach stacjonarnych studiów I stopnia na kierunku biofizyka dokonano następujących zmian:

- w semestrze II wprowadzono moduł *Matematyka* (30 godz. wykładu + 30 godz. konwersatorium) za 5p ECTS,
- w II semestrze zmniejszono ilość godzin *Chemii organicznej* ze 120 na 90 (liczbę godzin laboratorium z 60 na 45, a konwersatorium z 30 na 15) i liczbę punktów ECTS z 10 na 5.

W planach stacjonarnych studiów II stopnia na kierunku biofizyka dokonano następujących zmian:

- w semestrze III i IV usunięto przedmiot *Modelowanie komputerowe* w ilości 60 godzin, 5p ECTS,
- w semestrze III i IV wprowadzono dodatkowo wykłady specjalistyczne do wyboru w ilości 60 godzin, 6p ECTS.

Zawarte w w/w uchwale korekty w programie kształcenia wynikają z propozycji zmian doskonalących przedstawionych w raporcie odpowiedniego KZZJK. Studenci pierwszych lat obu stopni studiów kierunku biofizyka wyrazili prośbę, by zmiany obowiązywały już w odniesieniu do osób rozpoczynających cykl kształcenia w roku 2015/16.

Kierunek: *fizyka medyczna*

Uchwała nr 33 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 17 maja 2016r. w sprawie utworzenia kursu dla kandydatów na studia drugiego stopnia, kierunku fizyka medyczna.

Aby kandydatom na studia II stopnia, którzy nie uzyskali efektów kształcenia niezbędnych do ich podjęcia, umożliwić uzupełnienie tych efektów, przygotowano program trzech kursów do zrealizowania w semestrze zimowym poprzedzającym rekrutację. Program został konsultowany w ramach Rady programowej FM i uzyskał akceptację Rady IF. Obejmuje on następujące moduły: *Elementy matematyki* (120 godz. konwersatorium), *Statystyczne metody opracowania wyników* (15 godz. wykładu i 15 godz. konwersatorium), *Podstawy fizyki z elementami fizyki współczesnej* (60 godz. wykładu i 60 godz. konwersatorium). Przewidywana opłata za kurs to 100zł.

Kierunek: chemia

Uchwała nr 46 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 czerwca 2016r. w sprawie przyjęcia programów kształcenia na stacjonarnych studiach drugiego stopnia kierunku Chemia w nowym cyklu kształcenia od roku akademickiego 2016/2017.

W planach stacjonarnych studiów II stopnia kierunku chemia począwszy od cyklu kształcenia 2016/17 dokonano następujących zmian:

- na specjalności chemia budowlana przedmiot *Chemia kwantowa i modelowanie molekularne* (45 godz. wykładu + 60 godz. laboratorium, 7p ECTS) rozdzielono na dwa: *Chemia kwantowa* (30 godz. wykładu + 40 godz. laboratorium, 5p ECTS) i *Modelowanie molekularne* (15 godz. wykładu + 20 godz. laboratorium, 2p ECTS),
- na specjalności chemia leków ze względu na specyfikę zajęć dla przedmiotu C (specjalność chemoinformatyka) zamieniono 30 godz. konwersatorium na 30 godz. laboratorium.

W roku 2015/2016 podjęto także 5 uchwał zatwierdzających tematy wykładów z zakresu nauk humanistycznych i społecznych oraz wykładów specjalistycznych, monograficznych i fakultatywnych – trzy z nich dotyczyły cyklu 2015/2016, a dwie cyklu 2016/2017:

Kierunki: fizyka, fizyka techniczna

Uchwała nr 31 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 13 października 2015r. w sprawie zatwierdzenia tematów wykładów z zakresu nauk humanistycznych i społecznych obowiązujących w roku akademickim 2015/2016.

Zatwierdzono następującą listę wykładów:

- *Literatura i substancje, dociekania transdyscyplinarne* – studia I stopnia, kier. fizyka oraz fizyka techniczna,
- *Filozofia przyrody* – studia II stopnia, kier. fizyka techniczna, semestr zimowy,
- *Literatura science-fiction* – studia II stopnia, kier. fizyka techniczna, semestr letni.

Kierunek: matematyka

Uchwała nr 19 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 stycznia 2016r. w sprawie uzupełnienia tematów wykładów specjalistycznych i monograficznych obowiązujących w roku akademickim 2015/2016.

Wykłady specjalistyczne i monograficzne realizowane w Instytucie Matematyki w roku akad. 2015/16 uzupełniono o dwa dodatkowe, prowadzone w języku angielskim: *Geometry and Graphics* oraz *Introduction to Topological Algebra*.

Kierunki: kierunki fizyka, biofizyka

Uchwała nr 23 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 8 marca 2016r. w sprawie zatwierdzenia dodatkowych tematów wykładów specjalistycznych obowiązujących w roku akademickim 2015/2016.

Zatwierdzono dwa dodatkowe tematy wykładów specjalistycznych realizowanych w Instytucie Fizyki:

- *Ogólna teoria względności (General Relativity)* – studia II stopnia, kier. fizyka, specjalność Theoretical Physics,
- *Fizyczne podstawy ochrony przed skutkami promieniowania niejonizującego* – studia II stopnia, kier. biofizyka.

Kierunek: informatyka stosowana

Uchwała nr 39 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 czerwca 2016r. w sprawie zatwierdzenia tematów modułów kierunkowych do wyboru na kierunku informatyka stosowana w roku akademickim 2016/2017.

Kierunek: matematyka

Uchwała nr 41 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 czerwca 2016r. w sprawie zatwierdzenia tematów wykładów monograficznych, fakultatywnych i specjalistycznych na kierunku matematyka w roku akademickim 2016/2017.

Zatwierdzono zestawy przedmiotów do wyboru dla studentów poszczególnych specjalności na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia.

Podjęto także trzy uchwały nie modyfikujące w żaden sposób programów kształcenia, a korygujące jedynie opisy modułów (bez ingerencji w efekty kształcenia z nimi związane):

Kierunki: chemia, technologia chemiczna

Uchwała nr 12 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 17 listopada 2015r. w sprawie dostosowania modułów do planów studiów pierwszego i drugiego stopnia kierunku chemia oraz pierwszego stopnia kierunku technologia chemiczna.

Kierunek: informatyka stosowana

Uchwała nr 38 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 czerwca 2016r. w sprawie przyjęcia programów kształcenia na kierunku informatyka stosowana w nowym cyklu kształcenia od roku akademickiego 2016/2017.

Zmiany polegały jedynie na zmianie opisów niektórych modułów, w tym usunięciu/zmianie wymagań wstępnych.

Kierunek: matematyka

Uchwała nr 40 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 czerwca 2016r. w sprawie przyjęcia programów kształcenia na kierunku matematyka w nowym cyklu kształcenia od roku akademickiego 2016/2017.

Zmieniono jedynie opisy następujących modułów: *Wstęp do matematyki obliczeniowej A* (studia stacjonarne I stopnia), *Wstęp do matematyki obliczeniowej* (studia niestacjonarne I stopnia), *Matematyka obliczeniowa* (studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia).

- b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*)

Kierunek: fizyka medyczna

Na studiach drugiego stopnia kierunku fizyka medyczna funkcjonujące dotąd specjalności *Promieniowanie jonizujące* i *Promieniowanie niejonizujące* zostały od roku 2015/2016 zastąpione specjalnościami *Dozymetria i terapia onkologiczna* oraz *Diagnostyka i obrazowanie medyczne* (patrz Uchwały RW nr 30-33 z dn. 19.05.2015 uwzględnione w raporcie za rok ubiegły).

Kierunek: informatyka

W roku 2015/2016 studia zakończył ostatni rocznik studentów kierunku *informatyka* (patrz Uchwała RW nr 34 z dn. 15.09.2015 uwzględniona w sprawozdaniu za rok ubiegły) zastąpionego kierunkiem *informatyka stosowana*.

Studia podyplomowe:

W roku 2015/2016 w Instytucie Fizyki uruchomiono dwuletnie studia kwalifikacyjne podyplomowe „Optometria” (patrz Uchwała RW nr 15 z dn. 14.04.2015 uwzględniona w raporcie za rok 2014/2015).

Uchwała nr 29 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 13 października 2015r. w sprawie utworzenia podyplomowych studiów kwalifikacyjnych „Informatyka na III i IV etapie edukacyjnym”.

Z powodu braku wystarczającej liczby chętnych ostatecznie studia nie zostały otwarte.

Uchwała nr 33 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 13 października 2015r. w sprawie utworzenia podyplomowych studiów „Analiza instrumentalna”.

W roku akademickim 2015/2016 w Instytucie Chemii uruchomiono kolejną edycję studiów podyplomowych „Analiza instrumentalna”. Studia te realizowane były przez 16 słuchaczy.

- c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią)

Wszystkie programy kształcenia są tworzone i realizowane w zgodności z przyjętą przez Radę Wydziału Mat-Fiz-Chem dnia 21 maja 2013r. *Strategią Rozwoju Wydziału na lata 2013 – 2016*.

- d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Badanie losu absolwentów przeprowadzane jest regularnie przez Biuro Karier UŚ wśród absolwentów po roku oraz po trzech latach od ukończenia studiów. Do roku 2015 liczba uczestników badania była jednak na tyle mała, że wyniki nie były uwzględniane w doskonaleniu programów kształcenia. W ankiecie przeprowadzonej wśród absolwentów rocznika 2014/15, której wyniki Wydział otrzymał na początku grudnia 2016, liczba ta co prawda znacząco wzrosła, ale wciąż jest dość niska. Udział w badaniu wzięło bowiem 107 absolwentów – 39 kierunku chemia (I i II stopnia), 33 kierunku matematyka (stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia), 10 kierunku fizyka medyczna (I i II stopnia), 9 kierunku informatyka, 7 kierunku technologia chemiczna, 5 kierunku biofizyka (II stopnia), 3 kierunku fizyka (II stopnia) i 1 kierunku ekonofizyka (II stopnia). Wyniki zostały przekazane wszystkim członkom WZJK, w szczególności Dyrektorom Instytutów ds. Kształcenia/Dydaktycznych.

- e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile został uwzględniony; opis na czym polegał)

Na większości kierunków na Wydziale działają tzw. Rady Programowe, w skład których poza pracownikami dydaktycznymi wchodzi przedstawiciele studentów i doktorantów, a których podstawową rolą jest monitorowanie programów kształcenia: tworzenie nowych i modyfikacja już istniejących. Pewne zmiany dokonywane w siatkach studiów są związane z organizowanymi co najmniej raz w roku otwartymi spotkaniami ze społecznością studentów poszczególnych kierunków i stopni studiów, na których obecni wyrażają swoje oczekiwania i zgłaszają własne propozycje. I tak:

- na studiach I stopnia kierunku *biofizyka*, na wniosek studentów wprowadzono do siatki przedmiot *Matematyka* w semestrze II (I rok studiów), a na II stopniu studiów tego kierunku zmniejszono liczbę godzin z *Modelowania komputerowego* - wcześniej przedmiot ten był realizowany przez 4 semestry w wymiarze 120 godzin, a obecnie tylko przez 2 semestry na I roku (patrz Uchwała nr 20 RW z 19.01.2016),
- na studiach doktoranckich w zakresie nauk *chemicznych* biorąc pod uwagę ocenę wykładu *Dydaktyka Szkoły Wyższej* postanowiono, na wniosek doktorantów, dostosować tematykę i treści wykładu do potrzeb studentów nauk przyrodniczych.

Prace nad siatką podyplomowych studiów kwalifikacyjnych z optometrii prowadziła pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Alicji Ratusznej, Pani mgr Dorota Zygałdo posiadająca duże doświadczenie w pracy w salonie optycznym. Sam program studiów został uzgodniony z Polskim Towarzystwem Optometrii i Optyki, a absolwenci uzyskują numer optometrysty nadany przez Zarząd Towarzystwa. W kształceniu słuchaczy oprócz kadry Instytutu Fizyki uczestniczą pracownicy Oddziału Okulistycznego Okręgowego Szpitala Kolejowego w Katowicach.

- f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Na podstawie wymogów stawianych fizykom medycznym, sformalizowanych w aneksie do raportu 174 (*Radiation Protection no 174: European guidelines on medical physics expert. Directorate-General for Energy, Directorate D – Nuclear Safety & Fuel Cycle, Unit D.3 – Radiation Protection, 2014*) - *Annex 1: Inventory and Learning Outcomes for the MPE in Europe* - dokonano zmian w programie studiów II stopnia na kierunku fizyka medyczna, wprowadzając dwie wspomniane już specjalności: *Dozymetria i terapia onkologiczna* i *Diagnostyka i obrazowanie medyczne*.

W drugim roku funkcjonowania matematycznych studiów polsko - włoskich drugiego stopnia *Applied and Interdisciplinary Mathematics* prowadzonych wspólnie z Uniwersytetem L'Aquila ośmiu studentów kierunku matematyka wyjechało na roczne studia częściowe do Włoch, a ośmiu studentów z Włoch przyjechało na roczne studia częściowe z matematyki prowadzone na Wydziale Mat-Fiz-Chem. Koordynatorem przedsięwzięcia ze strony IM jest dr hab. prof. UŚ Henryk Gacki. Informacje dla gości z Włoch dotyczące studiów publikowane są na stronie IM pod adresem <http://www.math.us.edu.pl/InterMaths/>.

Program kształcenia podyplomowych studiów optometrycznych prowadzonych w Instytucie Fizyki został opracowany na podstawie programu Europejskiego Dyplomu Optometrii zaproponowanego przez European Council of Optometry and Optics celem standaryzacji kształcenia studentów w Europie.

W roku 2015/2016 miało miejsce przyjmowanie stażystów z CESI (Rouen, Francja).

W ramach programu ERASMUS+ ze stypendiów szkoleniowych i dydaktycznych na wyjazdy zagraniczne skorzystało siedmiu pracowników Instytutu Matematyki i czterech Instytutu Chemii. Ponadto ze środków ERASMUS+ została sfinansowana delegacja rektorska dra Pawła Gładkiego do Dortmundu, podczas której podpisana została umowa bilateralna z TU Dortmund.

- g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Na kierunku *fizyka medyczna* od lat na bieżąco analizowane są sugestie przedstawicieli pracodawców dotyczące zarówno tematyki zajęć jak i niezbędnej praktyki zawodowej. W roku akademickim 2015/2016 takie dyskusje miały miejsce podczas spotkań realizowanych w ramach Śląskich Seminariów Fizyki Medycznej, gdzie dyskutowano na temat kontroli jakości w rentgenodiagnostyce oraz Jesiennej Szkoły Fizyki Medycznej, gdzie poruszono wiele kwestii zarówno diagnostyki obrazowej jak i obowiązków i uprawnień fizyka medycznego w terapii onkologicznej. Ponadto spotkania odbywane w innych gremiach również dotyczyły (przynajmniej częściowo) pożądaných umiejętności absolwentów fizyki medycznej w kontekście obowiązujących przepisów oraz wymagań potencjalnych pracodawców. Przedstawiciele pracodawców na różnych spotkaniach zgłaszali swoje sugestie dotyczące pożądaných obecnie i w przyszłości umiejętności absolwentów, które mogą wynikać z działań Zarządu Polskiego Towarzystwa Fizyki Medycznej, który obecnie pracuje nad poszerzeniem zakresu wykonywanych testów kontroli jakości w diagnostyce obrazowej.

Program studiów podyplomowych kwalifikacyjnych "Optometria" powstał we współpracy z optometrykami czynnie pracującymi w zawodzie i posiadającymi swoje firmy. Został on pozytywnie oceniony przez producenta soczewek okularowych, firmę Hoya Lem Poland Sp. z o.o., która objęła studia swoim patronatem. Współpracę w zakresie kształcenia optometrystów nawiązały firmy Bauch & Lomb oraz Coopervision. Wykłady oraz zajęcia warsztatowe prowadzone są m.in. przez optometrystów, kontaktologów, okulistów, ortoptystów posiadających swoje firmy. Studia cieszą się ogromnym zainteresowaniem - na ich drugą edycję rozpoczętą w roku 2016/2017 zgłosiło się około 80 chętnych przy limicie 20 miejsc. Jeszcze przed uruchomieniem studiów oraz w dalszym ciągu zgłaszają się liczni pracodawcy poszukujący kandydatów do pracy na terenie kraju i

za granicą.

W roku akademickim 2015/16 w Instytucie Chemii zainaugurowano dwa projekty, które co prawda nie mają w tej chwili wpływu na programy kształcenia, ale ułatwiają absolwentom kierunków chemia i technologia chemiczna wchodzenie na rynek pracy:

- 1 kwietnia 2016 roku rozpoczęła się realizacja projektu pt. „CHiP – Chemia i Praca – Zwiększenie kompetencji w ramach studiów I i II stopnia na kierunku Chemia i Technologia Chemiczna” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizację projektu zaplanowano do 30 września 2018 roku, a za główny cel postawiono podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. W ramach projektu 9 czerwca zorganizowano spotkanie panelowe z pracodawcami, podczas którego można było uzyskać informacje o firmach reprezentowanych na spotkaniu oraz o poszukiwanych przez nie pracowników. Odbyły się już ponadto zajęcia z pracodawcami – warsztaty z podstaw przedsiębiorczości dotyczące nabywania kompetencji miękkich. Informacje o projekcie CHiP można znaleźć na stronie Instytutu Chemii. Poświęcony jest mu także fanpage na Facebooku (<https://www.facebook.com/ProjektCHiP>), gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje związane z realizacją projektu.

- 1 maja 2016 roku rozpoczęto realizację projektu pt. „CiS – Chemia i Staże” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizację projektu zaplanowano do 31 grudnia 2017 roku, a za główny cel postawiono umożliwienie zdobycia praktycznego doświadczenia oraz podniesienie kompetencji zawodowych, komunikacyjnych, analitycznych studentów i studentek studiów stacjonarnych II stopnia kierunku chemia, co ma stanowić odpowiedź na potrzeby społeczno – gospodarcze i oczekiwania przyszłych pracodawców oraz rynku pracy. Do projektu przystąpiło 25 osób kończących studia, które w jego ramach realizowały trzymiesięczne staże krajowe. Na chwilę obecną kilku studentów zostało zatrudnionych w firmach, gdzie odbywali owe staże. Informacje o projekcie CiS można znaleźć na stronie Instytutu Chemii pod adresem <http://chemia.us.edu.pl/chemia/dane-kontaktowe-kosmetologia/informacje/plan-zaj-studia-ii-stopnia/projekt-dla-studentow-chemia-i-staze>.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Na przełomie ubiegłego i obecnego roku akademickiego wykorzystując system USOS tradycyjnie już przeprowadzono ankietę ogólnouczelnianą poziomu satysfakcji wśród osób kończących studia. Niestety odsetek absolwentów naszego wydziału uczestniczących w ankiecie okazał się, podobnie jak w roku ubiegłym, na tyle mały, że trudno pokusić się na podstawie otrzymanych wyników o wyciąganie daleko idących wniosków. Ankietę wypełniło bowiem zaledwie 47 osób (33 kończące studia I stopnia oraz 14 kończących studia II stopnia).

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. *Proces weryfikacji efektów kształcenia (czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk)*

Na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale dla każdego z modułów zostały precyzyjnie określone zarówno efekty kształcenia, jakie należy osiągnąć w celu uzyskania oceny pozytywnej, jak i metody weryfikacji tychże efektów. W przypadku większości przedmiotów, na poziomie sylabusów zostały (mniej lub bardziej szczegółowo) określone kryteria oceny dla poszczególnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia, a także sposób ustalania oceny końcowej modułu. Przypadki braków w sylabusach odnotowano w stosownych raportach KZZJK za rok 2015/2016.

Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk studenckich podane są w formie załączników do programów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów prowadzonych na Wydziale. Nad

przebiegiem praktyk czuwają powołani przez Dziekana opiekunowie praktyk zapewniając opiekę merytoryczną i organizacyjną. Powołany jest też koordynator Wydziału ds. staży i praktyk studenckich, którego zadaniem jest pomoc opiekunom w organizacji praktyk zawodowych oraz dbanie o wypracowanie i utrzymanie wysokiej jakości realizacji praktyk zawodowych na Wydziale.

b. Zasady dyplomowania (czy są sformułowane i stosowane)

Na wszystkich kierunkach studiów odpowiednie załączniki do programów kształcenia jasno i precyzyjnie określają kryteria (łącznie z informacją o zakresie zagadnień do egzaminu dyplomowego) uzyskania przez studenta dyplomu i zasady te są konsekwentnie przestrzegane. Ponadto na niektórych kierunkach podawana jest explicite lista zagadnień obowiązujących na egzaminie dyplomowym - dotyczy to np. studiów pierwszego stopnia prowadzonych w Instytucie Chemii, czy studiów pierwszego stopnia kierunku matematyka. Na specjalności *elektrokardiologia* (kier. fizyka medyczna) poza standardową obroną przeprowadzany jest też egzamin praktyczny związany z procedurami medycznymi stosowanymi w przyszłej pracy zawodowej absolwentów tej specjalności.

Uchwałą nr 18 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 stycznia 2016r. został zmieniony zakres merytorycznego egzaminu dyplomowego na studiach drugiego stopnia kierunku matematyka w roku akademickim 2015/2016. Zmiana polegała na rozszerzeniu listy przedmiotów wybieralnych przez magistranta na egzamin dyplomowy o następujące moduły: *Analiza*, jeden z modułów *Metody stochastyczne* lub *Statystyka*, jeden z modułów *Matematyczne podstawy informatyki* lub *Matematyka obliczeniowa*.

Na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Dyplomowanie” znajdują się wszelkie dane techniczne dotyczące kwestii dyplomowania – wzory strony tytułowej i drugiej strony pracy, informacje potrzebne przy wprowadzaniu pracy do APD, zestaw dokumentów składanych w Dziekaniacie.

Podobnie jak w roku poprzednim, KZZJK dokonały analizy co najmniej 10% prac dyplomowych przedstawiając wyniki swoich analiz w stosownych dokumentach KZZJK („Raport z analizy prac dyplomowych”).

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

Na wszystkich kierunkach na Wydziale prowadzone jest systematyczne monitorowanie realizacji i weryfikacji efektów kształcenia przez KZZJK. W przypadku efektów kształcenia osiągniętych w ramach praktyk w procesie tym uczestniczą także opiekunowie praktyk oraz Koordynator Wydziału ds. Stażów i Praktyk Studenckich: opiekunowie gromadzą w sposób ciągły dokumentację praktyk i raz do roku przekazują odpowiednim KZZJK informacje o realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk, koordynator zaś na podstawie danych zebranych od wszystkich opiekunów praktyk sporządza sprawozdanie roczne.

Zespoły kierunkowe przeprowadziły analizę form i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia oraz sformułowały uwagi i zalecenia służące dalszemu doskonaleniu procesu weryfikacji tychże efektów. Wyniki powyższych działań ujęte zostały w dokumentach KZZJK takich jak: „Raport z analizy sylabusów”, „Raport z oceny narzędzi weryfikacji efektów kształcenia”, „Propozycje zmian doskonalących” czy „Raport z analizy sprawozdań z praktyk zawodowych”.

Końcowe dokumenty dla wszystkich kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia przygotowane przez odpowiednie zespoły kierunkowe („Ocena efektów kształcenia na kierunku xxx w roku akademickim 2015/2016”) zostały przedstawione i zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału w dn. 24 stycznia 2017r. Koordynator Wydziału ds. Stażów i Praktyk Studenckich przekazał natomiast Pełnomocnikowi Dziekana ds. JK finalny dokument pt. „Sprawozdanie z praktyk zawodowych i pedagogicznych realizowanych na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego w roku akademickim 2015/2016”.

Końcowe dokumenty KZZJK, o których mowa wyżej, będą dostępne na stronie internetowej Wydziału.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Za właściwy dobór kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na kierunku odpowiadają wicedyrektorzy Instytutów ds. kształcenia oraz kierownicy Zakładów. Ostateczny przydział zajęć na dany rok akademicki dokonywany jest przez wicedyrektora na podstawie obsady zaproponowanej przez kierowników Zakładów i przewodniczących Rad Programowych dla poszczególnych kierunków.

Działania sprawdzające poziom jakości kadry dydaktycznej tj. ankiety oceny zajęć dydaktycznych, hospitacje zajęć, ocena okresowa pracowników, minima kadrowe itd. są prowadzone w Instytutach: Matematyki (kierunki matematyka, informatyka i informatyka stosowana), Fizyki (kierunki: fizyka, fizyka medyczna, fizyka techniczna, ekonofizyka, biofizyka, informatyka, informatyka stosowana), Chemii (kierunki chemia i technologia chemiczna).

- a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

Ewaluacja zajęć dydaktycznych została przeprowadzona dwukrotnie w ciągu roku akademickiego. Skala ocen, jaką posługiwali się studenci, zawierała się między 1 (ocena najniższa) a 5 (ocena najwyższa). Kryteria, według których ocenione zostały zajęcia, były następujące: organizacja zajęć, komunikatywność, interaktywność, terminowość i dostępność, kryteria oceny, postawa wobec studentów. Do ankietyzacji wykorzystano łącznie 4501 kwestionariuszy – 2800 w semestrze zimowym i 1701 w letnim. Średnia ocen dla całego Wydziału w semestrze zimowym wyniosła 4,52, a w semestrze letnim 4,53.

W Instytucie Matematyki ankietowano 64 zajęcia prowadzone wyłącznie przez pracowników tego instytutu na Wydziale Mat-Fiz-Chem wykorzystując 693 kwestionariusze (321 zimą i 372 latem). W semestrze zimowym ankietyzacją objętych zostało tu 28 zajęć, z czego 23 na kierunku matematyka (13 na studiach I stopnia, a 10 na studiach II stopnia), 1 na kierunku fizyka i 4 na kierunku informatyka stosowana. Średnia ocen wyniosła 4,41. W semestrze letnim ankietowano natomiast 36 zajęć, z czego 32 na matematyce (23 na I stopniu, a 9 na II stopniu studiów) oraz po 1 zajęciach na kierunkach: chemia, informatyka, informatyka stosowana, fizyka medyczna. Uzyskana średnia to 4,45.

W Instytucie Matematyki wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni przełożony (kierownik zakładu) oraz Dyrekcja IM. Wyniki te przekazywane są także Komisji ds. okresowej oceny pracowników oraz zespołom kierunkowym.

Stwierdzono, że działania naprawcze powinny zostać podjęte w odniesieniu do tych zajęć, które ocenione zostały najniżej. Zaproponowano i częściowo zastosowano następujące działania:

- hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzenia warsztatu dydaktycznego nauczyciela;
- wprowadzenie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć.

W Instytucie Fizyki ankietowano 178 zajęć prowadzonych wyłącznie przez pracowników tego instytutu zarówno na macierzystym wydziale, jak i poza nim. Wykorzystano w tym celu 1594 kwestionariusze (940 zimą i 654 latem). W semestrze zimowym ankietyzacją objęto 115 zajęć, z czego łącznie 92 na kierunkach biofizyka, ekonofizyka, fizyka, fizyka medyczna i fizyka techniczna, 6 na kierunku informatyka, 9 na kierunku informatyka stosowana, 1 na kierunku chemia i 7 poza Wydziałem. Średnia ocen wyniosła 4,57. W semestrze letnim ankietowano 63 zajęcia, z czego w sumie 44 na kierunkach biofizyka, ekonofizyka, fizyka, fizyka medyczna i fizyka techniczna, 1 na kierunku informatyka, 8 na kierunku informatyka stosowana, 3 na kierunku chemia oraz 7 poza Wydziałem. Uzyskana średnia to 4,49.

W Instytucie Fizyki wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni

przełożony, Dyrektor IF oraz umieszczane są one w karcie oceny okresowej pracownika. Zbiorcze wyniki są prezentowane na Radzie Instytutu Fizyki.

W Instytucie Chemii ankietowano 177 zajęć prowadzonych wyłącznie na kierunkach chemia i technologia chemiczna wykorzystując 2214 kwestionariuszy (1539 zimą i 675 latem). W semestrze zimowym ankietyzacją objęto tu 123 zajęcia, z czego 82 na kierunku chemia i 41 na kierunku technologia chemiczna. Poza zajęciami prowadzonymi przez pracowników Instytutu Chemii ankietowano też 5 zajęć pracowników Instytutu Fizyki, 8 zajęć pracowników Instytutu Matematyki i 3 zajęcia prowadzone przez pracowników innych wydziałów. Średnia ocen wyniosła 4,5. W semestrze letnim ankietowano 54 zajęcia prowadzone wyłącznie przez pracowników Instytutu Chemii, z czego 44 na kierunku chemia i 10 na kierunku technologia chemiczna. Średnia ocen wyniosła 4,63.

W Instytucie Chemii wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni przełożony (kierownik zakładu) oraz dyrektor ds. dydaktycznych. Wyniki te przekazywane są także Komisji ds. okresowej oceny pracowników oraz przewodniczącym KZZJK.

KZZJK dla studiów I i II stopnia kierunku chemia po analizie wyników ankiet zaproponował kompleksowe działania naprawcze w odniesieniu do tych zajęć, które ocenione zostały najniżej:

- hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzeniu warsztatu dydaktycznego nauczyciela, które powinny być obowiązkowe w szczególności dla nauczyciela, dla którego zajęć średnia ocen wyniosła poniżej 3,0,
- hospitacje o charakterze doskonalącym,
- wprowadzenie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć.

Poniższa tabela zawiera dane dla poszczególnych kierunków studiów. W rubryce "liczba zajęć" podawane są kolejno liczby: wykładów, konwersatoriów, laboratoriów, ćwiczeń, seminariów.

kierunek	st.	liczba ankiet		liczba zajęć: w+k+l+ć+s		średnia ocen		średnia	
		semestr zimowy	semestr letni	semestr zimowy	semestr letni	semestr zimowy	semestr letni	najwyższa (l. ankiet)	najniższa (l. ankiet)
biofizyka	I	28	35	3+2+2	2+1+2	4,62	4,89	5 (3)	4,08 (4)
	II	58	12	3+1+5	1+0+1	4,7	4,72	5 (7)	4,06 (7)
	suma	133		23		4,72			
chemia	I	698	276	12+9+23	5+4+13	4,54	4,67	5 (8)	2,21 (5)
	II	505	289	18+4+16+1	8+7+9	4,55	4,51	5 (4)	3,45 (11)
	suma	1768		129		4,56			
ekonofizyka	I	12	6	2+2	1+1	4,34	4,61	4,67 (3)	4,07 (3)
	II	5	6	2	1+1	5	4,96	5 (3)	4,96 (3)
	suma	29		10		4,65			
fizyka	I	73	27	6+3+2	2+1	3,99	4,14	4,81 (4)	3,18 (6)
	II	28	-	7+3+1	-	4,73	-	5 (2)	4,22 (2)
	suma	128		25		4,34			
	III	87	41	2+3+0+1+5	2+3	4,8	4,61	5 (4)	4,3 (3)
suma	256		41		4,49				
fizyka medyczna	I	169	176	7+4+5	6+2+4	4,52	4,31	5 (8)	2,9 (15)
	II	65	92	5+0+2	3+1+4	4,84	4,27	4,97 (4)	3,15 (5)
	suma	502		43		4,46			
fizyka techniczna	I	85	37	6+5+4	3+1+2	4,41	4,42	5 (4)	3,67 (4)
	suma	122		21		4,41			
informatyka	I	98	26	3+0+3	1+0+1	4,6	4,56	4,88 (6)	4,3 (9)
	suma	124		8		4,59			
informatyka stosowana	I	179	86	2+2+9	2+2+5	4,63	4,58	5 (8)	4,23 (32)
	suma	265		22		4,61			

matematyka	I	132	246	3+6+4	8+11+3+0+1	4,29	4,49	4,9 (13)	2,77 (13)
	II	100	84	2+4+4	3+2+3+0+1	4,56	4,55	5 (3)	2,98 (16)
	suma	562		55		4,47			
technologia chemiczna	I	378	145	23+4+13+0+1	3+1+6	4,42	4,74	5 (5)	2,9 (8)
	suma	523		51		4,48			

Na prowadzonych w Instytucie Chemii studiach podyplomowych „Analiza instrumentalna” poddano ewaluacji 13 zajęć (wykładów, ćwiczeń i laboratoriów) prowadzonych przez 17 nauczycieli akademickich (w tym 6 spoza Instytutu Chemii) – 6 w semestrze zimowym i 7 w semestrze letnim. Słuchacze oceniali w skali od 1 do 5 organizację zajęć, komunikatywność, interaktywność, terminowość i dostępność, kryteria oceny oraz postawę wobec słuchaczy osób prowadzących zajęcia. Średnia dla pracowników Instytutu Chemii wyniosła w semestrze zimowym 4,73 (średnia najniższa to 4,5, a najwyższa 4,94), a w semestrze letnim 4,68 (średnia najniższa to 4,45, a najwyższa 4,96).

Na prowadzonych w Instytucie Fizyki studiach podyplomowych „Optometria” przeprowadzono wśród słuchaczy ankietę mającą charakter pytań otwartych dotyczących prowadzonych zajęć i obsługi studiów. Stanowi ona cenną pomoc przy ewentualnym korygowaniu treści wykładów, czy poprawie obsługi administracyjnej.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (jeśli je przeprowadzano; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników)

W roku akademickim 2015/16 na studiach I i II stopnia kierunku *matematyka* hospitowano łącznie 9 zajęć dydaktycznych (1 wykład i 8 konwersatoriów). Analiza wyników kart hospitacji pozwala stwierdzić wysoki poziom merytoryczny osób prowadzących zajęcia.

W Instytucie Fizyki hospitowano różne formy zajęć prowadzonych zarówno przez pracowników samodzielnych jak i pracowników młodszych. Liczba hospitacji dla poszczególnych kierunków jest następująca: *fizyka* – 4 (2 wykłady i 2 laboratoria), *fizyka medyczna* – 1 (laboratorium), *fizyka techniczna* – 3 (2 wykłady, 1 laboratorium), *ekonofizyka* – 2 (wykład i konwersatorium), *biofizyka* – 2 (wykład i laboratorium). Większość hospitowanych zajęć prowadzona była na zadowalającym poziomie. Wszelkie wnioski i zalecenia służące poprawie jakości kształcenia ujęte zostały w raportach cząstkowych poszczególnych KZZJK. Zajęcia prowadzone przez doktorantów kierunku *fizyka* są hospitowane przez ich opiekunów/promotorów. W roku 2015/2016 hospitowano 27 doktorantów oceniając w większości przypadków prowadzone zajęcia bardzo dobrze, w jednym przypadku pojawiła się ocena celująca, a w jednym pozytywna.

W Instytucie Chemii hospitowano łącznie 7 laboratoriów - 4 na kierunku *chemia* oraz 3 na kierunku *technologia chemiczna*. Raporty cząstkowe nie zawierają żadnych uwag krytycznych. Hospitacją objęto także 27 doktorantów, których zajęcia wizytowali opiekunowie naukowci. Wszyscy uzyskali oceny pozytywne.

Na kierunku *informatyka stosowana* hospitowano 5 laboratoriów – wszystkie na zlecenie Instytutu Fizyki. Wszystkie zajęcia oceniono bardzo wysoko.

Na wygaszanym kierunku *informatyka*, gdzie zajęcia dydaktyczne odbywały się już tylko na trzecim roku, nie przeprowadzano hospitacji.

Na prowadzonych w Instytucie Chemii studiach podyplomowych „Analiza instrumentalna” hospitowano 3 zajęcia (wszystkie w semestrze letnim). Ich wartość merytoryczna oraz sam dobór form zajęć ocenione zostały jako prawidłowe.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2015/16 ocena okresowa nauczycieli akademickich odbyła się we wszystkich trzech instytutach.

W Instytucie Matematyki ocena objęła łącznie 48 osób – 32 adiunktów, 10 starszych

wykładowców, 5 asystentów i 1 wykładowcę. Wszyscy uzyskali ocenę pozytywną.

W Instytucie Fizyki oceniano 53 pracowników – 48 adiunktów i 5 starszych wykładowców. Również tu wszyscy otrzymali ocenę pozytywną.

W Instytucie Chemii oceną objęto 30 osób – 13 adiunktów, 9 starszych wykładowców, 6 asystentów i 2 wykładowców. Jeden z adiunktów uzyskał ocenę warunkowo pozytywną, a pozostali pracownicy otrzymali ocenę pozytywną.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Mat-Fiz-Chem spełnione są wymogi dotyczące minimum kadrowego. Osoby wchodzące w skład minimum kadrowego, a także osoby prowadzące zajęcia na II i III stopniu kształcenia mają udokumentowany dorobek naukowy zgodny z obszarami kształcenia na tych kierunkach.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych*

W stosunku do roku 2014/15 nie zaszły żadne zmiany w odniesieniu do przyjętych na Wydziale zasad – każdy ze studentów piszących pracę inżynierską, licencjacką, magisterską, doktorską ma swojego promotora oraz uczęszcza na stosowne seminarium. Pozostają zatem aktualne informacje zawarte w zeszłorocznym raporcie.

- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami*

Tradycyjnie już przed rozpoczęciem roku akademickiego Prodziekani powołali dla każdego kierunku opiekunów wszystkich lat oraz specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Lista opiekunów zamieszczona jest na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Opiekunowie lat”.

- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach*

W stosunku do roku 2014/15 nie zaszły żadne zmiany w odniesieniu do zasad przyjętych w poszczególnych instytutach, wobec czego pozostają w mocy informacje z poprzedniego raportu.

Jedną z kwestii poruszanych w ankiecie oceny zajęć jest pytanie dotyczące dostępności osoby prowadzącej zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów. Średnia ocen dla Wydziału wyniosła tu: w semestrze zimowym 4,66 (IM - 4,62, IF - 4,68, ICH - 4,64), a w semestrze letnim 4,6 (IM - 4,53, IF - 4,56, ICH - 4,69).

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące oceny dostępności osób prowadzących zajęcia w godzinach konsultacji dla poszczególnych kierunków.

kierunek	stopień	liczba ankiet z odpowiedzią (odsetek wszystkich ankiet)		średnia	
		sem. zimowy	sem. letni	sem. zimowy	sem. letni
biofizyka	I	26 (92,86%)	33 (94,29%)	4,52	4,97
	II	39 (67,24%)	11 (91,67%)	4,94	4,7
	razem	109 (81,95%)		4,8	
chemia	I	414 (59,31%)	163 (59,06%)	4,68	4,76
	II	376 (74,46%)	220 (76,12%)	4,71	4,58
	razem	1173 (66,46%)		4,69	

ekonofizyka	I	7 (58,33%)	4 (66,67%)	4,38	4
	II	5 (100%)	6 (100%)	5	5
	razem	22 (75,86%)		4,55	
fizyka	I	39 (53,42%)	18 (66,67%)	4,3	4,91
	II	24 (85,71%)	-	4,86	-
	razem	81 (63,28%)		4,61	
	III	65 (74,71%)	27 (65,85%)	4,69	4,86
razem	173 (67,58%)		4,66		
fizyka medyczna	I	137 (81,07%)	137 (77,84%)	4,6	4,23
	II	55 (84,62%)	78 (84,78%)	4,79	4,17
	razem	407 (81,08%)		4,44	
fizyka techniczna	I	44 (51,76%)	13 (35,16%)	4,57	4,35
	razem	57 (46,72%)		4,51	
informatyka	I	67 (68,37%)	16 (61,54%)	4,74	4,54
	razem	83 (66,94%)		4,69	
informatyka stosowana	I	113 (63,13%)	46 (53,49%)	4,78	4,74
	razem	159 (60%)		4,76	
matematyka	I	79 (59,85%)	137 (55,69%)	4,5	4,42
	II	74 (74%)	64 (76,19%)	4,84	4,83
	razem	354 (62,99%)		4,58	
technologia chemiczna	I	203 (53,7%)	108 (74,48%)	4,52	4,8
	razem	311 (59,46%)		4,58	

- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)*

Zarówno Dziekan, jak i wszyscy Prodziekani dostępni są dla studentów w czasie cotygodniowych dyżurów w Dziekanacie, których grafik podany jest zarówno obok odpowiednich pokoi jak i na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Władze”. W zakładce „Dziekanat” zamieszczone są informacje o dyżurach pracowników administracyjnych zajmujących się sprawami dydaktycznymi odpowiednich kierunków, stopni i form studiów. Pracownicy Dziekanatu regularnie uczestniczą w szkoleniach i konferencjach stale podnosząc swoje kwalifikacje.

W roku akademickim 2015/2016 otwarta została nowa strona internetowa Wydziału, której stylistykę przygotowano w zgodzie ze stroną główną UŚ. Na Facebooku założono ponadto stronę Dziekanatu Wydziału Mat-Fiz-Chem, gdzie na bieżąco umieszczane są m.in. wszystkie istotne z punktu widzenia studenta wiadomości dotyczące Wydziału.

W każdym z trzech Instytutów powołani są koordynatorzy programów Erasmus+ oraz MOST. Informacje o samych programach jak i aktualnych koordynatorach zamieszczone są na stronach odpowiednich Instytutów i Wydziału. Z koordynatorami można się kontaktować bądź drogą elektroniczną, bądź osobiście w czasie wyznaczonych przez nich dyżurów/konsultacji.

Informacje o aktualnych opiekunach praktyk na kierunku matematyka, tj. opiekunach: praktyk zawodowych, praktyk pedagogicznych z matematyki i praktyk dydaktycznych zajęć komputerowych znajdują się na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Opiekunowie lat”. Z opiekunami praktyk można się kontaktować drogą elektroniczną, telefonicznie lub osobiście w czasie wyznaczonych przez nich dyżurów/konsultacji. Poza tym zawsze dostępny jest koordynator Wydziału ds. praktyk i staży studenckich, który stara się pomóc studentom po wcześniejszym umówieniu drogą mailową.

- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia*

Sugestie studentów i doktorantów dotyczące propozycji doskonalenia jakości kształcenia, czy

rozwiązań technicznych usprawniających i ułatwiających naukę, przedstawiane są w sprawozdaniach ze spotkań organizowanych przez KZZJK, czy w sprawozdaniu rocznym Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów.

Studenci i doktoranci korzystali w pełni ze wszystkich dostępnych stypendiów. Informacje o wszelkiego rodzaju stypendiach znaleźć można na stronie Wydziału w zakładce „Stypendia”. W Dziekanacie powołany jest pracownik zajmujący się pomocą materialną dla studentów (pełne informacje znajdują się na stronie Wydziału w zakładce „Dziekanat”).

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych; wyposażenia bibliotek i czytelní, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią; wyposażenia w sprzęt komputerowy*

Informacje o infrastrukturze dydaktycznej, wyposażeniu bibliotek oraz wyposażeniu w sprzęt komputerowy wykazywane są co roku w dokumentach WSZJK zatytułowanych *Analiza zasobów materialnych wspierających kształcenie* wypełnianych na poziomie instytutów. W stosunku do roku ubiegłego nie odnotowano zmian dotyczących wyposażenia bibliotek.

W ramach projektu CNS (drugi etap ŚMCEBI) zostało zakupionych 460 chromebooków dla studentów kierunku informatyka stosowana, które są wypożyczane na semestr.

W infrastrukturze dydaktycznej w stosunku do wykazu sprzed roku zaszły następujące zmiany:

Instytut Chemii:

Sala nr 12 przy ul. Szkolnej 9 została wyposażona w komputer i ma możliwość zaciemnienia, a salę seminaryjną nr 42S przy ul. Szkolnej 9 doposażono w telewizor i rzutnik multimedialny.

Na potrzeby dydaktyczne udostępniono przy ul. Bankowej 14 pracownię komputerową (sala nr 426) wyposażoną w komputery, ekran i tablicę interaktywną.

Udostępniono nowe sale w ŚMCEiBI w Chorzowie: aulę C/0/05 na 60 miejsc (wyposażoną w rzutnik, ekran i tablicę multimedialną), salę dydaktyczną C/-I/06 na 20 miejsc (wyposażoną w ekran), salę seminaryjną C/I/06 na 10 miejsc, sale laboratoryjne C/-I/03 na 25 miejsc, C/I/01, C/I/04 na 12 miejsc każda (wyposażone w stoły laboratoryjne, instalacje gazową i wodną, szkło i sprzęt laboratoryjny).

Poprawiono ponadto dostępność do instrukcji do ćwiczeń laboratoryjnych – wszystkie są dostępne poprzez stronę internetową Instytutu Chemii.

Instytut Fizyki:

Od roku akademickiego 2015/16 dostępne są odnowione laboratoria Pracowni Dydaktyki Fizyki przy ul. Uniwersyteckiej 4.

Instytut Matematyki:

W 14 salach dydaktycznych usunięto usterki i przeprowadzono niezbędne remonty (naprawa gniazd elektrycznych, wymiana baterii, uzupełnienie świetlówek, malowanie itp.), w szczególności w trzech salach (229, 232, 535) zamontowano żaluzje.

- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych)*

Podstawowym miejscem publikowania materiałów dydaktycznych jest platforma Moodle (<http://el.us.edu.pl/wmfich/>) – liczba umieszczanych na niej kursów stale wzrasta. Inną przyjętą formą udostępniania materiałów wykorzystywanych na zajęciach jest ich wysyłanie za pomocą poczty elektronicznej – spora część grup zakłada bowiem własne konta e-mailowe. Niektórzy pracownicy Instytutu Matematyki zamieszczają materiały do swoich wykładów na własnych stronach na serwerach UŚ.

Na stronach internetowych Instytutu Fizyki i Instytutu Chemii umieszczane są instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych na pracowniach. Na stronie IF dostępny jest link do projektu iCSE, zawierającego materiały dydaktyczne oparte o system Sage np. wizualizacje i symulacje fizyczne.

- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*

W roku akad. 2015/16 nie odnotowano uwag dotyczących racjonalności harmonogramów zajęć.

Tradycyjnie już na wyższych latach studiów i na studiach doktoranckich plany zajęć starano się ułożyć tak, by zapewnić studentom dni wolne od wykładów, konwersatoriów i seminariów, umożliwiając im w ten sposób realizację pracowni dyplomowych, magisterskich czy doktoranckich.

W Instytucie Fizyki harmonogramy zajęć są konsultowane ze studentami i w miarę konieczności modyfikowane. Plany zajęć na informatyce oraz informatyce stosowanej tworzone są w ścisłej współpracy z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie harmonogramów zajęć w poszczególnych instytutach.

Przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze plany zajęć były publikowane na stronach Instytutów i w serwisach WWW (w przypadku informatyki i informatyki stosowanej) oraz wywieszane na tablicach ogłoszeń.

5 . Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia *Karty kierunku*

W Karcie kierunku dostępny jest pełny opis programu kształcenia dla cyklu rozpoczętego w roku 2014/2015 dla następujących kierunków: matematyka (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia), chemia (studia I i II stopnia), technologia chemiczna, informatyka stosowana, ekonofizyka (studia I i II stopnia), biofizyka (studia I stopnia). Do systemu wprowadzone są również dane dotyczące pozostałych kierunków studiów prowadzonych w Instytucie Fizyki, przy czym trwają wciąż prace nad technicznym rozwiązaniem napotkanych problemów natury informatycznej. Dla cyklu rozpoczętego w roku 2015/2016 na ten moment widoczne są jedynie dane stacjonarnych studiów matematycznych II stopnia. Ponadto są też uzupełnione dane dla matematyki (studia stacjonarne I stopnia i niestacjonarne II stopnia), chemii (studia I i II stopnia) oraz technologii chemicznej.

b. Publikowanie sylabusów

Sylabusy dostępne są dla społeczności akademickiej poprzez USOSweb w formie elektronicznej. Wszelkie braki w sylabusach zostały odnotowane przez Zespoły Kierunkowe w odpowiednich raportach.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Pełne ogólnodostępne informacje o organizacji procesu kształcenia oraz programach kształcenia znajdują się na stronach internetowych Instytutów oraz w serwisach WWW dla informatyki i informatyki stosowanej. Na stronie internetowej Wydziału znajdują się linki do tych informacji. Informacje te są na bieżąco wprowadzane także do systemu USOS, do którego dostęp mają studenci i pracownicy Uniwersytetu. Wydział posiada spójny system obsługujący studentów wszystkich typów, form i stopni studiów.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Na stronie internetowej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakładce „Jakość Kształcenia” znajdują się podstawowe i aktualne informacje o funkcjonowaniu WSZJK oraz o składach WZJK i KZZJK. Na bieżąco publikowane są też dokumenty Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia (protokoły z zebrań, harmonogram działań, sprawozdania roczne), finalne raporty roczne KZZJK („Ocena efektów kształcenia na kierunku...”) oraz harmonogramy działań na rok 2016/17.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

- *działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych),*

Na Wydziale działają cztery koła naukowe. Każde z nich prowadzi własną stronę internetową, gdzie publikuje informacje o sesjach, wyjazdach oraz innych wydarzeniach, w których uczestniczą jego członkowie.

1. Koło Naukowe Chemików UŚ „Aqua Regia” (<http://knch.us.edu.pl/>) liczy 30 członków. Do najważniejszych przejawów aktywności Koła w roku akad. 2015/16 należy zaliczyć:

- organizację spotkań Koła (na jednym z nich wygłoszono referat "Wykorzystanie artefaktów pomiarowych w technice rentgenowskiej spektrometrii fluorescencyjnej"),
- organizację wykładu otwartego dr. hab. Roberta Musioła pt. "Pod strzechą znachora" (25.11.2015),
- współorganizację wydziałowego Święta Liczby Pi (pokazy + oprowadzanie uczestników po Instytucie Chemii),
- organizację pokazu naukowego "Noc smerfów" w szkole podstawowej w Kobielicach (29.04.2016),
- organizację pokazów naukowych w gimnazjum w Rybniku (17.05.2016).

2. Koło Naukowe Fizyków UŚ (<http://www.knf.us.edu.pl/>) liczy 26 członków. Do wybranych przejawów aktywności Koła należy zaliczyć:

- comiesięczne seminaria połączone z referatami członków Koła oraz pracowników naukowo-dydaktycznych Zakładu Fizyki Jądrowej i Jej Zastosowań,
- prowadzenie zajęć z programowania w języku C++, zajęć związanych z dynamiką ruchu robota o napędzie różnicowym oraz zajęć o systemie kontroli wersji GIT,
- prowadzenie warsztatów elektronicznych - laserowy transponder sygnału (odbyło się 11 spotkań),
- prowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystania systemu składania tekstu LaTeX,
- udział 5 członków Koła w XIV Ogólnopolskiej Sesji Kół Naukowych Fizyków w Bydgoszczy (6-9.11.2015),
- organizację XV Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych Fizyków w Zabrzu (konferencja zgromadziła 35 studentów z całej Polski, została objęta patronatem JM Rektora UŚ, Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem oraz Prezydenta Miasta Zabrze),
- udział w redakcji gazetki KNM [Macierzator],
- organizację wycieczki członków Koła do Narodowego Centrum Promieniowania Synchronicznego SOLARIS,
- współorganizację Święta Liczby Pi,
- udział w Pikniku Naukowym organizowanym na terenie akademików w Katowicach - Ligocie,
- udział w spotkaniu z przedstawicielami firmy D-Wave, producentem komputerów kwantowych.

3. Koło Naukowe Matematyków (<http://www.knm.katowice.pl/>) liczy 16 członków. Najważniejsze przejawy aktywności Koła w roku akad. 2015/16 to:

- organizowanie spotkań połączonych z referatami członków Koła i zaproszonych gości (wygłoszono 5 referatów),
- udział członków Koła w XII międzynarodowej konferencji *International Students Conference on Analysis* organizowanej na zmianę przez KNM i przedstawicieli IM w Debreczynie (6 członków Koła wygłosiło referaty),

- organizacja wraz z KNF XXXIX sesji KNM, która odbyła się w dniach 18-20 grudnia 2015 w Szczyrku; wygłoszono 5 referatów w języku angielskim,
- wydawanie czasopisma [Macierzator],
- organizacja XL sesji KNM (22-24.04.2016, Szczyrk) - wśród uczestników byli studenci Uniwersytetu w Debreczynie, Uniwersytetów Warszawskiego, Wrocławskiego i Śląskiego oraz Politechniki Łódzkiej; wygłoszono 14 referatów,
- współorganizacja X Święta Liczby Pi.

4. Koło Naukowe Pasjonatów Informatyki (<https://www.facebook.com/knpi.us/>) liczy 8 członków. Do najważniejszych przejawów aktywności Koła w roku akad. 2015/16 należy zaliczyć:

- organizację cosemestralnych zebrań organizacyjnych oraz zebrań grup projektowych,
- przeprowadzenie wraz z Miejską Biblioteką Publiczną cyklu warsztatów budowy i programowania robotów,
- skonstruowanie we współpracy z Unibotem, sekcją robotyczną Uniwersyteckiego Towarzystwa Naukowego, oprogramowania dla prototypu uniwersyteckiego łazika marsjańskiego,
- przetestowanie kołowego radioteleskopu słonecznego oraz stworzenie na potrzeby tego prototypu systemu wizji z perspektywy pierwszej osoby (First-Person Vision),
- współorganizację Święta Liczby Pi (prowadzenie informatycznych warsztatów i pokazów dla młodzieży).

- *udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce*

Studia III stopnia w dziedzinie nauk chemicznych:

W październiku 2015 liczba studentów studiów doktoranckich w zakresie nauk chemicznych wynosiła 61 osób.

W roku akad. 2015/16 stopień doktora nauk chemicznych nadano 12 doktorantom.

W roku akad. 2015/16 doktoranci opublikowali 49 prac naukowych w czasopismach z listy filadelfijskiej; średni IF wyniósł 2,737.

Pięciu doktorantów odbywało staże krajowe:

- staż naukowy w Centrum Zastosowań Matematyki i Inżynierii Systemów w Warszawie (udział 1 doktoranta),
- staż naukowy w laboratorium toksykologicznym Toxlab Sp. z o.o., Katowice (udział 2 doktorantów),
- staż naukowy w Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Zabrze (udział 1 doktoranta),
- staż naukowy w Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. (udział 1 doktoranta).

Jeden doktorant odbył staż w ramach programu studenckiego w Helmholtz-Zentrum für Materialien und Energie GmbH w Berlinie.

Jeden student otrzymał "Diamentowy Grant", a trzech kolejnych grant PRELUDIUM.

Dziesięciu studentów uczestniczyło w projekcie "Innowacyjne materiały i nanomateriały z polskich źródeł renu i metali szlachetnych dla katalizy, farmacji i organicznej elektroniki" – ORGANOMET (Grant NCBiR).

Studia III stopnia w dziedzinie nauk fizycznych:

W październiku 2015 liczba studentów studiów doktoranckich w zakresie nauk fizycznych wynosiła 79 osób.

W roku akad. 2015/16 stopień doktora nauk fizycznych nadano 15 doktorantom, przy czym 7 prac zostało obronionych z wyróżnieniem.

W roku kalendarzowym 2015 doktoranci opublikowali 45 prac naukowych w czasopismach z listy filadelfijskiej oraz 2 spoza tej listy; w pierwszej połowie roku 2016 doktoranci opublikowali 16 prac naukowych w czasopismach z listy filadelfijskiej.

W roku akad. 2015/16 doktoranci byli kierownikami 4 oraz brali udział w realizacji 7 grantów (NCN oraz MNiSW).

Studia III stopnia w dziedzinie nauk matematycznych:

W październiku 2015 liczba studentów studiów doktoranckich w zakresie nauk matematycznych wynosiła 18 osób.

W roku akad. 2015/16 stopień doktora nauk matematycznych nadano 3 doktorantom.

W roku akad. 2015/16 doktoranci opublikowali 7 prac naukowych.

Jeden doktorant był kierownikiem grantu MNiSW.

W czerwcu 2015 jeden z doktorantów otrzymał grant INTER z FNP (II nagroda oraz nagroda publiczności), przy czym realizuje go w Centrum Nowych Technologii UW (od sierpnia 2015 do lipca 2016).

- *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów*

Wanda Niemyska (doktorantka w IM) została wyróżniona przez JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego za działalność społeczną i naukową w VIII edycji Konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ w Katowicach (dla studentów i doktorantów). Uzyskała także wyróżnienie za najlepszy poster na konferencji Workshop on Knots and Links in Biological and Soft Matter Systems (Triest, Włochy, IX 2016).

Roksana Brodnicka (doktorantka w IM) została wyróżniona przez JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego za działalność i osiągnięcia sportowe, popularyzację sportu oraz nauki w VIII edycji Konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ w Katowicach (dla studentów i doktorantów).

W roku akademickim 2015/2016 stypendium MNiSW otrzymał 1 doktorant nauk fizycznych, 1 student matematycznych studiów I stopnia, 1 student studiów II stopnia kierunku fizyka oraz 2 studentów studiów II stopnia kierunku chemia.

Troje studentów otrzymało w roku akademickim 2015/2016 nagrodę dyrektora Instytutu Fizyki UŚ.

- *udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej*

Z wyjazdów zagranicznych organizowanych w ramach programu ERASMUS+ w roku akad. 2015/16 skorzystało 8 studentów z Instytutu Fizyki (3 odbywało praktyki, a 5 wyjechało na studia), 11 z Instytutu Matematyki (1 wyjazd na praktyki i 10 na studia) oraz 2 studentów z Instytutu Chemii (wyjazdy na praktyki).

Dwóch studentów z Instytutu Fizyki wyjechało do USA w ramach stypendium Fulbrighta.

W roku 2015/2016 studenci I roku nanofizyki przebywali na trzymiesięcznej praktyce w Juelich w Niemczech, podczas gdy studenci II roku nanofizyki na studiach w Le Mans we Francji (semestr letni). Miała ponadto miejsce wymiana studentów z Uniwersytetem w Le Mans.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Do dobrych praktyk Wydziału warto zaliczyć wszelkie rozwiązania przyczyniające się do udoskonalania programów kształcenia polegającego m.in. na dostosowywaniu ich do potrzeb rynku pracy. Do takich należą:

- działanie Rad Programowych, w skład których wchodzi pracownicy danych kierunków, przedstawiciele studentów, specjalistów zewnętrznych i pracodawców,

- otwarte zebrania ze studentami poszczególnych kierunków i stopni studiów, owocem których są na ogół sprawozdania przedkładane odpowiednim KZZJK, WZJK, a także pracownikom funkcyjnym odpowiedzialnym za proces kształcenia.

Katowice, 11.01.2017

zredagował
dr Dariusz Sokołowski
Pełnomocnik Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem
ds. Jakości Kształcenia

Raport został sporządzony w oparciu o dokumentację dostarczoną przez członków WZJK i KZZJK oraz informacje uzyskane od członków WZJK, pracowników Dziekanatu i koordynatorów projektów, w których uczestniczyli pracownicy i studenci Wydziału, a także na podstawie sprawozdań Kół Naukowych i danych przekazanych przez ich przewodniczących.

Raport z oceny własnej WNoZ w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (*data powołania, składy, opis struktury*)

Działający w roku akademickim 2015/2016 Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia (WZJK) na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ powołany został w 2012 r. W jego skład wchodziły Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK) – Geografii, Geologii i Geofizyki. W związku z utworzeniem w 2016 r. dwóch nowych kierunków (Inżynieria zagrożeń środowiskowych i Geologia stosowana) w roku akademickim 2015/2016 WZJK został rozszerzony i działał w składzie:

- Wydziałowy Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia – Przewodnicząca zespołu - dr hab. Urszula Myga-Piątek

Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia (KZZJK)

1. Geografia: dr hab. Franciszek Kłosowski, dr hab. Ewa Łupikasza, dr Sławomir Pytel
2. Geologia i Geologia stosowana: dr hab. Justyna Ciesielczuk, dr hab. Magdalena Misz-Kennan, dr Piotr Siwek, dr hab. Sławomir Kędzior
3. Geofizyka: dr Ryszard Dubiel, dr Jolanta Pierwoła, dr Iwona Stan-Kłeczek
4. Inżynieria zagrożeń środowiskowych: dr hab. Krzysztof Wójcicki, dr Agnieszka Czajka, dr Ryszard Kaczka
5. Obsługa biurowa WZZJK: mgr Joanna Kidawa, Jolanta Mielczarek
6. Przedstawiciel doktorantów: mgr Dorota Rożek
7. Przedstawiciel Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych: dr Dariusz Ignatiuk
8. Przedstawiciele studentów: Barbara Bieta (geofizyka), Aleksandra Niedźwiedzka (geografia)

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce.

W celu monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia podejmowane są przez poszczególne KZZJK coroczne działania służące ocenie efektów kształcenia. Raz do roku odbywają się otwarte informacyjno-dyskusyjne zebrania wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, służące upowszechnieniu informacji o nowych zasadach i obowiązkach pracowników oraz wymaganych procedurach dydaktycznych. Spotkania te mają charakter szkoleniowy i służą szerokiej wymianie opinii i zgłaszaniu uwag do SZJK.

Monitorowanie realizacji Polityki i Strategii WNoZ odbywa się na bieżąco poprzez działania Kierunkowych Zespołów Jakości Kształcenia, które w sposób planowy przeprowadzają ankietyzację (pod koniec każdego semestru) oraz po zakończeniu roku akademickiego dokonują analizy i weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do części modułów. W działaniach tych uczestniczą także kierownicy katedr prowadzący hospitacje doktorantów. Ewentualne stwierdzone problemy są rozwiązywane na bieżąco w porozumieniu z kierownikami jednostek, Dziekanem WNoZ oraz Radą Wydziału.

Raporty oceny efektów kształcenia są przedkładane Przewodniczącej WZZJK, a następnie przedstawiane przez nią Radzie Wydziału. Raporty są wykorzystywane do przygotowywania przez Przewodniczącą corocznego Raportu z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia, a te przedkładane UZZJK. Wnioski i zalecenia z raportów oceny efektów kształcenia są omawiane indywidualnie przez członków KZZJK z poszczególnymi nauczycielami akademickimi, czego efektem są zmiany w programach dydaktycznych. System jest monitorowany i stale doskonalony. Jego integralną częścią są przyjmowane systematycznie przez Radę Wydziału procedury.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (*o ile były takie w roku 2015/2016*)

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Nauk o Ziemi przeprowadzona została akredytacja

instytucjonalna, która odbyła się w dniach 12-14.11.2015 r. Podczas wizytacji odbyło się szereg spotkań, w tym z całym zespołem WZZJK. Komisja otrzymała komplet wymaganych informacji i procedur związanych z zapewnienia jakości kształcenia na wydziale, w tym:

- Procedury Systemu dotyczące dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia oraz organizacji i procedur toku studiów
 - Procedura gromadzenia, przetwarzania i analizowania informacji pozyskiwanych w wyniku stosowania narzędzi WSZJK
 - Procedura wsparcia studentów
 - Procedury Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości dotyczące infrastruktury dydaktycznej (pomieszczenia dydaktyczne, laboratoria i biblioteki), ich wyposażenia i adekwatności do realizowanych zadań dydaktycznych
 - Procedura oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich na WNoZ UŚ
 - Procedura wykorzystania ankiet studenckich w procesie zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego
 - Procedury Systemu dotyczące monitorowania losów absolwentów i oceny efektów kształcenia na rynku pracy
 - Procedura umożliwiające ocenę rekrutacji kandydatów, osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów
 - Procedury udziału przedstawicieli rynku pracy w określeniu efektów kształcenia i w ocenie osiągnięcia tych efektów kształcenia (na rynku pracy).
 - Procedury Systemu nadzorujące proces tworzenia i doskonalenia programów studiów
 - Opis procedur przeciwdziałania powstawaniu zjawisk patologicznych
- 28 grudnia wpłynął Do JM Rektora UŚ raport z wizytacji Zespołu Oceniającego PKA. W siedmiu kategoriach będących przedmiotem oceny, WNoZ otrzymał oceny „wyróżniające”, „w pełni” i „znacząco”. Najwyżej oceniony został rozwój bazy dydaktycznej i naukowej, natomiast ocenę „znacząco” uzyskano dla funkcjonowania i doskonalenia wewnętrznego systemu jakości kształcenia oraz funkcjonowanie systemu wsparcia studentów i doktorantów. W styczniu 2016 roku przygotowano i wysłano odpowiedzi na przedstawione oceny.

4. Inne.

Polityka jakości kształcenia (PJK) została określona zgodnie z projektem polityki jakości kształcenia Uniwersytetu Śląskiego. Głównym celem PJK na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w zakresie edukacji jest wykształcenie (przygotowanie) absolwentów, którzy:

- posiadają wiedzę i umiejętności merytoryczne z zakresu nauk o Ziemi na bardzo wysokim poziomie;
- legitymują się pożądanymi kompetencjami społecznymi, prezentują wysokie standardy etyczne i wykazują zaangażowanie społeczne wynikające z kultury Universitatis;
- są przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz wymagań i oczekiwań globalnego rynku pracy;

Doskonalenie procesu kształcenia przebiega przez:

- stałe podnoszenie i rozwijanie na Wydziale szeroko rozumianej kultury jakości kształcenia, która wyraża się poprzez pro jakościowe postawy i działania członków społeczności akademickiej i relacje między nimi.
- wdrożenie i doskonalenie formalnego systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) stanowiącego zestaw jasno określonych, spójnych struktur i procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (*jakie kierunki z rozbiem na formy, stopnie, poziomy*)

W roku 2015/2016 Wydział Nauk o Ziemi kształcił studentów na kierunkach: **Geografia, Geologia, Geologia stosowana, Inżynieria zagrożeń środowiskowych oraz międzywydziałowych studiach z zakresu Geofizyki i Ochrony środowiska.**

Program studiów geograficznych prowadzony był według obowiązujących standardów w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). W roku akademickim 2015/2016 studenci **geografii** studiów II stopnia mieli do wyboru jedną z następujących specjalności tj.:

- Geograficzne systemy informacyjne – GIS
- Hydroklimatologia
- Rekonstrukcja środowiska geograficznego
- Zintegrowane gospodarowanie środowiskiem
- Zagospodarowanie przestrzenne
- Gospodarka turystyczna
- Turystyka międzynarodowa
- Eksploracja obszarów polarnych i wysokogórskich.

W roku akademickim 2015/2016 największym zainteresowaniem cieszyły się specjalności: Turystyka międzynarodowa, GIS i Rekonstrukcja środowiska,

W roku akademickim 2015/2016 program studiów z zakresu **geologii** realizowany był w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). Studia magisterskie prowadzone były w ramach pięciu specjalności:

- Geochemia, mineralogia i petrografia (GMI),
- Geologia ogólna i poszukiwawcza (GOP),
- Hydrogeologia i ochrona środowiska wodnego (HOW),
- Ochrona litosfery i złóż (OLZ),
- Paleontologia i stratygrafia (PST).

W roku akademickim 2015/2016 rozpoczęto studia inżynierskie na kierunku **Geologia stosowana**

Studia na kierunku **Geofizyka** były studiami międzywydziałowymi, prowadzonymi przez WNoZ i Instytut Fizyki UŚ w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). W roku akademickim 2015/2016 realizowano studia: licencjackie i drugiego stopnia.

Międzywydziałowy charakter mają także studia **Ochrona środowiska** (wspólnie z wydziałem Biologii, Fizyki i Chemii). Na wydziale Nauk o Ziemi realizowana była specjalność Geoekologia.

Prowadzono także **Interdyscyplinarne studia polarne** – studia III stopnia organizowane przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk i Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk.

W roku akademickim 2015/2016 oferowano także studia podyplomowe:

- **Gospodarka przestrzenna** (wspólnie z Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach) – (nie zostały uruchomione ze względu na zbyt małą liczbę kandydatów)

- **Zastosowanie współczesnych metod hydrologii w inżynierii, gospodarce wodnej i ochronie przeciwpowodziowej** – (uruchomione w roku akademickim 2015/2016)

Na III stopniu kształcenia – status doktoranta miały łącznie 94 osoby, w tym 26 osób w ramach Interdyscyplinarnych studiów polarnych

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*)

Nowe kierunki:

W roku akademickim 2015/2016 wprowadzono dwa nowe kierunki studiów I stopnia – inżynierskie: Geologia stosowana, Inżynieria zagrożeń środowiskowych

Podjęto także prace nad powołaniem wraz z Wydziałem Nauk Społecznych UŚ nowego kierunku na studiach magisterskich – Turystyka. Studia te otwarto 1.10.2016 r.

W 2016 r. rozpoczęto działania mające na celu uruchomienie wspólnie z Wydziałem Prawa i Administracji UŚ studiów międzywydziałowych I stopnia „Zarządzanie i administrowanie regionami” – prace nad tym kierunkiem są kontynuowane w roku akademickim 2016/2017. Tworzony jest także nowy program studiów II stopnia na Geologii stosowanej. Planuje się jego otwarcie od października roku akademickiego 2017/2018.

Na żadnym z kierunków w roku akademickim 2015/16 nie dokonano zmian w programie kształcenia. Na Geologii i Geologii stosowanej planuje się przeprowadzenie drobnych zmian (liczby godzin niektórych modułów czy przesunięcia zajęć między semestrami), ale dopiero w roku akademickim 2016/2017.

Nabór na studia w roku 2015/2016 przedstawiał się następująco:

- **studia I stopnia:**

na kierunku geografia	– 62 osoby oraz dodatkowo 4 cudzoziemców
na kierunku geologia	– 24 osób oraz dodatkowo 4 cudzoziemców
na kierunku geologia stosowana	– 43 osoby oraz dodatkowo 1 cudzoziemiec
na kierunku geofizyka	– 17 osób
na kierunku inżynieria zagrożeń środowiskowych	– 74 osoby oraz dodatkowo 1 cudzoziemiec

- **studia II stopnia**

na kierunku geografia	– 92 osoby
na kierunku geologia	– 37 osób
na kierunku geofizyka	– 27 osób

W roku 2015/2016 studia na Wydziale Nauk o Ziemi ukończyło:

- **studia I stopnia:**

na kierunku geografia	– 60 osób
na kierunku geologia	– 34 osoby
nie kierunku geofizyka	– 21 osób

- **studia II stopnia**

na kierunku geografia	– 46 osób, dodatkowo 2 cudzoziemców i 2 studentów
Interdyscyplinarnych Studiów Międzywydziałowych
na kierunku geologia	– 29 osób, dodatkowo 2 cudzoziemców i 3 studentów
Interdyscyplinarnych Studiów Międzywydziałowych
nie kierunku geofizyka	– 4 osoby

- **studia jednolite magisterskie**

na kierunku geologia	– 2 osoby

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią)

Wydział posiada opracowaną i przyjętą na Radzie Wydziału Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Ziemi. Realizując zapisy strategii dążąc do uatrakcyjnienia oferty studiów przygotowano nowe kierunki oraz zmodyfikowano programy studiów.

Wyrazem pozycji Wydziału jest nabór studentów z wszystkich regionów Polski. Prowadzone są działania systemowe – zarówno w szkołach ponadgimnazjalnych kształcących kandydatów na studentów Wydziału jak i rozpoznawane są oczekiwania potencjalnych pracodawców. Fakt powołania na Wydziale Nauk o Ziemi Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) znacząco wzmocnił i urozmaicił dotychczasowy potencjał dydaktyczny Wydziału. Rzetelne kształcenie i innowacyjna oferta dydaktyczna jest wpisana w Strategię rozwoju WNoZ.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Materiały z Biura Karier, ale także indywidualne kontakty z absolwentami WNoZ są oczywiście brane pod uwagę w szczególności przy:

- modyfikacjach programów kształcenia,
- wprowadzeniu nowych kierunków i specjalności.

W celu lepszego dostosowania wiedzy i umiejętności absolwentów do potrzeb rynku pracy umożliwia się studentom zdobycie kwalifikacji pedagogicznych, czy wprowadzono nowe kierunki studiów inżynierskich (Geologia stosowana i Inżynieria zagrożeń środowiskowych).

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Wydział Nauk o Ziemi posiada rozbudowany system współpracy z interesariuszami zewnętrznymi: Osoby oraz reprezentowane firmy stanowią tzw. otoczenie społeczne i przedsiębiorcze Wydziału. Szeroka współpraca z interesariuszami zewnętrznymi pozwoliła dostawać ofertę edukacyjną do wymogów współczesnego globalnego rynku pracy. W tym celu w roku 2015/2016 powołano Radę Programową Wydziału Nauk o Ziemi.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Nastąpiło umiędzynarodowienie oferty edukacyjnej i wzrosła mobilność studentów, czego wyrazem jest m.in. rosnący udział studentów z zagranicy, co sprawiło, że Wydział osiągnął cenną pozycję międzynarodową na rynku usług edukacyjnych. Wzorem poprzednich lat przeprowadzono konsultacje ze studentami, którzy uczestniczyli w programie Erasmus na temat realizowanych przez nich programów w trakcie wymiany, próbując uchwycić różnice i podobieństwa w programach studiów w ośrodkach w których studiowali. Pełnomocnikiem ds. kontaktów międzynarodowych jest dr hab. Jolanta Burda. Studenci i pracownicy WNoZ mogą uczestniczyć w różnych programach wymiany międzynarodowej. WNoZ podpisał umowy o międzynarodowej wymianie studentów i pracowników z 19 uczelniami partnerskimi w ramach Programu CEEPUS i z 9 uczelniami w ramach Programu Erasmus Plus. Współpraca międzynarodowa prowadzona jest również w ramach formalnych umów dwustronnych (np. Umowa bilateralna pomiędzy Uniwersytetem Śląskim i Uniwersytetem im. Ahmadu Bello w Zarii, Nigeria) oraz umów będących efektem kontaktów pracowników Wydziału z partnerami zagranicznymi.

W oparciu o zgłoszone przez pracowników WNoZ propozycje przedmiotów, została utworzona oferta dydaktyczna zajęć prowadzonych w językach: angielskim (90 przedmiotów) i rosyjskim (9 przedmiotów). Z oferty korzystają zarówno studenci i doktoranci z zagranicznych uczelni

partnerskich, realizujący część swoich studiów na WNoZ, jak również studenci WNoZ. Informacje i szczegółowe zasady korzystania z oferty Programów Międzynarodowych wraz z listą uczelni partnerskich oraz listą przedmiotów prowadzonych w językach obcych zamieszczono na stronie promującej aktywność międzynarodową wśród studentów i pracowników WNoZ – Academic mobility (<http://www.krsg.us.edu.pl/ceepus/>).

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Wydział jako taki nie prowadził analiz rynku pracy pod kątem zatrudnienia absolwentów. Wykorzystywano głównie doświadczenia i opinie indywidualnych kontaktów z absolwentami. By lepiej przekazywać informacje z rynku pracy wprowadzono „Procedurę udziału przedstawicieli rynku pracy w określeniu efektów kształcenia i w ocenie osiągnięcia tych efektów kształcenia (na rynku pracy)”. Natomiast w 2015 r. powołano także Radę Programową Wydziału złożoną z przedstawicieli szkół, zakładów czy instytucji w których pracę znajdują absolwenci WNoZ, której zadaniem jest m.in. lepsze powiązanie kształcenia studentów z rynkiem pracy. W celu bliższego dostosowania absolwentów WNoZ do sygnałów płynących z rynku pracy wprowadzone zostały dwa nowe kierunki inżynierskie oraz umożliwiono się chętnym studentom zdobycie kwalifikacji pedagogicznych.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

W roku akademickim 2015/2016 dokonano oceny satysfakcji osób które ukończyły studia na Wydziale Nauk o Ziemi, jednak niewielka liczba ankiet - 15 absolwentów studiów I stopnia (4 geologia, 8 geografia, 3 geofizyka) i 6 absolwentów studiów II stopnia (5 geografia, 1 geofizyka) reprezentujących wszystkie kierunki ogranicza reprezentatywność jej wyników, a tym samym trudno o jednoznaczne wnioski. Tym niemniej generalnie widać zadowolenie absolwentów z zarówno wyboru kierunku studiów, jak i samych studiów na WNoZ. Wyrazem tego – w przypadku absolwentów studiów I stopnia - jest chęć dalszej nauki na WNoZ na studiach magisterskich. Trudno jednoznacznie określić plusy i minusy studiowania na WNoZ, gdyż opinie wyrażały jedynie pojedyncze osoby. Zwracano jednak uwagę na wysokie lub bardzo wysokie wymagania przy realizacji pracy dyplomowej.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (*czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk*)

Na Wydziale określone zostały modułowe efekty kształcenia na wszystkich kierunkach studiów oraz określone zostały metody ich weryfikacji.

WZZJK oraz KZZJK prowadziły wewnętrzne zebrania podczas których prowadzono konsultacje w sprawie nowych specjalności i nowych kierunków studiów; organizowano także krótkie szkolenia problemowe związane z wprowadzaniem modułów i sylabusów do systemu USOS. Szkolenia organizowane były dla wszystkich nauczycieli akademickich wydziału w ramach Katedr. Ponadto trwała weryfikacja i aktualizacja programów studiów. Każdy nauczyciel akademicki miał możliwość przedstawienia propozycji nowych przedmiotów jak i dostosowania do KRK dotychczasowych. Propozycje były przedstawiane zespołom powołanym do wdrożenia KRK na wydziale. Opracowano efekty kształcenia oraz sylabusy na wszystkich kierunkach kształcenia. Rozpoczęto proces wprowadzania Karty Kierunków (wprowadzanie modułów i sylabusów) do systemu USOS.

Kierunkowe Zespoły ds. zapewnienia Jakości Kształcenia przeprowadziły ocenę i weryfikację efektów kształcenia na wybranych specjalnościach wszystkich pięciu kierunków studiów. Raporty z ocen zostały przedłożone do pełnomocnika Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia.

b. **Zasady dyplomowania** (czy są sformułowane i stosowane)

Dyplomowanie odbywa się według zasad określonych w regulaminie studiów.

Podjęto prace nad umożliwieniem studentom dyplomowanie w oparciu o zapisy ustawowe, iż „Pracę dyplomową magisterską może stanowić artykuł lub cykl artykułów naukowych - zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742, 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588, 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146, 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187) Prawo o szkolnictwie wyższym. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub artystycznego lub dokonaniem artystycznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Pracę dyplomową może stanowić w szczególności praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego, oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna. Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w § 30 pkt. 4 definiuje, że za pracę dyplomową może być uznana wyłącznie praca przygotowana samodzielnie przez studenta. W wyjątkowych przypadkach, jeśli można ustalić fragmenty samodzielnie przygotowane przez studenta, za pracę dyplomową może być uznana praca zespołowa. Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w § 2 podkreśla, że podczas rejestracji pracy konieczne jest podanie współautorów pracy.

Szczegółowy regulamin tj. „Zasady dotyczące realizacji na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ dyplomowych prac magisterskich w formie artykułów naukowych” został przyjęty w marcu 2016 r. (po konsultacjach prawnych).

c. **Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia** (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

GEOGRAFIA

Weryfikacji efektów kształcenia poddano 6 modułów na studiach I i II stopnia tj. Metody geofizyczne w badaniach kriosfery regionów wysokogórskich i polarnych (04-GF-S2-GG2-1003), Wybrane zagadnienia z dynamiki atmosfery (04-GG2-608), Geografia regionalna ekonomiczna Polski (404-GF-S1-303), Podstawy geografii (04-GF-S1-100), Hydrologia regionalna (04-GG2-13-603), Zastosowania GIS (04-GF-SG-S2-GG2-703).

Wnioski ogólne:

W 3 modułach nie wykryto żadnych nieprawidłowości stąd też dla nich nie przedstawiono wniosków i nie wskazano propozycji zmian.

W przypadku jednego modułu postuluje się uzupełnienie opisu w sylabusie. W kolejnych dwóch modułach brak jest zgodności liczby efektów kształcenia z tymi zawartymi w sylabusie. Stąd wnioski o ich uzupełnienie. Ponadto w module ujęte są efekty kształcenia z zakresu wiedzy, brak natomiast efektów kształcenia z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych, chociaż na podstawie przedstawionych materiałów, student wykonuje określone prace merytoryczne i nabywa także określone umiejętności (zajęcia laboratoryjne), które nie są ujęte w module efektów kształcenia. A zatem w tym przypadku proponuje się:

- modyfikację, uzupełnienie lub zmianę efektów kształcenia o wyżej wskazane treści.
- uzupełnienie modułu w części laboratoryjnej.
- uzupełnienie opisu dla laboratoriów w sylabusie.

W przypadku dwóch modułów proponuje się uaktualnienie w sylabusie literatury przedmiotu o najnowsze pozycje (najnowsza pochodzi z 2007 roku).

W przypadku oceny narzędzi weryfikacji efektów jednego z modułów zwraca się uwagę na trudność dokonania takiej oceny, gdyż sylabus ujmuje treści jedynie dla wykładów (które nie były

przedmiotem analizy), brak natomiast odniesień do zajęć laboratoryjnych. Stąd wniosek o konieczności uzupełnień treści sylabusu.

GEOLOGIA i GEOLOGIA STOSOWANA

Do weryfikacji efektów kształcenia wybrano następujące moduły: Fizyka w naukach o Ziemi (I semestr studiów licencjackich), Mineralogia 1 i Mineralogia 2 (II i III semestr studiów licencjackich), Geologia regionalna – ćwic. teren. (po II semestrze studiów magisterskich); Mikroskopia kruszców (II semestr studiów magisterskich), Hydrogeologia stosowana 1 i 2 (I i II semestr studiów magisterskich), Gospodarowanie zasobami energii (III semestr studiów magisterskich), Analiza mikrofacjalna (III semestr studiów magisterskich).

Wnioski ogólne:

Ogólna ocena weryfikacji efektów kształcenia jest zróżnicowana. Oprócz modułów, co do których uwagi zespołu były jedynie „kosmetyczne”, zdarzyły się też moduły, co do których zastrzeżenia były dość poważne. Dotyczy to zwłaszcza modułów Mineralogia 1 i Mineralogia 2. Podstawowym zastrzeżeniem był brak prowadzenia dokumentacji osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia lub brak wypełnienia wymaganych dokumentów (sylabusy).

Z przeprowadzonej analizy wynika, że niektóre przedmioty mają przeszacowaną liczbę przyznanych punktów ECTS. Dostatecznie częste jest także nieuwzględnianie w opisach modułów nakładów pracy własnej studenta lub jej nierzetelna kalkulacja.

Spośród szczegółowych problemów najbardziej istotnym jest wypracowanie odpowiedniej parametryzacji oceny takich form weryfikacji jak egzamin ustny, ocena udziału w dyskusji, ocena pracy studenta w terenie lub laboratorium.

1. Propozycje zmian doskonalących.

Zespół proponuje:

1. Każdorazowo po zakończeniu procesu oceny efektów kształcenia za dany rok akademicki przeprowadzić rozmowę z osobami prowadzącymi moduł odnośnie braków i niedociągnięć stwierdzonych przez zespół oceniający. Podczas rozmowy powinien być obecny kierownik Katedry.
2. Jeżeli ocena efektów kształcenia wykaże większe uchybienia moduł ten powinien być powtórnie skierowany do oceny w następnym roku akademickim.
3. Wykorzystując uprawnienia Rady Wydziału do zmiany planu studiów do 30% dokonać urealnienia punktów ECTS tych modułów, które mają przeszacowaną wartość punktową.
4. Pilną sprawą staje się wypracowanie sposobów weryfikacji efektów kształcenia przy pomocy takich form, które nie pozwalają na dokumentowanie ich w formie papierowej lub elektronicznej. Widząc konieczność pozostawienia takich form w opisach modułów i sylabusach, jako kształtujących umiejętności i kompetencje trudne do uzyskania w innych formach, nie można jednak pozostawić ich bez możliwości weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia.
5. Należy rozpropagować wśród pracowników (zwłaszcza nauczycieli akademickich) samokształcenia w zakresie posługiwania się narzędziami elektronicznej obsługi toku studiów, w tym głównie USOS, oferowanymi w systemie szkoleń wewnętrznych.

6. Należy zakończyć edycję karty kierunku i udostępnić ją wszystkim zainteresowanym, wraz ze wszystkimi narzędziami, które oferuje ta aplikacja. W szczególności dotyczy to edycji opisów modułów i planów studiów.
7. Należy umożliwić członkom zespołu dostęp do wszystkich protokołów zaliczeń i egzaminów oraz do przeprowadzonych egzaminów dyplomowych, aby możliwe było przeanalizowanie wyników sesji egzaminacyjnych i terminowości kończenia studiów egzaminem dyplomowym.
8. Należy umożliwić łatwy dostęp studentów do wszystkich sylabusów, nie tylko tych na które student jest zalogowany, a zwłaszcza przedmiotów, które są do wyboru przez studenta. Porównanie treści sylabusów pozwoli studentom dokonać wyboru motywowanego rzeczywistą wiedzą i umiejętnościami, które są przekazywane na poszczególnych modułach, nie zaś motywowanych „obiegową opinią”. Sylabus jako ważne ogniwo wiedzy o module, na który student zamierza uczęszczać powinien być dostępny dla niego już na początku semestru (najpóźniej w pierwszym tygodniu zajęć). Wtedy też powinna zostać przeprowadzona kontrola wypełnienia sylabusów.

GEOFIZYKA

Do oceny efektów kształcenia na kierunku Geofizyka na studiach I stopnia w roku akademickim 2015/2016 wybrano trzy moduły po jednym na każdym roku: Mineralogia (GF_010), Geofizyka stosowna I (GF_015) oraz Seminarium dyplomowe (GF_045) oraz dwa przedmioty na studiach II stopnia: Geofizyka środowiska (GF_059) i Fizyka środowiska (GF_061). Do oceny wybrano wyżej wymienione moduły ze względu na różnorodne formy weryfikacji efektów kształcenia takie jak testy, sprawdziany pisemne, sprawdziany ustne oraz sprawozdania pisemne.

Wnioski ogólne:

Uregulowania wymagają treści zawarte w opisie modułów w stosunku do treści zamieszczonych w sylabusach. Zaleca się zamieszczanie w opisie modułu treści ogólnych, które nie mają wpływu na zmianę prowadzącego zajęcia, wymaga to przeglądu treści modułów zatwierdzonych przez Radę Wydziału. W momencie zmiany prowadzącego treści modułu nie odpowiadają treściom zawartym w sylabusie, ponieważ każdy prowadzący ma swój sposób prowadzenia zajęć a także inne narzędzia weryfikacji wiedzy studentów. Należy przejrzeć zarówno opisy modułów jak i sylabusy pod kątem uzgodnienia sposobów weryfikacji efektów kształcenia.

Prowadzący tworząc sylabus powinien zwrócić uwagę na realizowane na zajęciach efekty kształcenia, inne efekty realizowane są na wykładach, gdzie większy nacisk położony jest na zdobywanie wiedzy a inne na ćwiczeniach, gdzie rozwija się konkretne umiejętności.

Należy przypomnieć również prowadzącym o obowiązku przechowywania prac studentów (egzaminów, sprawozdań, kolokwii) i przekazywaniu ich na prośbę Komisji. Zadaniem Komisji nie jest wielokrotne proszenie się o udostępnienie dokumentacji. Prace Komisji ułatwiło by również nadanie członkom zespołu uprawnień umożliwiających wgląd (bez prawa dokonywania zmian) do każdego protokołu zaliczenia przedmiotu, sylabusu i innego dokumentu znajdującego się w systemie USOS.

Inne uwagi to:

- w jednym przypadku nazwa modułu występująca w spisie modułów kształcenia (Fizyka środowiska naturalnego) różni się od nazwy podanej w sylabusie (Fizyka środowiska) – należy to ujednolicić,

- Efekty kształcenia modułu GF_059_1 oraz GF_059_2 mają to samo brzmienie.

Formą prowadzenia zajęć jest wykład, który uniemożliwia nabycie umiejętności praktycznych (GF_059_3; GF_059_4), a jedynie teoretyczne zasady prowadzenia rozpoznania geofizycznego do celów środowiskowych, stąd stwierdzenie: „Po zakończeniu modułu student powinien umieć

zaprojektować i przeprowadzić płytkie rozpoznanie geofizyczne w zależności od wyznaczonego celu” nie do końca odpowiada rzeczywistości.

- W sylabusie zawarta jest informacja, że student aby zaliczyć moduł musi brać udział w sympozyum. Na podstawie dostarczonej przez prowadzącego listy udział w sympozyum zaliczany jest do obecności na wykładzie. Na podstawie ilości obecności wystawiana jest przez prowadzącego ocena – nazywana zaliczeniem. Średnia ocen z zaliczenia i egzaminu stanowi ocenę z modułu. Brak w sylabusie informacji, że na podstawie liczby obecności wystawiana jest ocena wpływająca na ocenę z modułu.

Przedstawiony sposób oceniania nie jest jasno zdefiniowany. Pojawia się pytanie czy ocenianie obecności jest zgodne z regulaminem skoro wykład nie jest obowiązkowy. W roku akademickim 2016/2017 przedmiot ten prowadzi już inny prowadzący.

INŻYNIERIA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKOWYCH

Do oceny efektów kształcenia wybrano dwa moduły: Biogeografia i gleboznawstwo (04-IZ-S1-155) oraz Podstawy geologii (04-IZ-S1-106).

Wnioski ogólne:

W przypadku pierwszego modułu nie wykryto żadnych nieprawidłowości stąd też dla niego nie przedstawiono wniosków i nie wskazano propozycji zmian.

Natomiast w drugim z modułów sylabus zamieszczony w USOS-ie nie zawierał informacji dotyczących zakresu merytorycznego, efektów kształcenia, opisu przedmiotu ani metod i kryteriów oceny. Stąd wniosek o konieczności uzupełnienia sylabusa w USOS-ie o wymagane informacje nt. form weryfikacji wiedzy, tak, żeby były dostępne dla wszystkich studentów

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

W roku akademickim 2015/2016 przeprowadzono ankietyzację zajęć dydaktycznych realizowanych przez 129 nauczycieli akademickich. Uzyskano łącznie 2486 wypełnionych ankiet, czyli średnio było to 19 ankiet na osobozajęcie. Średnia ocena z całej ankiety wyniosła 4,41, zawierając się od 4,21 dla pytania 9 (*Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia?*) do 4,63 dla pytania 3 (*Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?*).

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (*jeśli je przeprowadzano; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników*)

Decyzją WZZJK hospitacją objęci są jedynie doktoranci. Za hospitowanie doktorantów odpowiedzialni są Kierownicy Katedr lub/i wskazane przez nich osoby (najczęściej opiekunowie i promotorzy doktorantów). Wykaz hospitowanych osób jest zebrany w dokumentacji WZZJK, natomiast wypełnione formularze hospitacji są w dyspozycji Kierowników Katedr. Łącznie w roku akademickim 2015/2016 objęto hospitacją 18 osób, które uzyskały co najmniej ocenę dobrą (8 osób bardzo dobrą). W przypadku uwag i zaleceń wyrażonych w protokołach hospitacji zostały one przekazane doktorantom w celu ich wyeliminowania w przyszłości.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2015/2016 Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich oceniła 46 pracowników. Wyniki oceny były następujące:

- pozytywna – 38
- warunkowo pozytywna – 3
- negatywna – 3

- odstąpiono od oceny – 1
- przełożono ocenę – 1

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Wydział spełnia wymogi formalne dotyczące kadry dydaktycznej na wszystkich pięciu kierunkach.

Na wydziale zatrudnionych było 127 pełnozatrudnionych i 15 niepełnozatrudnionych nauczycieli akademickich, w tym pełnozatrudnionych:

- Profesorów zwyczajnych – 4
- Profesorów nadzwyczajnych – 18
- w tym: z tytułem profesora – 11
- ze stopniem doktora habilitowanego – 7
- Dr hab. na stanowisku adiunkta – 41
- Dr na stanowisku adiunkta – 39
- Dr na stanowisku starszego wykładowcy – 21
- Dr na stanowisku asystenta – 1
- Mgr na stanowisku asystenta – 3

Na Wydziale Nauk o Ziemi prowadzi się szeroki zakres badań, które w pełni pokrywają się z obszarami kształcenia. Rozwój kadry naukowej Wydziału pozwala stwierdzić, że brak istotnych zagrożeń dotyczących kadry dydaktycznej.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych,*
 Studenci i doktoranci otrzymują odpowiednie wsparcie przez prowadzących seminaria. Niewielka liczba studentów w grupach pozwala na kameralne zajęcia, podczas których możliwa jest indywidualizacja procesu nauczania. Brak sygnałów o problemach w tym względzie.
- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami,*
 Każdy kierunek i rok (studia licencjackie i magisterskie) posiada swego opiekuna. Opiekę nad poszczególnymi latami studiów powierza się doświadczonym nauczycielom akademickim uzyskującym dobre wyniki w nauce oraz osiągającym dobre oceny w ankietach studenckich. Lista opiekunów poszczególnych roczników umieszczona jest na stronie internetowej Wydziału.
- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach,*
 Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach dla studentów dwa razy w tygodniu, a informacja o konsultacjach przedstawiona jest w drzwiach ich pokoi, na stronie internetowej Wydziału, w systemie USOS a także dodatkowo w sekretariatach poszczególnych Katedr. Brak sygnałów o problemach studentów z dostępnością nauczycieli akademickich na konsultacjach.
- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus),*
 Na stronie internetowej oraz na poszczególnych pomieszczeniach przedstawione są informacje dotyczące dostępności Dziekanatów, pracowników obsługi studentów, opiekunów

lat oraz osób odpowiedzialnych za programy wymiany studentów. Prodziekani ds. Kształcenia pełnią godzinne dyżury raz w tygodniu, natomiast Dziekanat ds. Studenckich czynny jest 4 dni w tygodniu (po 4 godziny). Na stronach internetowych Wydziału oraz na tablicach informacyjnych umieszczonych wewnątrz budynku zawarte są istotne dla studentów informacje dotyczące m.in. toku studiów, czy wymiany krajowej i międzynarodowej.

- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia.*
Studenci w pełni wykorzystują oferowane im wsparcie, chociaż z różną intensywnością uzależnioną od rodzaju wsparcia.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.,*

Infrastrukturę dydaktyczną Wydziału Nauk o Ziemi aktualnie można ocenić jako bardzo dobrą (na co zwróciła uwagę PKA w raporcie oceny instytucjonalnej przeprowadzonej w 2015 r.). Składa się na nią kompleks w pełni wyposażonych w środki audiowizualne sal audytoryjnych (m.in. aula na 550 miejsc, z możliwością podziału na dwie odrębne sale audytoryjne, 4 sale na ok. 100 miejsc) oraz kompleks sal seminaryjnych (na potrzeby zajęć seminaryjnych i wykładowych na ok. 25 miejsc) w większości w pełni wyposażonych w środki audiowizualne i sprzęt komputerowy (na Wydziale dostępne są również przenośne zestawy audiowizualne – projektory i laptopy). W ostatnich latach prowadzona jest systematyczna modernizacja pomieszczeń dydaktycznych Wydziału, mająca na celu podniesienie standardu i komfortu działalności dydaktycznej. Wydział posiada zespół pracowni komputerowych, wyposażonych w ostatnich latach w nowy sprzęt komputerowy i audiowizualny (wyposażenie ze środków własnych Wydziału oraz pozyskanych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – MODLAB, funduszu norweskiego – GEORISK, czy w ramach środków KNOW). Aktualnie funkcjonuje 7 takich pracowni, każda na 12 stanowisk, a przygotowywane są następne ze środków projekcyjnych KNOW. Do dyspozycji studentów jest również 10 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem wykorzystywanym na zajęciach dydaktycznych oraz w czytelni wydziałowej biblioteki (dostępna dla studentów od 9.00 do 18.00). Ponadto studenci mają zapewniony dostęp do większości licencji programów, z których mogą korzystać na własnych komputerach poza zajęciami dydaktycznymi oraz możliwa jest praca indywidualna studentów we wspomnianych pracowniach (pracownie są pod opieką pracownika inżynierijno-technicznego zatrudnionego na Wydziale). W części audytoryjnej Wydziału funkcjonuje Wi-Fi dostępne dla wszystkich studentów. Wydział dysponuje zmodernizowanym w latach 2011-2013 ze środków RPO WSL – MODLAB i TERMOLAB zespołem nowoczesnych, dobrze wyposażonych laboratoriów. W ramach tego zespołu funkcjonują dwa laboratoria ogólnowydziałowe (Laboratorium Analiz Gleb, Gruntów i Skał, Laboratorium Analiz Wody) oraz kilkanaście specjalistycznych laboratoriów i pracowni będących w strukturze jednostek Wydziału – katedr. Wszystkie są włączony w tok dydaktyczny studiów na kierunkach oraz studiach doktoranckich prowadzonych na Wydziale. Studenci na studiach magisterskich realizują swoje prace wykorzystując specjalistyczną aparaturę naukową, w którą wyposażony jest zespół laboratoriów WNoZ.

- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych),*
Wyposażenie Wydziału, obejmujące m.in. Bibliotekę WNoZ oraz Muzeum WNoZ (muzeum geologiczne gromadzi około 4 000 okazów z Polski i całego świata eksponowanych w obrębie 13 wystaw stałych), zaspokaja większość potrzeb studentów w pomoce dydaktyczne

(podręczniki, skrypty). Oferta Biblioteki WNoZ uzupełniona jest przez zbiory Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką (CINIBA) w Katowicach.

- *wyposażenia bibliotek i czytelni, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe),*

Biblioteka Wydziału Nauk o Ziemi (BWNoZ) jest biblioteką specjalistyczną wchodzącą w skład systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego. W skład BWNoZ wchodzi trzy agendy: wypożyczalnia, czytelnia oraz składnica map, których zbiory są dostępne poprzez wypożyczenie oraz udostępnienie prezencyjne w czytelniach. Zbiory zwarte są skatalogowane w systemie PROLIB. Zarejestrowany użytkownik, przy użyciu katalogu OPAC, ma możliwość zamówienia, rezerwacji oraz wypożyczenia zbiorów.

Zbiory BWNoZ to ponad 21 000 pozycji książkowych oznaczonych siglum BNZ w katalogu OPAC, prawie 1000 tytułów skryptów, spośród których każdy liczy kilka bądź kilkanaście egzemplarzy. Ważną część zasobów stanowią, osobno zgromadzone i skatalogowane, tzw. Zbiory Regionalne. Wszystkie typy zbiorów są aktualizowane na bieżąco, również z wykorzystaniem propozycji tytułowych zgłaszanych przez studentów oraz pracowników Wydziału. Biblioteka posiada dostęp do serwisów zawierających pełnotekstowe czasopisma elektroniczne, baz abstraktowych, baz bibliograficznych, bibliotek cyfrowych, platform e-booków oraz katalogów innych bibliotek. Czytelnik ma dostęp do ww. elektronicznych źródeł informacji ze stanowisk komputerowych zlokalizowanych w czytelniach: ogólnej oraz składnicy map. Ponadto za pomocą systemu zdalnego dostępu HAN ma możliwość korzystania z baz danych prenumerowanych w Uniwersytecie Śląskim z każdego innego komputera znajdującego się poza siecią UŚ. Każdy student ma również możliwość skorzystania ze szkolenia w zakresie wykorzystania zasobów elektronicznych przeprowadzanego przez bibliotekarzy BWNoZ.

Biblioteka ma dobre warunki lokalowe, gdyż dysponuje ogółem 10 pomieszczeniami, w tym 4 przeznaczone są dla czytelników (czytelnie i wypożyczalnie). Do dyspozycji użytkowników są 44 miejsca w czytelniach (ogólnej i składnicy map). Ponadto w czytelni ogólnej znajduje się wydzielone pomieszczenie do pracy grupowej z 10 miejscami.

Absolwenci I stopnia studiów w ankiecie pozytywnie ocenili zasoby i pracę biblioteki.

- *wyposażenia w sprzęt komputerowy,*
W czytelni ogólnej, czytelni składnicy map oraz wypożyczalni znajdują się 22 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. Część komputerów wyposażona jest również w podstawowe programy GIS.
- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*
Organizacją zajęć dydaktycznych zajmuje się Wydziałowa Pracownia Obsługi Dydaktyki i Prac Badawczych. Harmonogramy przygotowywane są zgodnie z założeniami regulaminu studiów i udostępniane na stronie internetowej Wydziału, gdzie przedstawiane są również informacje o wszelkich zmianach, terminach egzaminów i innych wydarzeniach dydaktycznych. Brak zasadniczych uwag studentów odnośnie nieracjonalności harmonogramów zajęć. W opinii absolwentów studiów I stopnia większość wskazywała na raczej dobry lub bardzo dobry harmonogram zajęć.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia *Karty kierunku*

Na Wydziale Nauk o Ziemi wdrożona została Karta Kierunku. Nauczyciele akademicy na bieżąco uzupełniają niezbędne informacje w systemie USOS. Wszystkie kierunki studiów realizowanych na WNoZ mają własną Kartę Kierunku na której znaleźć można informacje dotyczące m.in. efektów kształcenia, programów studiów itp., są one dostępne na stronach internetowych Wydziału pod adresem http://www.wnoz.us.edu.pl/plany_s.php.

b. Publikowanie sylabusów

Po rozpoczęciu każdego semestru nauczyciele akademicy aktualizują sylabusy prowadzonych modułów, które dostępne są w systemie USOS.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Wszystkie istotne dla studenta informacje takie jak: organizacja roku akademickiego, plany zajęć czy regulamin studiów dostępne są na stronie internetowej Wydziału pod adresem <http://www.wnoz.us.edu.pl/infostudent.php>

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Opis Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z innymi informacjami znajduje się na stronie internetowej wydziału pod adresem <http://www.wnoz.us.edu.pl/szjk.php>

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

- *działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych)*,
Studenci i doktoranci aktywnie uczestniczą w pracach kół naukowych, których na Wydziale jest łącznie 5. Skupiają one ponad 60 studentów reprezentujących różne kierunki i specjalności. W roku akademickim 2015/2016 działały następujące studenckie koła naukowe:
 - geografów złożone z kilku sekcji (27 członków),
 - AQUA (26),
 - GIS (13),
 - mineralogów „Heliodor” (14),
 - paleontologów „Paradoxides” (11).
 - koło naukowe zrównoważonego rozwoju „Saxum” z powodu ukończenia studiów przez aktywnych członków zostało zawieszona.

Studenci i doktoranci reprezentowali koła naukowe WNoZ na kilkudziesięciu imprezach (sympozjach, konferencjach, kongresach, zjazdach, warsztatach) krajowych i zagranicznych m.in. kongresie regionalnym EGEA w Tulcea (Rumunia), Annual Congress 2016 w Melchtal (Szwajcaria) organizowanym przez EGEA Zurich, 26th International Conference Goldschmidt, Yokohama, Japonia; 35th International Geological Congress, Cape Town, RPA, VI Kopernikańskim Sympozjum Studentów Nauk Przyrodniczych i II Toruńskim Sympozjum Doktorantów Nauk Przyrodniczych w Toruniu czy XXIII Konferencji Sekcji Paleontologicznej PTG w Poznaniu.

Studenckie koła naukowe działające na WNoZ aktywnie propagują także wiedzę z zakresu nauk o Ziemi wśród dzieci i młodzieży m.in. poprzez udział w „Dniu Geologa”- organizowanym przez Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie, Studenckim Festiwalu Nauki, Śląskim Festiwalu Nauki KATOWICE 2016 czy „Inwazji Dinozaurów”- wydarzeniu organizowanym przez Aquadrom w Rudzie Śląskiej.

Studenci i doktoranci organizowali i współorganizowali także imprezy odbywające się na Wydziale Nauk o Ziemi – m.in. Międzynarodowe Warsztaty Terenowe dla Młodych Hydrogeologów (odbyło się już 7 edycji tej imprezy), Ogólnopolski Zjazd Mapowiczów OpenStreetMap Polska, konferencję GIS Day, czy IV Międzynarodowy Dzień Geografa.

Wyróżnić można także aktywność studentów na innych polach np. uczestnictwo w przygotowaniu filmu edukacyjno-promocyjnego „Geozagrożenia, Inżynieria Zagrożeń Środowiskowych”

- *udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce,*
Studenci i doktoranci licznie uczestniczą w projektach realizowanych w katedrach lub też sami realizują projekty NCN Preludium. W odniesieniu do całego wydziału jest to grupa kilkudziesięciu osób. Uczestniczyli oni m.in. w badaniach polarnych na Spitsbergenie (5 doktorantów KNOW i 4 studentów), środowiska Tatr, wieloletniej zmarzliny (po 1 doktorancie i 1 studentce), petrograficznych węgli dostępnych i wydobywanych w Polsce (1 doktorantka), mineralogii „fumarol” z palących się hałd (2 studentów), osuwisk (10 studentów i 4 doktorantów), zagrożeń powodziowych na przedpolu Tatr (2 studentów), czy porównań zapisu procesów geomorfologicznych i pozageomorfologicznych w anatomii drewna drzew rosnących w obszarach górskich (2 studentów i 1 doktorantka).
- *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów,*
Aktywność naukowa i bardzo dobre wyniki studentów i doktorantów zaowocowały kilkoma stypendiami, w tym m.in. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (9 osób), Niemieckiej Fundacji Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) - (1 osoba).
Jedna magistrantka WNoZ UŚ zdobyła wyróżnienie w XXXII ogólnopolskim konkursie prac magisterskich z zakresu geografii organizowanym przez Polskie Towarzystwo Geograficzne. Jeden student otrzymał także dyplom najlepszego absolwenta roku akademickiego 2015/2016 na Uniwersytecie Śląskim.

Studenci i doktoranci zdobywają także nagrody i wyróżnienia m.in. Jego Magnificencji Rektora UŚ, PolarKnow, czy na konferencjach krajowych i międzynarodowych za referaty czy postery.

- *udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.*
W roku akademickim 2015/2016 z WNoZ w ramach programu CEPUS wyjechały 3 osoby (przyjechały 4) do: University of Zagreb (Chorwacja), University of Ljubljana (Słowenia) oraz University of Leoben – Montanuniversität (Austria). Z kolei z programu ERASMUS+ wyjechało 7 osób (przyjechało 8) do: VSB-Technická Univerzita Ostrava (Czechy) – 4 osoby, University of Ljubljana (Słowenia) – 2 osoby oraz Ernst- Moritz-Arndt-Universität Greifswald (Niemcy).
W latach 2015/2016 żaden student WNoZ nie skorzystał z możliwości studiowania na innej polskiej uczelni w ramach programu MOST.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

- Zweryfikowany i działający w praktyce SZJK, realizujący wszystkie ogniwa służące jakości kształcenia na Wydziale;
- publikowanie na stronie internetowej Wydziału materiałów dotyczących kształcenia oraz SZJK,
- funkcjonowanie Karty Kierunku, w której zgromadzone są kompleksowe informacje o programach kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, efektach kształcenia czy planie studiów,
- czytelne, przejrzyste i ogólnodostępne procedury służące podnoszeniu jakości kształcenia;
- stały monitoring jakości kształcenia przez systematyczne zebrania pełnego składu WZZJK (nie rzadziej niż raz na dwa miesiące) i bieżące omawianie ewentualnych problemów – protokołowanie zebrań;
- wychodzenie KZZJK z inicjatywą upowszechniania dobrych praktyk w odniesieniu do form prowadzenia zajęć jak i sposobów weryfikacji efektów kształcenia poprzez tworzenie zbiorów najlepszych rozwiązań stosowanych przez pracowników Wydziału.

Za mocne strony Wydziału należy uznać systematyczny rozwój ogólnouczelnianej kultury jakości kształcenia osiągnięty przez:

- Przestrzeganie i obronę podstawowych wartości akademickich (realizację etosu nauczyciela akademickiego);
- wprowadzenie polityki antyplagiatowej,
- budowanie uczciwych, życzliwych i opartych na wzajemnym szacunku relacji pomiędzy członkami społeczności akademickiej;
- stałe podnoszenie rangi działalności dydaktycznej, a szczególności wyróżnianie i nagradzanie nauczycieli wyróżniających się wysoką jakością nauczania.
- upowszechnianie dobrych praktyk i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia;
- pobudzanie poczucia odpowiedzialności wśród członków społeczności akademickiej za jakość kształcenia;
- współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia z innymi uczelniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi;
- angażowanie interesariuszy zewnętrznych w budowę kultury jakości kształcenia;
- włączanie studentów i absolwentów w proces aktualizowania programów studiów oraz monitorowania SZZJK – rozwijanie atrakcyjnych specjalności i kierunków kształcenia;
- wysoką aktywność studentów działających w licznych kołach naukowych; istnienie wydawnictw studenckich; zaangażowanie organizacyjne i naukowo-badawcze studentów i doktorantów.
- wysokie osiągnięcia studentów nagradzanych stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- współpraca z wieloma gałęziami przemysłu, z innymi uczelniami i jednostkami badawczo-rozwojowymi;
- aktywne uczestnictwo w działaniach wspomagających funkcjonowanie administracji rządowej i samorządowej;
- współpraca z partnerami zagranicznymi na różnych płaszczyznach (wspólne projekty, wymiana kadry, organizacja konferencji, publikacje) na bazie umów bilateralnych oraz programów międzynarodowych;
- rozszerzanie oferty studiów zagranicznych dla studentów WNoZ w ramach programów ERASMUS+, CEEPUS oraz innych programów europejskich oraz umów bilateralnych z nowymi partnerami zagranicznymi;

Raport przygotował i przedstawił na Radzie Wydziału 10 stycznia 2017 r.

dr hab. Franciszek Kłosowski - Przewodniczący Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, we współpracy z Kierunkowymi Zespołami ds. Jakości Kształcenia oraz prodziekanami WNoZ.

Sosnowiec 11.01.2017

dr hab. Franciszek Kłosowski

Roczny raport samooceny w zakresie jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych w roku akademickim 2015/2016

I Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (*data powołania, składy, opis struktury*)

Rok akademicki 2015/2016 był ostatnim w którym funkcjonował Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia [dalej: WZJK] oraz Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia [dalej: KZZJK], wybrane na kadencję 2012-2016. Utworzenie WZJK nastąpiło 11 grudnia 2012 r., wcześniej wybierano KZZJK. Taka procedura elekcyjna wynikała z przyjęcia zasady, iż przewodniczący KZZJK z urzędu wchodzi w skład WZJK. W roku akademickim 2015/2016 składy WZJK oraz KZZJK przedstawiały się następująco:

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych

Przewodniczący:

Dr hab. Lech Krzyżanowski

Członkowie:

Dr Jerzy Gorzelik;

Dr hab. Grażyna Szumera;

Dr hab. Mariusz Wojewoda;

Dr Agata Zygmunt;

Dr Witold Mandrysz;

Prof. UŚ dr hab. Marian Mitreǵa;

Prof. UŚ dr hab. Zbigniew Oniszczyk;

Dr hab. Piotr Boroń (od 17 listopada 2015 r. zastąpiony przez Dr hab. Waclawa Gojniczka);

Dr hab. Zbigniew Hojka;

Dr Miron Lakomy;

Dr hab. Andrzej Niesporek;

Dr hab. Agnieszka Turska-Kawa;

Mgr Łukasz Jończyk

Dominik Skurzok

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Historia sztuki

Przewodniczący:

Dr Jerzy Gorzelik

Członkowie:

Dr hab. Barbara Szczypka-Gwiazda;

Dr hab. Irma Kozina;

Dr Karolina Stanielewicz;

Dr Mirosława Sobczyńska-Szczepańska;

Dr Aneta Borowik;

Mgr Ryszard Szopa;

Joanna Grzonka

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Filozofia

Przewodnicząca

Dr hab. Grażyna Szumera

Członkowie:

Dr hab. Gabriela Besler;

Dr hab. Krzysztof Szymanek;

Mateusz Sawczyn;

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Doradztwo filozoficzne i coaching

Przewodniczący

Dr hab. Mariusz Wojewoda

Członkowie:

Dr Piotr Machura;

Mateusz Sawczyn

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Socjologia

Przewodnicząca

Dr Agata Zygmunt

Członkowie:

Prof. UŚ dr hab. Tomasz Nawrocki;

Dr Andrzej Górny;

Patryk Niklewicz

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Praca socjalna

Przewodniczący

Dr Witold Mandrysz

Członkowie:

Prof. zw. dr hab. Kazimiera Wódz;

Dr Sabina Pawlas-Czyż;

Marek Ptak

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Politologia

Przewodniczący

Prof. UŚ dr hab. Marian Międzyga

Członkowie:

Dr Natalia Stępień;

Dawid Stucki

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Dziennikarstwo

Przewodniczący
Prof. UŚ dr hab. Zbigniew Oniszczyk
Członkowie
Dr Paweł Sarna;
Natalia Rączka

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Historia

Przewodniczący
Dr hab. Piotr Boroń (od 17 listopada 2015 r. zastąpiony przez dr hab. Wacława Gojniczka)
Członkowie:
Dr hab. Norbert Rogosz;
Dr Maciej Fic;
Mateusz Witek

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Turystyka historyczna

Przewodniczący
Dr hab. Zbigniew Hojka
Członkowie:
Dr hab. Krzysztof Nowak;
Dr hab. Norbert Rogosz;
Dorota Kaczyńska

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Bezpieczeństwo
Narodowe i Międzynarodowe

Przewodniczący
Dr Miron Lakomy
Członkowie:
Dr Katarzyna Czornik;
Artur Postuła

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Stosowane Nauki
Społeczne

Przewodniczący
Dr hab. Andrzej Niesporek
Członkowie
dr Grzegorz Gawron;
dr Monika Żak;
Bartosz Meduna

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Doradztwo polityczne i publiczne

Przewodnicząca

Dr hab. Agnieszka Turska-Kawa

Członkowie:

Mgr Katarzyna Stelmach

Anna Robak

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Kognitywistyka

Przewodniczący

Dr hab. Mariusz Wojewoda

Członkowie:

Mgr Kamil Wach

Dawid Wilewski

Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów III stopnia

Przewodniczący

Mgr Łukasz Jończyk

Członkowie:

Mgr Anna Kubica;

Mgr Agata Muszyńska;

Mgr Dawid Duch

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce.

System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych [dalej: SZJK] w ciągu roku akademickiego 2015/2016 nie uległ zmianie. Ostatnia nowelizacja, wprowadzona 1 października 2015 roku, dotyczyła włączenia do struktury WZJK, KZZJK na kierunku kognitywistyka. Wszystkie procedury wymienione w SZJK są realizowane na bieżąco, a ich analiza prowadzi do wniosku, że sprawdzają się w praktyce. WZJK stale monitoruje zapisy SZJK proponując zmiany doskonalące. Takich można się spodziewać w przyszłości

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (*o ile były takie w roku 2015/2016*).

W sprawozdawanym okresie na Wydziale Nauk Społecznych nie prowadzono żadnego postępowania akredytacyjnego

4. Inne.

Brak uwag

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (*jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy*)

W roku akademickim 2015/2016 przygotowano zmiany w programie kształcenia na kilku kierunkach. Na kierunku: Historia sztuki dokonano modyfikacji w programie kształcenia na studiach stacjonarnych. Zmiana polega na redukcji od roku akademickiego 2015/2016 liczby godzin modułów Historia sztuki nowożytnej powszechnej z 90 do 60 oraz Historia sztuki nowożytnej polskiej z 90 do 60. Wprowadzony został natomiast moduł Historia sztuki powszechnej i polskiej czasów międzywojnia (60 godz.), którego program dotychczas był realizowany w ramach modułów Historia sztuki nowoczesnej powszechnej i Historia sztuki nowoczesnej polskiej. Zakład wyszedł w ten sposób naprzeciw oczekiwaniom większości studentów, którzy – jak wynika z przeprowadzonych ankiet – szczególnie interesują się sztuką XX wieku. Oczekiwania te zgodne były też z sugestiami interesariuszy zewnętrznych. W ramach KZZJK na kierunku: Historia sztuki przedyskutowano także modyfikacje programów części modułów na I roku studiów, wskazując na potrzebę wcześniejszego wdrażania studentów w zagadnienia związane z techniką pisania pracy dyplomowej. Zalecono położenie większego nacisku na samodzielny opis dzieła sztuki na ćwiczeniach towarzyszących wykładom kursowym oraz na przygotowywanie prac pisemnych w ramach konwersatoriów. Wspomniane działania miały na celu zwiększenie atrakcyjności absolwenta Historii sztuki na rynku pracy.

W roku akademickim 2015/2016 dokonano modyfikacji w programach kształcenia studiów prowadzonych na kierunku socjologia, polegające na:

Studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia, wszystkie specjalności; wprowadzono obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego, realizowane w wymiarze:

- 30 godzin dydaktycznych, którym przypisano 1 pkt ECTS na stacjonarnych studiach drugiego stopnia;
- 9 godzin dydaktycznych, którym przypisano 1 pkt ECTS na studiach niestacjonarnych.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia, wszystkie specjalności: wprowadzono zajęcia ogólnouczelniane – dla jednego modułu zajęć ogólnouczelnianych przyjęto wymiar:

- 30 godzin i 3 punkty ECTS na studiach stacjonarnych;
- 20 godzin i 3 punkty ECTS na studiach niestacjonarnych.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia, wszystkie specjalności: wprowadzono efekty kształcenia w zakresie nauki języków obcych, jakie studenci mogą osiągnąć na studiach drugiego stopnia w ramach modułów specjalistycznych, prowadzonych w języku obcym lub z wykorzystaniem tego języka w wymiarze co najmniej 30 godzin i 2 punktów ECTS.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia, wszystkie specjalności: dokonano zmian w efektach kształcenia, co jest następstwem wprowadzenia wskazanych powyżej zmian w planach studiów. (Uchwała nr 484 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia od roku akademickiego 2012/2013 efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim).

W roku akademickim 2015/2016 dokonano modyfikacji w programach kształcenia studiów prowadzonych na kierunku: Stosowane nauki społeczne.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia, wszystkie specjalności: wprowadzono zajęcia ogólnouczelniane – dla jednego modułu zajęć ogólnouczelnianych przyjęto wymiar:

- 30 godzin i 3 punkty ECTS na studiach stacjonarnych;
- 20 godzin i 3 punkty ECTS na studiach niestacjonarnych.

W sprawozdawanym okresie dokonane zostały również modyfikacje w programie kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku: Turystyka historyczna. Polegały one na zwiększeniu wymiaru godzin części przedmiotów. Wspomniane działania miały na

celu dogłębne zapoznanie studentów z elementami dziejów cywilizacji, właściwymi dla poszczególnych epok, co jest bardzo istotne dla absolwentów turystyki historycznej na rynku pracy jako przewodników.

Odnutować należy także wprowadzenie szeregu innowacji dydaktycznych, uatrakcyjniających program kształcenia na kierunku: Doradztwo polityczne i publiczne. Opis tych działań zamieszczono w tabeli poniżej:

Kierunek studiów	Poziom studiów, ewent. specjalność, cykl kształcenia	Syntetyczna informacja o zastosowanych formach/innowacjach
Doradztwo polityczne i publiczne	I stopień	Wykorzystanie programu SPSS w ramach zajęć: Ilościowa i jakościowa analiza danych.
Doradztwo polityczne i publiczne	I stopień	Dodatkowe szkolenia dla studentów, podnoszące ich kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy (poza programem kształcenia).

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*)

Na kierunku: Historia sztuki, z uwagi na planowane uruchomienie studiów II stopnia, prowadzone są rozmowy z władzami Uczelni i Wydziału w sprawie zwiększenia minimum kadrowego. Zaawansowane są także prace nad programem kształcenia dla studiów II stopnia. W omawianym okresie w ramach Studium Pracy Socjalnej wdrożono studia II stopnia na kierunku: Praca socjalna, w następujących specjalnościach:

- Praca socjalna w środowisku
- Mediacje i negocjacje
- Europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej

Na kierunku: Turystyka historyczna zakończone zostały prace koncepcyjne nad nowym stopniem: Turystyka Historyczna studia II stopnia. Kierunek ten został otwarty w dniu 1 października 2016 roku, wspólnie z Instytutem Geografii na Wydziale Nauk o Ziemi.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (*o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią*)

Wszystkie KZZJK raportują, iż programy kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni, wyrażoną w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012-2020. Dostosowane są również do strategii szczegółowych, np. Strategii Rozwoju Instytutu Filozofii na lata 2012–2020, Strategii Rozwoju Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Strategii Rozwoju Instytutu Socjologii. W odniesieniu do ostatniej z wymienionych strategii, jak raportują KZZJK na kierunkach: Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne, program kształcenia dostosowywany jest do realizacji celu strategicznego nr 2: Innowacyjne Kształcenie i Nowoczesna Oferta Dydaktyczna. Podjęte przez Instytut Socjologii działania dotyczą przede wszystkim:

- dostosowywania oferty edukacyjnej do zapotrzebowania lokalnego i regionalnego rynku pracy poprzez wzbogacanie o nowe profile i specjalności oraz dostosowane programów studiów do zdiagnozowanych aktualnych i przyszłych potrzeb lokalnego

ryнку pracy w odniesieniu do wymogów krajowych i europejskich ram kwalifikacyjnych;

- organizacji badań naukowych i procesu nauczania, zapewniającej zwiększenie mobilności studentów;
- aktywnej współpracy międzynarodowej w sferze badań naukowych i dydaktyki, która ma na celu zwiększenie zainteresowania zagranicznych studentów i zapewnia obecność wykładowców z europejskich ośrodków naukowych;
- zapewnienia wysokiego poziomu badań naukowych, ich łączności z kształceniem studentów, różnorodności i atrakcyjności nauczania;
- wzmocnienia związków z regionem, który zapewnia z jednej strony oddziaływanie na społeczeństwo i reagowanie na jego potrzeby, a z drugiej strony wzmacnia pozycję Instytutu Socjologii w kraju i w Europie, a tym samym jego atrakcyjność dla przyszłych adeptów kierunków socjologicznych.
- poszerzenia oferty zajęć w języku angielskim, pozwalające na uzyskanie efektów kształcenia umożliwiających kontynuację procesu kształcenia na uczelniach w Polsce i w krajach Europy.

W opiniach szczegółowych wymienić należy również informację wymienioną przez KZZJK na kierunku: Dziennikarstwo, że w sprawozdawanym okresie kontynuowano działania zmierzające do utworzenia Instytutu Dziennikarstwa i Nauk o Mediach, jako strukturalnej zmiany niezbędnej dla dalszego rozwoju naukowych pracowników związanych z kierunkiem: Dziennikarstwo.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

KZZJK gromadzą wyniki badań dotyczących losów absolwentów bądź będą to czynić od następnego roku akademickiego (Socjologia; Stosowane nauki społeczne, Turystyka historyczna). Wszystkie informują o permanentnej współpracy z Biurem Karier UŚ. Na kierunku: Filozofia podjęto ideę utworzenia bazy absolwentów, co z pewnością ułatwi z nimi kontakt w przyszłości. KZZJK na kierunku: Historia sztuki informuje z kolei, iż pracownicy Zakładu kontaktują się z nauczycielami akademickimi z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego. Tam, na studiach II stopnia, uczą się absolwenci studiów licencjackich z Historii sztuki z Uniwersytetu Śląskiego.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Na kierunku: Doradztwo polityczne i publiczne udział interesariuszy obrazuje poniższa tabela:

Kierunek studiów	Podmiot wew./zew. uczestniczący w doskonaleniu	Opis
Doradztwo polityczne i publiczne	Podmiot zewnętrzny	Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w ramach projektu "Przeciwdziałanie korupcji w samorządzie terytorialnym"
Doradztwo polityczne i publiczne	Podmiot zewnętrzny	Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w ramach projektu „Korupcja w sporcie”

publiczne		
Doradztwo polityczne I publiczne	Podmioty wewnętrzne	Konsultacja z władzami Wydziału Nauk Społecznych i Uniwersytetu Śląskiego w zakresie jakości kształcenia

Z kolei na kierunku: Dziennikarstwo, kierownicy Zakładu Dziennikarstwa i Zakładu Komunikacji Społecznej oraz tamtejszy KZZJK nawiązały kontakty z następującymi grupami interesariuszy:

- dziennikarze i pracownicy mediów,
- przedstawicielami środowiska medioznawców z całej Polski

Na kierunku: Filozofia zorganizowano spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi, poświęcone prezentacji programów kształcenia, efektów kształcenia i planów studiów. Celem spotkania była prezentacja nowych specjalności na kierunku Filozofia (studia II stopnia) oraz przedyskutowanie programu nowego kierunku studiów: Doradztwo filozoficzne i coaching. Na spotkaniu omówiono losy absolwentów połączone z dalszym pozyskiwaniem informacji od interesariuszy. Celem spotkania była także prezentacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów kierunków prowadzonych w Instytucie Filozofii. Instytut prowadzący kierunek: Filozofia będzie współpracował z osobami i firmami, gdzie umiejętności innowacyjne i twórcze myślenie mają szczególne znaczenie. Do tej pory skorzystano między innymi z opinii dr A Gawędzkiej (rzecznik IBM) i mgr. M. Markowskiej (instytucja kulturalna „Miasto Ogrodów”).

Zakład Historii Sztuki Uniwersytetu Śląskiego pozostaje w stałym kontakcie z interesariuszami zewnętrznymi, przyjmując sugestie w sprawie sposobu nauczania Historii sztuki. W roku akademickim 2015/2016 odbyły się dwa spotkania, w których udział wzięli przedstawiciele podmiotów zewnętrznych.

O kontaktach z różnymi grupami interesariuszy zewnętrznych, podobnie jak w poprzednich latach, raportuje KZZJK na kierunku: Politologia, Socjologia, Stosowane nauki społeczne i Praca socjalna. W przypadku tego ostatniego kierunku z racji jego praktycznego charakteru, kontakty z interesariuszami zewnętrznymi są szczególnie częste. M.in. 1 marca 2016 r. odbyło się spotkanie Rady Programowej przy Instytucie Socjologii Uniwersytetu Śląskiego. W spotkaniu wzięło udział 14 przedstawicieli reprezentujących instytucje, ośrodki, placówki, fundacje i organizacje pozarządowe, powiązane z sektorem pomocy społecznej. W części pierwszej spotkania zaprezentowano ramy współpracy, akcentując obszar praktyk dla studentów kierunku: Praca socjalna. Podczas spotkania przedstawiono zadania, jakie stoją przed Radami Programowo-Biznesowymi. Obecni na spotkaniu przedstawiciele środowiska biznesu zgodnie zaakcentowali, że Instytut Socjologii jest dla nich dobrym partnerem do realizacji przedsięwzięć badawczych. Pracodawcy zadeklarowali chęć prowadzenia zajęć ze studentami, podczas których mogliby przedstawiać od strony praktycznej obszary funkcjonowania swoich organizacji, które mogłyby być szczególnie interesujące i przydatne dla studentów studiów socjologicznych, np. z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, tworzenia kampanii marketingowych, czy problematyki aktywizacji społeczno-zawodowej. Podczas spotkania, które odbyło się 15 czerwca 2016 roku rozmawiano z kolei o możliwości współpracy, w szczególności w zakresie wspólnego aplikowania o granty na realizację różnych projektów, w tym dotyczących doposażenia kompetencyjnego studentów socjologii w praktyczne umiejętności pożądanego przez pracodawców.

Częste konsultacje KZZJK z interesariuszami wewnętrznymi (np. władze Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa [dalej: INPiDz], władze WNS UŚ) oraz zewnętrznymi (służby mundurowe, z którymi Uniwersytet Śląski kooperuje w ramach podpisanych umów o

współpracy naukowo-dydaktycznej, w tym Straż Graniczna, Policja, Wojsko Polskie oraz Służba Więzienna) odbywano na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe. W ramach INPiDz została także utworzona Rada Programowo-Biznesowa.

Instytut Historii prowadzi stałą współpracę z placówkami muzealnymi w regionie, m.in. z Muzeum Śląskim, Muzeum Historii Katowic, muzeami w Sosnowcu, Dąbrowie Górniczej, Bielsku-Białej, Cieszynie, Gliwicach i wieloma innymi. Prowadzona jest także stała współpraca z kilkoma liceami w regionie.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

KZZJK na poszczególnych kierunkach informują o uwzględnianiu wzorców międzynarodowych. W opisach szczegółowych oznacza to np. uwzględnienie wzorców płynących od instytucji prowadzących praktyczną działalność w dziedzinie filozofii: Uniwersytety w Edynburgu i Londynie, Bremen, Osnabrück, MIT Boston. Studium Pracy Socjalnej realizuje z kolei długoletnią współpracę z kilkoma uniwersytetami i szkołami wyższymi kształcącymi w zakresie pracy socjalnej z krajów europejskich (Austria, Czechy, Francja, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Szwajcaria i Węgry) w ramach projektu SOWOSEC. Przy opracowaniu efektów kształcenia dla kierunkach: Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne korzystano z „Subject Benchmark Statement” skonstruowanego, dla obszaru kształcenia obejmującego socjologię, przez brytyjską agencję rządową The Quality Assurance Agency (QAA), której zadaniem jest zapewnienie jakości w zakresie ochrony standardów i poprawy jakości szkolnictwa wyższego w Wielkiej Brytanii. Instytut Historii utrzymuje stałe kontakty w dziedzinie dydaktycznej z Uniwersytetem w Ostrawie (Republika Czeska) oraz w Banskiej Bystricy (Republika Słowacka). Wykorzystywane są także doświadczenia Uniwersytetów w Oslo i Reykjavíku w związku z wprowadzonym modułem dotyczącym historii kultury Skandynawii. Prowadzone są również zajęcia w języku angielskim (m.in. na kierunku: Historia sztuki).

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Na kierunku: Dziennikarstwo rozpoczęto proces dostosowywania oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy poprzez wprowadzanie nowych specjalności. W przypadku kierunku: Filozofia (na obu stopniach) skupiono się na diagnozie umiejętności i kompetencji rozwijanych na studiach filozoficznych pod kątem ich przydatności dla przyszłych pracodawców. Uwzględniono zwłaszcza zapotrzebowanie na pracowników zdolnych do ciągłego rozwoju zawodowego (uczenie się przez całe życie), elastycznych, umiejących dokonywać złożonych analiz, syntetyzować informacje, myśleć kreatywnie, o wysokich zdolnościach komunikacyjnych. W przypadku kierunku: Kognitywistyka skupiono się na diagnozie umiejętności i kompetencji m. in. z programowania pod kątem ich przydatności dla przyszłych pracodawców. W ramach uwzględniania potrzeb rynku pracy w roku akademickim 2015/2016 KZZJK oraz Dyrekcja INPiDz utrzymywały i pogłębiły współpracę z Biurem Karier Uniwersytetu Śląskiego. Utrzymują także regularne kontakty z interesariuszami zewnętrznymi, w celu rozeznania sytuacji na rynku pracy oraz jego potrzeb na absolwentów kształconych w INPiDz. Stwierdzono, iż na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na osoby kształcone w ramach 4 kierunków w INPiDz UŚ. Wymagania dotyczące przygotowania zawodowego pracowników socjalnych regulowane są nie tylko przepisami prawa o szkolnictwie wyższym, ale również regulacjami resortowymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Program studiów na tym kierunku odpowiada wyżej wspomnianym wymaganiom. Jednocześnie Studium Pracy Socjalnej realizuje wiele projektów badawczych w zakresie pracy socjalnej, polityki społecznej itp. w oparciu o analizę

wyników tychże projektów i w odpowiedzi na nowe potrzeby tej profesji. Program studiów poddawany jest ciągłej ewaluacji. Wynikiem tych działań jest, między innymi, ciągła aktualizacja oferowanych seminariów specjalizacyjnych. Praktycznych informacji na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentów Socjologii oraz Stosowanych nauk społecznych dostarczają spotkania ze specjalistami z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, doradcami personalnymi, trenerami oraz przedsiębiorcami, organizowane w Uniwersytecie Śląskim. Od roku akademickiego 2015/2016 służą temu również spotkania Rady Programowo-Biznesowej.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia Respondenci biorący udział w ankiecie badającej losy absolwentów (Biuro Karier) w większości pozytywnie oceniają studia na kierunkach prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych. Według raportu KZZLK na kierunku: Filozofia, studia oznaczają dla nich umiejętność: analitycznego myślenia, uczenia się, komunikowania, kreatywności, rozwiązywania problemów. Wśród braków oczekiwaliby nabywania znajomości języków obcych, doświadczenia zawodowego. W większości sądzą, że na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie studiów. Sądzą, że studia filozoficzne przydają się w ich obecnej aktywności zawodowej. W większości są zadowoleni ze swojej obecnej sytuacji.

W INPiDz dane dotyczące satysfakcji osób kończących studia są permanentnie zbierane przez dziekanaty dla poszczególnych kierunków studiów. Na kierunku: Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne raporty cząstkowe nie zostały przekazane KZZJK do dnia złożenia sprawozdania, co uniemożliwiło uwzględnienie wyników w niniejszym opracowaniu. Planuje się ich uwzględnienie w kolejnym roku.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk)

Proces weryfikacji efektów kształcenia opiera się na wypracowanych zasadach wspólnych dla całego Wydziału Nauk Społecznych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych kierunków. W odniesieniu do tej specyfiki, KZZJK raportują co następuje:

Dziennikarstwo. W roku akademickim 2015/2016 określono modułowe efekty kształcenia. KZZJK oraz kierownictwo zakładów związanych z kierunkiem na bieżąco weryfikowały te efekty m.in. za pomocą ankiet, hospitacji, analizy opisów modułów, sylabusów czy badania zasad oraz efektów realizacji praktyk. KZZJK i kierownictwo zakładów nie stwierdziły nieprawidłowości w tym zakresie.

Filozofia oraz Kognitywistyka. Określone zostały modułowe efekty kształcenia wraz z metodami ich weryfikacji oraz kryteriami oceny.

Historia. Ocenie poddano efekty kształcenia na obu poziomach studiów historycznych prowadzonych w Instytucie Historii. Uznać należy, że efekty kształcenia są osiąmane, a poziom nauczania nie budzi zastrzeżeń.

Historia sztuki. Analiza poziomu efektywności nauczania odbywała się na podstawie sprawozdań dostarczanych przez prowadzących poszczególne moduły, wyników sesji egzaminacyjnych oraz ocen prac dyplomowych. W zgodnej opinii pracowników Zakładu Historii Sztuki problemem pozostają deficyty umiejętności krytycznej analizy jednostkowego źródła – zarówno dzieła sztuki jak i tekstu – wpływające negatywnie na jakość pracy na ćwiczeniach i rzutujące również na wyniki ustnych egzaminów. Zaległości wynikające z ułomności systemu kształcenia przedakademickiego są trudne do nadrobienia podczas studiów I stopnia. Może to wpływać na stosunkowo sporą liczbę prac licencjackich

dostarczanych i broniących po terminie. Mimo to zauważyć wypada, że część studentów wyróżnia się kreatywnością na seminariach dyplomowych. Związana z programem tych seminariów praca badawcza daje studentom możliwość praktycznego zastosowania nabytych w toku studiów kompetencji i umiejętności, otwiera im również możliwość przygotowania się do wykonywania zadań związanych z ich przyszłą pracą zawodową.

Politologia. Modułowe efekty kształcenia zostały określone w roku akademickim 2012/2013. Ponadto Dyrekcja INPiDz na bieżąco weryfikowała efekty poprzez m.in. ankiety pracownicze, hospitacje zajęć, analizę opisu modułów, analizę sylabusów, ocenę efektów realizacji praktyk. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Praca socjalna. Dla określenia procesu weryfikacji efektów kształcenia dokonano analizy sylabusów modułów realizowanych w ramach kierunku. Na podstawie tej analizy można stwierdzić, że w ramach większości modułów są określone efekty kształcenia i metody ich weryfikacji. W niektórych przypadkach pojawiał się brak jasno określonych kryteriów oceniania. Zasady tworzenia, forma, jak i logika sylabusów zgodnych z wymaganiami KRK były wielokrotnie omawiane na zebraniach połączonych zespołów Studium Pracy Socjalnej i Zakładu Badań Kultury Współczesnej. Swoje uwagi w tym zakresie kilkakrotnie przedstawiała dr Ewa Leśniak-Berek – dyrektor ds. dydaktycznych Instytutu Socjologii.

Socjologia i Stosowane nauki społeczne. Program studiów na kierunku: Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne (zarówno na studiach I, jak i II stopnia) obejmuje: opis efektów kształcenia; plan studiów; opisy modułów wraz z właściwymi dla nich efektami kształcenia; tabele pokrycia efektów kształcenia. Metody weryfikacji efektów kształcenia określone są w sylabusach, podobnie jak kryteria zaliczania modułów. Kwestie organizacji studenckich praktyk zawodowych reguluje Regulamin i ramowy program praktyk na Wydziale Nauk Społecznych, uchwalony przez Radę Wydziału w dniu 18.06.2013 roku. Rodzaj i charakter praktyk realizowanych przez studentów uzależniony jest od stopnia i specjalności. Zaliczenie praktyk zawodowych odbywa się na podstawie następujących dokumentów: dzienniczka praktyk oraz sprawozdania studenta z praktyk, wypełnianych przez studentów oraz karty ocen, wypełnianej przez instruktora praktyki.

Turystyka historyczna. Modułowe efekty kształcenia zostały określone, podobnie jak metody ich weryfikacji, kryteria oceniania oraz zasady realizacji praktyk.

b. Zasady dyplomowania (*czy są sformułowane i stosowane*)

Zasady dyplomowania zostały sformułowane na wszystkich kierunkach. Uwagi szczegółowe, które zawarto w sprawozdaniach poszczególnych KZZJK zwracają uwagę na:

Dziennikarstwo. Regulamin dyplomowania został wdrożony w roku akademickim 2013/2014. Filozofia. Zasady dyplomowania są sformułowane i stosowane. Ogólne zasady dyplomowania regulują przepisy „Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim”. Oprócz tego organizacja procesu uzyskania dyplomu na kierunku: Filozofia została ujęta w dokumencie, który stanowi załącznik do aktualnie obowiązującego planu studiów. Przepisy określające zasady organizacji procesu uzyskania dyplomu są stosowane.

Historia sztuki. Zachowano sformułowane wraz z powstaniem kierunku, zasady dyplomowania. W celu osiągnięcia wysokich efektów kształcenia student musi zdać egzamin absolutoryjny i obronić napisaną w ciągu dwóch lat pracę licencjacką. Od drugiego roku studiów student uczestniczy w seminarium dyplomowym, gdzie zdobywa umiejętności pisania pracy akademickiej.

Kognitywistyka. Zasady dyplomowania są sformułowane i stosowane. Ogólne zasady dyplomowania regulują przepisy „Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim”. Oprócz tego organizacja procesu uzyskania dyplomu na kierunku: Kognitywistyka została ujęta w dokumencie, który stanowi załącznik do aktualnie obowiązującego planu studiów. Przepisy określające zasady organizacji procesu uzyskania dyplomu są stosowane.

Politologia. W celu dokonania oceny prac dyplomowych działania kontynuował Zespół ds. Oceny Prac Dyplomowych, w skład którego weszli przedstawiciele wszystkich Zakładów funkcjonujących w INPiDz.

Praca socjalna. Zasady dyplomowania na kierunku: Praca socjalna są wyraźnie sformułowane i stosowane. Dyplom końcowy na tym kierunku przyjmuje formę projektu socjalnego. Wśród zasad dyplomowania znajduje się nie tylko wspólnie przyjęta i stosowana przez promotorów struktura projektu socjalnego, ale przede wszystkim fakt, że projekt ten powinien być zrealizowany w praktyce. Zasada ta wynika z założenia, że studia na kierunku praktycznym muszą wyposażać absolwenta nie tylko w wiedzę, ale i umiejętności i kompetencje praktyczne, które mogą być potwierdzone poprzez praktyczną realizację projektu socjalnego. W ten sposób osiągnięcie efektów kształcenia może nabierać pełni swojego znaczenia we wszystkich swych wymiarach. W Studium Pracy Socjalnej przyjęto procedurę, zgodnie z którą, co roku, w listopadzie odbywa się zebranie Zespołu Studium, w czasie którego poszczególni promotorzy przedstawiają listy tematów prac licencjackich, które poddawane są dyskusji. Zasady dotyczące procedur prowadzenia egzaminu dyplomowego, jak i sposobów dokonywania oceny końcowej, zgodne są z zasadami oceniania, przyjętymi w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim (na ocenę końcową składa się średnia ocen z okresu studiów, oceny z recenzji i egzamin dyplomowego).

Socjologia, Stosowane nauki społeczne. Ogólne zasady dyplomowania regulują przepisy „Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim”. Oprócz tego organizacja procesu uzyskania dyplomu na obu kierunkach jest zdefiniowana w dokumentach o charakterze wewnętrznym.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (*w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych*)

Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia prowadzono za pomocą: analiz wybranych prac dyplomowych, hospitacji, analiz dokumentacji z praktyk, analiz sylabusów i opisów modułów, w których dokonano zmian merytorycznych, pod kątem zasadności przyjętych narzędzi weryfikacji efektów kształcenia, zbierania wzorców narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Odbywa się także na zaliczeniach i egzaminach, włącznie z efektami pracy własnej studenta. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia, osiągniętych w wyniku praktyk zawodowych następuje z kolei na podstawie sprawozdania z praktyki, w którym pracodawca zawiera, oprócz opisu przebiegu praktyki, ocenę studenta. Na tej podstawie opiekun praktyk udziela bądź nie udziela zaliczenia przedmiotu.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

Ocen zajęć dydaktycznych przy pomocy ankiet dokonuje się na wszystkich kierunkach. Ankietowaniu poddano, od 4 modułów (na kierunku prowadzonym przez najmniej liczny kadrowo zakład: Historii sztuki), do kilkudziesięciu w skali roku akademickiego w liczniejszych strukturach. Analiza ankiet pozwala na stwierdzenie, że prowadzenie poszczególnych zajęć oceniane jest bardzo wysoko przez studentów. I tak, średnia ocen na kierunku: Dziennikarstwo, w skali 1-6 wynosi ok. 4,4. Ponad 3/4 poddanych ocenie zajęć uzyskało na kierunku: Filozofia średnią ocen przekraczającą 4,5. Na kierunku: Historia oraz Turystyka Historyczna niemal wszystkie wyniki obliczane w skali 1-5, lokują się powyżej 4. Na kierunku: Historia sztuki, oceny lokują się w skali od 4,23 do 4,83. Na kierunku: Kognitywistyka, ogólny wynik to 4,32. Na kierunku: Politologia średnia ocen w skali 1–5 wyniosła 4,42 w semestrze zimowym i 4,39 w semestrze letnim. Na kierunku: Praca socjalna: średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wszystkich ocenionych zajęć wyniosła 4,44

gdzie 8-ro pracowników zyskało wyższą średnią. Na kierunkach: Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne najwyższa średnia ocen, sformułowana przez studentów w odniesieniu do zajęć prowadzonych przez jednego z pracowników akademickich wyniosła 5,0, najniższa zaś osiągnęła wartość 2,08. Łącznie 23 zajęcia uzyskały średnią ocen przekraczającą 4,0, przy czym noty równe lub wyższe niż 4,5 uzyskało łącznie 14 pracowników. W przypadku zajęć prowadzonych przez dwoje wykładowców przeciętna ocen nie przekroczyła 3,96. Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie ocen zajęć prowadzonych przez pracowników Instytutu Socjologii wyniosła 4,39.

b. Raport z hospitaacji zajęć dydaktycznych (*jeśli je przeprowadzano; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników*)

Na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe przeprowadzono jedną z dwóch zaplanowanych hospitaacji dydaktycznych.

Na kierunku: Doradztwo polityczne i publiczne: 1 hospitaacja w semestrze letnim; ocena sposobu prowadzenia zajęć wypadła korzystnie.

Na kierunku: Dziennikarstwo odbyły się 2 hospitaacje. Nie wykazały one żadnych nieprawidłowości.

Na kierunku: Turystyka historyczna, Historia oraz Filozofia odbyły się hospitaacje zajęć prowadzonych przez doktorantów. Oceny pozytywne.

Na kierunku: Politologia odbyło się 10 hospitaacji zajęć dydaktycznych (ćwiczeń i konwersatoriów). Hospitaacje nie wykazały żadnych nieprawidłowości. Zajęcia były zgodne z treściami programowymi, prowadzący prowadzili ewidencje obecności oraz aktywności studentów.

Dwa razy przeprowadzono hospitaacje zajęć dydaktycznych na kierunku: Praca socjalna. Analizując karty hospitaacji tych zajęć należy stwierdzić, że w obu przypadkach dokonana ocena zajęć jak i prowadzących była pozytywna. Wysoko oceniono zarówno wiedzę, jak i umiejętności prowadzących.

Przeprowadzono cztery hospitaacje zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku: Socjologia. Hospitaacjom poddano dwa zajęcia ćwiczeniowe, jedno seminarium oraz jeden wykład. Dwie wizytacje przeprowadzone zostały w semestrze zimowym, dwie – w semestrze letnim. Hospitaacje dotyczyły zajęć prowadzonych na studiach I i II stopnia. Przeprowadzone hospitaacje miały charakter kontrolujący warsztat dydaktyczny, przy czym jedna dotyczyła zajęć ocenionych w ankietach studenckich poniżej przeciętnej osiągniętej w Instytucie Socjologii, zaś trzy sprawdzały pracowników, prowadzących zajęcia w Instytucie Socjologii po raz pierwszy. Dwie wizytacje przeprowadziła wicedyrektor Instytutu Socjologii ds. dydaktycznych, zaś dwie odbyła przewodnicząca KZZJK. Sposób prowadzenia zajęć oceniono pozytywnie.

Nie przeprowadzano hospitaacji na kierunkach: Stosowane nauki społeczne, Kognitywistyka oraz Historia sztuki.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Na kierunku: Dziennikarstwo, ocena okresowa, która odbyła się w roku akademickim 2015/2016 objęła wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych zakładów związanych z kierunkiem. W toku przeprowadzonych analiz, wszyscy pracownicy uzyskali oceny pozytywne.

W Instytucie Filozofii okresowej ocenie nauczycieli akademickich za okres 2013-2014 zostało poddanych 32 pracowników Instytutu. Wszyscy pracownicy otrzymali ocenę pozytywną. W 2015/2016 nie było dotychczas oceny okresowej pracowników.

W wyniku zakończonej w listopadzie 2015 roku na Wydziale Nauk Społecznych okresowej oceny pracowników naukowo – dydaktycznych, wszyscy pracownicy Zakładu Historii Sztuki otrzymali ocenę pozytywną.

Na kierunku: Kognitywistyka, w roku akademickim 2015/2016, nie było oceny okresowej pracowników, ponieważ jest przeprowadzana co dwa lata. Osoby, które w poprzednim roku otrzymały ocenę warunkowo pozytywną odbyły rozmowę z Dyrektorem Instytutu. Podczas tej rozmowy został przedstawiony plan rozwoju naukowego lub poprawy pracy dydaktycznej. W roku akademickim 2015/2016 odbyła się okresowa ocena pracowników naukowo-dydaktycznych, zatrudnionych w INPiDz. W jej wyniku 2 osoby otrzymały ocenę negatywną. Pozostali pracownicy zostali ocenieni pozytywnie.

Wszyscy pracownicy Studium Pracy Socjalnej uzyskali pozytywne oceny okresowe. Również pracownicy Instytutu Socjologii, realizujący zajęcia dydaktyczne na kierunku: Praca socjalna uzyskali oceny pozytywne.

Ocena okresowa pracy nauczycieli akademickich zatrudnionych w Instytucie Socjologii, za okres 2013-2014 została przeprowadzona dnia 24 listopada 2015 roku. Ocenie podlegało 48 pracowników. Wszyscy otrzymali ocenę pozytywną.

Na kierunkach: Historia oraz Turystyka historyczna, w roku akademickim 2015-2016 poddano ocenie 40 pracowników. Wszyscy uzyskali ocenę pozytywną.

- d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Wymogi formalne dotyczące kadry dydaktycznej są spełniane przez wszystkie kierunki prowadzone na Wydziale Nauk Społecznych. Wszystkie KZZJK potwierdzają również zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, nie wskazując na ewentualne zagrożenia w tym zakresie.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych,*
- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami,*
- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach,*
- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus),*
- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia.*

KZZJK dokonały analizy zakresu i jakości opieki naukowej dla studentów i doktorantów. Stwierdzono brak jakichkolwiek nieprawidłowości w tym zakresie. Co więcej, opieka nad studentami w ramach seminariów ma w ocenie KZZJK wysoką jakość. Podobnie nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami, nad którymi czuwają wicedyrektorzy ds. dydaktycznych lub wyznaczeni do tego pracownicy. Dostępność nauczycieli akademickich oceniona została jako wystarczająca. Wskazani zostali także opiekunowie specjaliści, odpowiedzialni za program Erasmus oraz praktyki studenckie. Studenci w pełni korzystają z oferowanego im wsparcia. Problemy dydaktyczne rozwiązują podczas konsultacji pracowników naukowo-dydaktycznych bądź w formie mailowej. Zgłaszają opiekunom specjalności problemy związane z funkcjonowaniem w ramach studiów. Wyrażają zainteresowanie korzystaniem z programu Erasmus+ i w tym względzie kontaktują się z osobami odpowiedzialnymi za program.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.,*
- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych),*
- *wyposażenia bibliotek i czytelni, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe),*
- *wyposażenia w sprzęt komputerowy,*
- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*

Instytuty dysponują salami sympozjalnymi, wykładowymi i ćwiczeniowymi oraz laboratoriami komputerowymi. Wykorzystywane są także większe pokoje pracowników, w których prowadzone są zajęcia w małych grupach np. seminaryjnych. Liczba pomieszczeń dydaktycznych nie w pełni zaspokaja potrzeby Instytutów. Zbyt mała ich liczba powoduje znaczące ograniczenia w racjonalnym planowaniu zajęć dydaktycznych. Dostęp do środków audiowizualnych w salach dydaktycznych można określić jako dobry (choć KZZJK na kierunku: Politologia określa go jako niewystarczający) – sala sympozjalna, sala wykładowa oraz dwie sale ćwiczeniowe są wyposażone w projektory multimedialne. Na Wydziale Nauk Społecznych są ponadto udostępniane projektory oraz komputery przenośne. KZZJK na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe informuje, że na Wydziale Nauk Społecznych nie działa sieć Wi-Fi, która jest potrzebna m.in. do prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami. Dostęp do podręczników i komputerowych baz danych jest wystarczający. Harmonogramy zajęć są opracowywane w sposób prawidłowy, jakkolwiek istotne ograniczenie w planowaniu zajęć stanowi brak dostatecznej liczby sali dydaktycznych i konieczność korzystania z sal dydaktycznych mieszczących się poza Wydziałem Nauk Społecznych (m.in. Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii). Jedynie na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe niektórzy prowadzący dysponują zbyt małymi gabinetami w porównaniu do liczby studentów w grupach seminaryjnych. Sposób organizacji zajęć jest właściwy. Zajęcia na ogół odbywają się w blokach dwugodzinnych (2x45 minut) z częstotliwością raz na tydzień. W sporadycznych przypadkach zajęcia kumulowane są w bloki czterogodzinne (4x45 minut) i odbywają się raz na dwa tygodnie.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia *Karty kierunku*

KZZJK na kierunku: Filozofia raportuje o właściwym funkcjonowaniu Karty kierunku. Także KZZJK na kierunkach: Praca socjalna, Socjologia oraz Stosowane nauki społeczne informują, że została wdrożona. Wszystkie niezbędne dane wprowadzone są do systemu i na bieżąco uzupełniane. KZZJK na kierunku: Dziennikarstwo, Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe oraz Politologia stwierdziły opóźnienia i problemy związane z wdrożeniem Karty kierunku oraz Karty nauczyciela akademickiego w INPiDz. Podjęto działania naprawcze zmierzające do częstszej aktualizacji profili pracowników. Podobnie dzieje się na kierunkach: Historia oraz Turystyka historyczna. Na kierunku: Historia sztuki trwają prace nad wdrożeniem Karty nauczyciela akademickiego. Obecny stan ich zaawansowania wynosi ok. 80%.

b. Publikowanie sylabusów

Sylabusy, materiały do zajęć, opisy modułów są dostępne na stronach kierunkowych oraz prywatnych stronach pracowników naukowych Wydziału Nauk Społecznych. Są również zamieszczane w miejscach ogólnodostępnych studentom w budynku Wydziału Nauk

Społecznych (gablotki na korytarzach). Sylabusy (w tym informacje na temat efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji) są dostępne również w systemie USOSweb, choć należy zaznaczyć, że w omawianym okresie nadal w tym zakresie występowały pewne braki. KZZJK na kierunkach: Politologia oraz Praca socjalna stwierdziły problem z publikowaniem niektórych sylabusów w wersji elektronicznej w Internecie. KZZJK podjęły działania naprawcze w tym względzie.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje o organizacji procesu kształcenia są dostępne na stronach internetowych poszczególnych Instytutów, jak również zamieszczane są w miejscach ogólnodostępnych studentom w budynku Wydziału Nauk Społecznych (gablotki na korytarzach oraz przed dziekanatami).

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacji na temat działań podejmowanych w ramach SZJK udzielają Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia. Informacje dotyczące KZZJK oraz sprawozdania z działalności KZZJK są publikowane na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych oraz na stronach internetowych poszczególnych instytutów.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

- *działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych),*

W Instytutach działają liczne organizacje studenckie i doktoranckie. Z wymienionych w raportach KZZJK odnotować należy, że:

studenci Kierunków: Stosowane nauki społeczne oraz Socjologii mają możliwość działania w Kole Naukowym Socjologów. W roku akademickim 2015/2016 w Kole Naukowym Socjologów działało 25 studentów. Zarząd KNS tworzyli: przewodnicząca: Martyna Żmuda, wiceprzewodniczący: Rafał Motyka, skarbnik: Marcin Kozak. Opiekunką Koła jest dr Agata Zygmunt.

Studenci kierunku: Praca socjalna od wielu lat organizują się wokół Studenckiego Koła Naukowego Studium Pracy Socjalnej. Koło realizuje wiele działań nie tylko natury naukowej (spotkania, seminaria, badania itp.), ale jego członkowie angażują się również w praktyczne działania na rzecz osób, grup i środowisk dotkniętych problemami społecznymi. Regularnie organizowane są, na poziomie Wydziału, zbiórki i kwesty na rzecz grup potrzebujących, jarmarki świąteczne, na które zapraszani są przedstawiciele Warsztatów Terapii Zajęciowej czy Spółdzielni Socjalnych, co stanowi okazję nie tylko do zaoferowania ich produktów, ale również prezentacji swojej działalności. Członkowie Koła czynnie biorą udział w realizowanym pod patronatem Studium Pracy Socjalnej, Programie Aktywności Lokalnej w dzielnicy Lipiny w Świętochłowicach.

W INPiDz działa szereg kół i organizacji studenckich, w tym m.in.: Koło Naukowe Politologów, Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych, Koło Naukowe Polityków Społecznych, Interdyscyplinarne Koło Nauk Społecznych, Międzywydziałowe Stowarzyszenie Dziennikarzy MOSTY, Studenckie Międzywydziałowe Koło Naukowe „Inicjatywa”, Śląskoznawcze Koło Naukowe „Sodalitas Silesiana”.

Aktywną działalność prowadzi Koło Naukowe Historyków oraz Koło Naukowe Turystyki Historycznej. Ich członkowie w omawianym okresie aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu trzech sesji naukowych oraz Festiwalu Nauki. Studenci biorą udział w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus.

- *udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce,*

Jak raportuje KZZJK na kierunku: Praca socjalna, zarówno studenci, jak i doktoranci biorą czynny udział w badaniach prowadzonych w jednostce. W przypadku studentów są to badania realizowane w głównej mierze w laboratorium badawczym, ulokowanym w Lipinach oraz w badaniach na rzecz realizacji projektów socjalnych. Doktoranci realizują badania w ramach międzynarodowego projektu badawczego RESCuE, finansowanego z VII Programu Ramowego Komisji Europejskiej.

Studenci na kierunku: Socjologia biorą udział w badaniach prowadzonych w Instytucie Socjologii, w ramach praktyk studenckich. W roku akademickim 2015/2016 studenci II roku studiów stacjonarnych na specjalnościach Socjologia miasta i regionu, Socjologia organizacji i zarządzania oraz Wiedza o współczesnym społeczeństwie, realizowali projekt badawczy „Uwarunkowania planów i decyzji prokreacyjnych mieszkańców województwa śląskiego”. Studenci realizowali badania ilościowe oraz jakościowe, brali też udział w ustalaniu problematyki badawczej oraz w konstruowaniu narzędzi badawczych.

- *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów,*

Nie odnotowano w sprawozdawanym okresie

- *udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.*

W roku akademickim 2015/2016 studenci korzystali z wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Z raportu KZZJK na kierunku: Socjologia wynika, że skorzystało z takiego wyjazdu siedmioro studentów. Skierowani zostali na uczelnie w Hiszpanii, Francji, Grecji oraz Czechach.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Do dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia na kierunku: Socjologia i Stosowane nauki społeczne, zaliczyć można:

- systematyczne (dwa razy w roku) przeprowadzanie badania oceniającego zajęcia dydaktyczne;
- hospitowanie zajęć dydaktycznych, które ma na celu doskonalenie warsztatu dydaktycznego pracowników Instytutu Socjologii;
- współpracę nauczycieli prowadzących wykłady z osobami prowadzącymi ćwiczenia w ramach tego samego modułu, która skutkuje wypracowaniem spójnej koncepcji zajęć, co uwidacznia się w treści sylabusu;
- łączenie różnych form oceniania efektów kształcenia studentów w ramach jednego modułu np. sprawdzianów pisemnych i/lub ustnych ze sprawdzianami praktycznymi i/lub problemowymi;
- powołanie do życia Rady Programowo-Biznesowej, skupiającej przedstawicieli środowiska biznesu, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji rynku pracy oraz organizacji pozarządowych. Do najważniejszych zadań Rady Programowo-Biznesowej należy m.in. opiniowanie oferty edukacyjnej oraz efektów kształcenia i programów studiów. Członkowie Rady dostarczają także informacji na temat potrzeb rynku pracy oraz umiejętności i wiedzy, w jaką powinni być wyposażeni absolwenci, rozpoczynający pracę zawodową.

Do dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia na kierunku: Praca socjalna zaliczyć należy:

- Długoletnią i intensywną współpracę z licznymi interesariuszami zewnętrznymi, która wpływa na ewoluowanie programu kształcenia, oraz pozwala obserwować nowe tendencje, zmiany i potrzeby rynku pracy. Relacje te pozwalają również na uzyskiwanie przez studentów niezbędnych umiejętności praktycznych w ramach praktyk zawodowych, ale i realizacji w praktyce końcowych projektów socjalnych,
- W związku z realizacją kierunku o profilu praktycznym realizowanie są w ramach programu kształcenia tematy i moduły prowadzone przez specjalistów – praktyków z danej dziedziny (np. praca z ofiarami przemocy, terapia uzależnień, praca z osobami zaburzonymi psychicznie, praca socjalna z osobami bezrobotnymi, postpenitencjarna praca socjalna i wiele innych),
- Bogatą ofertę tematów zajęć, w ramach modułów, które są do wyboru,
- Zróżnicowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia uwzględniające umiejętności praktyczne

Dobłą praktykę stanowi wykorzystanie przez niektórych pracowników INPiDz narzędzi cyfrowych w procesie nauczania, np. aplikacji Kahoot, Quizizz, Menimeter, Padlet, Learning Apps.

Z kolei w ramach zmian doskonalących proponuje się poszerzenie oferty dydaktycznej INPiDz o studia: Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe II stopnia, od roku akademickiego 2017/2018. Wynika to z dużego zainteresowania studentów I stopnia kontynuacją nauki na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego. Ponadto, planowane są studia podyplomowe z zakresu bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. W ramach zmian doskonalących proponuje się także poszerzenie oferty dydaktycznej INPiDz o studia: Doradztwo polityczne i publiczne II stopnia.

Dobłą praktyką wdrażaną przez Instytut Filozofii jest organizowanie spotkań ze studentami po zakończeniu każdego semestru studiów w celu zebrania informacji zwrotnych na temat organizacji studiów, udzielanego wsparcia, obsługi administracyjnej oraz jakości zajęć dydaktycznych. W roku akademickim 2015/16 odbyło się spotkanie z ze studentami kierunku. Tematem spotkania była ocena prowadzonych zajęć na kierunku: Kognitywistka oraz przedstawienie proponowanego programu zajęć na studiach II stopnia dla tego kierunku. Studenci pozytywnie ocenili jakość prowadzonych zajęć, wspominali o potrzebie większej ilości zajęć z przedmiotów kognitywistycznych. Pozytywnie także ocenili propozycję przedmiotów na studiach II stopnia. Odnotować trzeba także udział pracowników Instytutu Filozofii w kursach doskonalących kształcenie:

Instytut Filozofii – kursy na UPGOW (ogólnodostępne, platforma Moodle):

T. Czakon – Główne problemy filozofii społecznej

D. Ślęczek-Czakon – Bioetyka

M. Wojewoda – Etyka gospodarcza

A. Kiepas – Filozofia cywilizacji i wyzwania globalizacji

J. Jaworski (doktorant) – Filozofia przyrody

Razem 5 – dostępne od 2011 roku, przydatne w dydaktyce

Instytut Filozofii – kursy (razem 21) zamieszczone w Centrum Kształcenia na Odległość UŚ, WNS, dostępne dla studentów UŚ:

Wykłady (razem 9):

T. Czakon (3) Etyka społeczna, Filozofia polityki, Filozofia społeczna

D. Ślęczek-Czakon – Problemy etyki zawodowej

G. Besler (3) – Metodologia, Metody filozofii i ich zastosowanie, Filozofia analityczna

T. Kubalica – Historia filozofii nowożytnej

A. Noras – Historia filozofii nowożytnej i współczesnej

Pracownia (razem 7)

T. Kubalica- Translatoria tekstów filozoficznych

G. Besler (5) – Translatorium dla studentów kierunku: Doradztwo Filozoficzne i Coaching 2015/2016, Translatorium tekstów filozoficznych, Konwersatorium, Warsztat pracy akademickiej, Warsztat pracy akademickiej 2015/2016

Aksjologia filozoficzna

Seminarium (razem 2):

D. Ślęczek-Czakon –Dylematy bioetyki

G. Besler - Metody filozoficzne i ich (nie tylko) filozoficzne zastosowanie, proseminarium
Ćwiczenia (razem 3):

D.Ślęczek-Czakon – Etyczne studium przypadku: bioetyka

T. Kubalica (2) Wprowadzenie do kognitywistyki, Modele racjonalności

Akcje promocyjne i informacyjne

Prelekcje w szkołach 2015/2016

1	Zespół Szkół Społecznych, Żory, ul. Fabryczna 10	Czy wojna może być sprawiedliwa?	2.11.2015	Tomasz Czakon
2	Zespół Szkół Społecznych, Żory, ul. Fabryczna 10	Czy naprawdę jesteśmy wolni?	11.12.2015	Tomasz Czakon
3	Zespół Szkół Społecznych, Żory, ul. Fabryczna 10	Kim jest człowiek?	11.12.2015	Danuta Ślęczek-Czakon
4	II LO Będzin	Kilka słów o kiczu: ze straganu do galerii. Skąd się wzięła postkultura?		M. Sułkowska
5	CKZiU w Sosnowcu	Czy współczesna sztuka rozwija człowieka?		M. Sułkowska
6	II LO w Wodzisławiu Śląskim	Estetyzacja języka w kontekście nowych mediów		M. Sułkowska
7	X LO Katowice	Czy możliwe jest doskonałe społeczeństwo?	7.03.2016	Tomasz Czakon
8	X LO Katowice	Kim jest człowiek?	9.03.2016	D. Ślęczek-Czakon
9	Gimnazjum nr 7, Dąbrowa Górnicza, ul. Morcinka 4	Czy możliwe jest doskonałe społeczeństwo	9.11.2016	Tomasz Czakon
10	Gimnazjum nr 7, Dąbrowa Górnicza, ul. Morcinka 4	Czy możliwy jest dialog Wschodu i Zachodu?	16.11.2016	Mirosław Piróg
11	V LO Dąbrowa Górnicza	O Tischnerze	25.11.2016	Prof. Krzysztof Wieczorek
12	II LO Zabrze, ul.	Czy życie ludzkie ma sens?	17.11.2016	T. Czakon

	Piłsudskiego 29			
13	II LO Będzin	Co to jest filozofia	9.12.2016	M. Niemczuk

Raport sporządził, na podstawie dokumentów złożonych przez Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia:

Dr hab. Lech Krzyżanowski
pełnomocnik Dziekana Wydziału Nauk Społecznych ds. Jakości Kształcenia

Katowice, 3.01.2017 r.

RAPORT Z OCENY WŁASNEJ WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016

I. Informacje wstępne

1. Niniejszy raport przedstawia rezultaty prac Zespołu ds. jakości kształcenia w składzie powołanym przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji w dniu 28 maja 2015 r., obejmującym następujące osoby:

- dr. hab. Jarosława Zagrodnika jako przewodniczącego Zespołu,
- dr. hab. Sławomira Tkacza jako wiceprzewodniczącego Zespołu, odpowiedzialnego za reprezentowanie kierunku „Prawo”,
- dr. hab. Dorotę Łobos-Kotowską jako wiceprzewodniczącą Zespołu, odpowiedzialną za reprezentowanie kierunku „Administracja”,
- prof. dr. hab. Piotra Pinióra jako wiceprzewodniczącego Zespołu, odpowiedzialnego za reprezentowanie kierunku „Przedsiębiorczość”,
- prof. dr. hab. Jacka Góreckiego,
- dr. hab. Marka Leśniaka,
- dr. hab. Olgę Sitarz,
- dr. Marcina Janika,
- dr. Witolda Kurowskiego,
- mgr Ewę Olejarczyk,
- mgr Sylwię Ławrentjew,
- Zuzannę Skowronek jako przedstawicielkę Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego
- mgr. Wojciecha Maczucha jako przedstawiciela Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów.

Ponadto w zakresie obsługi administracyjnej Zespołu określone zadania wykonuje Pani mgr Agata Galbierz oraz Pani mgr Marta Wilk.

2. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku 2015/2016 na WPiA nie miała miejsca akredytacja Wydziału.

3. Niezbędne staje się podkreślenie, że niniejszy raport jest pierwszym raportem obejmującym cały rok akademicki działań Zespołu ds. Jakości Kształcenia w składzie utworzonym w końcu maja 2015 r.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

1.1. W okresie poprzedzającym zainauguowanie roku akademickiego 2015/2016 podjęto działania mające na celu aktualizację modułów i sylabusów w odniesieniu do wskazanego roku akademickiego. W ramach posiedzeń Rady Wydziału Przewodniczący w minionym roku akademickim Przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia trzykrotnie podnosił obowiązek przygotowania sylabusów w ramach wszystkich Katedr. Rekonesans przeprowadzony w tym zakresie w lipcu i sierpniu bieżącego roku ujawnił, że stopień realizacji wskazanego obowiązku jest wyjątkowo niski. W wielu wypadkach wiąże się to z nieprzygotowaniem w ogóle informacji stanowiącej treść sylabusów, w innych z brakiem ich zatwierdzenia.

Nie są wypełnione w ogóle sylabusy w części seminaryjnej, co należy najprawdopodobniej łączyć z zapowiedzią sformułowaną w czasie jednego ze spotkań w sprawie KRK i Systemu Jakości Kształcenia, zgodnie z którą wzór takiego sylabusu, dotyczącego seminariów, miał być przygotowany i przedstawiony przez władze dziekańskie jako powszechnie obowiązujący na Wydziale Prawa i Administracji. Zapowiedź ta nie została zrealizowana.

1.2. W związku z tym, że program studiów na kierunku Prawo w odniesieniu do Studium Stacjonarnego i do Studium Niestacjonarnego uległ głębokim przeobrażeniom w roku akademickim 2014/2015. Mimo że w ocenie autora niniejszego raportu wskazane zmiany programowe nie realizowały standardu rzeczywistej reformy studiów względem zachowanie stabilności w zakresie przebiegu studiów i zagwarantowania Studentom pewności co do ich przebiegu i stawianych im wymagań przesądził o odstąpieniu w okresie sprawozdawczym od inicjatywy wprowadzenia zmian w zakresie programu studiów. Wolno sądzić, że podjęcie odpowiedniej inicjatywy w tym zakresie powinno być odłożone na okres paru lat do czasu zweryfikowania pierwszych rezultatów zmian wprowadzonych w roku akademickim 2014/2015.

1.3. Z inicjatywy Kierownika Studiów na kierunku Przedsiębiorczość Pana prof. dr. hab. Piotra Pinióra dokonane zostały niewielkie zmiany w programie studiów na kierunku Przedsiębiorczość. Zmiany były podyktowane doświadczeniami wynikającymi z pierwszych lat funkcjonowania wskazanego kierunku.

1.4. W roku sprawozdawczym utworzone zostały nowe kierunki Studiów Podyplomowych na Wydziale, mianowicie:

- Prawne aspekty kierowania placówką oświatową, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 63/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r.,
- Mediacje szkolne i podstawy prawa dla nauczycieli, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 64/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r.,
- Podyplomowe Studia Skarbowości, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 65/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r.,
- Prawne aspekty prowadzenia działalności twórczej, artystycznej i managementu, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 88/2016 z dnia 24 maja 2016 r.,

- Dziennikarstwo śledcze, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 89/2016 z dnia 24 maja 2016 r.

1.5. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

W ramach organizowanych na Wydziale konferencji, w tym także organizowanych przez koła naukowe studentów jest i był w minionym roku akademickim utrzymywany stały kontakt z przedstawicielami zawodów prawniczych, głównie środowiskami radców prawnych, adwokatów i sędziów. W przyszłym roku akademickim nieodzowne staje się rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w aspekcie wpływu na ewolucję procesu kształcenia i nadanie jej bardziej sformalizowanego kształtu poprzez zorganizowanie spotkań z przedstawicielami zarówno środowisk prawniczych, jak i administracji oraz przedsiębiorców, być może w ramach powołanej na Wydziale Prawa i Administracji Rady Biznesu.

Stworzeniu płaszczyzny kontaktu z podmiotami wewnętrznymi, mianowicie studentami, samorządem studenckim, kołami naukowymi oraz stowarzyszeniem studentów ELSA służyło zorganizowanie spotkania z wymienionymi kręgami studentów w czerwcu bieżącego roku. Mimo ogłoszenia informacji o terminie, miejscu i czasie w kilku dostępnych formach frekwencja okazała się zatrwajająco niska. W przyszłym roku akademickim za konieczne należy uznać zorganizowanie podobnego spotkania we wcześniejszym terminie. Jego odłożenie w czasie w minionym roku akademickim do czerwca było podyktowane chęcią uniknięcia wpisywania tego spotkania w dynamikę kampanii towarzyszącej wyborom władz Wydziału.

O spotkaniu ze studentami studiów niestacjonarnych zaplanowanym na miesiąc luty bieżącego roku, które ostatecznie nie doszło do skutku, Przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia nie został poinformowany.

Zapewnieniu bieżącej informacji w kwestiach dotyczących jakości kształcenia służyło uruchomienie comiesięcznych konsultacji, w ramach których kwestie te mogą być podnoszone, przede wszystkim przez studentów, ale również przez pracowników naukowych. Tą drogą napływało szereg informacji dotyczących uchybień w zakresie odbywania, a mówiąc ściślej nieodbywania konsultacji lub ich skracania, a także w zakresie odbywania zajęć przez niektórych pracowników. Ich weryfikacja przyczyniła się do podniesienia potrzeby dopilnowania konsultacji na posiedzeniu Rady Wydziału.

W ramach spotkań ze studentami wyraźnie przebijały się uwagi dotyczące systemu logowania na seminaria, który – według studentów - w żaden sposób nie premiuje osób kończących sesję w pierwszym terminie. Studenci podnoszą ograniczenie w istocie ich wyboru dotyczącego seminarium w związku z bezwzględny ograniczeniem liczby uczestników poszczególnych seminariów.

Na marginesie przytoczonych uwag studentów wymaga zaznaczenia, że uzasadnienie dla odsunięcia w czasie pierwszego logowania na seminaria do września związane z zapewnieniem możliwości udziału w takim logowaniu studentom uczestniczącym w programie Erasmus jest chybione o tyle, o ile opiera się na założeniu prezentacji przez wskazaną grupę studentów najwyższego poziomu wiedzy. Doceniając i nie kwestionując umiejętności językowych takich studentów należy zaznaczyć, że w wielu wypadkach nie wykazują oni więcej niż przeciętnych zdolności w zakresie przygotowania do zaliczenia

ćwiczeń i egzaminów, z których nie zostali zwolnieni z racji uczestniczenia we wskazanym programie.

1.6. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

W zakresie dotyczącym studiów prawniczych potrzeby rynku pracy znajdują uwzględnienie w ramach programu studiów i treści prezentowanych na wykładach oraz ćwiczeniach w wyniku częstego łączenia roli nauczyciela akademickiego z pracą w jednym z zawodów prawniczych, np. adwokata, radcy prawnego, sędziego lub prokuratora.

W przyszłości potrzeby rynku pracy powinny znaleźć szersze uwzględnienie w związku ze wspomnianą wyżej, funkcjonującą na Wydziale Prawa i Administracji Radą Biznesu. Wymagałoby to także zorganizowania spotkań z przedstawicielami zawodów prawniczych oraz lokalnej administracji i przedstawicielami przedsiębiorców w celu pełniejszego zorientowania się w potrzebach rynku pracy.

2. System weryfikacji efektów kształcenia

2.1. Podstawowymi formami weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale są: egzamin/zaliczenie w formie pracy pisemnej, test bądź egzamin/zaliczenie ustne. Oprócz tego, z reguły w ramach zajęć konwersatoryjnych/wykładów specjalizacyjnych, dodatkową postać weryfikacji stanowi ocena referatów przygotowywanych przez Studentów.

W zakresie organizacji egzaminów dla studentów studiów niestacjonarnych ujawniły się przypadki wyznaczenia ich terminu w ciągu tygodnia w godzinach przedpołudniowych, co w wielu sytuacjach uniemożliwiło studentom wzięcie w nich udziału ze względu na pracę. W tym zakresie należałoby przyjąć obowiązek organizowania egzaminów dla wskazanej grupy studentów przede wszystkim w sobotę i niedzielę, a jeśli nie byłoby to możliwe i prowadziło do nakładania się egzaminów na siebie lub braku odstępu czasowego pomiędzy egzaminami należałoby wprowadzić obowiązek ich wyznaczania w pozostałych dniach tygodnia w godzinach popołudniowych.

2.2. Podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego stanowią przepisy § 29 - § 34 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach z dnia 14 maja 2012 r. oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

W zgodzie z powołanymi przepisami pozostaje Regulamin Dyplomowania obowiązujący na Wydziale, który określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania.

W roku akademickim, którego dotyczy raport, proces dyplomowania został dostosowany w pełni do wymagań wynikających z Zarządzenia Rektora UŚ z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych, w tym w zakresie poddawania prac weryfikacji antyplagiatowej.

2.3. Członkom Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, pełniącym funkcję przewodniczącego i wiceprzewodniczących Zespołu, powierzono zadanie weryfikacji prac dyplomowych, losowo wybranych spośród prac złożonych w roku akademickim 2014/2015.

W okresie sprawozdawczym zdołano przeprowadzić kontrolę prac studentów na wszystkich kierunkach studiów.

Adekwatność ocen do zawartości treściowej, struktury prac, systemu sporządzania przypisów czy wykorzystanej literatury w zasadzie nie nasuwała zastrzeżeń. Ustalono, że w obrębie Wydziału panuje dość jednolity, wysoki standard oceny prac magisterskich.

Zastrzeżenia w dalszym ciągu nasuwa część recenzji prac magisterskich, przede wszystkim w zakresie dotyczącym oceny merytorycznej pracy, która jest nieraz ograniczona do jednego zdania, w niektórych przypadkach dwóch zdań, z których jedno ma charakter wyrażnie publicystyczny i ogranicza się do podniesienia znaczenia tytułowego zagadnienia w określonej dziedzinie prawa. Taka recenzja mogłaby w zasadzie być dołączona do każdej pracy magisterskiej składanej na Wydziale. Wobec tego, że tego typu recenzje nie spełniają standardów wynikających z Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia z racji pełnionej funkcji Przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia na posiedzeniu Rady Wydziału podniósł kwestię jakości sporządzanych recenzji zwracając się do członków Rady Wydziału z postulatem unikania w tym zakresie lapidarności, której przykłady zostały powyżej opisane.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

3.1. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych

Proces ankietyzacji został przeprowadzony przy wykorzystaniu wzoru papierowych arkuszy oceny umożliwiających zastosowanie do ich opracowania czytników optycznych. Nowy wzór ankiet umożliwił Studentom, poza udzieleniem odpowiedzi na pytania zamknięte, wyrażenie opinii o ocenianym pracowniku, sposobie prowadzenia przez niego zajęć oraz stosunku do Studentów.

Ankietyzacja odbyła się w ostatnich dwóch tygodniach zajęć z danego przedmiotu. Kierowanie przebiegiem ankietyzacji i działania z tym związane pozostawały w rękach Przewodniczącego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Pana dr. Marcina Janika, który we wcześniejszych latach dowiódł rzetelności w zakresie wypełniania obowiązków związanych z przeprowadzaniem ankiet.

Ankietyzacja objęła 55 osób, co stanowi w pewnym sensie „rekordową” liczbę w porównaniu z poprzednimi laty. W tym zakresie należałoby jednak podjąć dalsze działania zmierzające do sprostania wymaganiu objęcia ankietami wszystkich pracowników Wydziału Prawa i Administracji. W tym celu warto byłoby rozważyć powierzenie jednej osobie przeprowadzenie ankiet co do wszystkich pracowników, przyjmując, że zadanie to powinno być rozciągnięte w czasie na cały rok akademicki, a nie tylko jego ostatnie tygodnie. Wymaga to jednak przede wszystkim uzyskania arkuszy ankiet ze strony Rektoratu z odpowiednim wyprzedzeniem. Wyniki ankiet na chwilę sporządzania niniejszego raportu nie są jeszcze znane.

W związku z tym, że polityka zatrudnienia na Uniwersytecie Śląskim zmusza do coraz częstszego sięgania do zlecenia godzin osobom niezatrudnionym na Wydziale Prawa i Administracji wyłania się potrzeba rozszerzenia ankietyzacji na wskazane osoby, aby

utrzymać pełną kontrolę nad zapewnieniem jakości kształcenia na Wydziale.

Wypełnianie ankiet przez Studentów odbywało się pod nieobecność prowadzącego zajęcia. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia działał w omawianym zakresie w oparciu o wypracowane w poprzednich latach dobre praktyki, polegające między innymi na monitorowaniu przebiegu badania ankietowego, w tym kompletności i jakości przeprowadzonych ankiet oraz spełnieniu wymagań związanych z zapewnieniem odpowiedniego *response rat*.

3.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

Złożono sprawozdania z hospitacji w zaledwie dwóch Katedrach, mianowicie Katedrze Prawa Publicznego Gospodarczego i Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii. Hospitowane zajęcia uzyskały pozytywne oceny.

Z racji pełnionej funkcji Przewodniczący Zespołu ds. Jakości kształcenia parokrotnie zwracał się w trakcie posiedzeń Rady Wydziału z prośbą o przeprowadzenie hospitacji, przy czym wezwanie to, poza wskazanymi przypadkami, nie przyniosło efektu. W tym zakresie należy postulować wskazanie grupy osób, które powinny zostać poddane hospitacji przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji, być może w porozumieniu z Przewodniczącym Zespołu ds. Jakości Kształcenia, w odniesieniu do każdego kolejnego roku akademickiego. To umożliwiłoby następnie zwrócenie się do Kierowników poszczególnych Katedr o podjęcie kroków zmierzających do wypełnienia zakreślonego przez Dziekana zadania.

3.3. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Wydział Prawa i Administracji posiadał minimum kadrowe dla prowadzenia studiów na każdym z funkcjonujących na Wydziale Kierunków Studiów.

3.4. Diagnoza możliwości doskonalenia jakości kształcenia w przyszłości

Polityka zatrudnienia realizowana na Uniwersytecie Śląskim, finansowania godzin zleconych, a także wymóg pensum na studiach stacjonarnych, powodują nagminność przypadków, w których godziny nadliczbowe znacznie, w niektórych przypadkach dwukrotnie, przewyższają godziny stanowiące pensum, co istotnie utrudnia rozwój naukowy niektórych, najbardziej obciążonych we wskazanym zakresie, pracowników. Jest to jednocześnie specyfika przede wszystkim Wydziału Prawa i Administracji ze względu na nadal dość znaczną liczbę studentów na studiach niestacjonarnych. W tym względzie konieczne wydaje się zweryfikowanie dotychczasowej polityki zatrudnienia na poziomie Rektoratu, co zresztą było podnoszone na spotkaniach Uniwersyteckiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Podkreślenia wymaga, że jakość kształcenia powinna bazować głównie na wysokim poziomie kadry naukowej. W tym zakresie w przyszłości należałoby oczekiwać położenia większego nacisku na weryfikację rozwoju naukowego pracowników Wydziału Prawa i Administracji, zwłaszcza młodszej kadry naukowej, tzn. magistrów oraz doktorów. Przeprowadzona w tym zakresie przez Przewodniczącego Zespołu analiza ujawniła przypadki publikacji obejmujących dwie czy trzy strony, których jakość musi budzić zastrzeżenia z punktu widzenia rzetelnej pracy naukowej (niekiedy jest to 7 stron we współautorstwie). Nie może niczego w tym względzie zmieniać fakt, że publikacje te są przygotowane w języku obcym, trudno bowiem o pogłębioną analizę określonego problemu naukowego czy wykładniczego we wskazanych ramach objętościowych. Należałoby jednocześnie dążyć do wyeliminowania przypadków, w

których bez uzasadnienia związanego z przygotowaniem obszernego materiału naukowego (np. doktoratu lub rozprawy habilitacyjnej albo profesorskiej) lub z innymi szczególnymi okolicznościami, poszczególni pracownicy nie mogą się wylegitymować żadną publikacją w określonym roku akademickim.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

4.1. Opieka naukowa odbywała się w ramach seminariów dyplomowych oraz licznych, działających na wydziale kół naukowych, a także w ramach zajęć dydaktycznych. Jest ona dostosowana do potrzeb Studentów i świadczona również w formie elektronicznej (w drodze korespondencji e-mailowej).

4.2. Każdy z pracowników miał obowiązek wyznaczenia terminów konsultacji, z uwzględnieniem potrzeb studentów studiów niestacjonarnych, jeżeli prowadził wykłady lub ćwiczenia w ramach studiów niestacjonarnych. Terminy odbywania konsultacji ustalane były z początkiem semestru i podane do wiadomości studentów poprzez umieszczenie na drzwiach pokoi asystenckich i na stronie internetowej Wydziału. W tym zakresie ujawniły się zjawiska niepożądane, polegające na zaniechaniu wyznaczenia z góry systematycznie odbywających się konsultacji i odesłaniu w tym zakresie do kontaktu mailowego z udzielającym konsultacji lub wyznaczeniu godzin konsultacji z naruszeniem zasad ich ustalania uwzględniających potrzeby studentów studiów stacjonarnych. Najdalej idące uchybienia w omawianym zakresie polegały na nieodbywaniu konsultacji przez niektórych pracowników w wyznaczonych terminach bez wcześniejszej zapowiedzi lub odwoływanie terminu konsultacji w ostatnim momencie, gdy osoby zainteresowane skorzystaniem z tej możliwości najczęściej wykorzystały już urlop albo zwolnienie z pracy, aby pojawić się na Wydziale. Liczne skargi w tym zakresie były poddane weryfikacji przez Zespół ds. jakości Kształcenia. W większości wypadków znalazły one potwierdzenie. Kwestie te były sygnalizowane przez Przewodniczącego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na posiedzeniu Rady Wydziału. Sygnalizacja ta służyła przede wszystkim zwróceniu uwagi Kierowników Katedr oraz opiekunów naukowych na zaniedbania, które z reguły są udziałem młodszej kadry naukowej.

Jedną ze skarg dotyczących terminów konsultacji, wymagań stawianych przez prowadzącego ćwiczenia oraz stosunku do Studentów, która wpłynęła w oficjalnej drodze do Przewodniczącego Zespołu ds. Jakości Kształcenia ze strony Samorządu Studenckiego w sprawie jednego z młodych asystentów została zweryfikowana w zasadzie negatywnie. Informacje przedstawione w piśmie samorządu nie znalazły w większości potwierdzenia, o czym został osobiście poinformowany Przewodniczący Samorządu Studenckiego. Jedyną potwierdzoną informacją, dotyczącą zakończenia konsultacji zgodnie z czasem ich trwania, ale przed przyjęciem wszystkich zainteresowanych (co było uzasadnione umówioną wcześniej wizytą u lekarza dentysty), spotkała się z sugestią skierowaną wobec prowadzącego ćwiczenia przez Przewodniczącego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, aby ustalać planować swój czas w taki sposób, żeby zwłaszcza bezpośrednio przed sesją egzaminacyjną czas konsultacji mógł w razie potrzeby ulec odpowiedniemu wydłużeniu. Sugestia ta spotkała się z pełnym zrozumieniem ze strony pracownika.

4.3. Godziny pracy dziekanatów uwzględniały tryb studiów (dla studiów niestacjonarnych – soboty, godziny popołudniowe). Biblioteka wydziałowa (wypożyczalnia i czytelnia) była czynna w soboty i w godzinach popołudniowych.

4.4. Dziekani oraz Kierownicy Studiów są dostępni dla studentów w wyznaczonych dniach i godzinach. Warto podkreślić przy tym, że dyżury Kierowników Studiów Niestacjonarnych ulegają nieraz wydłużeniu do kilku godzin, jeśli zachodzi taka potrzeba w związku z liczbą studentów zwracających się z określonymi sprawami. Sprawy studenckie załatwiane są także w czasie obecności Dziekanów i Kierowników na Wydziale, o ile pozwalają na to okoliczności.

4.5. Pełnomocnik ds. praktyk i pełnomocnik ds. programu Erasmus byli dostępni zgodnie z harmonogramem dyżurów.

4.6. Studenci korzystają z oferowanego wsparcia adekwatnie do potrzeb. Administracyjna obsługa toku studiów wykorzystywana jest w pełni, natomiast w wykorzystaniu wsparcia dydaktycznego nauczycieli akademickich i opiekunów prac dyplomowych widać wyraźne nasilenie kontaktów w okresie bezpośrednio przed sesją i w trakcie sesji, natomiast w ciągu semestrów skłonność studentów do korzystania z tego wsparcia jest znacznie mniejsza. Studenci i doktoranci korzystali z wszystkich przewidzianych regulaminem stypendiów.

4.7. Harmonogramy zajęć ustalane były z dbałością o możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie czasu studentów i nauczycieli.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Informacje o programach kształcenia, organizacji procesu kształcenia oraz o działaniach w ramach Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są publikowane na stronie internetowej Wydziału: <http://www.wpia.us.edu.pl/>

6. Dobre praktyki Wydziału wpływające na funkcjonowanie systemu jakości kształcenia

Na stronie internetowej Wydziału na bieżąco ukazują się niezbędne informacje dotyczące funkcjonowania Wydziału, oferty dydaktycznej, harmonogramów zajęć oraz ewentualnych zmian w harmonogramach lub dyżurach, co usprawnia proces komunikacji na Wydziale zarówno w zakresie dotyczącym Studentów, jak i pracowników naukowo-dydaktycznych. Na stronie znajdują się również informacje o dokumentach, które składają lub mogą składać Studenci, a także informacje o sukcesach pracowników i studentów Wydziału.

dr hab. Jarosław Zagrodnik

**Raportu z oceny własnej
Wydziału Pedagogiki i Psychologii
w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016**

I Informacje wstępne

1. Informacje o Zespołach jakości kształcenia działających na Wydziale Pedagogiki i Psychologii.

WZJK – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia

KZZJK – Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia

WZJKSD – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich

WZJKSP – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych

Skład WZJK na Wydziale Pedagogiki i Psychologii:

dr hab. Irena Pilch (przewodnicząca)

dr hab. Irena Polewczyk (z-ca przewodniczącej)

dr hab. Elżbieta Turska

dr hab. Beata Pitula

dr hab. Ewa Szadzińska

dr hab. Beata Mazepa-Domagała

dr hab. Teresa Wilk

dr hab. Mirosław Kisiel

dr Joanna Mateusiak

dr Monika Sulik

dr Łukasz Jach (sekretarz)

mgr Magdalena Hyla (przedstawicielka doktorantów)

Małgorzata Suda (przedstawicielka studentów psychologii)

Karina Perkowska (przedstawicielka studentów pedagogiki)

W skład WZJK wchodzi: przedstawiciele władz dziekańskich (prodziekani: ds. studiów stacjonarnych i ds. studiów niestacjonarnych), przewodniczące KZZJK kierunków: pedagogika, psychologia, pedagogika specjalna, kierownik studiów doktoranckich, przedstawiciele Instytutów i Katedr, przedstawiciele niesamodzielnych pracowników nauki, doktorantów i studentów.

Skład KZZJK dla kierunku psychologia:

dr hab. Elżbieta Turska (przewodnicząca)

dr Magdalena Rode (z-ca przewodniczącej)

dr Joanna Mateusiak

mgr Michał Brol

dr hab. Agata Chudzicka-Czupała

dr Anita Gałuszka

dr Izabela Rajska-Kulik

dr Aleksandra Wieteska

dr Yvona Woźniakova
mgr Maria Flakus
mgr Zuzanna Wałach-Biśta
mgr Elżbieta Sanecka (przedstawicielka doktorantów)
Małgorzata Suda (przedstawiciel studentów do 2.03.2016)
Krzysztof Wiesebach (przedstawiciel studentów od 2.03.2016)

Skład KZZJK dla kierunku pedagogika specjalna:

dr hab. Alicja Żywcok (przewodnicząca)

dr Joanna Godawa
dr Krystyna Moczia,
dr Małgorzata Satola;
Julita Iracka (przedstawiciel studentów)

Skład KZZJK dla kierunku pedagogika:

dr hab. Irena Polewczyk (przewodnicząca)

dr hab. Maciej Bernasiewicz (z-ca przewodniczącej)

dr Anna Waligóra - Huk
dr hab. Mirosław Kisiel
dr Barbara Czarnota – Palenik,
dr Karina Leksy,
dr Irena Przybylska,
dr Krystyna Moczia,
dr Agata Rzymelka,
dr Edyta Charzyńska,
Natalia Grabolus (przedstawiciel studentów)
mgr Leszek Świeca (przedstawiciel doktorantów)

Skład WZJKSD obejmującego opieką studia III stopnia:

Dr hab. Beata Pitula (przewodnicząca)

prof. dr hab. Katarzyna Krasoń
dr hab. Ewa Bielska
dr Bartosz Wojciechowski
mgr Viola Friedrich (przedstawicielka doktorantów)

Skład WZJKSP obejmującego opieką studia podyplomowe:

Dr Anna Watola (przewodnicząca)

dr hab. Teresa Wilk
dr hab. Agata Chudzicka-Czupała
dr Anna Kurzeja
dr Marta Stasiła-Sieradzka

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce.

W roku akademickim 2015/16 Zespoły: wydziałowy, kierunkowe, pomocnicze oraz zespoły ds. jakości kształcenia na studiach III stopnia i na studiach podyplomowych pracowały zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii: regulaminem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (z dn. 29. 09. 2015) oraz Harmonogramem prac w ramach WSZJK (z dn. 23. 04. 2013). Obsługą administracyjną zespołów zajmowała się mgr Katarzyna Korner.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce .

W roku akademickim 2015/2016 odbyła się akredytacja instytucjonalna. Z racji XXX letniej Szkoły Młodych Pedagogów odbywającej się w terminie od 12 do 16 września 2016 roku (organizator: Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk; rolę gospodarza pełnił Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) wrześniowy termin akredytacji przesunięty został na 25-27 października 2016 roku. Wydział Pedagogiki i Psychologii oczekuje na jej wynik.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (*jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy*).

Wprowadzono zmiany w planach studiów na kierunkach pedagogika specjalna oraz na specjalności pedagogika rewalidacyjna (zmiany nazw niektórych modułów, usunięcie bądź dodanie modułów) wynikające m.in. z nowelizacji prawa (*Rozporządzenie z 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym*) oraz z konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi. Zmiany wprowadzono na RW w styczniu 2016 i dotyczyły studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2016/2017.

Na kierunku pedagogika dokonano zmian w kilku modułach (efektach modułowych oraz w sposobach weryfikacji przewidzianych w modułach).

W roku ak. 2015/2016 nie wprowadzano zmian w programie kształcenia na kierunku psychologia.

Zasadnicza zmiana w programie na studiach III stopnia wiąże się z koniecznością otwarcia przewodu doktorskiego przez studentów na III roku studiów. Zmiana ta ma na celu zwiększenie efektywności studiów doktoranckich (to znaczy doprowadzenie w ramach studiów do ich finalizacji w postaci uzyskanego tytułu doktora) – na podstawie Uchwały nr 86/2014 RW PiPs. Zespół ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich wnosi o wprowadzenie na I roku praktyk do programu studiów (ich brak jest niezgodny z Regulaminem Studiów Doktoranckich na UŚ).

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*).

W roku akademickim 2015/2016 opracowano dokumentację (program kształcenia) dla dwóch nowych kierunków studiów: arteterapii (kierunek międzyuczelniany koordynowany przez Wydział Pedagogiki i Psychologii) oraz zarządzanie zasobami ludzkimi. Od roku 2016/2017 udało się uruchomić cykl kształcenia na obu nowych kierunkach.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (*o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią*)

Misja i strategia Wydziału zostały zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 26 lutego 2013 r. i są zgodne z misją UŚ uchwaloną przez Senat w dniu 20.05. 1997 r. oraz z strategią UŚ uchwaloną przez Senat w dniu 24.01.2012 r. KZZJK stwierdziły zgodność programów dla kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna i psychologia z misją i strategią Wydziału i Uczelni.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

KZZJK na kierunku pedagogika i psychologia przeprowadziły analizę wyników ankiety skierowanej do swoich absolwentów przez uczelniane Biuro Jakości Kształcenia (ankieta nie objęła jeszcze absolwentów pedagogiki specjalnej, ponieważ badania realizuje się rok po ukończeniu studiów, a kierunek funkcjonuje od niedawna). W listopadzie 2016 Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego przekazało KZZJK raport z badania losów absolwentów z lat 2008-2014. Analiza danych z ostatnich trzech lat wskazuje, że zdecydowana większość absolwentów pracuje w zawodzie zgodnym z kierunkiem studiów, najczęściej w sektorze ochrony zdrowia (psychologia), edukacji i opieki (pedagogika). Wśród absolwentów psychologii roku akademickiego 2013/2014 zaledwie jedna trzecia deklaruje, że wykorzystuje wiedzę nabytą w czasie studiów. Wśród absolwentów pedagogiki wiedzę zdobytą podczas studiów wykorzystuje w pracy w sposób umiarkowany 30% respondentów, zaś 21% w stopniu dużym. W najbliższym roku akademickim WZJK zamierza dokonać optymalizacji treści ankiety wykorzystywanej przez Biuro Karier w celu uzyskania bardziej operacyjnych wniosków dla przebudowy planów studiów pod kątem oczekiwań absolwentów WPiPs.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Interesariusze zewnętrzni:

W ramach współpracy z WPiPs pracodawcy zaopiniowali efekty kształcenia dla kierunków: pedagogika specjalna (opinie wydały: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytomiu, Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Otwarte Okno” z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi w Tychach, Szkoła Specjalna nr 3 w Bytomiu, Szkoła Specjalna nr 4 w Sosnowcu, Specjalny Ośrodek Wychowawczy nr 2 w Bytomiu), psychologia (efekty zaopiniowały: Intendi Agencja Zatrudnienia – Doradztwo Personalne, ALTA, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytomiu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tychach). Interesariusze zewnętrzni podkreślali najczęściej kompletny charakter efektów

kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych dla poszczególnych programów kształcenia.

Interesariusze wewnętrzni:

W roku akademickim 2015/2016 odbywały się otwarte spotkania członków KZZJK ze studentami poszczególnych kierunków (pedagogika: 10.05.2016, pedagogika specjalna: 26.04.2016). Na spotkaniach studenci zgłaszali najczęściej swoje propozycje odnośnie poprawy form współpracy z wykładowcami oraz dotyczące zmian w planach studiów i organizacji toku studiów. Postulaty studentów zostały przekazane do dyrekcji Instytutów oraz dziekanów. Otwarte spotkania poszczególne KZZJK zorganizowały również dla pracowników (pedagogika: 9.06.2016, pedagogika specjalna: 10.11.2015 oraz 10.05.2016). Konkluzje i dyskusja podczas spotkań otwartych z pracownikami poszerzały świadomość i wiedzę pracowników o funkcjonowaniu systemu jakości na Wydziale.

WZJK wraz z władzami dziekańskimi zorganizował 8 marca 2016 roku otwarte posiedzenie z udziałem społeczności WPiPs, na którym zapoznano pracowników i studentów z obszarami działań podejmowanych w ramach WSZJK i przedyskutowano obszary zmian dotyczących jakości kształcenia na Wydziale.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

KZZJK dla kierunków pedagogika i psychologia analizowały wzorce międzynarodowe w roku akad. 2014/15. Raporty zawierały wniosek o zgodności obecnie obowiązujących standardów nauczania pedagogiki i psychologii z praktyką studiów na WPiPs. W roku akademickim 2015/2016 stwierdzono ponadto, że stworzony program studiów psychologicznych jest zgodny ze standardami sformułowanymi przez European Federation of Psychologist's Associations. W dokumentach tejże federacji (np. *EFPA Declaration on the European Standards of education and training in professional psychology – EuroPsy* z czerwca 2006) podkreśla się, iż z uwagi na specyfikę zawodu psychologa (który w Polsce spełnia kryteria zawodu zaufania publicznego) do wykonywania tej profesji upoważniają co najmniej 5-letnie studia uniwersyteckie w pełnym wymiarze (zgrupowanie co najmniej 300 punktów ECTS), ponadto praktyka zawodowa w warunkach superwizji oraz akceptacja zawodowego kodeksu etycznego. *EuroPsy* obejmuje swoim zasięgiem wszystkie kraje Unii Europejskiej i ma związek z możliwością otrzymywania przez absolwentów psychologii w Polsce Europejskiego Dyplomu Psychologa.

Prowadzona przez KZZJK na kierunku pedagogika specjalna analiza kształcenia na uczelniach europejskich pozwoliła stwierdzić znaczne podobieństwo kierunków w wyszczególnionych państwach. Ta sama nazwa kierunku – pedagogika specjalna, występuje na uniwersytetach w Czechach, natomiast nieznacznie zmodyfikowana, tzn. edukacja specjalna bądź kształcenie specjalne – w Niemczech, Czechach i Słowacji. Nadając stopień licencjata kraje te przygotowują do analogicznych zawodów, do jakich przygotowujemy naszych absolwentów, tj. do pracy w instytucjach kształcenia specjalnego. Publikacje naukowe dotyczące kształcenia na uniwersytetach europejskich ukazują podobieństwo polskich programów studiów (przedmiotów nauczania, metod i form dydaktycznych stosowanych na zajęciach, liczby godzin pracy studenta: indywidualnej i grupowej) do programów obowiązujących na uniwersytetach w innych krajach. W analizowanym zakresie zachowane są w naszym kraju europejskie standardy kształcenia studentów pedagogiki specjalnej.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Potrzeby rynku pracy są rozpoznawane dzięki kontaktom z Radą Pracodawców, zarówno w czasie dorocznych spotkań, jak i poprzez robocze, całoroczne kontakty.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia.

Przesłane przez Biuro ds. Jakości Kształcenia wyniki ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia w roku 2016 ukazują opinię uzyskaną od populacji studentów, gdzie N=11 (łącznie studia I stopnia na kierunku pedagogika i pedagogika specjalna, studia stacjonarne i niestacjonarne), N=15 (studia II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne na kierunku pedagogika) oraz N=11 (psychologia, stacjonarna i wieczorowa). Bardzo niska próba badawcza uzyskana z poszczególnych kierunków (ankieta jest dobrowolna, więc mało studentów ją wypełnia) sprawia, że wyciąganie wniosków, które można zaaplikować w formie modyfikacji programu kształcenia byłoby nieuprawnione.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków.

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (*czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk*)

Określono modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen oraz zasady realizacji praktyk. Określono modułowe efekty kształcenia i sposoby ich weryfikacji dla studiów III stopnia oraz na studiach podyplomowych. Instytuty Pedagogiki i Psychologii okresowo umożliwiają swoim pracownikom zgłaszanie zmian w efektach modułowych. Reszta zmian (sposoby weryfikacji efektów modułowych, metody realizacji zajęć, literatura, etc.) dokonywana jest przez koordynatorów modułów podczas aktualizacji bądź zatwierdzania sylabusów w systemie usos na początku każdego roku akademickiego.

Na wydziale funkcjonują regulaminy praktyk studenckich (osobno dla pedagogiki i psychologii), zaś proces weryfikacji efektów przewidzianych dla praktyk zapisany jest w odpowiednich modułach (np. moduł praktyk wakacyjnych, moduł praktyki asystenckiej itp.).

Materiały i dokumenty związane z weryfikacją efektów kształcenia na studiach III stopnia (prace pisemne, sprawozdania, protokoły z egzaminów itp.) oraz na studiach podyplomowych są gromadzone i przechowywane w systemie informatycznej obsługi studiów i/lub w formie papierowej przez prowadzących zajęcia.

b. Zasady dyplomowania (*czy są sformułowane i stosowane*)

Określono zasady dyplomowania dla pedagogiki i psychologii. Regulaminy dyplomowania wraz z dodatkowymi informacjami dla studentów oraz listą pytań egzaminacyjnych, losowanych w trakcie egzaminu dyplomowego, są dostępne na stronach internetowych Instytutu Pedagogiki oraz Instytutu Psychologii.

Przy KZZJK funkcjonują Zespoły Pomocnicze ds. analizy prac dyplomowych, które sprawdzają jakość prac dyplomowych na WPiPs. Skontrolowane prace w roku ak. 2015/2016 (23 prace licencjackie i magisterskie na kierunku pedagogika, 10 prac dyplomowych wraz z recenzjami na kierunku pedagogika specjalna) odpowiadały standardom merytorycznym i

metodologicznym przyjętym na poszczególnych kierunkach. Recenzje recenzenta i promotora odzwierciedlały wartość merytoryczną pracy, chociaż w niektórych przypadkach podkreślano ich schematyczny charakter. W nielicznych pracach stwierdzono nieznaczne uchybienia (np. dotyczące nieuwzględnienia właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi częściami pracy, małą liczbę pytań badawczych, czy też inne, drobne błędy metodologiczne).

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

Przy KZZJK funkcjonują Zespoły Pomocnicze ds. analizy sylabusów, które w każdym roku akademickim dokonują kontroli sylabusów oraz narzędzi weryfikacji pod kątem realizacji modułowych efektów kształcenia. Kontrolę taką prowadzi się również w ramach działania WZJKSD oraz WZJKSP. Zespoły pomocnicze w roku ak. 2015/2016 przeanalizowały 145 sylabusów dla kierunku pedagogika oraz 61 sylabusów na kierunku pedagogika specjalna. Zespół dla kierunku psychologia analizował tylko te sylabusy, w których w roku ak. 2014/2015 dostrzeżono uchybienia. Ilościowo-jakościowa analiza sylabusów i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia pozwoliła na sformułowanie określonych wniosków (w kilku skontrolowanych sylabusach narzędzia weryfikacji nie pozwalały na właściwe zweryfikowanie założonych efektów kształcenia, opis kryteriów oceniania w niektórych sylabusach był zbyt syntetyczny, itp.). W większości analizowanych sylabusów nie stwierdzono niezgodności czy błędów. Wszelkie odnotowane w sylabusach mankamenty zaznaczono w postaci uwag i naniesiono na sylabus, a następnie wręczono koordynatorom do poprawy.

WZJKSD przeprowadził również kwerendę realizacji efektów kształcenia poprzez analizę zaplanowanych przez wykładowców sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych zajęć. Po przeprowadzeniu analizy sposobów realizacji i weryfikacji w większości przypadków zespół nie wniósł uwag.

Praktyki zawodowe:

Weryfikację efektów kształcenia ustalonych dla praktyk prowadzą opiekunowie praktyk studenckich. Na kierunku pedagogika realizuje się praktyki asystenckie (średnia uzyskiwanych przez studentów ocen na kierunku pedagogika oraz pedagogika specjalna zawiera się w przedziale 4,9-5,0), śródroczne (średnia uzyskiwanych przez studentów ocen na kierunku pedagogika oraz pedagogika specjalna w obu semestrach zawiera się w przedziale 4,9-5,0), praktyka wakacyjna (średnia uzyskiwanych przez studentów ocen na kierunku pedagogika oraz pedagogika specjalna zawiera się w przedziale 4,9-5,0).

Weryfikacja efektów kształcenia na kierunku psychologia pokazała, że osiągnięte przez studentów efekty odpowiadają standardom merytorycznym i formalnym kierunku. Wśród mocnych stron wskazano możliwość rozwijania wiedzy, umiejętności i kompetencji, dzięki współpracy z doświadczonymi specjalistami w ośrodkach o bardzo zróżnicowanym charakterze, w trakcie udzielania pomocy psychologicznej osobom wymagającym takiej pomocy. Jako słabe strony wymieniono krótkotrwałość praktyk (80 godzin) oraz ograniczony dostęp do rzeczywistych działań psychologa w kilku placówkach. Osoba opracowująca raport zaproponowała zmianę formy archiwizacji dokumentacji z papierowej na elektroniczną, a także opracowanie wzorcowych formularzy dokumentacji przebiegu praktyk, co ułatwiłoby ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej.

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

Procedurze ankietyzacji poddano w roku ak. 2015/2016 łącznie 176 pracowników dydaktycznych (85 pracowników na kierunku pedagogika, 20 pracowników prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika specjalna oraz 71 na kierunku psychologia). W raportach KZZJK z analizy wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych przedstawiono wyniki cząstkowe dotyczące poszczególnych kryteriów oceny oraz porównano wyniki uzyskane przez grupy pracowników z poszczególnych jednostek. W pionie pedagogika uzyskano następujące średnie:

W semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016:

➤ Wydział Pedagogiki i Psychologii – średnia 4,57

➤ Pion pedagogika

- Instytut Pedagogiki – 4,37

- Katedra Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Mediów – 4,78

- Katedra Pedagogiki Społecznej – 4,48

w semestrze letnim roku akademickiego 2015/2016 uzyskano następujące średnie ocen:

➤ Wydział Pedagogiki i Psychologii – średnia 4,55

➤ Pion pedagogika

- Instytut Pedagogiki – średnia 4,34

- Katedra Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów – średnia 4,83

- Katedra Pedagogiki Społecznej – średnia 4,70

Na kierunku psychologia średnia dla całego kierunku była wyższa niż średnie uniwersytecka i wydziałowa.

Najwyżej ocenionymi przez studentów elementami zajęć były zyczliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów oraz dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów. Najniżej ocenione zostało zachęcanie przez prowadzącego do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzanie do refleksji i samodzielnego myślenia.

Wyniki indywidualne zostały przekazane dyrektorom Instytutów oraz bezpośrednim przełożonym. Kierownicy Zakładów i Katedr zostali zobowiązani do bezzwłocznego zapoznania się z wynikami ankietyzacji dla podległych im nauczycieli akademickich i do omówienia wyników w rozmowach indywidualnych. W przypadku nauczycieli, którzy uzyskali ocenę wyraźnie niższą niż średnia dla Katedry lub Zakładu, kierownicy powinni dokonać szczegółowej analizy ich działalności dydaktycznej oraz podjąć działania zmierzające do poprawy jakości prowadzonych przez tych nauczycieli zajęć dydaktycznych.

Raport zawierający wyniki ankiety studenckiej w formie zbiorczej opublikowano na stronie Wydziału. Wyniki uzyskane przez danego nauczyciela akademickiego stanowiły (po przeliczeniu na punkty) jedno z podstawowych kryteriów w przypadku aplikowania o podwyżkę oceną w kategorii „działalność dydaktyczna za rok 2015/16”.

W ramach zapewnienia jakości kadry dydaktycznej WZJKSD organizuje ankietyzację zajęć dydaktycznych na studiach III stopnia raz w roku przy pomocy uczelnianej ankiety satysfakcji doktoranta. Treść ankiety określa rektor. Ankietyzacja zajęć przeprowadzona wśród doktorantów (za rok 2015/2016) na Zebraniu Organizacyjnym 07.10.2016 r. pozwala

stwierdzić, że prowadzący na ogół cieszą się aprobatą doktorantów pod względem wielu kryteriów i na ogół doktoranci chcieliby wziąć udział w zajęciach przez nich prowadzonych.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (*jeśli je przeprowadzano; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników*).

Hospitacje w roku ak. 2015/2016 odbywały się zgodnie z wyznaczonym harmonogramem. Na kierunku psychologia hospitowano zajęcia ośmiorga młodych pracowników wdrażający się do pracy dydaktycznej. Wszystkie zajęcia oceniono pozytywnie lub wyróżniająco. Uwagi zostały przekazane hospitowanym przez osoby prowadzące hospitacje bezpośrednio po zajęciach.

Na kierunku pedagogika łącznie przeprowadzono 26 hospitacji, w tym 13 w obrębie Katedry Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Pedagogiki Mediów, 8 w obrębie Katedry Pedagogiki Społecznej oraz 5 w obrębie Instytutu Pedagogiki, w tym 3 w Zakładzie Edukacji Muzycznej i Arteterapii, 1 w Zakładzie Pedagogiki Specjalnej i 1 w Zakładzie Dydaktyki Ogólnej i Pedeutologii. Hospitacje realizowane były w okresie od listopada 2015 do czerwca 2016 roku. Objęto nimi zarówno nowo przyjętych pracowników, asystentów i doktorantów (16 hospitowanych) oraz losowo wybranych wykładowców i adiunktów (9 hospitowanych, w tym jedna osoba hospitowana była dwukrotnie). Celem hospitacji zajęć było sprawdzenie warsztatu metodycznego pracowników, jego ocena oraz przekazanie uwag pohospitacyjnych celem ich wdrożenia do realizacji zajęć dydaktycznych. Wszystkie hospitowane osoby i przeprowadzone zajęcia (26) zostały ocenione pozytywnie, z czego 7 w stopniu wyróżniającym, a jedynie 1 w stopniu zadowalającym. Oceny zajęć zostały przekazane hospitowanym wraz z zaleceniami pohospitacyjnymi. Ze szczegółowej analizy protokołów wynika, że prowadzący zajęcia byli bardzo dobrze przygotowani do prowadzenia zajęć. Tematy zajęć, ich treść i realizowane cele były zgodne z obowiązującymi sylabusami modułów, zaś cel zajęć i zadania kierowane do studentów były precyzyjnie sformułowane i wynikały z założonych efektów kształcenia. Podkreślano bardzo dobre przygotowanie merytoryczne hospitowanych (które nie wzbudzało żadnych zastrzeżeń) oraz metodyczne – metody zajęć i wykorzystane środki dydaktyczne były trafnie dobrane i zróżnicowane. Zajęcia były dobrze zorganizowane, zarówno pod względem doboru form pracy oraz tempa zajęć. W protokołach z hospitacji nie odnotowano niepokojących nieprawidłowości.

Na kierunku pedagogika specjalna (studia pierwszego stopnia) dokonano łącznie 7 hospitacji zajęć. W 6 przypadkach były to zajęcia o charakterze ćwiczeń. W jednym przypadku hospitowano praktykę studencką. W dwóch przypadkach zajęcia oceniono jako wyróżniające, w trzech przypadkach jako bardzo dobre, zaś w dwóch przypadkach jako pozytywne.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników.

W dniu 24.11.15 r. Komisja d/s Oceny oceniła 2 pracowników Wydziału Pedagogiki i Psychologii z czego obie osoby otrzymały oceny pozytywne.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Instytut Pedagogiki i Instytut Psychologii posiadały minima kadrowe dla prowadzenia studiów; badania naukowe były prowadzone zgodnie z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się.

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- Terminy konsultacji były podane do wiadomości na początku semestru - w Internecie, na stronach Instytutów i na drzwiach pokoi nauczycieli akademickich i/lub na tablicy ogłoszeń.

- Zasady opieki naukowej i wsparcia dla doktorantów są ustalone (każdy doktorant posiada swojego opiekuna naukowego, a następnie opiekę sprawuje promotor i ewentualnie promotor pomocniczy). Dodatkowo opiekę sprawuje kierownik studiów doktoranckich.

- Poszczególne lata studiów mają opiekunów: pedagogika – wszystkie lata studiów z podziałem na specjalności, psychologia-lata 1-3, potem opiekę przejmują promotorzy prac dyplomowych.

- Wyznaczono opiekunów praktyk i opiekunów Erasmusa plus.

- Opiekę naukową sprawują: opiekunowie kół naukowych, promotorzy prac dyplomowych oraz osoby realizujące własne projekty naukowe z udziałem studentów.

- Studenci mogą zgłaszać problemy związane z opieką i konsultacjami w trakcie spotkań z KZZJK, lub też bezpośrednio – na dyżurach - zastępcom dyrektora Instytutu ds. dydaktycznych lub prodziekanom.

- Zalecane jest informowanie na bieżąco i z wyprzedzeniem o ewentualnych zmianach terminów dyżurów pracowników dydaktycznych.

- W ankiecie oceny pracy dziekanatów studenci zgłosili zastrzeżenia dotyczące jakości pracy niektórych pracowników dziekanatu (ich skuteczności i przyjazności). W końcu roku akademickiego 2014/2015 zostały podjęte działania naprawcze.

- Godziny pracy dziekanatu umożliwiają studentom dziennym, zaocznym i wieczorowym dostęp do dziekanatu.

- Pracownicy administracyjni Instytutów są dostępni dla studentów w godzinach pracy.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- Liczba sal dydaktycznych jest wystarczająca, jednak ich wielkość nie jest w pełni adekwatna do potrzeb. Niektóre sale ćwiczeniowe są zbyt małe w stosunku do wielkości grup, stąd trudności związane z sporządzeniem optymalnego planu zajęć.

- Studenci niepełnosprawni ruchowo mają dostęp do sal dydaktycznych.

- Zbyt mała liczba sal wyposażonych na stałe w projektory multimedialne (3 duże sale wykładowe), jednak wykładowcy korzystać mogą z rzutników będących na wyposażeniu każdego z zakładów, a także z rzutników zakupionych na potrzeby studiów podyplomowych.

- Studenci mają swobodny dostęp do laboratorium psychologicznego w ramach zajęć i poza nimi. Mogą prowadzić własne badania naukowe z wykorzystaniem aparatury – pomocą służy im pracownik laboratorium mgr M. Sieliwończyk. Laboratorium jest wyposażone w sprzęt przydatny do prowadzenia zajęć laboratoryjnych i warsztatów.

- Studenci korzystają z opracowanych przez wykładowców materiałów dydaktycznych - przekazywanych na zajęciach, udostępnianych w celu powielenia w punkcie ksero lub

umieszczanych na stronach Instytutów. Wykładowcy mogą także korzystać z uczelnianej platformy e-learningowej Moodle.

- Program statystyczny Statistica oraz SPSS jest dostępny dla wszystkich studentów – można go pobrać ze strony UŚ i zainstalować na komputerze domowym.

- Warunki lokalowe biblioteki i czytelnicy oraz zaopatrzenie w niezbędne podręczniki adekwatne do potrzeb. Biblioteka umożliwia korzystanie ze zbiorów także studentom zaocznym (pedagogika) i wieczorowym (psychologia) - jest czynna w soboty i w godzinach popołudniowych.

- Dostęp do komputerowych baz danych i katalogów jest możliwy zarówno z komputerów na terenie Wydziału (w pracowniach i w bibliotece), jak i bezpośrednio z domu studenta.

- Wystarczający dostęp do komputerów w czasie zajęć i poza nimi – w pracowniach komputerowych (4 pracownie, 2 dydaktyczne, razem 20 komputerów, oraz 2 ogólnodostępne, razem 16 komputerów) oraz w bibliotece wydziałowej. Dodatkowo działa pracownia komputerowa przy Instytucie Psychologii (7 stanowisk).

- Sprzęt w pracowniach dydaktycznych był wymieniany w roku 2014/2015.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Programy kształcenia są dostępne w usosweb w kartach kierunków (www.informator.us.edu.pl) – dostęp jest otwarty. Także sylabusy są dostępne w usosweb – dostęp możliwy jest po zalogowaniu.

Informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia są publikowane na stronach internetowych Instytutów i na stronie Wydziału i na bieżąco aktualizowane.

Na stronie Wydziału (www.wpips.us.edu.pl) w zakładce JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA publikowane są informacje na temat działań podejmowanych w ramach WSZJK: regulamin, harmonogram, raporty częściowe i roczne, a także zbiorcze wyniki ankiet oceny nauczycieli akademickich.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

Studenci I i II stopnia:

Studenci i studentki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podczas studiów mają szerokie możliwości korzystania z wyjazdów zagranicznych, w ramach programów wymiany studenckiej, stypendiów oraz praktyk czy staży (MOST, Erasmus plus).

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii działa 15 kół naukowych, każdy z nich posiada swojego opiekuna w postaci wykładowcy. Średnio w każdym kole zapisanych jest 20 członków, jednak jak sami studenci podkreślają, nie wszystkie osoby należące do koła wykazują aktywność.

Pomoc pracowników w badaniach i wspieraniu w prowadzeniu tych badań przez pracowników naukowych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii jest duża, i oceniana jako bardzo dobra. Koła są włączane w realizowane projekty badawcze na Wydziale, informowane o konferencjach i włączane w organizację konferencji na wydziale. Najczęściej organizacje studenckie wspominają o pomocy indywidualnych pracowników, opiekunów kół.

Koła naukowe współpracują z jednostkami pozawydziałowymi, np. z innymi Wydziałami Uniwersytetu Śląskiego (jak np. Instytut Fizyki), z naukowcami Uniwersytetu Jagiellońskiego, Hope University w Liverpoolu oraz różnymi non-profitowymi organizacjami (np. Regionalne Centrum Wolontariatu, Centrum Zimbardo w Katowicach).

Studia III stopnia:

Studenci studiów doktoranckich mają możliwość skorzystania z Programu Mobilności Studenckiej MOST dla doktorantów. Program może być realizowany poprzez uczestniczenie doktorantów w zajęciach przewidzianych w programie studiów doktoranckich, które odbywają się na wybranym przez nich uniwersytecie lub poprzez sporządzenie kwerendy bibliotecznej, archiwalnej lub pracy laboratoryjnej i innego rodzaju współpracy naukowej, jeśli została wcześniej uzgodniona z uczelnią przyjmującą. Udział uczestnika studiów doktoranckich w Programie MOST jest możliwy po ukończeniu przez niego pierwszego roku studiów. Informacje na temat programu MOST są łatwo dostępne dla zainteresowanych osób – na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego w zakładce „Doktorant“.

Studenci studiów doktoranckich prowadzą własne badania naukowe i uczestniczą w różnorodnych projektach badawczych. Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii działa interdyscyplinarne Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Pedagogiki i Psychologii UŚ, w ramach którego doktoranci mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów badawczych oraz innych inicjatyw, związanych z rozwojem naukowym. Na początku roku ak. 2015/2016 koło naukowe liczyło 28 członków. Doktoranci mają także możliwość ubiegania się o dotację na prowadzenie badań naukowych z Konkursu dla Młodych Naukowców.

Analiza sprawozdań doktorantów prowadzi do przekonania, że doktoranci w okresie sprawozdawczym brali udział w kilku projektach z funduszu Młodych Naukowców, w kilku projektach zespołowych, trzech grantach jako wykonawcy, w jednym grantie NCN jako wykonawca, w 5 zewnętrznych projektach badawczych jako wykonawcy (w tym w jednym projekcie międzynarodowym). Analiza sprawozdań pokazuje, że doktoranci niewystarczająco aplikują o środki na badania w ramach wewnętrznych projektów, projektów uczelnianych oraz ministerialnych i rzadko pracują w wydziałowych zespołach badawczych. Analiza sprawozdań doktorantów wykazała jedno wyróżnienie zewnętrzne. Doktoranci w okresie sprawozdawczym sporadycznie korzystali z wymiany krajowej i międzynarodowej (jedna studentka przebywała na stażu we Włoszech).

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

W ciągu roku akademickiego 2015/2016 za pośrednictwem stron internetowych Instytutów Psychologii i Pedagogiki przedstawiono ofertę kilkudziesięciu dodatkowych działań, umożliwiających rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy. Wśród nich znalazły się między innymi propozycje szkoleń przygotowanych przez Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego, propozycje udziału w wolontariatach, oferty warsztatów organizowanych przez studentów stowarzyszonych w kołach naukowych oraz przez pracowników Instytutów, zaproszenia do udziału w badaniach realizowanych przez pracowników Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Na stronach Instytutów umieszczano ogłoszenia o bezpłatnych stażach w placówkach udzielających pomocy psychologicznej, opiekuńczej lub edukacyjnej, o programach krajowych i międzynarodowych (MOST, Erasmus+).

Przygotował:

Dr hab. Maciej Bernasiewicz
Pełnomocnik Dziekana Wydziału
Pedagogiki i Psychologii
ds. Jakości Kształcenia w kadencji 2016-2020

z konsultacją:

Prof. UŚ dr hab. Ireny Pilch
Pełnomocnik Dziekana Wydziału
Pedagogiki i Psychologii
ds. Jakości Kształcenia w kadencji 2012-2016

Katowice, 13.12.2016

Raport z oceny własnej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

Informacje wstępne

W roku akademickim 2015/2016 na Wydziale Radia i Telewizji działał Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia oparty na uchwale Rady Wydziału z dnia 22 listopada 2012 r. W Uchwale zostały określone organy sprawujące nadzór nad WSZJK (dziekan i Rada Wydziału) oraz zakres ich kompetencji, a także podmioty odpowiedzialne za jego wdrożenie i funkcjonowanie - Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia powoływany przez dziekana oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Pełnomocnik dziekana kieruje pracami WZJK oraz reprezentuje WZJK na zewnątrz. Strukturę WSZJK uzupełniają powołane przez dziekana zespoły pomocnicze: ds. hospitacji, dyplomowania oraz zapewnienia i weryfikacji jakości kształcenia w zakresie prac filmowych.

Działania na rzecz jakości kształcenia

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia stwierdził, że osiągnięcie możliwie jak najwyższego poziomu jakości kształcenia na Wydziale wymaga podjęcia i koordynacji działań w następujących obszarach:

- 1) określenie efektów kształcenia;
- 2) monitorowanie efektów kształcenia;
- 3) ankietyzacja zajęć dydaktycznych;
- 4) hospitacja zajęć dydaktycznych;
- 5) analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia;

- 6) monitorowanie efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych;
- 7) analiza prac dyplomowych;
- 8) analiza prac praktycznych (filmowych i fotograficznych).

Wskazane działania są podejmowane osobno dla wszystkich kierunków kształcenia prowadzonych na Wydziale.

Efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale zostały opracowane w roku akademickim 2011/2012 oraz zmodyfikowane w roku akademickim 2015/2016. Efekty kształcenia uwzględniają specyfikę kierunków.

System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

System weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego opiera się na ocenie przyswojonej wiedzy w formie egzaminów i zaliczeń, ocenie prac praktycznych i teoretycznych oraz weryfikacji nabytych umiejętności zawodowych w oparciu o praktyki studenckie.

Organizacja procedury uzyskania dyplomów na Wydziale jest zgodna z odpowiednimi przepisami Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim (§§ 29 - 34).

Obowiązują następujące zasady organizacyjne w zakresie uzyskania dyplomu:

1. Na kierunku Reżyseria, warunkiem przystąpienia do egzaminu licencjackiego jest przedstawienie pracy teoretycznej i praktycznej (filmowej etiudy fabularnej lub dokumentalnej). Praca magisterska zawiera część teoretyczną (praca pisemna) i część praktyczną (film fabularny lub dokumentalny).
2. Na kierunku Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia, warunkiem przystąpienia do egzaminu magisterskiego jest przedstawienie pracy praktycznej (filmowej lub fotograficznej) i pracy teoretycznej będącej uzupełnieniem pracy praktycznej.
3. Na kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej w obu trybach studiów (stacjonarnej i niestacjonarnej), warunkiem przystąpienia do egzaminu licencjackiego oraz magisterskiego jest przedstawienie pracy teoretycznej.
4. Studenci wszystkich kierunków są zobowiązani do wybrania promotora pracy teoretycznej. Ponadto, w przypadku kierunków Reżyseria oraz Realizacja Obrazu Filmowego,

Telewizyjnego i Fotografia, studenci są zobowiązani do wybrania opiekuna artystycznego pracy praktycznej w następujących terminach:

- na kierunku Reżyseria: w semestrze letnim roku poprzedzającego ostatni rok studiów licencjackich oraz magisterskich;

- na kierunku Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia: przed początkiem IV roku w odniesieniu do pracy praktycznej oraz przed początkiem V roku w odniesieniu do pracy teoretycznej;

- na kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej: w semestrze letnim roku poprzedzającego ostatni rok studiów licencjackich oraz magisterskich.

5. Do wykonania pracy praktycznej na kierunkach Reżyseria oraz Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia, studenci przygotowują się w okresie całych studiów przez sukcesywne realizacje etiud filmowych (fabularnych i dokumentalnych) oraz prac warsztatowych będących podstawą do zaliczenia wybranych przedmiotów kierunkowych.

Studenci kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej na studiach pierwszego stopnia mają obowiązek odbycia praktyk zawodowych w wymiarze 90 godzin na pierwszym roku studiów oraz 90 godzin na drugim roku studiów. Praktyki odbywają się w wybranych przez studentów podmiotach funkcjonujących w sferze kinematografii, mediów i reklamy, a w szczególności mających związek z produkcją, dystrybucją i rozpowszechnianiem przekazów audiowizualnych.

Celem praktyk jest uzupełnienie wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów o wiedzę praktyczną w zakresie wykonywania zawodu kierownika produkcji i zawodów współdziałających.

W trakcie trwania praktyk, student powinien wzbogacić swoją wiedzę w zakresie organizacji i ekonomiki sektora audiowizualnego, technologii i techniki produkcji telewizyjno - filmowej oraz jej finansowych aspektów; nabyć praktyczne umiejętności związane z planowaniem, finansowaniem i organizowaniem produkcji telewizyjno - filmowej oraz pracą w wieloosobowych zespołach produkcyjnych. Współpraca w zespole powinna umożliwić nabycie odpowiednich kompetencji społecznych potrzebnych do efektywnego wykonywania zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za powierzone środki materialne.

Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Zapewnieniu wysokiej jakości kadry dydaktycznej na Wydziale Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego służą narzędzia do weryfikacji jakości prowadzonych zajęć oraz efektów kształcenia. Weryfikacja jakości zajęć odbywa się w oparciu o wyniki ankietyzacji pracowników oraz hospitacje zajęć.

W roku akademickim 2015/2016 prowadzone były hospitacje pracowników. W celu ich przeprowadzenia pracował Zespół Pomocniczy ds. Hospitacji. Zespół ten wyznaczył osoby, których zajęcia będą hospitowane oraz osoby hospitujące. Hospitacje zostały przeprowadzone przy użyciu formularza hospitacji stosowanego na Wydziale w roku akademickim 2014/2015. W ramach hospitacji sprawdzane były następujące elementy: konstrukcja prowadzonych zajęć, kompetencje komunikacyjne prowadzącego, tempo zajęć, uczestnictwo i zaangażowanie studentów, zgodność tematyki zajęć z sylabusem, dobór metod i środków dydaktycznych. Wszystkie osoby objęte hospitacjami osiągnęły zadowalające wyniki.

WZJK przeanalizował narzędzia weryfikacji efektów kształcenia. W wyniku analizy należy stwierdzić, że na Wydziale stosowany jest szeroki wachlarz narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Na kierunkach artystycznych (Reżyseria i Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografii) podstawowym narzędziem jest praca praktyczna - etiuda filmowa. Analiza etiudy pozwala stwierdzić, czy konkretny student opanował warsztat reżysera lub realizatora obrazu. Pozostałe narzędzia na tych kierunkach także skierowane są na weryfikację umiejętności warsztatowych (np. prace fotograficzne, warsztaty, eseje). Z kolei na kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej podstawowym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia są prace pisemne (testy, eseje). Rzadziej stosowane są egzaminy ustne. Stosowane na Wydziale narzędzia pozwalają na skuteczną weryfikację efektów kształcenia.

Spośród wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale Radia i Telewizji, jedynie studenci Organizacji Produkcji Filmowej i Telewizyjnej zobowiązani są do zaliczenia praktyki studenckiej. Student musi wykazać się inicjatywą i samodzielnością wskazując jednostkę/instytucję, w której będzie odbywał praktykę. Musi to być jednostka prowadząca działalność zgodną z charakterystyką kierunku (podmioty działające w sektorze kinematografii, mediów lub reklamy). Analiza dokumentacji praktyk pozwala stwierdzić, że przebiegają one bez zakłóceń i nie pojawia się potrzeba dokonywania jakichkolwiek działań naprawczych.

W roku akademickim 2015/2016 przeprowadzona została analiza prac dyplomowych studentów. Na wszystkich kierunkach tematyka prac dyplomowych mieści się w obszarach kształcenia właściwych dla tych kierunków. Prace uzyskują akceptacje promotorów oraz pozytywne recenzje recenzentów. Na kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej prace powstają i są broniące terminowo. Natomiast prace na kierunku Reżyseria

i Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia powstają z opóźnieniem. Opóźnienia te, spowodowane są dwiema przyczynami. Pierwszą z nich stanowią uwarunkowania technologiczne realizacji filmu które powodują, że student nie jest zawsze w stanie zdążyć ukończyć i złożyć film w terminie wynikającym z regulaminu studiów. Drugą przyczyną jest fakt, iż posiadanie dyplomu nie jest konieczne do podjęcia pracy w branży filmowej i telewizyjnej. Podobny problem był zgłaszany przed rokiem i wówczas WZJK zarekomendował Zakładowi Reżyserii oraz Zakładowi Realizacji Obrazu zastosowanie środków zaradczych. Obecnie stwierdzono, że skala opóźnień uległa zmniejszeniu, co wskazuje na pozytywne rezultaty rekomendowanych zmian. W związku z tym zalecono kontynuowanie działań zaradczych w tym zakresie, co powinno skutkować dalszą poprawą sytuacji w omawianym obszarze.

Reasumując należy stwierdzić, że na Wydziale Radia i Telewizji osiągnęto w przypadku wszystkich trzech kierunków studiów zakładane efekty kształcenia.

Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Wsparcie udzielane studentom w procesie nauczania, ma charakter dydaktyczny, naukowy, materialny oraz organizacyjny. W zakresie naukowym i dydaktycznym wsparciem służą pracownicy odbywający dyżury w zaplanowanych terminach. Studenci mają także możliwość stałego konsultowania swoich prac dyplomowych (teoretycznych i praktycznych) z promotorami.

Na kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej promotorami prac dyplomowych są następujące osoby:

- na studiach pierwszego stopnia: dr hab. Ewa Gębicka, dr Jolanta Trela-Ptaszyńska, dr Dagmara Drzazga, dr Bohdan Dzieciuchowicz;

- na studiach drugiego stopnia: prof. UŚ dr hab. Krystyna Doktorowicz, prof. UŚ dr hab. Piotr Ślęzak, dr hab. Ewa Gębicka, dr Marek Chyliński.

Na kierunku Reżyseria promotorami są następujące osoby:

- na studiach pierwszego stopnia: dr Michał Rosa;

- na studiach drugiego stopnia: prof. UŚ dr hab. Leszek Wosiewicz, dr hab. Andrzej Fidyk.

Na kierunku Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia promotorami prac teoretycznych są następujące osoby: prof. UŚ dr hab. Aleksander Żakowicz, dr hab. Adam Sikora.

W zakresie działalności artystycznej Wydziału przeprowadzone zostały warsztaty dla studentów.

Dziekanat jest otwarty dla studentów codziennie za wyjątkiem środy w godzinach od 10.00 do 14.00, w soboty w godzinach od 9.00 do 16.00 oraz w niedziele w godzinach od 10.00 do 14.00.

Biblioteka Wydziału jest otwarta dla czytelników 20 godzin w tygodniu (w poniedziałki, środy i czwartki w godzinach od 10.00 do 15.00, w piątki w godzinach od 9.00 do 14.00 oraz w soboty wg. harmonogramu w godzinach od 10.30 do 14.00). Wtorki przeznaczone są na prace wewnętrzne. Jednakże, jeśli pracownik nie przebywa poza biblioteką, czytelnicy mogą korzystać z jej zasobów.

Dziekani są dostępni dla studentów w wyznaczonych dniach i godzinach. Sprawy studenckie załatwiane są także w czasie obecności dziekanów na Wydziale, o ile pozwalają na to okoliczności.

Dostępny dla studentów w wyznaczonych terminach jest także Pełnomocnik Dziekana ds. Erasmusa.

Aktualnie baza dydaktyczna Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego obejmuje następujące sale wykładowe i ćwiczeniowe:

- Sala audytoryjna – 542 m² na 550 osób przystosowana do wyświetlania filmów w formacie 35 mm;
- Sala projekcyjna na 50 osób, wyposażona w projektor cyfrowy, przystosowana do wyświetlania filmów z nośników elektronicznych;
- Sala wykładowa – 200 m² na 140 osób;
- Sala wykładowa – 138 m²;
- 4 sale wykładowe na 30 osób;
- 3 sale wykładowe na 20 osób;
- 7 sal ćwiczeniowych na 5 – 15 osób;
- 5 pracowni specjalistycznych;
- 2 pracownie komputerowe na 5 i 2 osoby;

- rekwizytornia;

- Czytelnia biblioteki – 86 m2 (9 miejsc, komputer i skaner).

Biblioteka wydziałowa oferuje studentom 14370 woluminów i 1385 zbiorów audiowizualnych. Biblioteka korzysta z baz dostępnych w ramach systemu informacyjno - wyszukiwawczego Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego oraz ogólnodostępnych baz internetowych.

Dla potrzeb dydaktycznych kierunku Organizacja Produkcji Filmowej i Telewizyjnej wykorzystywana jest Biblioteka Wydziału oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademińska, a także filмотeka Centrum Sztuki Filmowej w Katowicach i zaplecze produkcyjne Ośrodka Telewizji Katowice oraz Telewizji TVS. Wydział zawarł z wymienionymi jednostkami umowy o współpracę.

Obecnie trwa budowa nowej siedziby Wydziału Radia i Telewizji im. K. Kieślowskiego, usytuowanej w samym centrum Katowic. Oddanie budynku do użytku przewidziane jest na rok 2017. Nowa siedziba będzie wyposażona w sprzęt filmowy (zdjęciowy, oświetleniowy i dźwiękowy) najwyższej klasy. Projekt uwzględnia także pracownie fotograficzne, filmowe oraz salę kinową.

Katowice, 10 grudnia 2016 r.

Raport z oceny własnej jednostki w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK

WZJK WTL UŚ został powołany decyzją Ks. Dziekana dr hab. Antoniego Bartoszka i przy pozytywnej opinii Rady Wydziału we wrześniu 2012 r.

Skład WZJK:

ks. dr Wojciech Surmiak	pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia/ przewodniczący
dr Marek Wójtowicz	minimum kadrowe: nauki o rodzinie II stopnia z urzędu/prodzikan ds. Studentów
ks. prof. zw. dr hab. Jerzy Szymik	minimum kadrowe: nauki o rodzinie I stopnia
ks. dr hab. Leszek Szewczyk	minimum kadrowe: teologia
ks. dr hab. Sławomir Zieliński	studia doktoranckie; minimum kadrowe: teologia
Adrian Orzoł	studia podyplomowe; minimum kadrowe: teologia
mgr Łukasz Nocoń	przedstawiciel Studentów kierunku NoR
mgr lic. kan. Monika Czarnuch	przedstawiciel Studentów kierunku teologia przedstawicielka Doktorantów

W ramach WZJK powołano także 6 **zespołów pomocniczych**:

1. ds. monitorowania ustnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia
2. ds. monitorowania pisemnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia
3. ds. monitorowania jakości dyplomowania
4. ds. ankietyzacji
5. ds. analizy sylabusów i programów Kształcenia
6. ds. analizy dokumentacji praktyk studenckich
7. ds. hospitacji kierowników zakładów

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce

W roku akademickim 2015/2016 WZJK działał wedle zatwierdzonego przez RW we wrześniu 2012 r. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku akademickim 2015/2016 została przeprowadzona na Wydziale akredytacja programowa na prowadzonych przez Wydział kierunkach studiów: nauki o rodzinie i teologia. Powołany przez Dziekana Zespół ds. Przygotowania Raportu Samooceny na ww. kierunkach studiów przygotował stosowne raporty. W pracach Zespołu brali udział członkowie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Przeprowadzona w grudniu

2015 r. akredytacja programowa przyniosła pozytywną ocenę PKA zarówno dla kierunku teologia jak i nauki o rodzinie.

Na kierunku teologia **ocenę wyróżniającą** zdobyły dwa kryteria ocenne a mianowicie: (1) współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie Kształcenia oraz (2) jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych. Pozostałe 4 kryteria uzyskały ocenę **w pełni**: (1) jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów Kształcenia, (2) liczba i jakość kadry naukowodydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe1 zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów Kształcenia, (3) jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy, (4) w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów.

Z kolei na kierunku nauki o rodzinie ocenę **wyróżniającą** zdobyło jedno spośród kryteriów ocennych, a mianowicie jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim. Ocenę **w pełni** uzyskały cztery kryteria: (1) jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, (2). Liczba i jakość kadry naukowodydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów Kształcenia, (3) Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy oraz (4) w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów. Jedno z kryteriów uzyskało ocenę **znacząco** - współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

Warto zauważyć, że kryterium dotyczące systemu zapewniania jakości kształcenia otrzymało dwukrotnie ocenę **w pełni**.

4. Inne.

W ramach Wydziału działa jeden Zespół obejmujący wszystkie prowadzone kierunki studiów (teologia, nauki o rodzinie, teologia studia doktoranckie). Odstąpiono - za zgodą JM Rektora - od tworzenia Kierunkowych Zespołów Jakości Kształcenia.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK

Na pierwszym, drugim, trzecim i czwartym roku studiów na kierunku teologia realizowane były programy kształcenia opracowane według wymogów KRK. Na roku V i VI funkcjonowały programy kształcenia sprzed KRK. Stare programy będą stopniowo „wygaszane” do roku akademickiego 2017/2018 włącznie (dla teologii pastoralnej).

W całości zgodnie z systemem KRK realizowane były studia na I i II stopniu studiów na kierunku nauki o rodzinie. W realizowanych na kierunku nauki o rodzinie programach

kształcenia uwzględniono zmiany w siatkach godzin i w przypadkach niektórych modułów redukcję ilości kontaktowych godzin dydaktycznych. Wprowadzono do siatek godzin wykład ogólnouczelniany oraz zajęcia z wychowania fizycznego.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

W ramach prac na nowych programach kształcenia opracowano zgodnie z wymogami KRK nowe specjalizacje na kierunku nauki o rodzinie - studia I stopnia, które zostały wprowadzone od roku akademickiego 2015/2016. Nowe specjalizacje to: *opiekun osoby starszej i osoby niepełnosprawnej oraz poradnictwo małżeńskie i rodzinne*.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Programy studiów są zgodne z misją Uniwersytetu i zatwierdzone przez Wydział wewnętrzną strategią.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Los absolwentów stał się elementem wnikliwych analiz Zespołu przygotowującego raport samooceny dla PKA.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

W przypadku kierunku teologia stale były prowadzone rozmowy z Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów oraz Wydziałem Katechetycznym Kurii Metropolitalnej w Katowicach. W przypadku kierunku: nauki o rodzinie rozmowy takie były prowadzone z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Katowicach, Ośrodkami Caritas Archidiecezji Katowickiej oraz Państwowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie i Pomocy Społecznej.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Przy opracowywaniu programów kształcenia dla kierunku teologia (specjalność: teologia pastoralna i teologia nauczycielska) były brane pod uwagę przepisy i wymagania ogólnokościelne dotyczące warunków prowadzenia studiów w zakresie teologii.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Wydział uruchamiając kierunek: nauki o rodzinie otworzył możliwość kształcenia w zakresie mediatora i asystenta rodziny.

Po specjalności: teologia pastoralna 100% absolwentów otrzymuje pracę. Także znacząca ilość absolwentów specjalności teologia nauczycielska znajduje prace jako katecheci. Niejednokrotnie i studenci V roku kierunku teologia o specjalności nauczycielskiej podejmują już pracę dydaktyczną w szkołach, po zaliczeniu modułu praktyki pedagogiczno-katechetycznej oraz po uzyskaniu wymaganej przez prawo misji kanonicznej do nauczania religii.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

Zostały jasno określone modułowe efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji. Każdy moduł ma swojego koordynatora, który czuwa nad całością realizacji efektów kształcenia i ustala końcową ocenę modułu. Koordynatorem jest zasadniczo osoba posiadająca tytuł lub najwyższy stopień naukowy.

Nad praktykami studenckimi: pedagogicznymi i zawodowymi czuwają opiekunowie praktyk. Zapewniają opiekę merytoryczną i organizacyjną.

b. Zasady dyplomowania

Zasady te są nie tylko sformułowane i zapisane w programie kształcenia, ale są także stosowane. Zespół pomocniczy ds. dyplomowania przeprowadził także analizę 10% wszystkich typów prac (licencjackich, magisterskich, licencjatów kanonicznych i doktoratów) – wyniki analizy były pozytywne. Wydział wprowadził w życie stosowne przepisy związane z APD i systemem antyplagiatowym.

Sumaryczne zestawienie promocji na kierunku teologia i nauki o rodzinie

Promotor	TEOLOGIA			NAUKI O RODZINIE		Razem promocje
	Doktoraty	Licencjaty kanoniczne	Magisteria	Licencjaty zawodowa	Magisteria	
Ks. dr hab. Antoni Bartoszek	1	2	7	-	19	29
Ks. dr Maciej Basiuk	-	-	-	8	-	8
Ks. dr hab. Bogdan Biela	-	-	1	8	-	9
Ks. prof. dr hab. Józef Budniak	-	1	2	-	-	3
Ks. prof. dr hab. Ireneusz Celary	-	1	3	8	-	12
Ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż	-	1	6	-	12	19
Ks. prof. dr hab. Jan Górski	-	-	2	-	-	2
Dr Weronika Juroszek	-	-	-	11	-	11
Ks. dr hab. Jacek Kempa	-	-	5	-	-	5
Ks. prof. zw. dr hab. Henryk Krzysteczko	-	-	-	1	5	6
Ks. dr hab. Artur Malina, prof. UŚ	1	1	4	-	-	6
Ks. prof. zw. dr hab. Jerzy Myszor	-	1	6	-	16	23
Ks. dr hab. Henryk Olszar	-	-	-	-	-	-
Ks. dr hab. Andrzej Pastwa, prof. UŚ	1	-	5	-	-	6
Ks. prof. dr hab. Antoni Reginek	-	-	3	-	-	3
Ks. prof. dr hab. Jan Słomka	-	5	4	-	-	9
Ks. dr Krzysztof Sosna	-	-	-	4	-	4
Ks. dr hab. Leszek Szewczyk	-	-	-	-	-	-
Ks. prof. zw. dr hab. Jerzy Szymik	-	1	5	-	-	6
Ks. dr hab. Andrzej Uciecha	-	-	4	-	-	4
Ks. dr hab. Arkadiusz Wuwer	-	-	6	1	2	9
Ks. dr hab. Sławomir Zieliński	-	1	1	-	-	2
Ks. prof. dr hab. Andrzej Żądło	-	-	-	-	-	-
SUMA	3	14	64	41	54	176
Suma (2011/2012)	2	19	91	50	0	162
Suma (2012/2013)	2	16	56	37	0	111
Suma (2013/2014)	1	20	59	37	38	155
Suma (2014/2015)	5	28	51	46	24	154
Suma (2015/2016)	3	14	64	41	54	176

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

W ramach prac pomocniczych zespołów jakości kształcenia przeprowadzono pisemnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia – w wyniku analizy nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Ankietyzacji poddano wszystkich prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach Wydziału (pracownicy etatowi, prowadzący zajęcia zlecone i doktoranci). Jeśli chodzi o pracowników etatowych to przeprowadzono ankietę u 43 osób. Wypełniono 664 ankiety. Wypełniono 1982 ankiet. Średnia dla Wydziału: 4,52.

Pytania	WTL
Średnia Jednostki*	4,52
1 Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,49
2 Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,55
3 Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,63
4 Jak ocenia Pani/Pan dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów?	4,69
5 Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,37
6 Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?).	4,43
7 Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,68
8 Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,43
9 Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia.	4,4
Liczba ankietowanych osobo zajęć	43
Liczba zeskanowanych kwestionariuszy	664
Średnio kwestionariuszy w ramach osobo zajęć	15,44

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

U każdego nauczyciela akademickiego i doktoranta przeprowadzono w roku akademickim 2015/2016 hospitacje prowadzonych przez niego zajęć. W przypadku kierowników zakładów hospitacje przeprowadzali Dziekani a u pozostałych kierownicy zakładów (względnie opiekunowie naukowci u doktorantów). W protokołach z hospitacji nie anonsowano rażących czy nawet niepokojących nieprawidłowości.

c. Zbiórcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2015/2016 była przeprowadzona ocena okresowa pracowników (grudzień 2015). O wynikach zostały poinformowane uprawnione do tego osoby.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Wszystkie kierunki i stopnie studiów mają zapewnione niezbędne do ich prowadzenia minimum kadrowe. Przy jego ustalaniu bierze się pod uwagę zgodność prowadzonych przez pracowników badań z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Studenci Wydziału mają zapewnioną wysoką opiekę naukową (merytoryczną i formalną) w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych. Seminaria magisterskie prowadzą tylko samodzielni pracownicy naukowci.

Każdy rok studiów na poszczególnych kierunkach w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych ma swojego opiekuna. Wszyscy nauczyciele akademicy i doktoranci, prowadzący zajęcia dydaktyczne są zobowiązani do wyznaczenia godzin konsultacji dla studentów (90 minut w ramach pełnego etatu). Nie zauważono zaniedbywania tego obowiązku. Wszelkie zmiany konsultacji są anonsowane z wyprzedzeniem za pośrednictwem strony internetowej. Oprócz *stricte* wydziałowych konsultacji nauczyciele akademicy udzielają także stosownych wskazań drogą elektroniczną.

W ramach dodatkowych konsultacji dostępni są Dziekani, pracownicy biblioteki, opiekunowie praktyk i programu Erasmus). W przypadku pracy Dziekanatu studenci ponownie zgłaszali pewne propozycje co do zmiany harmonogramu jego otwarcia.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Studia są prowadzone w nowym budynku, który spełnia najwyższe standardy edukacyjne. Sale dydaktyczne i ćwiczeniowe są wyposażone w środki audiowizualne. Studenci mają dostęp do sali komputerowej także poza godzinami zajęć dydaktycznych.

Materiały dydaktyczne są udostępniane przez niektórych wykładowców za pomocą stron wsparcia dydaktyki. Wykaz stosownych podręczników jest udostępniony studentom na początku zajęć.

Księgozbiór biblioteczny jest stale uzupełniany o nowe pozycje a także te niezbędne do pracy naukowej pracowników. Funkcjonowanie biblioteki było utrudnione ze względu na prowadzony w budynku remont, choć nie wpływał on jednak na dostępność księgozbioru, czy funkcjonowanie czytelnicy. Remont ten zostanie niebawem zakończony. Biblioteka ma ponad 160 000 woluminów. Dostępny jest katalog tradycyjny „kartkowy”, jak i katalog elektroniczny. Biblioteka należy do Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES.

Harmonogram zajęć i sposób ich organizacji jest skrupulatnie opracowywany przez wydziałowych planistów. Zajęcia są układane w sposób racjonalny i umożliwiający także Studentom samodzielną pracę naukową.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Karta nie jest jeszcze wdrożona.

b. Publikowanie informacji o programach kształcenia

Programy kształcenia i sposoby weryfikacji programów kształcenia są publikowane na stronie internetowej Wydziału.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje o organizacji procesu kształcenia (siatka godzin i plany zajęć) są publikowane na stronie internetowej Wydziału, a także w gablotach umieszczonych w budynku Wydziału.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje o: WSJK, wynikach ankiet, przeprowadzonych analiz, posiedzeniach WZJK i przebiegu ich prac są publikowane na stronie internetowej Wydziału.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Z pewnością jedną z dobrych praktyk, która utrwaliła się już w ramach naszego Wydziału jest stały punkt w programie obrad każdej Rady Wydziału poświęcony pracom WZJK i planowanym w najbliższym czasie działaniom zapewniającym lepszą jakość kształcenia oraz przedstawianie wyników podjętych działań. To z pewnością pomaga zespołowi w prowadzeniu jego prac i stanowi szersze forum wymiany myśli. Pracownicy, nie będący członkami Rady Wydziału, mogą skorzystać z informacji publikowanych na stronie internetowej lub przekazywanych w ramach szkoleń ogólnowydziałowych.

W roku akademickim przeprowadzono ankietyzację zajęć dydaktycznych wśród wszystkich nauczycieli akademickich, co pozwoliło na rzetelniejszą analizę jakości dydaktyki. Szczególnie cenne były tutaj dane dotyczące nauczycieli prowadzących zajęcia zlecone. Postanowiono także udostępnić wyniki ankiet nie tylko samym zainteresowanym i Dziekanowi, ale i kierownikom poszczególnych Zakładów.

Raportowany rok akademicki jest ostatnim w kadencji 2012-2016. Dziękuję wszystkim za pomoc i wsparcie w procesie kształtowania polityki jakości kształcenia na Wydziale Teologicznym. Wymownym zwieńczeniem prac Zespołu były pozytywne wyniki akredytacji i wskazanie dobrych praktyk Jednostki:

- dla kierunku teologia są to:

1. Alumni studiujący na kierunku teologia przygotowujący się do kapłaństwa odbywają obowiązkowe praktyki pastoralne, których celem jest uzyskanie przez nich dodatkowych efektów kształcenia określonych w programie studiów, niezbędnych do podjęcia posługi duszpasterskiej w Kościele katolickim.

2. Wnikliwa diagnoza sytuacji pastoralno-katechetycznej i aktualnych wyzwań gospodarczych, społecznych, kulturowych i religijnych zaowocowała powstaniem od roku akademickiego 2015/2016) specjalności teologia w kulturze (studia stacjonarne i niestacjonarne) wraz z Programem praktyki zawodowej dla tej specjalności.

3. Przygotowanie pracy dyplomowej odbywa się w małych grupach. Promotor, który opiekuje się niewielką liczbą dyplomantów doskonale zna ich wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, systematycznie sprawdza postępy naukowe i jakość przygotowanej pracy magisterskiej. SeminaRIA magisterskie odbywają się w bardzo profesjonalnej, a zarazem otwartej i życzliwej atmosferze, co ułatwia wymianę doświadczeń i otrzymywanie wskazań naukowych. Zostaje umiejętnie zachowana pedagogiczna relacja mistrz – student.

- dla kierunku nauki o rodzinie są to:

1. Przygotowanie pracy dyplomowej odbywa się w małych grupach. Promotor, który opiekuje się niewielką liczbą dyplomantów doskonale zna ich wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, systematycznie sprawdza postępy naukowe i jakość przygotowanej pracy magisterskiej. Seminaryjne magisterskie odbywają się w bardzo profesjonalnej, a zarazem otwartej i życzliwej atmosferze, co ułatwia wymianę doświadczeń i otrzymywanie wskazań naukowych. Zostaje umiejętnie zachowana pedagogiczna relacja mistrz – student.

2. Myślenie perspektywiczne ujawniło się w stworzeniu od bieżącego roku akademickiego – po konsultacji z przedstawicielami otoczenia gospodarczego i rynku pracy - nowych specjalności na kierunku: opiekun osoby starszej i osoby niepełnosprawnej oraz poradnictwo małżeńskie i rodzinne (Uchwała nr 21/2015/b Rady Wydziału Teologicznego UŚ z dnia 19 maja 2015 r.).

3. Jednostka dba o wszechstronne wsparcie swoich studentów, a szczególnie studentów z niepełnosprawnością, co wyraża się nie tylko poprzez odpowiednią infrastrukturę, obecność koordynatora, ale zindywidualizowane podejście do studentów z różnymi niepełnosprawnościami.

W imieniu Zespołu przygotowującego raport

Ks. dr Wojciech Surmiak
Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia
Przewodniczący WZJK

Sprawozdanie z oceny własnej Szkoły Zarządzania w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I. Informacje ogólne

1. Zgodnie z Uchwałą nr 354 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 października 2014 r. w sprawie likwidacji kierunku zarządzanie międzykulturowe oraz Uchwałą nr 425/2015 z dnia 2015-03-24 Rektora UŚ w sprawie wniosku o nadanie Wydziałowi Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku zarządzanie zasobami ludzkimi, w Szkole Zarządzania w roku akademickim 2015/2016, za zgodą władz Uczelni przeprowadzono ostatni nabór na kierunek Zarządzanie. Uruchomiono studia dzienne, zaś na studia zaoczne nie było wystarczającej liczby kandydatów.

Zadaniem jednostki jest wypromowanie ostatnich roczników studentów, tj. tych którzy rozpoczęli cykl kształcenia w roku akademickim 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016.

Nadzór nad procesem kształcenia na kierunku Zarządzanie w Szkole Zarządzania sprawuje Dyrektor Szkoły Zarządzania. Prowadzone na wydziale studia podyplomowe organizuje i nadzoruje kierownik powołany przez rektora dla każdego studiów podyplomowych. Za opracowanie i wdrożenie systemowych procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia odpowiada powołany przez Dyrektora Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [zwany dalej WZJK].

W skład WZJK w roku akademickim 2015/2016 weszli: dr Monika Sulimowska-Formowicz - pełnomocnik Dyrektora Szkoły Zarządzania UŚ ds. zapewnienia jakości kształcenia; dr Stanisława Mielimąka - Z-ca Dyrektora Szkoły Zarządzania UŚ; dr Barbara Batko dr, Jarosław Rybczyński, dr Barbara Smorczevska oraz Barbara Kulas.

2. Jednym z podstawowych zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wydziałowego zespołu jest praca nad przejrzystością przyjętych dla poszczególnych działań i dostosowanych do specyfiki poszczególnych kierunków zasad, rozwiązań i procedur, zawartych w „Złączniku nr 13. Kierunkowy system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku Zarządzanie w Szkole Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego” [zwany dalej SZJK].

3. Do realizacji poszczególnych działań możliwe jest powołanie zespołów pomocniczych. W roku akademickim 2015/2016 powołano Wydziałową Komisję Rekrutacyjną, która brała udział w postępowaniu kwalifikacyjnym na studia pierwszego stopnia na kierunek Zarządzanie.

We wszystkich przypadkach nieujętych w opisie SZJK obowiązywały zasady ustalone w przepisach nadrzędnych: ustawach, rozporządzeniach MSWiN, Statucie Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeniach rektora Uniwersytetu Śląskiego i Dyrektora Szkoły Zarządzania

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce

SZJK w Szkole Zarządzania w ciągu roku akademickiego 2015/2016 nie uległy modyfikacji. WZJK stale monitorowała zapisy SZJK. Wszystkie procedury wymienione w SZJK, zgodnie z procedurą, realizowano na bieżąco i poddawano analizie.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (o ile były takie w roku 2015/2016).

W Szkole Zarządzania nie prowadzono żadnego postępowania akredytacyjnego

4. Inne.

Brak.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (jakie kierunki z rozbiem na formy, stopnie, poziomy)

W roku akademickim 2015/2016 na kierunku Zarządzanie nie wprowadzono zmian w programie kształcenia odnośnie do modułów podstawowych, natomiast rozszerzono ofertę kształcenia w języku angielskim.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac)

Likwidacja kierunku Zarządzanie – zadania jw. – doprowadzenie studentów rocznika I, II i III do promocji i zamknięcie kierunku.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią)

Program kształcenia jest zgodny z misją i strategią Uczelni, wyrażoną w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012-2020.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

WZJK, we współpracy z Biurem Karier UŚ, gromadził wyniki badań dotyczących losów absolwentów.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Nie było planów tworzenia nowych programów kształcenia

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

W procesie kształcenia ważna jest rola nauczycieli akademickich z zagranicy, którzy uatrakcyjniają i wzbogacają ofertę kształcenia. Oni i studenci przyjeżdżający ramach programu Erasmus modyfikują stosowane metody dydaktyczne - zwiększa się udział form interaktywnych i podnoszących samodzielność studentów. Kontynuowane były zajęcia prowadzone przez zespół dr prof. nadzw. Mare Teichmann z Tallin University of Technology w Estonii – jej współpracownicy przyjeżdżają w ramach Erasmus+. Kolejnym pracownikiem jednostki jest dr prof. nadzw. Karol Szlichcinski z Wielkiej Brytanii.

W roku akademickim 2015/2016 do planu studiów włączono i rozszerzono ofertę modułów w języku angielskim.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

W ramach uwzględniania potrzeb rynku pracy w roku akademickim 2015/2016 WZJK utrzymywała współpracę z Biurem Karier Uniwersytetu Śląskiego.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Respondenci biorący udział w prowadzonym przez Biuro Karier badaniu losów absolwentów w większości pozytywnie oceniają studia na kierunku Zarządzanie, choć trudno tu wyciągać szersze wnioski, ponieważ na badanie pierwotnie zgodziło się 106 osób, ale w efekcie udział wzięło 17 absolwentów kierunku.

Studenci w badanej grupie stwierdzili iż, studia oznaczają zdobywanie lub doskonalenie umiejętności analitycznego myślenia, uczenia się, komunikowania, kreatywności, rozwiązywania problemów. Wśród braków oczekiwaliby nabywania doświadczenia zawodowego. Połowa badanych twierdzi, że na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na wiedzę i umiejętności zdobyte w

trakcie studiów. W ich opinii, studia przydają się w ich obecnej aktywności zawodowej – większość z nich pracuje zgodnie z kierunkiem studiów i jest zadowolona ze swojej obecnej sytuacji.

Wyniki badań upowszechniane są wśród studentów Szkoły Zarządzania w trakcie zajęć z modułu doradztwo zawodowe oraz w czasie przygotowania do praktyk zawodowych i po ich zakończeniu.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk)

WZJK oraz kierownictwo Szkoły Zarządzania na bieżąco weryfikowały efekty kierunkowe, m.in. za pomocą analizy opisów modułów, sylabusów czy badania zasad oraz efektów realizacji praktyk. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

b. Zasady dyplomowania (czy są sformułowane i stosowane)

Podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego stanowią przepisy §29 - §34 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach z dnia 14 maja 2012 r., Zarządzenia nr 69 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania piśmennych prac dyplomowych wraz ze zmianami, Uchwały nr 563 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26 kwietnia 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

W roku akademickim 2015/2016 zasady dyplomowania zostały zmienione wskutek wejścia w życie Zarządzenia nr 69 Rektora i Uchwały nr 563 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nowe zasady dyplomowania zgodnie z przepisami Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach stanowiącego załącznik do uchwały nr 563 zostały wdrożone i zastosowane.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

W roku akademickim 2015/2016 praktyki studenckie odbywały się zarówno w organizacjach sektora publicznego, jak i prywatnego. Spośród 70 osób, aż 9 z nich zrealizowało praktykę poza krajem, głównie na Ukrainie, ale i we Włoszech i w Danii.

Monitorowanie efektów kształcenia prowadzono za pomocą: analiz wybranych prac dyplomowych, analiz dokumentacji z praktyk, analiz sylabusów i opisów modułów. Weryfikacji efektów kształcenia dokonywali także na bieżąco nauczyciele akademicy podczas prowadzenia zajęć (oceny ciągłe) oraz na zaliczeniach i egzaminach. Obejmowały one również efektywność pracy własnej studenta. W przypadku praktyk zawodowych i praktyk modelowych weryfikacja efektów kształcenia odbywała się poprzez analizy sprawozdań z przebiegu praktyk. Opiekun praktyk zawodowych zaliczał moduł po weryfikacji informacji odnośnie do przebiegu praktyki oraz oceny studenta wystawionej przez pracodawcę, z którym zawierana była umowa.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników)

W Szkole Zarządzania w roku akademickim 2015/2016 przeprowadzono ocenę 15 pracowników na podstawie 603 kwestionariuszy ankiet. Jeden moduł oceniało średnio 40 osób. Średnia ocen dla jednostki wyniosła 4,23 [średnia dla UŚ wyniosła 4,47]. Ocena najwyższą dotyczyła punktualności prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem, i wyniosła 4,45. Wysoko, bo na 4,4, oceniono też życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów,

zaś najniżej oceniono pomoc studentom w przygotowaniu się do zajęć - 4,08. Nie widać drastycznej różnicy między średnimi w poszczególnych kategoriach.

Analiza ankiet pozwala na stwierdzenie, że prowadzenie poszczególnych zajęć studenci ocenili dobrze.

Pytania	UŚ	SZ
Średnia Jednostki	4,47	4,23
1 Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,52	4,32
2 Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,55	4,34
3 Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,61	4,45
4 Jak ocenia Pani/Pan dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów?	4,60	4,19
5 Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,37	4,12
6 Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?)	4,37	4,08
7 Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,60	4,4
8 Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,32	4,09
9 Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia.	4,32	4,09
Liczba ankietowanych osobozajęć	2478	15
Liczba zeskanowanych kwestionariuszy	44892	603
Średnio kwestionariuszy w ramach osobozajęć	18,12	40,20

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (jeśli je przeprowadzano; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników)

Na kierunku Zarządzanie nie przeprowadzono hospitacji dydaktycznych.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Na kierunku Zarządzanie w roku akademickim 2015/2016 przeprowadzono ocenę okresową, która odbyła się zgodnie z procedurą i objęła wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych. W toku przeprowadzonych analiz, wszyscy pracownicy uzyskali oceny pozytywne.

W jednostce przeprowadzono postępowanie kwalifikacyjne w sprawie podwyżki wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z aktywności zawodowej. Wzięto pod uwagę trzy kandydatury. W efekcie końcowym do podwyżki rekomendowano dwie osoby (jedną za aktywność w zakresie działalności dydaktycznej i drugą za aktywność działalności organizacyjnej).

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia)

Minimum kadrowe dla kierunku zarządzanie I stopnia w roku akademickim 2015/2016.

Tytuł	Nazwisko i imię	Dziedzina	Dyscyplina
prof. zw. dr hab.	Kożusznik Barbara	nauki społeczne	psychologia, psychologia zarządzania, psychologia pracy
dr hab.	Staszewska Jolanta	nauki ekonomiczne	ekonomia, nauki o zarządzaniu
dr prof. nadzw.	Szlichcinski Karol \ (Wielka Brytania)	nauki społeczne nauki ekonomiczne	psychologia, nauki o zarządzaniu
dr prof. nadzw.	Teichmann Mare (Estonia)	nauki społeczne nauki ekonomiczne	psychologia, nauki o zarządzaniu
dr	Batko Barbara	nauki ekonomiczne	ekonomia, nauki o zarządzaniu
dr	Ochwat Michał	nauki prawne	prawo
dr	Mielimąka Stanisława	nauki społeczne	psychologia, psychologia zarządzania
dr	Rybczyński Jarosław	nauki fizyczne	fizyka, nauki o zarządzaniu
dr	Smorczevska Barbara	nauki społeczne	psychologia
dr	Sulimowska-Formowicz Monika	nauki ekonomiczne	ekonomia, nauki o zarządzaniu
dr	Wilczyński Andrzej	nauki techniczne	inżynieria, informatyka

Wobec zamiarów likwidacji kierunku Zarządzanie działania mające na celu wzmocnienie kadry naukowo-dydaktycznej w jednostce nie zostały i w przyszłości nie będą podjęte, zarówno przez władze Uczelni, jak i władze Szkoła Zarządzania.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów

• opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych

Opieka realizowana jest formalnie – w ramach prowadzonych seminariów i konsultacji oraz indywidualnie dostosowana do potrzeb studentów, również w formie elektronicznej (w postaci prowadzonej korespondencji e-mailowej, na Facebooku). Studenci zaangażowani w naukę zauważają indywidualne zaangażowanie i bezpośredniość pracowników naukowo-dydaktycznych w kontaktach ze studentami.

• opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami

Opiekę nad pierwszym i drugim rokiem studiów stacjonarnych i niestacjonarnych sprawują wyznaczeni opiekunowie, a opiekunami trzeciego roku są promotorzy prac dyplomowych;

• dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach

Z przeprowadzonych wyrywkowych kontroli wynika, że pracownicy dydaktyczni są dostępni na konsultacjach w Szkole Zarządzania UŚ, choć w ocenie studentów – czasami bywają trudności z ich dostępnością. Powszechną, a nawet preferowaną przez szereg studentów, praktyką są konsultacje w formie elektronicznej.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Wobec zamiarów likwidacji kierunku Zarządzanie nie podejmowano działań zmierzających do poprawy stanu zasobów.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia Karty kierunku na kierunku:

Karty kierunku funkcjonowała poprawnie.

b. Publikowanie sylabusów

Sylabusy, materiały do zajęć, opisy modułów są dostępne na stronie WWW Szkoły Zarządzania oraz w systemie USOSweb. Czasami pojawiał się problem z publikowaniem niektórych sylabusów w wersji elektronicznej w Internecie. WZJK podjęła działania naprawcze w tym względzie.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje o organizacji procesu kształcenia są dostępne na stronie WWW Szkoły Zarządzania, w Dziekanacie oraz w formie papierowej w gablotach znajdujących się w budynku jednostki.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

SZJK jest opublikowany na stronie WWW Szkoły Zarządzania, zaś dokumentacja szczegółowa obejmująca prace WZJK przechowywane są w miejscu dostępnym dla wszystkich pracowników Szkoły. Ponadto WZJK udziela wszelkich informacji na temat działań podejmowanych w ramach SZJK.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

• działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych),

Studentów nie wykazywali zaangażowania w działalność naukowo-badawczą.

• nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów,

Nie odnotowano

• udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.

W roku akademickim 2015/2016 studenci korzystali z wymiany krajowej i międzynarodowej w ramach programów Most i Erasmus+. Na kierunku Zarządzanie skorzystał z takiego wyjazdu 1 student. Szkoła Zarządzania przyjęła 4 studentów programu Erasmus. W programie Most uczestniczyła 1 osoba.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

Do dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia należy, jak dotychczas:

- dbałość o interdyscyplinarne podejście do zarządzania jako dziedziny wiedzy;
- wzbogacanie oferty zajęć prowadzonych w języku angielskim przez pracowników i partnerów szkoły;
- praktyki modelowe zakładającego samodzielnie sformułowany i wdrożony plan działania na rzecz społeczności lokalnej i akademickiej - pobudzanie aktywności i kreatywności studentów;
- zachęcanie i umożliwianie odbywania praktyk zawodowych poza granicami kraju;
- szeroka oferta zajęć w ramach modułów wybieralnych;
- wypracowaniem spójnej koncepcji zajęć w ramach współpracy nauczycieli prowadzących wykłady i ćwiczenia w ramach tego samego modułu;

- łączenie różnych form oceniania efektów kształcenia studentów w ramach jednego modułu, np. oceny ciągłej obejmującej aktywność i zaangażowanie studentów lub umiejętność współpracy w grupie, ze sprawdzianami pisemnymi i/lub ustnymi oraz ocenę prac projektowych mających wymiar praktyczny;
- zachęcanie studentów do aktywnego uczestnictwa w przyszłych badaniach losów absolwentów poprzez ukazanie wagi i wartości tego typu działań - do treści modułu obowiązkowego doradztwo zawodowe wprowadzono analizy losów absolwentów m.in. wykorzystując raporty roczne Biura Karier;
- okresowe oceny zajęć dydaktycznych.
- Na uwagę zasługuje inicjatywa pani dr Barbary Smorczewskiej, która, jako przedstawiciel Szkoły Zarządzania, zgłosiła na posiedzeniu Senackiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą wniosek o przetłumaczenie dokumentów dotyczących praktyk zawodowych na język rosyjski oraz język angielski. W kwietniu 2016 roku złożono wniosek do Działu Organizacyjno-Prawnego UŚ.
- W roku 2015/16 uczelnia prowadziła wykłady Program nowoczesnego zarządzania biznesem na Uniwersytecie Śląskim, którego koordynatorem był pan dr Michał Ochwat – dzięki tej inicjatywie studenci SZ wzięli udział w kursie.

Należy zauważyć, że aktualne pozostają zawarte w poprzednich raportach uwagi odnośnie do hamowania, czy też ograniczania inicjatyw związane z polityką Uczelni w zakresie kosztów pracy, zwłaszcza unikania nadgodzin, co jest niemożliwe ze względu na niewielką liczebność kadry Szkoły Zarządzania UŚ. Istotnym powodem niepodejmowania wielu działań w jednostce jest także planowana likwidacja kierunku Zarządzanie.

Raport sporządziła, na podstawie dokumentów złożonych przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia:

dr Barbara Batko

pełnomocnik Dyrektora Szkoły Zarządzania ds. Jakości Kształcenia

Chorzów, dn. 13 marca 2017 r.

Raport z oceny własnej Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i zespołach pomocniczych

A. Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia

Tabela 1. Skład WZJK.

Tytuł/stopień imię i nazwisko	Funkcja/status
1. mgr Agata Adamczyk-Gzara	z-ca Kierownika SPNJO
2. mgr Katarzyna Banaś - Sieradzka	przedstawiciel pracowników SPNJO
3. mgr Joanna Jakubiec-Bontko	z-ca Kierownika SPNJO, reprezentantka SPNJO w UZJK, przewodnicząca WZJK w SPNJO
4. mgr Lucyna Niedobecka	Kierownik Zespołu Języka Angielskiego
5. mgr Marzanna Tatar	przedstawiciel pracowników SPNJO

B. Składy kierunkowych zespołów zapewniania jakości kształcenia

Tabela 2. Składy zespołów pomocniczych.

Zespół pomocniczy ds. Zapewniania Jakości Kształcenia	Tytuł/stopień imię i nazwisko	Funkcja/status
Zespół pomocniczy ds. analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w SPNJO UŚ	1. mgr Lucyna Niedobecka 2. mgr Małgorzata Bronder 3. dr Aleksandra Golik-Prus 4. mgr Iwona Mrozińska 5. mgr Iwona Wojtala	Przewodnicząca Zespołu, Kierownik Zespołu Języka Angielskiego członek Zespołu, reprezentantka zespołu języka niemieckiego, rosyjskiego i języków romańskich członek Zespołu, reprezentantka zespołu języków klasycznych członek Zespołu, reprezentantka zespołu anglistów członek Zespołu, reprezentantka zespołu anglistów
Zespół pomocniczy	1. mgr Agata Adamczyk-	przewodnicząca Zespołu, z-ca

ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów w SPNJO UŚ	Gzara 2. mgr Joanna Jakubiec-Bontko 3. mgr Ilona Wabik 4. mgr Andrzej Wojtala	Kierownika SPNJO, reprezentantka zespołu języków romańskich i j. rosyjskiego z-ca Kierownika SPNJO, reprezentantka zespołu anglistów członek Zespołu, reprezentantka zespołu języków klasycznych członek Zespołu, reprezentant zespołu germanistów
Zespół pomocniczy ds. e-learningu	1. mgr Ryszard Kalamarz 2. mgr Liliana Kałafatiuk	przewodniczący Zespołu, Kierownik SPNJO członek Zespołu
Zespół pomocniczy ds. monitorowania wyników weryfikacji efektów kształcenia	1. mgr Liliana Kałafatiuk 2. mgr Katarzyna Radzięda	członek Zespołu członek Zespołu

2. Informacje o zmianach Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia

W roku akademickim 2015/2016 nastąpiła jedna zmiana osobowa w składzie Zespołu pomocniczego ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów w SPNJO UŚ. Wszyscy członkowie WZJK oraz pozostałych zespołów pomocniczych wyrazili zgodę na kontynuowanie pracy do końca kadencji.

W przeciwieństwie do poprzednich lat sprawozdawczych, nie zaistniała potrzeba tworzenia nowych zespołów pomocniczych, a wobec konieczności prowadzenia działań mających na celu doskonalenie i zapewniania jakości kształcenia, wszystkie zespoły pomocnicze nadal wypełniały delegowane im zadania.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Ocena procesu kształcenia

A. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych

Tabela 3. Dane dotyczące studenckiej ankiety oceny pracy nauczycieli akademickich.

Semestr	Liczba ocenianych zajęć	Średnia ocen	Ogólne wnioski, zalecenia																											
letni	2-3 u każdego nauczyciela (łącznie minimalna liczba ankiet - 25)	4,60	<p>Liczba studentów, którzy wypełnili ankiety wyniosła 1757 (liczba przeskanowanych ankiet). Proces ankietyzacji objął 52 pracowników Studium (97 osobozajęć).</p> <p>W przeważającej większości, we wszystkich punktach kwestionariusza ankiety, lektorzy uzyskali oceny znacznie powyżej 4,0. Aż 31 osób, tj. 2/3 ogółu wszystkich pracowników (61%) uzyskało ocenę \geq średniej oceny całej jednostki (4,60). Tylko 1 pracownik (2%) uzyskał ocenę relatywnie niską (poniżej 3,5).</p> <p>W porównaniu z rokiem poprzednim (średnia ocena jednostki w roku akademickim 2014/2015 - 4,39) nastąpił widoczny wzrost średniej ocen, zwłaszcza w liczbie pracowników ocenionych powyżej 4,5. Z wyjątkiem jednej osoby wszyscy lektorzy otrzymali ocenę powyżej 4,0.</p> <p>Corocznie wysokie wyniki uzyskane w ankietach są brane pod uwagę we wnioskach składanych przez Kierownika SPNJO o przyznanie nagrody JM Rektora za działalność dydaktyczną. Dodatkowymi formami uwzględnienia wyników ankiet oceny zajęć dydaktycznych jest powierzanie nowych, odpowiedzialnych zadań w ramach prac zespołów pomocniczych w SPNJO, rekomendacja do prowadzenia zajęć w ramach kursów dokształcających SPNJO oraz delegowanie pracowników na konferencje i szkolenia.</p> <p>Z uwagi na charakter zasadniczej działalności prowadzonej przez SPNJO, tj. jako jednostki dydaktycznej, oceny zajęć wyrażane w ankietach są ważnym elementem ewaluacji pracownika składającego Kartę ewaluacji parametrycznej nauczycieli akademickich w kategorii: działalność dydaktyczna w trybie przyznawania podwyżki zależnej od wyników pracy.</p> <p>Szczegółowe wartości w przedziałach ocen przedstawiają się następująco:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Zespół / jednostka</th> <th>Średnia $\geq 4,5$</th> <th>%</th> <th>Średnia $\geq 4,0$</th> <th>%</th> <th>Średnia $\geq 3,5$</th> <th>%</th> <th>Średnia $< 3,5$</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zespół języka ang.</td> <td>29</td> <td>81 %</td> <td>7</td> <td>19 %</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Zespół języków</td> <td>6</td> <td>60 %</td> <td>4</td> <td>40 %</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Zespół / jednostka	Średnia $\geq 4,5$	%	Średnia $\geq 4,0$	%	Średnia $\geq 3,5$	%	Średnia $< 3,5$	%	Zespół języka ang.	29	81 %	7	19 %	-	-	-	-	Zespół języków	6	60 %	4	40 %	-	-	-	-
Zespół / jednostka	Średnia $\geq 4,5$	%	Średnia $\geq 4,0$	%	Średnia $\geq 3,5$	%	Średnia $< 3,5$	%																						
Zespół języka ang.	29	81 %	7	19 %	-	-	-	-																						
Zespół języków	6	60 %	4	40 %	-	-	-	-																						

			fran., niem. i ros.								
			Zespół języków łac. i greki	<u>3</u>	50 %	<u>2</u>	33 %	-	-	<u>1</u>	17 %
			SPNJO	<u>38</u>	73 %	<u>13</u>	25 %	-	-	<u>1</u>	2%

B. Hospitacje zajęć

Tabela 4. Dane dotyczące hospitacji zajęć.

Liczba hospitacji		Ogólne wnioski, zalecenia
semestr zimowy	semestr letni	
2	6	<p>Hospitacje zajęć dydaktycznych zostały przeprowadzone w semestrze zimowym u 2 pracowników oraz w semestrze letnim u 6 pracowników wskazanych przez Kierownika Studium i kierowników zespołów językowych. W związku z uwagami dotyczącymi prowadzenia lektoratu przedstawionymi przez Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, zdecydowano o przeprowadzeniu obserwacji zajęć trzech lektorów. Przy wyborze nauczycieli akademickich poddanych procesowi weryfikacji w semestrze letnim kierowano się kryteriami określonymi w punkcie 4.4. <i>Wzorca Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO</i>, tj. u 2 osób przeprowadzono hospitacje ze względu na uzyskanie przez nie w ankietach studenckich ocen poniżej 3,5, u 2 osób będących nowymi pracownikami SPNJO oraz dwukrotnie u jednego lektora w formie działania doraźnego.</p> <p>Hospitacje były przeprowadzone według protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych opracowanego przez WZJK w SPNJO w roku 2013. Wyniki hospitacji były w przeważającej większości zadowolające, a w następujących po nich rozmowach pohospitacyjnych omówiono drobne niedociągnięcia i wskazano elementy wymagające udoskonalenia. W przypadku jednego pracownika, na zajęcia którego stwierdzono liczne uchybienia, po przedstawieniu programu naprawczego, zapowiedziano ponowne hospitacje w roku akademickim 2016/2017.</p>

C. Analizy poszczególnych etapów procesu kształcenia

Analiza modułów i sylabusów

Jednym z zasadniczych elementów właściwej organizacji działań gwarantujących odpowiednią jakość kształcenia, realizowanej w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych na podstawie Wzoru Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO, jest dokonywana przed rozpoczęciem roku akademickiego analiza sylabusów i modułów.

Wzorem lat poprzednich analiza sylabusów przeprowadzona została przez WZJK zgodnie z 4.5 Wzoru, tj. przed rozpoczęciem zajęć semestru 1. Dotyczyła ona w szczególności:

- 1) zgodności sylabusów z opisami modułów, zwłaszcza w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia i metod ich weryfikacji;
- 2) kompletności i czytelności danych;
- 3) zgodności treści sylabusów z wprowadzonymi na rok akademicki 2016/2017 zmianami.

Analizę przeprowadzono oddzielnie dla każdego stopnia i formy studiów w ramach WZJK w SPNJO.

W ramach zaplanowanych działań Zespół Pomocniczy WZJK ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów przyjął plan zadań na bieżący rok akademicki, wprowadzając następujące ustalenia:

a) w związku z koniecznością uzupełniania sylabusów w systemie USOS, od roku 2016/2017 pracownicy nie redagują oddzielnie sylabusów dla każdego z kierunków, których studenci uczestniczą w zajęciach, pracownicy ograniczają się do sporządzenia po 1 sylabusie dla każdego poziomu i semestru (np. B1.1, B1.2, B1.3, B1.4E), na których prowadzą zajęcia, według formatu otrzymanego drogą elektroniczną z Sekretariatu Studium;

b) terminy progowe złożenia sylabusów do weryfikacji (zgodnie z rekomendacjami WZJK):

- sylabusy kontynuacyjne na cały rok akademicki - do 30.06.2016 r..
- sylabusy dla nowych grup na cały rok akademicki - do 20.09.2016 r.

c) uwzględniając fakt, że pracownicy nie sporządzają odrębnych sylabusów dla każdego kierunku studiów, w roku akademickim 2016/2017 na stronie SPNJO zostanie umieszczony wyłącznie folder imienny.

Analizę modułów kształcenia i sylabusów przeprowadzono pod kątem określonym we Wzorze Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W związku z wprowadzonymi uproszczeniami stwierdzono konieczność opracowania nowego ujednoliconego Wzoru Sylabusu z uwzględnieniem specyfiki nowych zapisów. Model taki został opracowany przez ZP WZJK i zamieszczony na platformie e-leraningowej Moodle w kursie organizacyjno-szkoleniowym dla pracowników SPNJO, oraz przesłany wszystkim pracownikom dydaktycznym SPNJO wraz z instrukcją jego wypełnienia.

W ramach prowadzonych działań dokonano weryfikacji 483 sylabusów.

Zgodnie z otrzymanymi wytycznymi pracownicy SPNJO wprowadzili indywidualnie treści sylabusów do systemu USOS, których poprawność została zweryfikowana przez trzech koordynatorów będących członkami WZJK. Pracownicy SPNJO otrzymali drogą mailową szczegółową instrukcję wypełniania sylabusów w systemie USOS wraz z materiałem poglądowym.

W październiku 2016 przeprowadzono w Dziale Kształcenia weryfikację nowootwartych kierunków pod kątem prawidłowości dokumentacji w zakresie modułu „Język obcy”. Stwierdzono, że część deklarowanych w rekrutacji 2016/2017 kierunków nie została otwarta (brak konieczności sporządzania opisu modułu „Język obcy”), część została otwarta i opisy

modułu JO sporządzili koordynatorzy z ramienia SPNJO, a w przypadku części kierunków opisy modułów sporządzili pracownicy Wydziałów bez porozumienia z SPNJO.

Przewodnicząca ZP ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów złożyła w Dziale Kształcenia ustny wniosek, aby opracowywanie dokumentacji nowopowstałych kierunków obejmowało konsultację z SPNJO pod kątem opracowania opisu modułu JO dla studiów 1 stopnia i jednolitych magisterskich (vide zarządzenie JM Rektora UŚ 77/2013). Propozycję przyjęto i zadeklarowano przedstawienie Komisji ds. Kształcenia, aby SPNJO opracowało wzorcowe efekty kształcenia językowego dla nowopowstałych kierunków.

Wobec zmiany podręcznika z języka angielskiego na poziomie B2 umożliwienie pracownikom korzystanie z opracowanych na zlecenie WZJK treści zajęć wydatnie usprawniło wypełnianie sylabusów przez pracowników (korzystanie z opracowanych odgórnie treści jest opcjonalne).

Podczas walnego zebrania pracowników SPNJO w dniu 06.04.2016 r. szczegółowo omówiono wnioski z prac Zespołu Pomocniczego i podjęto decyzję o wdrożeniu proponowanych przez Zespół działań korygujących. W zakresie sylabusów i opisów modułów pracownicy otrzymali informacje o terminach złożenia sylabusów kontynuacyjnych i nowych oraz o modyfikacjach w trybie ich składania (uproszczenie - usunięcie danych dot. wydziału, kierunku, koordynatora i kodów). Zwrócono uwagę na konieczność ujednoczenia zapisów w sposobie ustalania OKM, metodach prowadzenia zajęć oraz metodach i kryteriach oceniania w zakresie wariantu modułu JO - „Język obcy specjalistyczny”. Przyjęto informację o opracowaniu projektu jednolitych „Zasad uczestnictwa w zajęciach języka specjalistycznego”.

Analiza testów śródsesemestralnych i testów egzaminacyjnych

Zgodnie z pkt 4.6 Wzoru Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przyjęty w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Zespół pomocniczy ds. analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia przeprowadza systematyczną (od kwietnia 2013 roku) analizę narzędzi weryfikacji efektów kształcenia poprzez stosowane w tym procesie narzędzia.

W bieżącym roku akademickim, po doświadczeniach lat ubiegłych, WZJK w SPNJO rekomendował, a Rada SPNJO zaakceptowała, modyfikację systemu weryfikacji efektów kształcenia. Zakłada ona, że w celu bardziej precyzyjnej ewaluacji efektów kształcenia testy śródsesemestralne zostaną podzielone na testy sprawdzające wiedzę oraz te, których zadaniem jest sprawdzenie nabytych w ramach danego modułu nauczania kompetencji językowych. W konsekwencji, ZP przeprowadził odrębną analizę każdego rodzaju testu w formie selektywnej kontroli narzędzi weryfikacji efektów kształcenia stosowanych w ramach modułu: „język obcy” w pierwszym semestrze roku akademickiego 2015/2016 w ośmiu grupach z językiem angielskim (w tym u dwóch lektorów rozpoczynających w bieżącym roku akademickim pracę w SPNJO), jednej grupie z językiem niemieckim, dwóch grupach z językiem rosyjskim oraz w jednej grupie z językiem łacińskim.

Wszyscy nauczyciele akademicy, których system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia poddano analizie, zapoznali się z uwagami Zespołu. Pracownicy, których testy wymagały korekty, zostali zobowiązani do ponownego ich zredagowania z uwzględnieniem uwag i sugestii zespołu weryfikującego. Przeprowadzono również rozmowy w przypadku tych lektorów, u których stwierdzono najwięcej uchybień natury formalnej i merytorycznej

w konstruowanych przez nich testach śródsesemestralnych, równocześnie wskazując metody dokonania ich korekty (m.in. wgląd we właściwie skonstruowane testy innych pracowników).

Zadania Zespołu w semestrze letnim obejmowały analizę testów śródsesemestralnych u trzech lektorów, którym w poprzednim semestrze zalecono ich korektę oraz analizę testów egzaminacyjnych przygotowanych dla grup kończących naukę języka obcego w ramach lektoratu na studiach I stopnia. Weryfikacji poddano testy egzaminacyjne przygotowane przez pracowników, którzy w ubiegłym roku akademickim nie prowadzili zajęć w grupach zdających egzamin końcowy. Termin 15.05.2016 przyjęto jako ostateczną datę dostarczenia Zespołowi egzaminów pisemnych przez pracowników SPNJO, 27.05.2016 jako datę sprawdzenia poprawności dostarczonych testów, a 03.06.2016 jako termin poprawienia wszelkich stwierdzonych niedociągnięć w zweryfikowanych testach egzaminacyjnych.

Dzięki ubiegłorocznym doświadczeniom oraz precyzyjnemu opracowaniu formatu egzaminu końcowego nieprawidłowości w dostarczonych szablonach testów egzaminacyjnych były stosunkowo nieliczne.

W Zespole Języka Łacińskiego, ze względu na specyfikę przedmiotu, nadal trwają prace nad wprowadzeniem formatu egzaminu końcowego. W bieżącym roku akademickim analizie poddano testy egzaminacyjne przygotowane przez czterech lektorów. Na ich podstawie postanowiono zalecić, m.in. ujednoczenie opisu karty egzaminacyjnej, wprowadzenie klarownych zasad punktacji, ujednoczenie schematu egzaminu, a zróżnicowanie wprowadzić jedynie na poziomie trudności tekstu, uzależniając go od ilości godzin przeznaczonych dla przedmiotu na określonym kierunku.

Podczas ostatniego w roku akademickim 2015/2016 zebrania Zespołu zdecydowano o konieczności prowadzenia dalszej analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. W Zespole Lektorów Języka Angielskiego, najliczniejszym w SPNJO, weryfikacja dotyczyć będzie pracowników, których testy śródsesemestralne dotąd nie podlegały analizie. Ponadto, w związku z wprowadzeniem nowego podręcznika dla grup lektoratowych o poziomie B2, analizie poddane zostaną narzędzia weryfikacji stosowane w wybranych grupach realizujących nauczanie języka angielskiego w oparciu o ów podręcznik. W Zespole Lektorów Języków Niemieckiego, Francuskiego, Hiszpańskiego, Rosyjskiego i Łacińskiego kontroli poddane zostaną jedynie narzędzia weryfikacji efektów kształcenia stosowane przez lektorów języka łacińskiego, tworzone w oparciu o nowy, wprowadzony od roku akademickiego 2016/2017, wzór testu śródsesemestralnego i testu egzaminacyjnego dla języka łacińskiego.

Analiza wyników zdawalności testów śródsesemestralnych i egzaminu końcowego

W roku sprawozdawczym 2015/2016 swoje działania kontynuował Zespół pomocniczy ds. monitorowania wyników weryfikacji efektów kształcenia poprzez opracowanie statystyk zdawalności testów śródsesemestralnych i egzaminu końcowego z lektoratu.

W celu zebrania danych opracowano ankiety zdawalności testów i egzaminu w formie elektronicznej, które były wypełniane on-line przez wszystkich pracowników dydaktycznych SPNJO. Łącznie uzyskano wyniki zdawalności z 6 testów (4 testów z zakresu wiedzy oraz 2 testów ewaluujących nabyte kompetencje) oraz zbiorcze wyniki egzaminu kończącego lektorat.

Skompilowane i szczegółowe dane stanowią doskonałe źródło informacji w przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia oraz obrazują wymierne efekty wprowadzenia trzech obowiązkowych testów w trakcie jednego semestru na wszystkich poziomach językowych oraz egzaminu końcowego z lektoratu w formie pisemnej i ustnej.

Tabela 5. Zbiorcze podsumowanie uśrednionych procentowych wartości zdawalności obu testów w kolejnych semestrach.

Poziom	Pasmo	Semestr zimowy 2013/14	Semestr letni 2013/14	Semestr zimowy 2014/15	Semestr letni 2014/15	Semestr zimowy 2015/2016	Semestr letni 2015/2016
B1	Wszystkie	72%	77%	82%	83%	88%	88%
B2	Wszystkie	82%	87%	90%	91%	87%	87%
C1	Wszystkie	95%	94%	94%	94%	92%	93%
B1	Hum.-społ.	73%	68%	77%	85%	90%	89%
B2	Hum.-społ.	85%	85%	91%	92%	90%	88%
C1	Hum.-społ.	95%	94%	94%	94%	96%	96%
B1	Mat.-przyr.	60%	68%	79%	73%	83%	80%
B2	Mat.-przyr.	76%	83%	84%	85%	85%	84%
C1	Mat.-przyr.	-	-	-	-	-	-
B1	Cieszyn	86%	92%	91%	92%	94%	94%
B2	Cieszyn	94%	94%	94%	90%	94%	89%
C1	Cieszyn	-	-	-	-	-	-
B1	Neofilolog.	67%	87%	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
B2	Neofilolog.	77%	84%	88%	93%	b.d.	b.d.
C1	Neofilolog.	-	-	-	-	-	-

WZJK monitoruje umieszczenie na stronie Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych: www.spnjo.us.edu.pl harmonogramów z terminami egzaminów ustnych i pisemnych oraz miejscem ich przeprowadzania przez wszystkich lektorów przeprowadzających egzaminy końcowe, co skutkuje znaczną poprawą przepływu informacji do zainteresowanych studentów.

2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

A. Konferencje, szkolenia i warsztaty dla nauczycieli akademickich

Nauczyciele SPNJO wykazywali dużą aktywność w kierunku stałego podnoszenia kompetencji i rosnącą dbałość o rozwój zawodowy poprzez uczestnictwo w wielu konferencjach metodycznych, szkoleniach i warsztatach zarówno w kraju jak i za granicą. W miarę możliwości Studium delegowało wybranych pracowników w taki sposób, aby być obecnym na możliwie wielu ciekawych konferencjach i innych ważnych wydarzeniach, a pracownicy dzielili się spostrzeżeniami podczas zebrań, publikowali relacje i dyskutowali na forum w serwisie *KOS Kurs organizacyjno-szkoleniowy* na platformie Studium.

W roku akademickim 2015/2016 pracownicy Studium zorganizowali konferencję naukowo dydaktyczną „Teoretyczne i praktyczne aspekty oceniania w nauczaniu języków obcych i pomiaru biegłości językowej” oraz cykl warsztatów „Tłumaczenie wsparte komputerowo z wykorzystaniem programu memoQ.”

W roku akademickim 2015/2016 pracownicy SPNJO uczestniczyli w kilkunastu międzynarodowych i krajowych konferencjach i warsztatach, m.in.:

Tabela 6. Konferencje i inne formy doskonalenia zawodowego, w których brali udział przedstawiciele SPNJO.

Termin	Miejsce i organizator	Rodzaj i temat
14-15.10.15	Cieszyn, Uniwersytet Śląski	„Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning: IT tools - Good Practice of Effective Use in Education”
4-5.12.2015	Warszawa, SERMO i Politechnika Warszawska	„Umiejdzynarodowienie wyższych uczelni - praktyczne wyzwania dla ośrodków nauczania języków obcych”
15-16.01.16	Lublin, IATEFL Poland ESP SIG, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	„The Future of ESP”
11.03.2016	Katowice, SPNJO Uniwersytet Śląski	„Teoretyczne i praktyczne aspekty oceniania w nauczaniu języków obcych i pomiaru biegłości językowej”
31.03-2.04.16	Szczyrk, PASE	„Multiculturalism, Multilingualism and the Self”
09.04.2016	Katowice. Pearson	„Experts for New Teaching Capabilities”
12.04. 2016	Katowice, Klett,	„Deutsch überraschend leicht & brandneu”
18.04.2016	Warszawa, EF Education First	„Teaching for Success. Towards Innovation in Language Education”
28-30.04.2016	Kraków, Uniwersytet Pedagogiczny	„Nauczanie języków obcych dzieci. Między teorią a praktyką”
27.06.2016	Londyn, University College London	„Grammar Day”
09 10.09.2016	Supraśl, Uniwersytet w Białymstoku	„Share & Gain” Legal English workshops
15-17.09.2016	Wrocław, SPNJO UW	„Specyficzne potrzeby studentów szkół wyższych a nauczanie języków obcych: kierunki rozwoju, nowe wyzwania, rekomendacje”
16-17.09.2016	Rzeszów,	„Języki specjalistyczne: teoria i praktyka”

	Uniwersytet Rzeszowski	
--	---------------------------	--

Lektorzy SPNJO brali udział i występowali z referatami na konferencjach krajowych i zagranicznych.

Dr Maria Stec wystąpiła na konferencji „London International Conference on Education” w Londynie z referatem pt. „ELT Materials for Very Young Learners. A Teacher’s Perspective on Selection, Implementation and Evaluation”, na konferencji „Nauczanie języków obcych dzieci. Między teorią a praktyką” w Krakowie z referatem „Materiały glottodydaktyczne wspierające rodziców we wczesnoszkolnym nauczaniu języków obcych - szkic badań”, na konferencji PASE „Multiculturalism, Multilingualism and the Self” w Szczyrku z referatem pt. „Multicultural education in English teacher’s books for young learners.” Ponadto, dr Maria Stec wystąpiła na konferencji SPNJO UŚ „Teoretyczne i praktyczne aspekty oceniania w nauczaniu języków obcych i pomiaru biegłości językowej” w Katowicach, podczas której wygłosiła referat pt.: „Ilustracja jako forma testowania dzieci w materiałach do nauczania języka angielskiego – szkic badań”.

Podczas tej samej konferencji wystąpiły również dr Bożena Czekańska-Mirek z referatem „Elementy coachingu jako narzędzie procesu nauczania i oceniania w dydaktyce języka obcego”, dr Aleksandra Golik-Prus i mgr Marzena Tofiliska z referatem pt. „Szanse aplikacji metod ewaluacji w nauczaniu łaciny” oraz mgr Joanna Jakubiec-Bontko i mgr Katarzyna Banaś-Sieradzka z referatem pt. „Akademicka certyfikacja biegłości językowej: podsumowanie doświadczeń w UŚ.”

Mgr Ryszard Kalamarz wystąpił na dwóch konferencjach: na konferencji „Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning: IT tools - Good Practice of Effective Use in Education” w Cieszynie z referatem pt.: „Assessment in VLE Supported Foreign Language Learning” oraz na konferencji „Wirtualny Uniwersytet 2016: Edukacja w świecie informacji i internetu” w Warszawie z referatem pt.: „Wybrane aspekty organizacji akademickiej dydaktyki języków obcych z wykorzystaniem uczelnianej platformy.”

Publikacje pracowników SPNJO w roku akademickim 2015/2016 obejmują następujące pozycje:

Kalamarz, R. 2015. “Assessment in VLE Supported Foreign Language Learning”, *International Journal of Research in E-learning*, Vol.1, No.1, s.77 – 95;

Stec, M. 2015. “Selection, implementation and evaluation of ELT materials for very young learners. A teacher’s perspective”, *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE)*, Volume 7, Issue 3, ISSN 2042 6364 (Online), <http://infonomics-society.ie/ijcdse/>.

B. Wyróżnienia i nagrody dydaktyczne

Za wybitne osiągnięcia dydaktyczne i realizację zadań doskonalących i zapewniających wysoką jakość kształcenia w SPNJO, nauczyciele akademicy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych zostali uhonorowani nagrodami rektorskimi za rok akademicki 2015/16. W przypadku nagród za działalność dydaktyczną kierowano się wysokimi wynikami ankiet studenckich oraz opiniami bezpośrednich przełożonych, tj. Kierowników zespołów językowych, natomiast wnioski Kierownika Studium skierowane do JM Rektora o nagrodzenie osób za działania podnoszące jakość kształcenia w Jednostce były w dużym stopniu inicjowane przez WZJK, który pełnił rolę opiniodawczą i doradczą.

Tabela 7. Wyróżnienia i nagrody dydaktyczne otrzymane przez pracowników jednostki.

Rodzaj nagrody	Liczba pracowników
Nagroda zespołowa I stopnia za realizację spójnych kompleksowych działań w zakresie zapewniania wysokiej jakości nauczania języków obcych.	4
Nagroda zespołowa II stopnia za realizację działań poszerzających i popularyzujących działalność jednostki.	6
Nagroda zespołowa III stopnia za realizację zadań wspomagających główne działania jednostki w zakresie jakości kształcenia.	10

3. Aktywność studentów

Aktywność studentów w ramach kół naukowych

W roku sprawozdawczym działalność kontynuowało dwa koła naukowe języka obcego specjalistycznego, których opiekunami byli pracownicy Studium. Koła języka prawniczego - angielskiego i francuskiego były kolejny rok prowadzone na Wydziale Prawa i Administracji. Na prośbę studentów zostało utworzone nowe koło języka specjalistycznego na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska oraz Studenckie Koło Miłośników Antyku.

Oprócz cyklicznych spotkań z członkami kół, studenci mogli korzystać z dodatkowych materiałów przygotowywanych specjalnie dla nich przez opiekunów kół i zamieszczanych w formie kursów e-learningowych na platformie Studium.

4. Rozwój bazy dydaktycznej

Nowe pomieszczenia i wyposażenia sal dydaktycznych

W związku ze zmianą siedziby Studium Praktycznej Nauki Języków we wrześniu 2015 roku, większość działań związanych z rozwojem bazy dydaktycznej zostało przeprowadzonych w ubiegłym roku akademickim. W roku sprawozdawczym w 4 pomieszczeniach dydaktycznych zainstalowano na stałe projektory CASIO XJ-A142, 6 sal zostało doposażone w tablice suchościeralne oraz dokonano montażu rolet tekstylnych we wszystkich pomieszczeniach administracyjnych i dydaktycznych SPNJO.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o ofercie dydaktycznej i realizowanych programach kształcenia

A. Publikowanie materiałów dydaktycznych przez nauczycieli akademickich

Na platformie e-elearninowej SPNJO: <http://el.us.edu.pl/spnjo> pracownicy SPNJO nadal udoskonalili istniejące oraz uruchomili kolejne kursy e-learningowe języka ogólnego i j. specjalistycznego. Kursy języka ogólnego stanowią doskonale jakościowo uzupełnienie treści lektoratu, gwarantujące osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie języka ogólnego, natomiast kursy z zakresu języka specjalistycznego (np. dla studentów prawa, biologii, geografii) są tworzone wobec rosnącego na nie zapotrzebowania i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentom.

Rok akademicki 2015/2016 był kolejnym okresem działalności Zespołu pomocniczego ds. e-learningu. Zespół konsultował koncepcję metodyczną i współpracował z autorem w opracowywaniu serii modułów e-learningowych „E-Workbook B2” z języka angielskiego na poziomie B2. Moduły są wykorzystywane w szerokim zakresie przez lektorów i studentów w ramach pracy własnej w celu lepszego przygotowania do egzaminu kończącego lektorat, a ponadto służą rozwijaniu autonomii uczącego się i popularyzują naukę języków obcych. Każdy moduł zawiera ćwiczenia, interaktywne quizy, zadania, materiały dydaktyczne, testy sprawdzające, kompendia i pozostałe informacje korespondujące z treściami nauczania w oparciu o literaturę obowiązkową modułu „Język obcy”. Łącznie opracowano 2 moduły e-learningowe w serii. Ponadto, Zespół przygotował i monitorował proces weryfikacji poziomu

biegłości językowych studentów rozpoczynających zajęcia lektoratowe z wykorzystaniem testu poziomującego na platformie, połączonego z ankietą wstępną wraz z informacją zwrotną nt. rejestracji i zasad uczestnictwa w lektoracie.

W ramach opieki sprawowanej nad doktorantami, na stronie platformy elearningowej WPiA jest dostępny kurs przygotowujący do egzaminu doktorskiego z zakresu języka obcego.

Na stronie internetowej Studium: www.spnjo.us.edu.pl są podawane aktualne terminy dostępności pracowników administracyjnych, konsultacji nauczycieli akademickich dla studentów wraz z adresami poczty elektronicznej każdego pracownika. Na stronie znajdują się również na bieżąco aktualizowane informacje o zmianie terminu lub odwołaniu zajęć wraz z ewentualnym terminem odrabiania takich zajęć.

W celu ułatwienia studentom korzystania z konsultacji prowadzonych przez nauczycieli Studium, pracownicy SPNJO są zobowiązani do odbywania dyżurów w dni zjazdów studentów studiów niestacjonarnych oraz rozplanowania odbywania dyżurów z uwzględnieniem godzin popołudniowych.

Na stronie Studium, w zakładce *System Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO* zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności WZJK oraz zespołów pomocniczych w ramach SZJK, w tym raporty z działalności w roku akademickim 2015/2016 złożone przez przewodniczących poszczególnych zespołów pomocniczych.

B. Akcje promocyjne i informacyjne

W roku sprawozdawczym pracownicy SPNJO podejmowali szereg działań promujących i aktywności mające na celu popularyzację nauczania języków obcych i promocję kształcenia oferowanego przez Studium w ramach lektoratów i kursów dokształcających.

Pracownicy Studium przeprowadzili 13.10.2016 r. w Galerii Katowickiej warsztaty pt. „Złoty pociąg do wiedzy językowej” w ramach projektu „Wyższy poziom”. Warsztaty obejmowały konsultacje dla rodziców dotyczące wsparcia dzieci w nauce języka obcego, konsultacje dotyczące egzaminów certyfikujących, prelekcję na temat wykorzystania popkultury w dydaktyce języka obcego, prezentację zastosowania piosenki w nauczaniu języków obcych oraz quizy z zakresu wiedzy o krajach z danego obszaru językowego.

Pracownicy Studium prowadzili też warsztaty i szkolenia w innych instytucjach. W 2015 roku mgr Katarzyna Kiszka, mgr Katarzyna Banaś-Sieradzka, mgr Agata Adamczyk-Gzara i mgr Jerzy Gzara poprowadzili szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów w egzaminach certyfikujących UŚ zorganizowane przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Katowicach.

21.06.2016 r. podczas seminarium Stowarzyszenia E-learningu Akademickiego w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie mgr Ryszard Kalamarz otrzymał Certyfikat E-Nauczyciela. Ponadto, w roku akademickim 2015/2016 pracownicy SPNJO prowadzili cykl zajęć z języka angielskiego dla pracowników i doktorantów Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w ramach podnoszenia kwalifikacji kadry naukowej WNoZ UŚ finansowanego ze środków projakościowych Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) otrzymywanych przez Centrum Studiów Polarnych na lata 2014-2018, a także brali udział w międzynarodowym projekcie „IRNet International Research Network for study and development of new tools and methods for advanced pedagogical science in the field of ICT instruments, e-learning and intercultural competences”, m.in. jako tłumacze tekstów akademickich i tłumacze konsekutywni.

Wzorem lat ubiegłych, pracownicy SPNJO uczestniczą w spotkaniach inauguracyjnych ze studentami I roku na poszczególnych Wydziałach. WZJK opracowuje kompendium informacji, które są przekazywane studentom, w tym na temat logowania się na zajęcia z języków obcych, obowiązku wykonania testów poziomujących na platformie Studium, możliwości przystąpienia do ogólnouczelnianych egzaminów certyfikujących i ofercie kursów dokształcających prowadzonych przez SPNJO.

6. Doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia

A. Dobre praktyki i inne działania w zakresie jakości kształcenia

Po raz drugi zorganizowano Otwarte Posiedzenie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia z udziałem studentów. Zaproszenie na spotkanie zostało wystosowane do samorządów studenckich na wszystkich Wydziałach UŚ z prośbą o oddelegowanie przedstawicieli. Sugestie i uwagi studentów zostały omówione, a podniesione kwestie dotyczące indywidualnych przypadków zostały rozwiązane po przeprowadzeniu rozmów wyjaśniających z lektorami, a których wyniki zostały przekazane w formie załącznika do protokołu zainteresowanym studentom.

W roku sprawozdawczym odbyło się Otwarte Posiedzenie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w SPNJO, w którym uczestniczyła zdecydowana większość pracowników Studium. Spotkanie stanowiło niepowtarzalną okazję do przedstawienia różnorodnych zadań realizowanych przez Zespół Wydziałowy i zespoły pomocnicze, do podnoszenia i wyjaśniania

trudnych kwestii oraz do dyskusji pozwalającej na wyciągnięcie wniosków i wskazanie nowych lub doskonalenie istniejących obszarów działań z zakresu jakości kształcenia.

B. Propozycje zmian doskonalących wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia

Na koniec 4-letniej kadencji WZJK wypracowało propozycje zmian doskonalących WSZJK na najbliższy rok akademicki:

1. Opracowanie szczegółowej procedur przeprowadzania hospitacji i rozmów pohospitacyjnych.
2. Przygotowanie regulaminu prowadzenia zajęć z języka specjalistycznego.
3. Organizacja lekcji pokazowych dla pracowników SPNJO (benchmarking).
4. Kontynuacja działań z zakresu weryfikacji sylabusów i ich prawidłowego oraz terminowego zamieszczania w systemie USOSWEB.
5. Kontynuacja monitoringu zdawalności testów śródsemestralnych.
6. Weryfikacja testów śródsemestralnych (w szczególności testów tworzonych w oparciu o nowo wprowadzony podręcznik „Outcomes”)
7. Opracowanie i zamieszczenie na platformie e-learningowej materiałów uzupełniających do podręcznika Outcomes z uwzględnieniem formuły kursu interaktywnego.
8. Nadzór nad działaniami zespołu j. francuskiego w kontekście badań rynku wydawniczego w celu pozyskania informacji dotyczących nowych podręczników (w kontekście zmiany serii podręcznikowej w roku 2017/2018).
9. Zorganizowanie kolejnego otwartego spotkania WZJK z przedstawicielami studentów z wszystkich wydziałów Uniwersytetu oraz Otwartego Posiedzenia WZJK dla wszystkich pracowników WZJK.
10. Monitorowanie procesu przeprowadzania egzaminu końcowego.

Katowice, 10.12.2016

Sporządziła: mgr Joanna Jakubiec-Bontko
Przewodnicząca WZJK
w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych

Raport z oceny własnej jednostki w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2015/2016

1 Informacje wstępne.

Uczestnictwo Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ w strukturach Zespołów ds. Jakości Kształcenia obejmuje reprezentanta w Uczelnianym Zespole ds. Jakości Kształcenia (UZJK).

Utworzenie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (WZJK) w składzie:

mgr Janusz Hajduk

mgr Ewa Lesiuk

mgr Adam Suchański

2 Działania na rzecz jakości kształcenia.

2.1 Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów.

2.1.1 Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK.

W ramach zmian wynikających z dostosowania do KRK zostały opracowane/ zmodyfikowane sylabusy modułów z zajęć Wychowania Fizycznego.

2.2 System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków.

2.2.1 Proces weryfikacji efektów kształcenia.

Proces weryfikacji efektów kształcenia został określony w sylabusach poszczególnych modułów jak również zostały określone same efekty kształcenia, metody weryfikacji oraz kryteria ocen.

2.2.2 Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia.

Monitorowaniem weryfikacji efektów kształcenia zajmuje się Rada Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Śląskiego, w skład której wchodzi członek UZJK.

2.3 Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej.

2.3.1 Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych.

Ankieta oceny zajęć dydaktycznych została przeprowadzona dla 25 pracowników Studium Wychowania i Sportu. Każdy pracownik został oceniony przynajmniej przez 3 grupy dydaktyczne prowadzone w różnych dniach tygodnia. Uzyskane średnie ocen poszczególnych pracowników wahają się w zakresie 4,33 do 4,99 a średnia ocena z wszystkich ankiet wynosi 4,76.

2.3.2 Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych.

Kierownictwo WFIS prowadziło kontrole z jakości prowadzenia zajęć na

wybiórczo wybranych zajęciach w ciągu roku akademickiego i nie stwierdziło żadnych uchybień w prowadzeniu zajęć przez prowadzących.

2.3.3 Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników.

Przeprowadzona okresowa ocena pracowników Studium WFIS zakończyła się oceną pozytywną dla każdego zatrudnionego pracownika.

2.3.4 Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej.

Osoby zatrudnione w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu spełniają wymogi formalne dotyczące prowadzenia zajęć WF. Nauczyciele prowadzą zajęcia w oparciu o własne programy autorskie korelujące z ich wykształceniem/uprawnieniami.

Pracownicy regularnie podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach prowadzonych przez Polskie Związki Sportowe, Zarząd Główny AZS lub inne organizacje sportowe.

2.4 Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się.

2.4.1 Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów.

Każdy pracownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu dostępny jest dla studentów w ramach prowadzonych zajęć fakultatywnych/konsultacji. Pracownicy dydaktyczni dostępni są dla studentów minimum 2-3 razy w tygodniu.

Dodatkowo dla studenta codziennie dostępny jest pracownik administracyjny w sekretariacie Studium WFIS oraz 2 razy tygodniowo odbywają się konsultacje kierownika Studium WFIS.

2.4.2 Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie.

Infrastruktura dydaktyczno-sportowa opiera się na 5 salach gimnastycznych w Katowicach, 2 w Sosnowcu oraz 1 w Cieszynie. Dostępne są również pomieszczenia siłowni oraz pływalnia w Katowicach i Cieszynie. Natomiast tylko obiekty w Cieszynie oraz jedna sala w Sosnowcu spełniają wymogi do przeprowadzania zawodów i tym samym prowadzenia sekcji wyczynowych oraz aktywnej promocji Uniwersytetu Śląskiego.

Wyposażenie obiektów sportowych w przybory sportowe (piłki itd.) jest na bieżąco kontrolowane i uzupełniane ze środków własnych. Przyrządy sportowe (wyposażenie stałe sal, siłowni, itd.) są w miarę możliwości kontrolowane i naprawiane natomiast ze względu na swój „wiek” część z nich jest już przestarzała.

2.5 Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia.

Wszelkie informacje dotyczące programów kształcenia, organizacji procesu kształcenia w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu są udostępniane na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego i/lub na bezpośredniej stronie Studium WFIS.

2.6 Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Kierownictwo Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz nauczyciele dydaktyczni wypracowali szereg praktyk, które uznać można za dobre w zakresie jakości

kształcenia.

Studium Wychowania Fizycznego raz w roku organizuje szkolenie dla wszystkich pracowników z zakresu wybranej dyscypliny sportowej w celu poprawy jakości szkolenia w tym zakresie.

Przeprowadzane są ankiety dotyczące zainteresowania poszczególnymi przedmiotami jak również monitorowana jest frekwencja na zajęciach rekreacyjnych oraz na sekcjach sportowych. Wyciągnięte informacje i wnioski bezpośrednio przekładają się na układaną ofertę zajęć w siatce godzin WF.

2.7 Uwagi/sugestie.

Brak uwag i sugestii.